e yayınları

SAVEN HASSEL

MONTE CASSINO CEHENNEMİ

"LANETLİLER TABURU" ve "CEPHE ARKADAŞLARI" yazarı

Monte Cassino Cehennemi

SVEN HASSEL

Türkçesi: Ali Avni Öneş

Monte C'assino

Monte Cassino Cehennemi
Sven Hassel

Türkçesi : Ali Avni Öneş

e yayınları : 180
Savaş Romanları: 3

Birinci Baskı
Mayıs 1981

Diziyi Yöneten
Sermet Puza

Kapak
Michael Cadd

Kapak Filmi
Ebru Grafik

Kapak Baskısı
İbolar Matbaacılık

Dizgi - Baskı
Doğuş Matbaası

Cilt
Arslan Mücellithanesi

Yazarın hazırladığı özgün baskıdan
eksiksiz olarak dilimize aktarılmıştır

e yayınları
Yerebatan cami çıkmazı No:
40/4 Telefon: 27 87 20
Posta kutusu: 12 İstanbul

Sven Hassel, daha önce yayınlanmış arasında çıkan romanlarında (Lanetliler Taburu, Cephe Arkadaşları, Monte Cassino Cehennemi, Paris'i Yakın, SS Generali, Onlar Ölürken, Cehennem Krallığı, Sınır Taburu, O.G.P.U. Hapishanesi Ölümün Kanlı Yolu'ndan) tanıtıldığı gibi, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce Almanya'da işsiz güçsüz kalmış bir Danimarkalıydı. Çaresizlik içinde Alman ordusuna yazıldı, yönetimin Hitler'in eline geçmesinden sonra firara kalkıştı ve yakalanarak Disiplin Birliği'ne sürüldü. Bu birlikte de, 'Lanetliler Taburu' diye anılan, savaşın en çetin mücadelelerinin verildiği cephelere yollanıp duran bir 'Ceza Taburu'na verildi.

Savaş bittiği zaman bu tank taburundan hemen kimse sağ kalamıştı. Hassel, altı bin kişiden hayatta kalan birkaç şanslıdan biriydi.

Ölen arkadaşlarına savaşın tüm anlamsızlığını ve iğrençliğini dünyaya duyurmak için söz vermişti. Sözünü tuttu ve birbiri ardından, sayısı on üçü bulan bir dizi savaş romanı yazdı.

Hassel'in 'dünyada en çok satan savaş romanları' olarak tanımlanan bu dizisinin ana özelliği, yaşanmış; aslı anlatımından çok daha korkunç olan olaylar üzerine kurulu olmasıdır.

'Lejyoner', 'Tiny', 'Moruk' gibi takma adlarla Hassel'in her romanında kahramanımızın cephe arkadaşları olarak boy gösteren kişiler gerçektir ve anlatılan olayların arka planında tarihsel belgeler yatmaktadır.

Bu kitap Monte Cassino manastırının ve kalesinin ölülerine adanmıştır

Genelleştirilmiş askerlik yaşamı gösteriyor ki, bir adamın şu üniformayı değil de, bu üniformayı giymesi ya da kurbanın değil de celladın yanında bulunması kesinlikle bir değer ya da kusur, hatta karakter sorunu değildir.

Rolf Hochhuth

Amma da yağmur yağıyor... Sicim gibi, gerçek bir tufan.

Ağaçların altında oturmuştuk. Kaputlar, bir tür çadır oluşturacak şekilde birbirine düğmelenmişlerdi. Bunlar, bizimkilerden üstün nitelikte S.S. kaputlarıydı. Boyuna dalgalanıyorlardı. Doğrusu bu kaputların altında pek ıslanmamıştık.

Küçük Kardeş de şemsiyesini kapatmıştı. Villada bulduğumuz mutfak sobasında bir ateş yakmıştık sonunda. Bol bir yemek tıkınmaya hazırdık. Şişlere takılı kırk karatavuk kızarıyordu. Porta, ilik köfteleri yapıyordu. Tam iki saat çatlamış iki öküzün iliğini kazıyıp durmuştuk. Taze maydanozumuz bile vardı. Gregor Martin domatesli ketçap yapmayı biliyordu. Salçayı bir Amerikan miğferi içinde karıştırıyordu. Miğferler asıl amaçları olan işlerin dışında kullanılmaya pek uygundular. Bir yığın iş için kullanılabilirlerdi.

Birdenbire kahkahayı koyverdik. Küçük Kardeşin yüzünden. Farkında bile olmaksızın klasik bir söz aktarması yapmıştı.

Sonra Porta sarı silindir şapkasını kaldırdı, onu bize miras bırakacağını söylüyordu. Bu da bizi yeniden güldürdü.

Heide ters yönde, rüzgâra karşı işedi. Gülmekten katılıyorduk. Bir obüs salvosu ortasında elimizde tabaklarla koşarken bile hâlâ gülmekten katılıyorduk.

Günün birinde, bir tabur papazının yüksek rütbeli bir subaya :

— Bu haldeyken nasıl gülebiliyorlar? diye sorduğunu duymuştum.

Küçük Kardeş boynuna Üzgün Louise'in külotunu sardığı için gülmekten katıldığımız gündü.

Bu yüzden bir patates parçası boğazımda kalmış, arkadaşlar da sırtıma bir obüsle vurmuşlardı. Böyle gülmek tehlikeli olabilirdi!

Subay şu karşılığı vermişti :

— Olur olmaz şeylere gülmeselerdi, dayanamazlardı.

Porta ilik köfteleri yapmada ustaydı. Bunlardan yalnız on tanesini aynı anda pişiriyordu. Başka türlüsü de bizi tiksindirirdi zaten. O pişiriyor, biz de yutuyorduk. Saat dokuz olduğunda altı yüzden fazla köfte yemiş bulunuyorduk. Bu kadarı çoktu doğrusu; geceyi böyle geçirdik.

Vay anasını, amma da yağmur yağıyordu.

DENİZ PİYADELERİ KARAYA ÇIKIYOR

Topların gürleyişi Roma'nın iki yüz elli kilometre uzağından bile duyuluyordu. Büyük savaş gemilerini göremiyorduk, fakat her salvo atışlarında deniz kor haline dönüşüyordu. Önce körleştirici bir parlama sonra da gökgürültüsü.

Humbaracılarımızı bulamaca çeviriyorlardı. Birkaç saat içinde zayıf bir şekilde silahlanmış alaylarımız yok edilmişlerdi. Palinuro'dan Torredel Greco'ya kadar bütün kıyı, bir fırından farksız haldeydi. Birkaç saniye içinde köyler tümüyle yerle bir edilmişlerdi. Sorrente'nin biraz kuzeyinde bir korugan, birkaç yüz tonluk kocaman bir kütle, havaya fırlatıldı, onunla birlikte bütün bir kıyı bataryası ile birkaç topçu mangası da uçuşa geçti.

Güneyden ve batıdan Jabo (*) sürüleri ortaya çıkıverdiler. Alçaktan uçarak yolları ve patikaları dövüyor, geçtikleri yerde her şeyi tahrip ediyorlardı. 19. Karayolunun yüz elli kilometresi çöktü. Yirmi saniyede Agripoli kenti yeryüzünden silindi.

Koruma hücum arabaları arazide şeytanca bir ustalıkla kamufle edilmişlerdi. 16'ncı alayın humbaracıları, bizimle birlikte ağır arabaların altında gözden kaybolmuşlardı. Tutup kıyıya bir nişan alırlarsa, karşımızdaki delikanlılara bayram pastası olurduk.

Binlerce obüs patlaması karanlık geceyi gündüze çeviriyor, kelimenin tam anlamıyla toprağı atüst ediyordu.

(*) Jagdbomber : Avcı - bombardıman uçağı.

Tüfeksiz bir piyade eri korkudan sarhoşa dönmüş halde koşa koşa yokuşu çıktı, deli gibi de elini kolunu sallayarak kendi kendine konuşuyordu.

Ona ilgisizce baktık. Yığınla numaranın arasında sadece bir numaraydı o. Ben de bir sabah erken, insanın bağırsaklarına vuran ve kaba etlerini sıkıştıran o kötürümleştirici bunaltıyı tanımıştım. İnsan, kanı donmuş, yüzü sararmış, gözleri bir noktaya takılmış halde kaskatı kesilir, yürüyen bir kadavradır adeta. Arkadaşlar bunu farkeder etmez «hasta»nın üzerine vurmaya koyulurlar. Yumruklar yetmezse, tekmeler ve dipçikler başlar. O zaman insan, hıçkırarak çöker, ama öbürleri vurmayı sürdürürler. İşlem hoyratçadır, hemen her zaman başarılı olur.

Yüzüm şişikti, çünkü Porta beni adamakıllı pataklamıştı. Ona gönül borcu duyuyordum. Attığı dayakta böyle aşırı davranmamış olsaydı, çoktan deli gömleğini giymiş bulunurdum.

Moruk'a bakıyordum, tankların tırtılları arasına uzanmıştı. Gülümsedi ve yüreklendirecek bir işaret yaptı.

Porta, Küçük Kardeş ve Heide barbut atıyorlardı. Zarlar yeşil bir halının üstünde yuvarlanıyordu: Porta bunları genelevden, Solgun İda'dan aşırmıştı.

Bir piyade bölüğü dağdan iniyordu, ağır zırhlı topçusunun salvosunun tam içine düştü. Dev bir el onları süpürdü. Yüz yetmiş beş insandan ve katırlarından geriye hiçbir şey kalmadı!

«Onlar» güneş batıda ufka inip gözlerimizi kamaştırdığı sırada geldiler: Kumsalların üzerine deniz piyadelerini kusan çıkartma tekneleri sürüsü. Talimli eski deniz piyadeleri, meslekten askerler ve iki ay önce çağrılmış, ürkek yeni erler. Şu anda onları görmemiş olmaları anneleri için bir şans.

Onları bekleyen aşırı zevklere kıyasla Dante'nin cehennemi lunapark sayılırdı.

Kıyı bataryalarımız yok edildiler, fakat her taşın arkasında, her obüs çukurunda humbaracılar, Alp avcıları, paraşütçü erleri otomatik silahlarıyla ateşe başlamaya hazırdılar. Ağır ve hafif makineli tüfekler, havanlar, zırhlı araçlara karşı bombalar, alev püskürtücüler, toplar, seri atışlı karabinalar, Molotof kokteylleri, benzin bombaları, fosforlu bombalar.. lâf... lâf... lâf... ama saldırıya geçen deniz piyadeleri için adı duyulmadık daha ne işkenceler!

Deniz topçusuyla perdelenen «onlar» kayalara ip atıp maymunlar gibi tırmanıyorlar ve döne döne yeniden düşüyorlar. Fosfor kendilerini kırıp geçirirken, bütün gruplar ak kumsalın üzerinde halkalar halinde koşuyorlar. Kumsal tutuşuyor. Kumlar lava dönüşüyor.

Biz sessizce gözetliyoruz: Yeni bir emre kadar ateş etmek yasak.

İlk çıkartma dalgası yok edildi. «Onlar» iki yüz metre bile ilerleyemediler. Hemen arkasından gelen ikinci dalganın insanları için ne görünüm! Onlar da meşalelere dönüyorlar. Fakat hemen arkadan üçüncü dalga geliyor!

Silahları başlarının üstünde, deniz piyadeleri kıyıdaki kayaların arasından koşuyorlar, kumsalın üzerine yüzü koyun atlıyorlar ve otomatik silâhlarını işletmeye başlıyorlar. Fakat bir metre ilerleyemiyorlar.

Sonra fosfor ve neft atan Jabo'lar geliyorlar. Dev gibi, sarımtrak alevler göğe doğru yükseliyor.

Güneş batıyor. Yıldızlar parlıyorlar. Akdeniz kömürleşmiş cesetlere gevşekçe takılıyor ve onlara yavaş sesle ninni söylüyor.

Deniz piyadelerinin dördüncü dalgası da karaya çıkıyor. İzli obüsler göğe doğru yükseliyor-

lar. Bu adamlar da birkaç dakika içinde ölüyorlar.

Tan yeri attıktan az sonra bir hücum tombazları armadası kıyıya doğru atılıyor. Bunlar meslekten askerler, öbürleri gedikler açtıktan sonra tutunmaları gereken yetişmiş bölükler. Yapılması gereken bütün işler onlara kalmış. İlk hedefleri : Yol 18'i ele geçirmek. Ne var ki arabaları meşalelere dönmüş halde kumsalda kalıyorlar. Direnen bazı tüfekliler ilerliyorlar. Bunlar Pasifik'in eskimiş -askerleri- geçtikleri yerde her şeyi öldürüyorlar, cesetlere bile ateş ediyorlar. Hücum karabinalarının ucuna kısa süngüler takılmış. Çoğu kemerlerine asılmış bir Japon savaşçısı kılıcı taşıyor.

— Deniz piyadeleri aptalca sırıtıyorlar, diye homurdanıyor Heide, Humbaracılarımızı tanımayı öğrenecekler. Yüz elli yıldanberi bu herifler hiçbir dövüşü kaybetmediler. Her biri bir bölüğe bedeldir. Komutan Mike, Uzak Batılı eski arkadaşlarını tekrar görmekten memnun olacak.

Bu deniz piyadeleriyle ilk karşılaşmamız. Onların her biri kendi yöntemlerinde eskimiş.

Bir asker kumun üzerinde kısa adımlarla ilerliyor, çantasına açılmış, çiğ kırmızı bir kadın şemsiyesi takılı. Onun arkasında, miğferinin üzerine bir Çinli şapkası kondurulmuş olan uzun boylu bir çavuş geliyor. Bir bölüğün başında, Maurice Chevalier'vari hasır şapkasıyla küçük bir subay koşuyor. Gök mavisi şeridin ucundan neşeli neşeli bir gül sarkıyor.

Humbaracılarımızın öldürücü atışına hiç mi hiç aldırmayarak ileri atılıyorlar.

Bir Alman piyadesi kaçmaya yelteniyor. Bir Japon kılıcı onun başını gövdesinden ayırıyor. Bir Amerikan askeri arkadaşlarına bir şey bağırıyor, uğursuz kılıcı başının üstünde sallıyor, kılıcın kanlı demirini öpüyor.

Bir Heinkel bombardıman filosu onların üzerine atılıyor. Tüm kumsal berrak göğe doğru yükseliyor... Dumanlar kararan kumun üzerinde. Japon kılıçlı asker bir kan gölcüğü içinde kıvranıyor.

Komutanımız Teğmen Frick sürünerek bize yaklaşıyor.

— Tek tek ayrılın. Y noktasına dek geri çekilin.

Deniz piyadeleri mevzilerimizi aldılar. Kumsala yeni tombazlar geliyor. Amfibik arabalar gürültüyle kıyıya yanaşıyor. Yaz göğü içinde avcı ve bombardıman uçakları insafsız bir savaşa girişiyor.

Humbaracıların bir bölümü teslim oluyor ama vahşi bir şekilde biçiliyorlar. Bazı deniz piyadeleri cesetleri soyuyorlar, nişanları ve madalyaları ceplerine indiriyorlar.

Porta gülüyor :

— Erkekliğin dış belirtilerine gereksinmeleri olanlar var.

— Güzel, şimdi davranışlarını öğrendik hiç değilse. Bunlara inanmak için görmek gerekirdi, diye söyleniyor Lejyoner.

Avelino'nun birkaç kilometre güneyine çekildik. Alman komutanları istila kuvvetlerini daha çıkarmanın başlangıcında haklayacaklarını düşünmüşlerdi. Bir tür Cannes (*) savaşı olacağını hayal etmişlerdi. Müttefiklerin çok büyük gereç üstünlüğü hesaba katılmamıştı.

Mareşal Alexander ile General Clark bir köprü başı umuyorlardı. Onlara gerçek bir cephe sunuldu.

Mevzilerimiz birbiri peşinden düşüyordu, fakat biz hâlâ çarpışmaya girişmemiştik. Alay ölü ve yaralı pek az kayıp vermişti. Capoue'nun Kuzeyi-

---

(*) Annibal Romalıları orada yendi.

ne çekildik. Yürüyüş sırasında Benevento'da ve Caserte'de bir mahzeni boşaltmak ve yüz kadar cesedi gömmeye yardım etmek için vakit bulduk. Alay, Vis Appia'nın Via Casilina'dan ayrıldığı yerde kürekle siperler kazdı.

Panter'imiz yarı yarıya gömülmüştü. Kaportanın üzerine konulmuş bir Caserte şarabı bulmuştuk. Bir İtalyan kilerci fıçı musluğunu takmamıza yardım etmişti. Aracın küçük kulesinde şişte kızartılmış bir domuz sallanıyordu.

Yüzü koyun yatmış halde, Solgun İda'nın halısı üzerinde zarlar atıyorduk.

Bir yaylım ateşinin ortasında Barcelona sordu :

— Papa'yı tepelesek ve o Vatikan bokluğunu ateşe versek? Ne dersiniz?

— Biz emirleri dinleriz, diye yanıtladı Porta kısaca. Fakat kutsal kişileri niçin tepelemek istiyorsun? Bir nedeni olsa gerek.

Bir sırrı bilmekten gururlanan Barcelona bağırdı :

— Fakat durum bu! Önceki gün Tekgözlü'ye rapor vermek için gitmiştim; zırhlı birlikte, güvenlik subayının yanında Siyasal Bölüm'ün bir notunu okudum. Prens Albrecht Strasse, çıfıtların savunmasını papanın açıkça üzerine alması için, şu anda sert çıkışlar yapıyor. Vatikan'da küçük kışkırtıcılarımız var. Kutsal Adam tongaya basınca Roma'da barakası ateşe verilecek. Bütün papazlar takımının orada ölmesi gerekir. Hatta size kod sözcüğü «Rabat» ile şunu diyebilirim ki, disiplinli bir zırhlı alay, istihkâmcılarla ve S.S.'lerin kodamanlarıyla birlikte gönderilecek, ayrıca onları özel destek birlikleriyle de destekleyecekler. Temizleme S.S. Dirlewanger tarafından yapılacak! O Polonya'nın doğusunda bir yerden uçağa binmeye hazır. Eylem komünistlere yüklenecek. Bu saldı-

rıya katılacak birliklerin Katoliklerini de yok edecekler.

Barcelona bir kaşını kaldırdı.

— Güneyde bizimkinden daha disiplinli başka bir alay tanıyor musunuz? Kato olarak kaydedilmişlerin hepsine benden iyi bir öğüt: İnançlarını yitirdiklerini ve özgür düşünceli olduklarını ilân etsinler.

— Fakat papayı öldüremezler! diye bağırdı Heide, şaşırmıştı.

Müzisyen, eski S.S. Rudolph Kleber :

— Bundan çok daha fazlasını yapabilirler, dedi. Altı ay önce, İncil araştırması bölümünden bir arkadaş bana, papazları kütle halinde ortadan kaldırmak için büyük istek duyduklarını anlattı. Kutsal Peder'i hedef alan bir yığın tuzak hazırlamak üzereler. Prens Albrecht sokağı için papa, Adolf'un en kötü düşmanıdır...

— Bunlar bizi ırgalamaz. Size emir verirlerse papayı aramaya gider misiniz?

Afalladık. Barcelona budalaca sorular ortaya atmasıyla nam salmış pis kerizin tekiydi.

İki metre boyunda, okuma yazma bilmez bir Hamburglu olan Küçük Kardeş, gelmiş geçmiş can alıcıların bu en rezili, küçük bir öğrenci gibi parmağını kaldırdı.

— Dinleyiniz biraz, gırgırcılar. Burada Katolik olan kim? Hiç kimse! Tanrı'ya inanan kim? Hiç kimse!

Lejyoner elini kaldırarak :

— Ağır ol, ahbap, diye sözünü kesmek istedi.

Ne var ki bir kez üçüncü vitese geçti mi Küçük Kardeş'i durdurmak olanaksızdı.

— Yürü -ya da- çatla, çok iyi biliyorum ki sen Allah'a inanıyorsun, bense Saül'ün oğlu İsa gibi -Küçük Kardeş pek az sahip olduğu Kutsal Tarih kavramlarını karmakarışık ederdi- benim olanı ba-

na ver ve imparatora sadece bir kıymık ayır diyorum. O Pie'nin Roma'da sizin burada ağız dolusu sahip olduğunuz şeyden bilmem şu kadarına sahip olup olmadığını öğrenmeyi çok isterdim. O sadece bütün papazların şefidir, bir çeşit kilise generalidir. Ama ya geçen gün hasta gözüme merhem süren kızın dediği gibi gerçekten göklerin büyük patronunun yeryüzündeki temsilcisiyse...

Porta omuzlarını silkti. Heide gözlerini yana çevirdi, zarlarla oynuyordu; Barcelona, düşüncelerine dalmış halde bir sigara yaktı. Ben bir füzenin kapsül fitilini değiştirdim. Moruk parmaklarını namlu boyunca kaydırdı. Düşünceli bir tavırla mırıldandı :

— Ben onun Tanrının temsilcisi olduğuna iyice inanıyorum.

Küçük Kardeş tırnaklarıyla dişlerinin üzerinde trampet çalıyordu.

— Görünüşe bakılırsa kimse bundan tam anlamıyla emin değil. Kaygan bir yer üzerindesiniz. Ben, şef onbaşı Wolgfang Ewald Creutzfeld, katı bir adamım, bir sözcük fazlaymış ya da eksikmiş, bana vız gelir. Kim olursa olsun ateş ederim üzerine! Avcı eri ya da general, orospu ya da kraliçe! Fakat Tanrı adamlarına dokunmaktan hoşlanmam. Eğer Vatikan patronunun Tanrı ile, kuşkusuz Tanrı'nın varlığını kabul ederek, doğrudan doğruya bağlantısı varsa; onun güruhunu kurşunlarsanız, fena halde sıkıştırılacağınızı kestirmek için fazla kafa patlatmanız gerekmez. Cennetin kapısı önünde kemiklerimizi takırdatırken anahtarcı başı Piterrot'nun karşısında, o bayatlamış «biz sadece verilen emri yerine getirdik» özrünü ileri sürmeniz bir metelik etmez. Doğrusu ben sonsuz yaşam şansını elden kaçırmak istemem.

— Tanrı vardır, diye belirtti Lejyoner. Bir

Müslüman'a dokunursanız. Tanrı'ya dokunursunuz. Papa büyüktür, herhangi bir kimseden büyüktür. Fakat ne yapacağımızı bilmek için kafa patlatmadan önce emri bekleyelim. Ola ki namlularımızı geriye döndürür ve kulenin üzerine bir çift anahtar resmi yapabiliriz.

— Laf bunlar! diye alay etti Porta. Bize karşı birkaç S.S. bölüğü göndereceklerdir, bu da işimizi çabuk bitirecektir.

Moruk düşünceli bir tavırla :

— Lejyonerin fikri pek kötü değil, diye tekrar söze başladı. Vatikan'ın da kendi verici radyosu var. Bir zırhlı Alman alayının Vatikan'ı bir saldırıya karşı savunduğunun öğrenildiğini düşünün hele. Böyle bir haber bütün dünyada kıyamet koparır, Berlin'in de hiç hoşuna gitmez.

Heide acı alayla :

— Sen gerçekten biraz kafadan sakatsın, dedi. Sana Vatikan'da kışkırtıcı ajanlar olduğunu söylediler. Onların, ateş başladığında mahzenlere sığınacaklarını mı sanıyorsun? Onlar elbette ki radyo istasyonunda olacaklar ve bütün dünyaya Aziz Peder'in Almanların kendisini korumasını istediğini ilân edeceklerdir. Ve Prens Albert Strasse'nin küçük bir ziyaretinden sonra, papa S.S. Heini'nin şarkısına uyarak dans edecektir. Bir papa için bile ciğerlerdeki asit pasta değildir. Biz, bir emir alırsak, yerine getiririz, çünkü askeriz. Eğer bize emir verilirse, aya gitmek için kıçımıza bir dinamit kartuşu bile sokarız. Hep keneflere kapanacağız, boka bulanacağız ve yolculuğu tartışacağız, bu yapılacaktır.

— Saçmalıyorsun, diyerek araya girdi Porta. Bu an için burada yırtıcı Yankee'lerin bir sürüsünü bekleme durumundayız. Üç kez altı atabilen için kırk beş kuru afyon, elli marihuana ve otuz

grifa (*) koyuyorum; çünkü iyilik etmek istediğim günlerimden birindeyim. Altı zar atma hakkına sahip olmak için bir katını koyacaksınız.

Bu altı zar atışı yüzünden papa unutuldu. Porta'nın bir Fransız kumarhanesinden «ödünç almış» olduğu, pırlantayla işaretlenmiş, som altından altı zar. O akşam elinde makineli tabancası vardı ve yüzü de bir kadın çorabı içinde gizlenmişti. Askeri polis, kendisine sandığından çok daha yakın olan suçluyu bulmak için bütün bir yıl boyunca taban tepmişti.

Şansı kendimizden yana çekmek için her türlü dalavereye başvuruyorduk. Barcelona kollarıyla asılarak, zarlar ağzında topun çevresini dört kez döndü, fakat ancak beş kere altı ve bir de beş elde edebildi, bu yüzden ilk turda çıkmak zorunda kaldı.

Küçük Kardeş yalnız bütün schnouff'unu değil nagan'ını (**) da kaybetti.

Bir piyade grubu mevzimizi hızla aştı.

— Pek aceleci bunlar, diye belirtti Porta. — Bir hayaletle karşılaşmış olsalar gerek!

Başka bir grup peşinde şeytan varmış gibi koşuyordu.

Küçük Kardeş ağzı açık, rüya gördü :

— Belki barış imzalandı, eve dönüyorlardır.

Moruk, topun üzerine çıktı, dürbününü ayarladı ve güneyi gözden geçirdi.

— Bana öyle geliyor ki bütün boklular dağıldı. Kiyef'ten beri böyle bozgun görmedim.

— Bir çift bomba ile gagalarını kıralım, diye önerdi öldürücü Heide. — Kaçıyor kerizler...

Neşeli Porta bağırdı :

— İyisi palamarı çözelim ve baştaki mangayı

(*) Esenlik duygusu verme özelliği olan sigaralar.

(**) Rus tabancası.

Berlin yönünde izleyelim. Deney bana akıntıyla yüzmeyi öğretti, asla akıntıya karşı değil.

Tekgözlü, hemen arkasında teğmen Frick olduğu halde yel gibi geldi; tüm öfkesiyle Moruk'a bağırdı :

— Beier!

— Burdayım, Tekgözlü, diye karşılık verdi Moruk, sanki general Mercedes savaş sırasında kendisine böyle denilmesini istiyordu.

— Mevziyi tutuyorsun. Porta, bana bir yudum içki ver!

Porta ona Fransa'dan aşırılmış koca mataray uzattı. 1870 savaşını görmüş bir mataraydı bu.

İri general içti ve elinin tersiyle ağzını sildi. İçkiden anlayan biri olarak:

— Sliboviç, diye mırıldandı. — Eğer, önünüzde birden bire Jap'ları görürseniz şaşırmayın. 100'üncü tabur Amerikan uyruğuna geçmiş Japonlardan kurulmuştur. Onları yaklaştırmayın. Avlayın hepsini. Onların samuray kılıçları var, Pasifik'teki yurttaşları kadar bağnazca döğüşüyorlar. Faslılar da var. Beyinlerini dağıtın. Salt köyün meydanında öğünme zevki için kulaklarınızı kesecek olan Gurkalar da var. Kafanıza koyun ki, burada berbat bir savaş yapıyoruz. Şu an için siz güney ordusunun tek direnme noktasısınız. Tüm öbürleri tüyüyor.

Küçük Kardeş her zamanki gibi serçe parmağını kaldırarak sahte bir kaygı tonu üzerinden kısık sesle söylendi :

— Tekgözlü, bu kara şeytanların kulak kestiği doğru mu?

General Mercedes başıyla evet işareti yaptı.

— Daha iyi, diye bağırdı Küçük Kardeş. — Şu andan başlayarak karşı kesimdeki herkese kulaklarını iyice sarıp sarmalamalarını öğütleyin!.. Zi-

ra ben de lâhana yaprakları kolleksiyonu yapıyorunı.

— Ben altın dişleri tercih ederim, diye açıkladı. Porta — Yelken kulakların ticaret malı olarak değeri yoktur.

— Sürünün tümüyle nıeydana çıkacağını göcereceksiniz, diye devam etti general. — Yolunuzu kesilmiş bulursanız Tanrı sizi korusun!

— Dersi biliyoruz, Tekgözlü, diye homurdandı, Porta. — Son adama ve son kurşuna dek!

Tekgözlü doğruladı ve devam etti :

— Panterlerimizin üzerine düştüklerinde onlar için ne kötü sürpriz olacak. Şimdiye dek yalnız bizim P III ve P IV'lerimizle tanıştılar. Bu onları güldürdü. Bir S.S. tümeni yolda. Sizin yerinizi alacak... Yerini alacağı şey kalırsa... Jabo'lara dikkat! Yollar üzerinde boşluk yapıyorlar. Şimdiden paraşütle yarım milyon adam indirdiler. Üçte ikisi beş para etmez. Çaylaklar, kırıntı askerler. Fakat son üçte biri!. Elinizde ne gereçler bulunduğundan habersizlerse de, sizin kim olduğunuzu bilen, Pasifiğin eski askerleri. O halde aptallık ediyorsunuz. On bin kişinin kirişi kırdığını gördüğünüz için yiğitlik taslamayınız. Sert adamlardan bir teki öbürlerinin beş yüzüne bedeldir ve nerede yuvalandığınızı bilirler. Onlara en ufak fırsat verirseniz iflâhınızı keserler. Bir yudunı daha, Porta!

Porta matarayı generale ikinci kez uzatırken kuru bir şekilde :

— Bana bir litre borçlusunuz, diye belirtti.

Sonra iri kıyım general bir toprak siperin arkasında kayboldu; teğmen Frick ona adım uydurarak ardı sıra gitti.

Porta, İda'nın yeşil halısını katladı, silindir şapkasını ceketinin kolu üzerinde perdahladı ve tek kişilik sipere girdi. Periskop arkasındaki yerime vardım. Küçük Kardeş bonıbaları yerine koy-

du. Bütün elektrik düzeni gözden geçirildi. Porta arabayı biraz ilerleterek ve gerileterek harekete geçirdi. Sonra ölü noktaya getirdi.

Bir grup humbaracı eri hızla yanımızdan geçti. Çoğunluğu silâhsız, miğfersizdi. Porta alayla şunları söyledi :

— Doğrusu, kahramanlar yoruldular! Ama ben Adolf'un dediğine daima inandım. Hitler'in sesini taklit etti :

«Almanlar, barbar düşmanlarımız, Rus bataklıklarının vahşileri, Amerikan haydutları, firengili Fransız kadın satıcıları, soylu İngiliz homoseksuelleri ordumuzun geri çekildiğini söylüyorlar; fakat Alman askeri olduğu yerde kalır...» Porta güldü. — Gözlerimde pislik yoksa, Alman askeri, sıvışmaktadır. Ah. Şimdi çakıyorum! Bu Goebels'in «esnek savunma» dediği şey, fakat bir kez Berlin'e geri dönünce, hangi cehenneme gidecek?

— Pöh! diye karşılık verdi Küçük Kardeş, kaygısızca. — Daire içinde koşup durmayı sürdürecek.

Lokomotif gibi soluyan bir piyade erbaşı önümüzde durdu:

— Çabuk olun! diye bağırdı. Ve bitkin halde, bir tankın önüne dayanarak sordu :

— Bir damla suyunuz yok mu? Benim bütün bölüğü yerle bir ettiler. Herkes deliğinde fare gibi öldü. Binlerce arabaları var. Tek şansımız bile yok.

Heidi'nin matarasından kana kana içti. Morluk sakince :

— Hadi! Hadi! dedi. Kuşkusuz hayalet gördün. Anlat bize ne olduğunu?

Erbaş acıyla güldü :

— Anlatmak ha! Birden bire arkamızda, önümüzde, üstümüzdeydiler; tanklarla ve Jabo'larla daldırdılar. Bütün bölük tankların tırtılları altında ezildi, askerler püre haline geldi. Tutsak alma-

dılar, yaralıların da işini bitirdiler. Bir grubun, müfrezemin öncülerinin teslim olduğunu gördüm. Onları alev püskürtücülerle karşıladılar. Deli değilim. Jap'lardı bunlar. Bölük komutanımın başı o Japon kılıçlarından biriyle yarıldı. Vuruşu yapan herifi mıhladım. Gerçekten öyleydi: Çekik gözlü ve üç küçük bok boyunda.

Moruk yine sakince sordu :

— Hangi tümendensin?

— On altıncı Panzer tümeni, 46'ncı kumbaracı.

— E, nerde senin 46'ncılar şimdi?

— Cehennemde, alev püskürtücülerle ve napalmlarla yandılar. Bu lânet Amerikalı itlerin çıkınları içinde neler olduğunu hayal edemezsiniz. Makineli tüfek yuvalarımıza sanki bizim attığımız şey pudra şekeriymiş gibi, pervasızca atlıyorlar. Daha geri dönmeye vakit bulamadan bizi eziveriyorlar. 2'nci Panzer tümeni mevzilerden PIV'lerini çıkarmaya bile zaman bulamadı. Bize alevli bir yığın zımbırtı boşalttılar. Kıçımı kurtarmaya bakıyorum ben, sıvışıyorum.

Porta sinsice gülerek :

— Berlin'e giden otobüs şurada bekliyor, dedi. — Eğer makaslarını açarsan arka sahanlıkta bir yer bulursun. Şunu da söyleyeyim, Adolf direksiyondadır.

Erbaş öfkelenerek ıslık gibi ses çıkardı :

— Sarı şeytanları ve Yankee'leri görünce sen de gülmeyi unutursun. Arkadaşlar gibi kukuletanın içinde kavrulursun. Üç gün sonra İtalya'da tek Alman askeri sağ kalmayacaktır. Bunu garanti edeyim sana. Damlardan bizi kurşunlayan bütün badoglio'lar da. Kadınlar bile bize zımbırtılar atıyorlar.

— Hadi, hadi, dedi Moruk, yatıştırarak.

— Yaylanın ve kirişi kırın! diye öğüt verdi erbaş.

Porta üzgün, gülürmsedi:

— Yapamayız!

— Benzin yok mu?

— Yok olan o değil, arna Adolf bize tutunmak gerektiğini söyledi. Biz de pek uslu çocuklarız. Bize söyleneni yaparız.

Erbaş küfürün Porta'ya mı, Hitlere mi yöneltildiğini belirtmeksizin :

— Hadi ordan bok! diye uludu. — Kıyı istihkâmlarını tuttuğu sanılan bizim tatlısu denizcilerimizi görmüş olsaydınız! İlk Jabolarla, napalm içinde kebap oldular. Kumbaracılarımız çakaralmazlarını meleklerin ayaklarını gıdıklamak için fırlattılar. Yankee'lerin tutsak alınaya vakitleri yok.

Porta alaycı bir tavırla sordu :

— Senin paçan sıkı mı yani? İlk Coca-Cola'cıyı gördüğünden beri kaç kez altına koyverdin?

Teğmen Frick yaklaşıyordu. Heyecanlı erbaşı görünce, dudaklarının köşesinde ufak bir gülümseme belirdi. Porta'nın sözlerini işitmişti. Sakince:

— Kaç araba gördünüz, Feldwebel, ve ne marka idi? diye sordu. Bir genel kurmay haritası çıkarıp arabanın üstünde açtı.

— Arkadaşlarımızı son kez nerde gördüğünüzü bana gösteriniz.

Erbaş haritaya eğildi, sinirli bir halde güneye doğru baktı. Bizim yanımızda duraklama zorunda kaldığı için acı bir şekilde pişmanlık duyuyor olmalıydı. Şimdi enselenmişti.

— Bellona'nın kuzeyinde mevzideydik. Biz farkında bile olmadan Volturno'yu aştılar.

— Fakat ırmak yürünerek geçilemez, diye itiraz etti Frick.

— Teğmenim, belki bana inanmıyorsunuz, fakat gerçekten ırmağı geçtiler.

Frick düşünceli düşünceli bir sigara yaktı.

— Arabaların ırmağı aştığını gördünüz mü?

— Evet, teğmenim, kamyonları da.

— Alelade kamyonlar mı?

— Evet, kocaman, ırmağın derin olduğunu da biliyorum.

— Partizanlar, diye söylendi. Frick. — Su altı köprüleri. Ne pis iş!

Erbaşı gözden geçirdi.

— Ne zaman geçtiler, siz çekip gittiniz mi?

— Herşey pek çabuk oldu, teğmenim. Herkesi tepeliyorlardı. Tutsak almıyorlardı!

— Ne kadar arabaları vardı?

— Birkaç yüz, teğmenim.

Porta kahkahayla güldü :

— Felâket!.. Arabalarla kurbağaları karıştırıyorsun!

— Sen, yalnız şu deyyus silindir şapkana tokat indirmelerini bekliyorsun Ben Stalingrad'da da bulundum, ama bunun gibi bir savaş görmedim!

Frick gülümseyerek ona bir sigara uzattı.

— Sakin olun dostum ve iyi düşünün. Bu yüzlerce araba nerede acaba?

— Alvignano'da...

Frick haritasını gözden geçiriyordu. Porta ince ve tatlı bir sesle sordu :

— Ya biz, köyün meydanında mı toplanacağız? Saint-Pierre meydanı mı nedir! Belki de bizi birbirimizin üzerine kat kat yığarlar. Burada kaç tank görüyorsun? Bin mi? Roma'dan geldiğine ve yolunu şaşırmadığına emin misin?

Erbaş kendini tutamayarak :

— Ağzına! diye bağırdı — Sayılamayacak kadar çoktu. En az on tane vardı peşimde.

Anlaşılmıştı. Piyade arabalar tarafından itildiğinde daima çift görür. Tüm olasılıkla erbaş yirmi beş araba görmüştü, bir fazla değil!

Gözlerini iri iri açarak arabaların, önlerine çıkan herşeyi ezerek evlerin arasında nasıl zikzaklar yaptığını açıkladı Teğmen Frick'e. Bir cehennem yaşamıştı, bundan kuşku yoktu. Hücum arabalarının cepheden saldırısına yakalanmış bulunmak hoş değildir.

— Geliniz Beier! Ne olduğunu görmeye gidiyoruz. Siz de, Feldwebel, bize yolu göstereceksiniz, diye emretti teğmen. Öbürü boşuna sıvışmaya çalıştı.

— Fakat teğmenim, Amerikalılar köydeler!

— İyice göreceğiz! oldu teğmenin tek yanıtı.

— Teğmenim, kılıçlarla Jap'lar da var.

Teğmen yavaşça güldü. Bir jestle boynundan sarkan demir haçın hayali tozunu sildi. O bütün tümenin en manyak subayıydı. Kara üniforması her zaman tertemizdi. Yüksek çizmeleri ayna gibi parlıyordu. Ceketinin sol kolu boştu. Kiyef'te arabası bir 100'lük obüs yediği zaman bir kulenin kapağı altında bırakmıştı kolunu. Bize doğru döndü :

— Benimle iki gönüllü gelsin!

Lejyonerle ben ilerledik. Bu gerekliydi. Bizim sıramızdı. Gönüllü çıkışı sırayla yapılıyordu. Hafif makineli tüfeği omzumda döndürdüm. Çukurun içinde yürüyorduk. Teğmen başta gidiyordu.

Yeni gereçler aramak için Milano'daydık. Öbürleri işle güçle uğraşırken biz dalga geçiyorduk. Biffi'de ve Gran İtalia'da kibarlık tasladık. Orada değişik milletlerden subaylarla kavga ettik. Yüksek sesle bayağıca konuşuluyordu. Fakat kahve garsonu Radi ile arkadaş olduk. Bize yemek listemizi düzenlemişti. La Scala'nın karşısında Biffi' de idi.

Galerilerin altında, taraçalarda, güzel küçük çilek kokulu frezalar içtik.

Heide ile Barcelona müziksever oldular. Her akşam, sonun sonu olduğunu düşünerek La Scala' ya gidiyorlardı: Tüm Milano orada buluşuyordu.

Ben âşık oldum. İnsan galerilerin küçük masalarında freza içtiği zaman olan şeylerdir bunlar. Kız yirmi yaşındaydı. Ben de daha fazla değildim. Babası bizi karı-koca yatağında enseleyince aşağı attı. Fakat, üniformamı görünce, yumuşadı. Almanlara sevgisinden değil, korkudan. Avrupa'nın en büyük kesiminde bu böyleydi o zamanlar. Sonuç olarak, bir anlaşma şansımız olduğu zaman, kimse bizim için kötü konuşmuyordu.

Firar etmeye karar vermiştim. Ne yazık ki, sarhoştum, hem de freza ile. Kendimi Porta'ya emanet ettim. Ondan sonra yalnız çıkma hakkına sahip olmadım. Firar etmek! Pek kolay yapılan iş değildi bu.

Bir İtalyan piyade takımına karşı bir futbol maçı yaptık. Oyun berabere bitti! Oyuncular ve seyirciler döviiştüler.

Bizi Biffi'den çıkarırlarken, galerinin sütunları arkasında aşk yapılıyordu, sonra hava savun-

masının delikanlılarıyla bizi damların üzerinde sarhoş ediyorlardı.

Milano'da patırtı olduğu söyleniyordu. Hiç görmedik. Belki partizanlarla chianti ve freza içiyorduk da ondan.

Biffi kapanında, seve seve Radi'ye gidiyorduk. Duvarları küfle kaplı bir mahzende yaşıyordu. Çürümüş koltuklardan dışarı yaylar çıkıyordu.

Radi cilalı ayakkabılarını çıkarıyordu ve ayaklarını maden suyu ile yıkıyordu. Dediğine göre bu ona iyi geliyormuş.

PANZERLER SALDIRIYOR

Güney-batıda savaş vardı...

Zırhlı araba toplarının, makineli tüfeklerin birbirine karışan bitmez tükenmez takırtıları ve gümbürtüleri duyuluyordu. Ağaçların arkasında şimşekler çakıyordu.

Teğmen Frick, üniformasını kirletmemek için kayışı kısaltılmış P.M. sini göğsünde çaprazlama olarak taşıyordu. Tırtılların uğursuz şangırtıları işitiliyordu.

Amfibi bir araba zikzaklar yaparak şoseye ulaştı. Öylesine ansızın fren yaptı ki, tam olarak durmadan önce metrelerce kaydı. Genelkurmayın kırmızı kokartlarını taşıyan bir albay arabadan atladı. Her yanı çamura batmıştı. Şapkası Alp'lerdeki avcıların aslanayağı dedikleri bitkiyle donanmıştı. Öfkeyle gürledi :

— Burada ne halt ediyorsunuz? 16'ncıdan mısınız?

— Keşif birliği, albayım, diye karşılık verdi teğmen Frick. 2'nci kısım, 5'inci bölüm; özel Panzer taburu.

Albay menınun :

— Panter! diye bağırdı. Nihayet! Peşinizden gelenler nerde?

— Ormanda, albayım.

— Çok iyi, teğmen. Saldırıya geçin ve gangsterlerin üzerine ateş yağdırın. Haydi, kımıldayın, baylar. Tümeni kötü durumdan çekip çıkarmak gerek.

Teğmen Frick topuklarını şaklattı.

— Üzgünüm, albayım, fakat bu kolay olmayacak. Önce neler olup bittiğini öğrenmeliyim, durumu bölük komutanıma bildirmeliyim. Bir savaş arabası körü körüne saldıramaz, albayım. Bağışlayın beni, size ders vermeye çalışmıyorum.

— Öyle umarım, aslanım, yoksa anlarsınız ne olacağını.

Albayın sesi çınlıyordu. Bu emir vermek için yaratılmış bir sesti. Bir general bile bunu dinlerdi. Geniş kemerinden ağır tabancası sarkıyordu. Kuşku yok ki en ufak bir karşı gelmede silâhını çeker ve dikkafalıyı zevkle tepelerdi. Bir yontulmamışın bütün özelliklerine sahipti.

Teğmen Frick haritayı gözden geçirdi.

— Bir köprü var, albayım, fakat elli ton ağırlığındaki *Parter*'lerimizi çekecek mi?

Kendinden emin olarak albay :

— Rahatça, diye kesti. — Hücum arabalarının onu birçok kez geçtiler.

— Belirtmeme izin veriniz, albayım, hücum arabaları ile *Panter*'ler arasında büyük bir fark vardır. Bizim arabalarımız sizinkilerden bir kat kadar daha ağır ve tırtıllarımız da üç kat daha geniş.

Albayın ses tonu tatlılaştı.

— Size iyi bir şey söyleyeceğim, metelik etmez teğmen. Bu Amerikan gangsterleri köyünü temizlemek için en kısa zamanda arabalarınızı alınaya gitmezseniz, benim nasıl bir adam olduğunu göreceksiniz. Arabalarınızı çıkarmaya gidiniz, evet mi, hayır mı?

— Üzgünüm, albayım, benim tabur komutanım bana bir keşif görevi emri verdi. Onun emirlerini yerine getirmeliyim, sizinkileri değil.

Albay kuru çatlak bir sesle gürledi :

— Delirdiniz mi? Askeri kimlik kartınız!...

— Size göstermem olanaksız, albayım. Sizin

de bizden olduğunuzu kanıtlayan hiçbir şey yok. Adım Frick, Özel Panzer alayının 5'inci bölüğünde teğmenim! Alayımız da, albayım, doğrudan doğruya Güney Başkomutanlığına bağlıdır.

— Şu anda, benim komutam altında bulunuyorsunuz. Ben bu bölgenin Genelkurmay Bölüm Şefiyim. Size henüz süprüntü bölüğünüzü almaya gitmenizi emrediyorum. Reddetmenizde ödleklik kokusu var.

— Albayım, emrinizi yerine getirmek olanaksız.

Öfkeden kuduran albay yaygarayı bastı :

— Tutuklayın bu adamı!

Kimse kımıldamadığından Lejyoner'e döndü:

— Duymadınız mı? Ha! Tutuklayın bana bu adamı!.

Lejyoner ağır bir hareketle topuklarını şaklattı ve Fransızca karşılık verdi :

— Anladım, albayım.

Subayın kızıl ve kaba yüzü bir öküz ifadesine ürüdü.

— Hay Allah!

Bana doğru dönerek :

— Teğmeni yakalayın.

Ona aval aval bakarak Danimarka diliyle konuşunca şaşkınlığı tam oldu. Zıvanadan çıktı, bir taşa kuvvetli bir tekme attı ve yeniden Frick'e doğru döndü. Artık ulumuyor, ıslık çalan bir sesle abuk sabuk söyleniyordu.

— Teğmen, haydutlarınıza sizi tutuklamalarını emredin! Hay Allah'ın belâsı, bir şey yapın! Yoksa göreceksiniz.

Küfrediyor, köpürüyor, tehditler savuruyordu.

Birden, teğmen bıktı. Küçük makinelisini koltuğunun altına yerleştirerek emretti :

— Keşif grubu, birerle kolda arkamdan gelin!

Ani bir hareketle albay rövalverini çekti. Uludu.

— Durun, yoksa ateş ederim!

Bağırması kaçmakta olan bir türneni durdurabilirdi.

Bir saniye durakladık. Sonra geriye dönmeksizin devam ettik.

Albay şarjörünü boşaltıyordu.

Kurşunlar kulaklarımızda ıslık çalarlarken Lejyoner :

— Çıldırdı, diye açıklama yaptı.

Albay arkamızdan bir yabani gibi bağırıp çağırıyordu.

Bir dizi kurşun daha.

Omuzumun üzerinden bir göz attım. Adam büsbütün fıttırmıştı. Amfibi arabanın tekerleklerine tekme atıyordu, sonra içine atladı, harekete geçmeye çalıştı, ama başaramadı. Elinde bir makineli tabancayla tekrar göründü.

Kendimi bir çukura atarak bağırdım :

— Dikkat!

Aynı saniyede teğmen Frick ile Lejyoner yanımdaydı.

Yalnız, bölüğümüze yabancı olan erbaş kendini korumaya vakit bulamadı. Tüm yaylım ateşini sırtına yedi. Ağzından oluk gibi kan akarak düştü, miğferi şosenin üzerinde yuvarlandı. Lejyoner :

— Asla böyle bir hıyar görmedim, diye yemin etti. Öldür onu Sven.

Makineli tüfeğimin ucunu çıkardım.

— Hayır, diye mırıldandı teğmen, bu bir cinayettir.

— Gözlerinizi kapayınız, teğmenim, dedi Lejyoner, ya da ölen arkadaşımıza son teselliyi veriniz.

Dipçiği omzuma dayadım, nişangâhı ayarla-

dım, mitralyözü döndürerek fişek şeridini içeri içeri soktum.

Albay P.M. sini yeniden doldurmuştu. Çevremize bir kurşun sağnağı yağdı. Dev karaltı tam gezimin içinde bulunuyordu. Gülerek Lejyoner'e.

— Boy hedefi, dedim.

Çok kısa ateş ettim. Mermiler subayın birkaç metre önünde yolun üzerine düştüler. O bir uluma savurdu ve siper almak için arabanın arkasına sıçradı.

— İsyan! diye bağırdı.

Keskin bir ıslık kulak zarlarımızı yırttı. Üstümüzden bir gölge geçti. Çukurun içinde büzüldük.

Bir Jabo dosdoğru pike yapıyordu. Namlular çatırdadı. İki füze albayın arabasının tam ortasına indi. Albay bir meşale gibi, yüz metreden daha ileriye tıtuşmuş bir ağaç kürnesi içine uçtu. Albaydan geriye kömürleşmiş bir murnya kaldı.

Teğmen Frick doğruldu.

— Arkamdan gelin, diye emretti.

Ölü erbaşın rütbe işaretini ikiye kırdım ve yarısını aldım.

Köye varınca piyadelerimizin ve topçularımızın, karmakarışık halde koşmakta, zafer kazanan Arnerikalıların kovalamakta olduklarını gördük.

Bir zırhlı birlik kunıandanı kelimenin tam anlanıyla kollarımıza düştü.

-- Bitti, diye hıçkırıyordu. — Alay tüm kırıldı. Bütün zırhlı araçlarımızı aldılar. Son anda, yardımcımla birlikte bulunduğum büronun penceresinden atlamayı başardım. Bombalar kulaklarımızda uğulduyordu. Tek kurtulan benim. Bütün personel hemen oracıkta öldürüldü.

Teğmen Frick şaşırmış halde sordu :

— Önceden örtme yapmanıış mıydınız?

— Güvenlik içinde olduğumuza inandık. Dün akşam, yüz elli kilometre uzaktaydılar. 142'inci de-

niz piyade alayından Amerikalılar tutsak etmiştik, ama bir değeri yoktu. Zaferi kutlamaya hazırdık. Ancak nizami sayıda nöbetçi koymuştum. Koruma toplarımız ağız örtüleriyle evlerin arkasında bulunuyorlardı. Obüsler kamyonlarda yığılıydılar.

— Ya nöbetçiler? diye diretti teğmen Frick.

— Onları görmüş olmaları gerekirdi.

— Amerikalılar onları kablolarla boğdular. Bizim delikanlılar uyarma çığlığı atmaya vakit bulamadılar. Erlerimden biri sanarak, birisine doğru koşturun. Amerikalıların yeşil kaputları bizimkilere benziyor. Omzunda bir Alman pelerini taşıyordu, başında da bizim miğferlerden biri vardı. Ateş etmemden sadece iki saniye önce farketmiş olsaydı, beni çoktan haklamıştı.

Teğmen Frick :

— Rusya'da savaş yapmamışsınız, diye belirtti.

Birlik kumandanı, tam ortamızda bitkin yere yıkıldı. Bu, o ana değin Alman birliklerinin yenilmezliğine inanmış olan ak şaçlı, bir yaşlı adamdı. Bilgili bir kimseydi. Freiburg üniversitesinde profesördü. Otuz yaştan aşağıdakilerin hepsini çocuk sayan bilginlerden biriydi. Yirmi yaşındaki Amerikan askerleri ona haksız olduğunu göstermişlerdi. Yarım saate varmadan, dört bin insanın duman halinde yok olduğunu görmüştü. Şimdi de bir duvarın arkasına oturmuştu, başka yirmi yaşındaki çocuklar tarafından sorguya çekiliyordu. Panzer'lerden kara üniformalı, boynunda bir madalya asılı bir delikanlı ona öğütler veriyordu.

— İnsan hiç bir zaman kendini güvenlik içinde sanmamalı, diye gülümsedi teğmen Frick. — Ben akşam yatarken, makinelimi kolumun altında saklarım. Sizin yaşadığınızı biz sık sık gördük. Rusya'da. Savaş, böyledir işte.

Avcı subayı onun Birinci Dünya Savaşı demir haçını seyretti.

— 1918'de başka şeydi. Ben kont Hötzendorf'un komutası altında Uhlan (*) idim. Sadece üç ay önce tekrar çağrıldım. Pis bir savaş bu!

Teğmen Frick kabullendi. Birlik komutanı :

— Öyle sanıyorum ki kaybedeceğiz, diye fısıldadı.

Frick, karşılık vermek yerine, gözlerinin önünde yayılan görünümü seyretti. Dürbününü indirdi.

— Yüzbaşım, ne oldu? Kısa söyleyiniz, yalvarırın, vaktimiz yok.

Lejyoner teğmen Frick'in dudakları arasına koyduğu bir sigarayı yaktı..

Birlik kumandanın ağzı hayretle açıldı. Hiçbir zaman böyle askerler görmemişti. Yüzünde çirkin bir bıçak yarası olan bir astsubay, salyalı sigarasını subayının ağzına koyuyordu! Alman ordusuna ne oluyordu? Köyden kaçarken, bir çalılığın içine büzüldüğünde, basit bir Amerikan erinin komutanını küçük adıyla çağırdığını duymuştu ve matarasının içindekini onunla paylaştığını görmüştü. İmparatorun o eski güzel zamanlarında olmazdı böyle şeyler. Aşağı sınıflar yerlerinde kalırlardı. Aksi halde onlara aradaki farka nasıl saygı gösterileceğini öğreten türlü yollar vardı.

— Yüzbaşım, ne oldu?

— Birdenbire çıkıverdiler.

Frick gülmeye koyuldu.

— Anladık.

Birlik kumandanı ona sitemli bir bakış fırlattı. Bir sopayla kumun üzerine çizgiler çekerek açıkladı :

— Buradan girdiklerini sanıyorum.

(*) Hötzendorf : 1914 - 18'de Avusturya - Macar ordusunun başkomutanı. Uhlan: Eski Alman, Avusturya. Macar, Polonya ve Rus ordularında mızraklı süvari. (Türkçe oğlan sözcüğünden bozulmadır).

Teğmen başını salladı :

— Elbette. Ben de oradan girerdim. Sonra da yine plana göre hücum arabalarınızı ele geçirdiler, bay profesör.

— Kuşkusuz.

Yüzünü eldivenli elleri arkasında gizledi.

— Nasıl kaçabildiğimi bilmiyorum. Yardımcım, sırtı yarılmış halde bir masanın üzerine yatmıştı. Gelecek dolu genç bir üniversiteliydi. Kant'ı baştan başa yutmuştu.

Teğmen Frick'in gülüşü acı alaylı oldu.

— Topları ve yanları örtme manevrasını bilseydi daha iyi olurdu! Burada askerlere gereksinme var, filozoflara değil.

Yüzbaşı gözlerini kaldırdı :

— Bir zaman gelecek, delikanlı.

— Elbette. Ancak siz de onu yardımcınız gibi pek göremeyeceksiniz.

Birlik kumandanı sinirli bir halde sordu:

— Hizmette savsaklama için beni ele mi vereceksiniz?

Frick ilgisizlikle yanıtladı :

— Bunu düşünmüyorum. Kendime de, size de ve filozof yardımcınıza da aldırmadığımı bilmelisiniz. Geri dönerseniz kendinizi birinci sınıf demir haça aday gösterebilirsiniz! Bu an için beni ilgilendiren tek şey, karşıdakilerin saldırısını nasıl durduracağımdır, bunda bana yardım edebilirsiniz. Ben bir zırhlı bölük komutanıyım ve görevim Amerikalılar arasına karışıklık serpmek ve zırhlılarının ilerlemesine engel olmaktır. Üst yanı beni ırgalamaz. Bildiğinizi anlatmış olursanız, Adolfun sırtınızda taşıdığımız pırtıklarını atıp cızlamı çekebilirsiniz, eğer gönlünüz dilerse. Bu bizi ilgilendirmez. Size göre o delikte kaç araba var?

— En az bir birlik.

— Hım! diye burnunu çekti Frick, — İnanılır

gibi değil, ama size güvenim var. Bir zırhlı birliğe gerekli olan yeri kavrıyor musunuz? Seksen ile yüz araç, ayrıca tüm ağırlığı. En kaşarlanmış Paris aynasızının saçlarını başının üzerinde dimdik edecek bir tıkanma yapar bu.

— Çok vardı, diye hıçkırdı yüzbaşı. — Tek bir salvoda yirmi hücum arabasını tahrip ettiler.

— Bu bir şey ifade etmez, diye kesti Frick. Bir beceri sorunu. Başımıza birçok kez geldi bizim.

Lejyoner karşıladı söze karıştı :

— Bir müfreze bunu yapabilir. Kulede iyi bir nişancı ile gözleri puslu olmayan bir sürücü olması yeter.

— Bu bir kasaplıktı, diye kendini savundu yüzbaşı. Emir erinin bir Sherman'ın altında ezildiğini gördüm. Viyanalı iyi bir aileden, bir hukuk öğrencisiydi. Birliğimde geleceği parlak gençler vardı; üniversiteli gençler. Hepsi öldü. Biz bir tür fakülte oluşturuyorduk. Komutanımız da üniversite profesörüydü. Üniversite ruhunu sürdürüyorduk.

Teğmen Frick kuru bir tonla :

— Bunu yargılayacak olan ben değilim, diye belirtti. Fakat, benim görüşümce askeri ruha sahip bulunmak daha akıllıca olurdu. Birliğinizin yarısını kurtarabilirdiniz. -Bir kez daha parıldayan şövalye haçının üzerindeki hayali bir tozu sildi- Düşman felsefe yaparak geri püskürtülmez.

— Siz askersiniz, teğmen, nişanınız yiğitliğinize tanıklık ediyor. Bununla birlikte pek gençsiniz.

— Evet, ben askerim, okuldan çıkarılalı beri. Sizin gözünüzde ben bir çocuktan başka bir şey değilim, fakat bu çocuk şimdi sizin için ve benzerleriniz için kestaneleri ateşten çekecek. Arkamda şurada, otuz yaşında bir asker bulunuyor. Mesleğini öğrenmiş -hem de- Fransızların arasında, ya-

bancılar lejyonunun bayrağı altında. Mitralyözlü delikanlı da sizin hor gördüklerinizden biri; aşağı sınıftan gelme. Ne o, ne küçük astsubay, Kant'tan ya da Schopenhauer'den söz edildiğini işitmiştir, fakat savaşın sert yasasını biliyorlar. Siz öbürleri, üniversiteden olanlar ve aristokratlar, bu asker doğmuş olanları mutlu barış günlerinde unutursunuz. Sezar'ın lejyonerleri üzerinde bilgince söylevler çekersiniz; ama onlar hakkında ne biliyorsunuz? Şamatacı palavrası! Roma'nın şanı için döğüşen bu adamların ne olduklarını hayal bile edemezsiniz. Rus muhafızıyla alay edersiniz. Rudyard Kipling'in askerlerinin öykülerine gülümsemişsinizdir. Çölde gönüllü olarak kavrulan lejyonun yiğit askerini anarsanız, bu onu firar halindeki cani diye nitelemek içindir. Fakat, bay profesör, bir cani hiçbir zaman iyi bir asker olmaz. Bir genci askere girmeye iten bir yığın neden vardır: Açlık, sıkıntı, yurtseverlik, politik kanılar ya da serüven zevki. Ordu içinde gizlenen bir cani ilk saldırıda kaçar. Biz askerler, itiraz etmeden kendimizi öldürtürüz. Ama siz ve üniversitedeki meslekdaşlarınız ne yapıyorsunuz? Yaşam için savaşta yararsız olan bir felsefe ile kafamızı şişiriyorsunuz. Belki karşınızdakini zevk için öldürdüğümüzü sanıyorsunuzdur. Hayır, ama biz ne olursa olsun, bir emri yerine getirmeyi öğrendik.

Yüzbaşı genç adama gözünü dikmiş bakıyordu. Dudaklarının köşelerinden küçük bir gülümseyiş belirdi:

— Komutanınız emir verirse kendi ananızı öldürürüz müsünüz?

— Kuşkusuz. Arabamın önüne dikilirse vücudunun üzerinden geçebileceğim gibi.

— Zavallı dünya! diye mırıldandı üniformalı üniversite öğretim üyesi; Kant'ı tartışarak savaş yapılabileceğini hayal ediyordu. — Siz, teğmen çok

çabuk olgunlaşmış bir çocuktan başka bir şey değilsiniz.

Kalktı, tabancasını ve kepini bir çukura attı ve onun önünden tek başına çekip gitti.

Lejyoner adamı gözleriyle izledi, sönmemiş izmaritinden yeni bir sigara daha yaktı.

— Bu saf yumuşak çokbilmişle bir kuşak yok oluyor.

Teğmen Frick bir Rus hücum arabaları birliğini tahrip ettiği için almış olduğu nişanını yokladı.

— İstediğine inansın. Kuruntularıyla gebersin. Dönüşte onu birlikten sağ kalan tek kişi olarak bir topun arkasında bulduğumuzu anlatan güzel bir rapor düzenleyeceğiz. Oğulların onlardan daha yetenekli olduğunu anlamak babalar için çok acıdır. Barış onunla olsun!

— Allah yaptığını bilir! diye mırıldandı Lejyoner.

Küçük bir ırmağın kurumuş yatağından geçerek patikadan aşağıya geri geldik.

Savaştan önce Amerikan deniz piyadesinde hizmet görmüş olan yeni kumandanımız, Mike denilen Michael Braun raporumuzu sessizce dinledi. Gülerek Barcelona'ya, telsizciye döndü ve kalın bira içici sesiyle emretti :

— Alayı ara, genel öldürme işinin başlama parolasını sor.

Bir kertenkelenin üzerine bir fırlatışta ağzında çiğnediği tütün parçasını gönderdi, tam kuyruğuna isabet alan hayvancık hemen bir taşın arkasına kaçtı.

Barcelona telsizle aradı :

— Burası Gergedan. Gergedan. Dişi Domuzu arıyor. Tamam.

— Burası Dişi Domuz. Konuşun Gergedan, sizi dinliyorum. Tamam!

Sıra Barcelona'daydı. Hepimiz konuşmayı daha iyi dinlemek için başımızı eğmiştik. Alışkın olmayanlar için Javalı dilidir bu.

— Burası Dişi Domuz'u arayan Gergedan. Nokta 12 AZ 1/4 su. Bir doğumluk enik boğuldu. Dört anne. Daha olup olmadığı belirsiz. Yaban domuzları yaygın. Parola soruyoruz. Mike Tamam. Konuşun.

— Burası Dişi Domuz, ileri gidin Gergedanlar. Paroladan ve eylemden Mike sorumlu. Ek yaban domuzları yok. İyi şans. Tamam.

— Ne yenilik! diye sırıttı Mike. Birlik komutanı sorumlu. Yüz yıldır meslekteyim, patronun sorumlu olduğunu asla işitmedim.

523'ün, arabamızın önüne oturdu.

— Buraya, arabaların komutanları! Dev sigaralarından birini dudaklarının arasına kıstırdı.

Arabaların komutanları acele etmeksizin geliyorlardı. İpek fularları gökkuşağının bütün renkleriyle parlıyordu. Her mürettebatın kendi fular vardı.

Mike iri ayaklarını sallıyordu. Kırk sekiz numara ve bir ördeğinki gibi düz ayaklar. Bakışını üstümüzde gezdirdi.

— Yere çökün ve yelkenlerinizi açın. Tekrarlamaya vakit yok. İçinizde ilk anlatışta çakmayacak olan bir orospu çocuğu varsa, ona yapacağımı bilirim. Eski dostlarım, Yankee'ler bizim alaylarımızdan birkaçını kebap ettiler. Onları süngüleriyle şişlemekteler. Çoktan *sejrsskorte* (*) yi sırtlarına geçirebildiklerini sanıyorlar. Zaferlerini anlatan kartpostallar yazmaya başladılar. Bu hızlı başarı, başlarına vurdu. Kendilerine güvenlerini bir güzelce kaybettirmek gerek.

Yere atladı.

(*) Zafer üstünlüğü (Rusça).

— Haritaları çıkarın. Yıldırım gibi üstlerine düşmek gerek. Burada bir delik var -haritayı gösteriyordu- oradan girilecek. Ormanın öte yanında alınacak üç kilometre var... böyle açıkta, berbatça; fakat ne pahasına olursa olsun oradan geçmek gerek. Kimse de yardıma gelmeyecek Yalnızız. Zırhlı kumbaracılar yok, topçu yok. Kovboylar hepsini yok ettiler. — Mavi dumanlara büründü.

— İşte yapılacay şey. -Sigara soldan sağa gidiyordu. -- Dört *Panter* son hızla iniyor ve köyde beliriveriyor. Boy'ları tam zilliyi kırdıkları sırada avlayacağız. Sigarasını ağzından çıkardı ve tehdit ederek kaldırdı.

— Gerekli olan şu ki, Yankee'ler, onlara ilâçları vermeye başlamadan önce varlığımızdan kuşkulanmasınlar.

Mike kalın kara kaşlarından birini kaldırdı.

— Ateş yok, her yerde tam güvenlik. Yankee'lere de ateş etme fırsatı vermemek gerekiyor.

Son sırada olan Porta saygısızca belirtti :

— Onlara bir kartpostal göndersek daha iyi olurdu belki?

— Kapa gaganı ve dinle! İlk iki araba bokluğu geçecek ve deliğin öbür yandaki ağzını tıkayacak. Çıkış kapısı olmadığını harita üzerinde görüyorsunuz. Sonra geriye çark edecekler: Toplar karşıt yöne nişan almış olarak. Bölüm şefi çıkış yerini tıkadıktan sonra kırmızı bir işaret mermisi atacak. Sonra öbür araba onu izleyecek. Sekiz *Panter*'le bu yuvayı kolayca temizleyebilmeliyiz. - Dört gün önce bize gelmiş olan yeni teğmene dönerek - Herber sen son sekiz *Panter*'le burada ormanın sınırında kalacaksın. Bizi ancak, dediğimi iyi dinle, sarı bir yıldız gördüğün zaman izleyeceksin. -Genç teğmeni boynunda kavradı- Ve, sarı yıldızı Tanrı'nın göğünde parlarken görmeden önce kımıldarsan, seni kendim marizlemeye geleceğim,

bunu bitirince derin yol taranmış olacak.

Ancak on dokuz yaşında olan ve Almanya'nın en soylu ailelerinden birinden gelen teğmen Herbert kulaklarına dek kızardı. Postdam'daki Harp Okulu'nda onunla hiçbir zaman böyle konuşulmamıştı. Fakat Postdam'da öğrencilere hiçbir zaman söylenmemiş olan hayli şey vardır! Eğitimciler bir komutan Mike'la ya da general Tekgözlü ile karşılaşmamışlardır. Onlar ne kırmızı bir güneş şemsiyesiyle karaya çıkan bir Amerikan bahriyelisi, ne başına sarı bir silindir şapka geçirmiş bir Alman zırhlı birlik askeri görmüşlerdi.

Komutan Mike sigaranın izmatini tükürdü ve cebinden hafifçe paslanmış bir madeni kutu çıkardı. Kuvvetle soludu, öksürdü, tükürdü, kutuyu açtı içinden uzun bir çiğneme tütünü çıkardı ve dudaklarını geriye kıvırarak onu ısırdı, sonra kutuyu Moruğa uzattı.

— Al bir parça Beier.

Aramızda tütün çiğneyen yalnız ikisiydi. Komutan her zaman tütün parçasını alt dudağı ile dişlerinin arasına alırdı. Moruk onu sağ yanağına yapıştırmayı yeğlerdi. Koca bir apse varmış gibi görünürdü.

— Eşsiz, diye iltifat etti moruk.

Komutan tütünü bir salyangoz gibi yuvarlarken :

— İki hafta erik suyu içinde yatırttım, diye açıkladı. Tütünü tekrar paslı kutuya koydu.

— Önce alışmak gerek. Başlangıçta, başınızı döndürür ve insanın gözleri kayar, fakat erik suyunda yatırılmış çiğneme tütünü öksürüğe olduğu kadar bacakların karıncalanmasına karşı da birebirdir. San Pedro'da bu dalgayı bana veren, sardalya avcısı yaşlı bir balıkçıydı.

Teğmen Herbert başını salladı. İşte, çiğneme tütününü bir erbaşla, Berlin'in aşağı semtlerinin

adi bir serserisiyle paylaşan bir komutan, bir Alman subayı. Bundan böyle her şeyi beklemek gerekiyordu. Bunu babasına anlatsaydı, inanmaz, reddederdi.

Mike, kıllı goril eliyle tankçı beresini ve gözlüklerini çıkardı ayaklarının dibine attı. Kara saçlarını özenle taradı, parmaklarıyla burnunu çekerek tuvaletini tamamladı, beresini yerden aldı ve birkaç eşekarısını kovdu.

— Açıkladığım gibi, olabildiği kadar çabuk köye varacağız ve, ilk iki araba kırmızı işareti vermez vermez, aşağılık yeri temizleyeceğiz. Kımıldayan her şeyin üzerine ateş edilecek. - Parmağıyla kulağını kaşıdı.

— Bir şey bana, kovboyların tümenlerine yeşil ışık verdiklerini söylüyor ve, eğer içinizden biri yanlışlık yaparsa, bu hemen kırmızıya döner Brandt, sen radyo arabasıyla derenin kurumuş yatağında yer alacaksın. Dördüncü *Panter*'e yapışıyorsun. Hemen kamuflaj. Antenini çıkarıyorsun. Kulakların düşene dek dinliyorsun. Kendini unutmamak için de baldır bacak fotolarını gizle. Eğer yalnız tek bir dakika beklemem gerekirse, benden çekeceğin var. Arkadaşlara veda edebilirsin.

Bir kez daha Mike uzun ve sert bir tütün tükürdü, o da uzakta bir kaya üzerine düştü.

— Dört araba köye. İlk ikisi geçiyor. Çıkış yerini tıkıyor. Kımıldayan her şeye ateş. Kırmızı işaret: Balonun açılışı. Sarı yıldız: Bütün hat üzerinden saldırış. Dört araba ihtiyat. Geri çekilme işaretine gereksinme yok. Kovboylar temizlenecek ya da onlar tarafından temizleneceğiz. Sorular var mı?

Porta bir adım ileri çıktı. Komutan yüzünü buruşturdu.

— Joseph Porta, eğer kafamı kızdırırsan, seni hemen tepelerim.

Porta çekingenlik gösteriyor, ellerini külotunun üzerinde siliyordu.

— Bilmek isterdim, komutanım, acaba bir kalp hastalığı pikniğe katılmama izin verir mi?

— Yıkıl! Ne kalp hastalığı ne tutmayan bacaklar! Başka soru?

Son sıradan Küçük Kardeş parmağını kaldırdı. Hemen hemen şöyle sorduğunu duymayı bekliyorduk: Efendim, çıkabilir miyim?

— Bok, ne var yine? diye homurdandı Mike. Sen de mi kaytarmaya bakıyorsun?

— Komutanım, 1925 yönetmeliğine göre, feneral Blomberg'inkine göre, yedi yılı aşkın bir süre hizmet yapmış her asker döğüşe katılmaktan ayrı tutulabilir. Ben dokuz yıl hizmet yaptım, komutanım. Servis merdiveninden sıvışmaya izin istiyorum.

Küçük Kardeş söylediklerini desteklemek için askerlik belgesini çıkarmak üzereydi. Mike onu durdurdu.

— Yüz dokuz yıl boyunca hizmet etmiş olsan bile koca kıçını 523'ün içinde nişancı iskemlesine yerleştireceksin ve general Blomber'in yönetmeliği ile silinebilirsin. Başka sorular daha varsa, onları bayrama saklayın.

Porta gözlerini göğe doğru kaldırarak :

— Amin! diye mırıldandı.

Mike kirli beresini başına koydu ve kısaca emretti:

— Görev yerlerinize. Motorları çalıştırın.

Yedek deponun üzerinden atlayan Küçük Kardeş bağırdı :

— Porta, yeniden savaşa gidiyoruz. Gönüllü olduğumu düşünüyorum da!. Bugün kafadan çatlak olmam gerek.

Kulenin içindeki bomba depolarının üzerine eğildi, zırhlı birlikçilerin kara ceketini bataryanın

arkasına soktu, çıkardığı gömleği de aynı yolu izledi. Arkasından, Solgun İda'ya kaçaınağımızda Üzgün Louise'in vermiş olduğu soluk pembe kombinezonu boynuna dolayıp düğümledi. Kıllı göğsü üzerinde iki bit yakaladı ve onları periskopun üzerinde ezdi.

— Ve savaş Porta, tehlikelidir. İnsan, iğrenç bir şekilde kakırdar, fakat efsanevi bir zengin de olabilir. Dişçi pensen yanında mı, Porta?

Porta aracını kutusundan çıkararak :

— İsterim, diye güldü.

Sonra, aygıtlarının üzerine eğildi, benzin ve yağ sayaçlarını gözden geçirdi, kavramayı kontrol etti, firenleri yokladı ve ağır arabayı daire biçiminde döndürdü.

Küçük Kardeş sırıttı :

— On dört altın dişiyle Chinetoque'u hatırlıyor musun? Onları bizden aşıran komiser İvan'ı da?

— O orospu çocuğu iliğine dek firengiden çürüsün! diye küfretti Porta.

Küçük Kardeş yüce gönüllü bir edayla:

— Kinci olmamak gerek, dedi. — O herif de bizim gibiydi. Geleceği düşünen zeki bir tip, değil mi?

Mike komutan arabasına tırmandı. Bacakları hafifçe ayrılmış, kaya gibi sağlam bir halde, bir an kulenin üzerinde kaldı. Çiğneme tütününü topun ağzının frenine doğru yolladı. Onun uca varmasına hayli şaştık. Kimsenin taklit edemeyeceği bir şampiyon tükürmesi. Koruma gözlüğünü taktı ve insan deliğinden kaydı. Mürettebatla tartıştığını işitiyorduk. Başı tekrar göründü. Sağ eli havayı süpürdü: Hareket işareti. Yine Moruk'a bağırdı:

— Beier, arkama takılıyorsun! Lejyoner ile Barcelona izliyorlar. Öbürleri çaprazlama. Pa-anzer, ileri!

Porta gaz pedalını dibine dek kökledi ve şarkıya başladı :

(*) *Niçindir şu yollar niçin?*

Uygun adım yürümek, hep yürümek için

Binlerce beygir gücü kişniyordu. Yer titriyordu. Korkunç homurtıdan tüm orman ürperiyordu. Birbiri arkasına, arabalar mevzi aldılar. Yolun ortasında bir ağaç vardı. Devrilip ezildi.

Komutan, kulesinden bizi yüreklendiriyordu. Yeni bir çiğneme tütünü aldı.

Lejyoner kulesinden ona karşılık verdi, bir sigara yaktı ve boynunun çevresine mavi beyaz kırmızı bir fular düğümledi.

Barcelona, kurumuş eski Valencia portakalını sağ cebinden sol cebine geçirdi.

Porta eğildi, gaz pedalına tükürdü ve borda tablosunun tozunun üstüne parmakla iki haç çizdi. Ben, periskopa bir jartiyer düğümlüyordum.

Küçük Kardeş, fetişi olan dudak rujunu, çubuğunun işaret ışığı üzerine yapıştırdı.

Heide alev püskürtücünün besleme telinin iyi işleyip işlemediğini inceledi. Tüfeğine emniyet *kertesini* koydu, fişekliğini düzeltti, sonra boynuna mavi bezden küçük bir fil astı.

Bütün radyolar denendi. Bu çok önemliydi; kusursuz çalışmaları gerekiyordu. Radyolar bir yığın şeye bağlıydılar.

Toplara kollarıyla asılmış nişancılar ağız örtülerini kaldırıyorlardı. Her araba birbiri ardına «hazır» diye bildiriyordu. Radyoda Mike'ın sesi gürledi :

— Gergedanlar döğüşe hazır.

(*) *Wozu sind die Strassen da?*

Zu marchieren, zu marchieren.

O sırada, şimdiye dek bizi korumuş olan ormandan çıkıyorduk.

Alan, üç arabayla köyün çıkış yerini kuzeye doğru koruyan Amerikalılara dek açıktı.

Açık alanda, son hızla onların üzerine doğru atıldık.

Posta kaygısız, şarkı söylüyordu :

(*) *Küçük bir gezi ilkbaharda seninle,*
Söyle bana, ne olur, yavaşça söyle,
Ne verirsin bunun için bana...

Ayakta durmuş, ucu topuzlu askıya dayanıyordu. Her an kopacak patırtıyı bekliyorduk. Kimse bizi izleyemiyordu. Radyodan Barcelona'nın korkunç bir şekilde küfrettiğini duyuyorduk.

— *Caramba, Scheisserei, Puta di Madona!* Nasıl böyle koşturuyor?

Lejyoner içinden sürücüsüne lânet ederek :

— Yalnız Allah bilir, diye karşılık verdi.

Şimdi her şey bir çabukluk sorunundan başka anlamı taşımıyordu. Birinci raundda köyün giriş yerindeki üç Sherman hiçbir tepki göstermedi. Ne düşündüklerini Tanrı bilir. Ne de olsa deneyleri eksikti: Bir kez ateş edilmedi.

Kısa zamanda köyün tam ortasındaydık, birinci arabayı, hemen arkasından komutan Mike'inki izliyordu. Yüz metre arkamızdaki Lejyoner, Sherman'ların kulelerinin dönmeye başladıklarını gördü. Durdu. Şimşek hızıyla, topu döndü: On saniye sonra üç Sherman alev alev yanıyordu.

— Devam ediyoruz, diye ıslık çaldı Lejyoner. Yeni bir sigara yaktı. Gülmeye ihtiyacı vardı.

Sonra her şey çarçabuk oldu bitti. Köyün eğri büğrü yollarında koştuk; beyaz işaret ya da yıldız

---

(*) *Eine kleine Reise im Frühling mit dir.*
Sag'dir, bitte, leise,
Was gibst du dafür...

taşıyan her şey darmadağın edildi. Yakından ateş ediyorduk. Hedefimizi vurmamamız olanaksızdı.

Bir çıkmazdan fırlayan, birkaç metreden ateş püskürten, alev kusan bir araba, bir M—5 üzerimize atıldı. Bir bomba salladık. Bin parça halinde dağıldı.

Portakal bahçesinden badi badi yürüyerek kırk iki tonluk bir T—14 çıktı. Kulesi bir o yana, bir bu yana sallanıyordu. Nereye yöneleceğini kestiremiyordu.

— Ateş, Allah aşkına ateş diye uludu Moruk.

Tetiğe bastım. Hemen düşman arabası tutuştu. Kalın, kara, mide bulandıran bir duman fışkırdı. Kızıl alevler sürücünün deliğinden dil çıkarıyordu. Bir teğmen kapağı öne düşmüş olan kuleden umutsuzca çıkmaya çalışıyordu. Orada asılı kaldı. Alevler üniformasının üzerinde dansediyor, saçlarına yapışıyordu. Çok acı bir çığlık atarak yarı doğruldu. Çıplak ellerle ateşi söndürmeye çalışıyordu. Delikten yeni alevler fışkırdı. Teğmen ellerini ağır ağır yanan yüzünün önüne koydu. Sonra arabanın cehennemi içinde kayboldu.

Burunlarımıza yanık etlerin boğucu kokusu geliyordu. Birisi bir bombayı havaya kaldırdı. Ama bize fırlatmaya fırsat bulamadı. Bir an sonra tırtıllarımız altında ezilmişti.

Bir grup piyade safça, görünmeden geçme umuduyla bir duvara yapışıyordu.

Heide kötü kötü güldü. Makineli tüfeği takırdadı. Piyadeler karınları delik deşik, yere yığıldılar.

Bir aşçı yanarak biten bir Sherman'ın arkasına sığınmak amacıyla ortalıkta koşuyordu. Kulenin makinelisinden bir yaylım ateşle adam duvara çarpmış gibi zınk diye durdu, başından vurulmuştu. Keskin bir çığlık attı. Miğferi tozların içinde yuvarlandı. Fır döndükten sonra çöktü; bacakları

hafifçe kımıldıyordu. Çalılıktan gürültüyle bir Sherman çıktı ve adamın tırtıla takılan bir kolunu kopardı. Cesede bir veda işareti yapıyor gibiydi. 8,8 lik iki obüsün vurduğu bu Sherman patladı. Havaya fırlayan kule keskin bir uğultuyla yere düştü. Uzun topu toprağa saplandı.

Bir başka Sherman daha çıktı ortaya. Hedefi bulan bir atış bunun da kulesini koparark doğru bir evin içine gönderdi. Tankın içi görünüyordu. Kumandanın, ancak gövdesinin alt kısmı kalmıştı. Adamı düpedüz ortadan biçilmişti. Yer ile bomba deposu arasında asılmış olarak, nişancıdan arta kalanlar sarkıyordu. Birkaç bağırsak, biraz önce bir periskop olan şeyi sarmıştı.

Kulesinin üzerine iki ağır alev püskürtücü takılmış olan, Mike'ın arabası bir piyade müfrezesini kebap etti. Bazıları teslim işareti olarak ellerini kaldırıyorlardı. Tırtılların altında öldüler. Arabalar tutsak alamazlar. Bu savaş makineleriyle tartışılamaz. Yakıp yıkarlar, ya da başka savaş araçları tarafından yok edilirler. Dikiz aynalarımızda sırıtan ölü başları silâhımızı tam olarak sembolize ediyordu.

Sonra her şey bitti, her şey sona ermiş oldu. «Onlar» ateş etmeye vakit bulamamışlardı ve onlardan tek kurtulan da olmamıştı. Üzerlerine, birkaç saat önce onların bizim piyademize yaptıkları baskın gibi pek ansızın atılmıştık. Öcümüzü almıştık.

Arabalardan çıktık. Alınlarımızdaki koruma gözlüklerini kaldırarak, çok susamış atlar gibi, alandaki çeşmeden su içtik ve yüzlerimizi yağdan ve baruttan temizlemeye çalıştık. Arabaların içindeki havanın yakıcılığı ile gözlerimize kan oturmuştu. Güçlükle soluyorduk. Boğazımız ve ciğerlerimiz acıyordu.

Nerden geldikleri bilinmeyen sağ kalmış bir-

kaç kişi ortaya çıktı. Bize korkarak bakıyorlardı. İçlerinden biri birkaç kelime Almanca biliyordu.

— Nicht schiessen, Kamerad. Wir nicht Juden, nicht Japsen. Wir von Texas. Wir O.K. (*).

Ve iki dakika sonra aramızda canlı bir sohbet başlamışıı. Birbirimize fotoğraflar gösteriyorduk; birlikte gülmeye, karşılıklı anılan anlatmaya koyulmuştu. Biz tek bir adam kaybetmiştik. Teğmen Herbert'in arabasının topçusuydu o. İçerde sıkı sıkıya kapalı kalmıştı ve kimse vantilâtörün kısa devre yaptığını farketmemişti. Boğularak ölmüştü. İki de yaralı vardı. Biri 531'in araba kumandanı erbaş Schmidt'di. Kolu ezilmişti. Tam topun geri tepme anında kulenin döşemesi üzerindeki bir haritayı almak için eğilmişti. Schmidt'in kolu lapa haline dönmüştü. Sivri kemikler omzunda dışarı fırtıyordu.

Bir tutsak, bir Amerikalı hastabakıcı, ona hemen orada, çeşmenin yanında kan nakli yaptı. Pek ilgilenerek, çevresinde halka meydana getirmiştik. Aslında, erbaş Schmidt'in şansı vardı. Onun için savaş bitmişti. Şu var ki, Amerikalı portatif kan bankasıyla burada olmasaydı, Schmidt, kanı tükenerek ölmüş olacaktı.

Öbür yaralı, az zamandan beri aramızda olan bir hizmetliydi. Ciğerine bir makineli tüfek kurşunu yemişti. Kumandanı, başgedikli Brett makineli tabancasını tekrar doldurmak istemişti. Bir kurşun fırlayarak hizmetliyi bulmuştu. Bu olay adamcağızı savaş divanına dek götürdü.

Üç ay sonra Brett'in ölüme mahkûm edildiğini öğrendik. Biraz sonra da Torgau'da idam edildi. Hizmetli olaydan iki hafta sonra Roma'da hastanede ölmüştü. Söylenti bunun düzmece bir iş ol-

---

(*) Ateş etmeyin arkadaşlar. Yahudi değiliz, Japon değiliz. Teksaslıyız biz, okey.

duğunu anlatıyordu. Fakat askeri polis pek uzun zaman araştırma yaptıysa da asla yeterli kanıt bulamadı. Nasıl olsa, sonuç Brett için aynı olacaktı. Hizmetliye karşı birşey yapılamazdı. O köşesinde yalnız başına öldü.

Schmidt'e kan nakli yapan Amerikalı hasta-bakıcı-Lubbock'lu bir onbaşı-tutsakların yoklaması sırasında aradan çıkarıldı. Dört gün sonra, Amerikan katlarına varabilmesi için onu arabamızla götürdük. Bir gözü morartılmış, bir dişi sökülmüştü: Pek garip olarak Porta'nın da Küçük Kardeş'in de istemiş olduğu bir altın diş. Sonra, çocuklar, incik kemiklerinin üzerine palaskalarla vurdular, bacakları hayli şişti. O bir yarı Yahudiydi. Bu şekilde bir düzenlemeden sonra Birleşik Devletler'e geri gönderilecekti ve artık hiçbir zaman cephede görünmeyecekti. Döğülmesini istemek kendisi için iyi bir fikir olmuştu. İsteyerek cepheye gönderilmek için aptal olmak gerekir. Fakat şurası doğru ki, her iki yanda da gönüllüler vardı. Onların hor görüldüğünü söyleyemem. Hepimiz de gönüllü olmuştuk sırasında, o halde hiçbir şey önünde gerilemeyen ve eylemlerinin tam sorumluluğunu yüklenmeyi bilen bu sert adamlar için hayranlık duyuyorduk.

Çoğu bir *Heimatschuss* (*) yeme fikrini besliyordu. Daha iyisi, bir düşman askerinin uygun bir yerinize bir kurşun göndermesiydi. Dürbünlü bir tüfekle silâhlanmış seçkin bir nişancı için kolay şeydi bu. Bir kurşun bir kemiğin içine yerleşirse, işini yaptığından emin olursunuz. Fakat her şeyden önce, kimsenin hile kokusu almaması için, iyi bir atış açısı gerekirdi.

Bir yaralının hastane yatağından nasıl çıkarılıp duvara yapıştırılarak gönüllü sakat kalma suçuyla idam edildiği sık sık anlatılırdı.

(*) Eve dönmenize olanak veren, vücuda saplanmış kurşun.

Bir gün, grubumuz böyle bir idam için görevlendirilmişti. Adam bir astsubaydı. Bomba kullanmıştı, fakat mesafeyi yanlış hesaplamıştı. İki bacağı kalça hizasından kopmuştu. Onu bir sedyeye bağlamışlar, bir duvara dayamışlardı. Pis bir infaz. Bütün idamlar pistir, bu ise hepsine tüy dikmişti! Porta'nın dediği gibi, fazladan tayınımız -adamı başına bir şişe gnole bir parça ekmek- uğruna ağlayan, cen çekişmekte olan bir ite teknıe vurmuş gibiydik. Moruk bu yüzden hastalanmıştı, sık sık başına gelirdi bu. Moruk asla gerçek bir asker olamayacaktı. Bıına karşılık, bizi şaşırtan Julius Heide gibi kaşarlanmış birinin, soru sormadan herhangi bir emri derhal yerine getiren bu adamın olaya uyuz olmasıydı.

Bir tencereye bir tekme atarak :

— Bir hastaya ateş etmek, ne berbat iş! diye bağırdı. Onu önce iyileştirmek, sonra tepelemek gerekirdi. Kural budur. Astsubayın kendisi de bunu mahsus yaptığını ve yazgısını hak ettiğini biliyordu. İyi bir asker böyle hareket etmez. Bunun gibi alçakların işi çabuk bitirilir, fakat bunu onlar hastaneden taburcu olmadan yapmak düpedüz pis iştir. Hem de, bir sedyeye bağlı bir adamı darağacına götürmek! Birkaç ay beklemek gerekirdi. O zaman kendisini zevkle tepelemiş olurdum. Pis bozguncu! Kendisi için olduğu kadar bizim için de berbat iş!

Bir bakıma Heide haklıydı. Fakat Barcelona bombalı herifi savunuyordu.

— Çabuk yargılamamak gerek. İnsanlar enayilik yaptıkları zaman daima özürleri vardır. Yasa, tartışmalı bir hesabı kısa kesmek için acele yapılan bir uzlaşmadır. Dört yaşındaki bir yumurcak yiyecek dolabından hırsızlık yapar, çünkü açtır ve cinayetlerin çoğu umutsuzlar tarafından işlenir. Bir bozguncu aptalca hareket eder, çünkü bir-

denbire korkuya kapılmıştır ya da dertlenmiştir. Devlet idam cezalarıyla biraz fazla sertlik gösteriyor,

Alman ordusunun divanıharpleri insan için asla özür aramıyordu. Yasanın yalnız en ağır maddelerini biliyorlardı. Aralarında yarışma yapıyorlardı: En çok baş alacak kimse olma yarışıydı bu. Bir gün lokantada, dört askeri yargıcın vermiş oldukları ölüm cezası sayısıyla öğündüklerini duymuştum. Dünyada, başka hiçbir ordu, Adolf Hitler'inki kadar divanıharbe sahip değildi. Bunlar gerçek fabrikalardı. Fakat savaş bitince, hasımlarımız Führer'in yargıçlarından öğrendikleri dersten iyi yararlanmış olduklarını doğrusu iyi kanıtladılar.

Yaralıları yolun üzerine uzattık. Radyo ile amfibi arabaları ve SPW (*) leri uyardık. Kana bulanmış ve inleyen adamları arabaların içine yığdılar.

Porta ile ben bir zırhlı araba nişancısını kaldırdık. Adamın ciğerleri arkasındaki bir delikten dışarı çıkıyordu.

Küçük Kardeş kollarında bir onbaşı ile geldi. Kafatasının yarısı patlamıştı, beyni görünüyordu.

Bir gübre yığınının arkasında bir subay bulduk, yüzü bir obüsle koparılmıştı.

En kötüsü yanıklardı. Onlara dokununca etler dağılarak kemiklerden kopup dökülüyordu. Yaralıların çoğu ellerimizin arasında ölüyorlardı. Bazıları bize teşekkür ediyorlardı. Başkaları lânet okuyordu. Bir zenci, Küçük Kardeş'i bıçakla öldürmeye yeltendi.

Ölüleri iki büyük yığın yapmıştık. Çoğu kömürleşmiş mumyalardan başka şey değildi.

Cesetlerin çevresinde binlerce sinek vızıldıyor-

(*) *Schützenpanzerwagen:* Koruma arabaları.

du. Ortak çukurlar pek derin kazılmamıştı. Cesetleri sadece toprakla örtebiliyorduk. Kötü kokuları midemizi bulandırıyordu.

Tutsak bir genelkurmay çavuşu, komutan Mike'ın arabasının ön kısmına oturmuştu. Ona alkollü içki verilmişti, biraz kafası dumanlıydı. Söylenip duruyordu.

Arkadaşları ona iğrenmeyle bakıyorlardı. Sonra gözlerimizdeki horgörüyü farketti, söylediği şeylerin çok kötü olduğunu anladı. Bir sıçrayışta Barcelona'nın tabancasını kaptı, ağzına soktu ve tetiğe bastı. Beyni namluya dek parça parça dağıldı. Ona engel olunabilirdi, fakat kimse kımıldanmamıştı. Komutan Mike hor gören bir edayla cesedin çizmelerinin ucuna dokundu.

— Sözde bu bir eski askerdi!

Teğmen Frick şaşırmış halde :

— Nasıl, bir eski miydi? diye sordu.

Mike ölünün yüzüne uzun bir sarı tütün parçası gönderdi.

Bu sersemin kolunda taşıdığı işaretler yirmi beş yıl hizmet yaptığını gösteriyordu. Sadece Barrack Fields'de çürümüştü. Arkadaşlarını ölüme mahkûm etti! Moruk :

— Bu pis savaş! diye mırıldandı.

Komutan radyo astsubayına bir rapor karalattı.

— «Gergedanlar» dan «Dişi Domuz»a. Kumandan. Otuz altı savaş arabası, on kamyon, on yedi araba temizlendi. Bilinmeyen sayıda ölü ve yaralı. Kayıplarımız: Bir ölü, iki yaralı, bir erbaş ve bir astsubay. Düşman zırhlı birliğiyle karşılaşmayı bekliyorum. Kendi sorumluluğum altında devam ediyoruz. Teması kes. Bitti.

Biz gülüyorduk, çakmıştık. Mike tek başına düşman alayını temizlemek istiyordu. Saftan çıkan komutan bu efendilerin önünde parlamak is-

tiyordu. Genelkurmayın kırmızı kokartlarını taşıyanlara bu işleri yapmayı bilenlerin yalnızca onlar olmadığını göstermek istiyordu. Radyo bağlantısını kesmek ise hayli kurnazca bir işti. Önümüzdeki üç ya da dört saat içinde kimse bizimle bağlantı kuramıyacaktı. Büyük oynuyordu, Mike. Başarırsa şanlara bürünecekti. Aksi halde, sağ dönme koşuluyla, yaşamı Torgau'da bitecekti. Savaşın yasası sertti. Sık sık küçük Lejyoner'in dediği gibi:

— Şansına koş, delikanlım. O zaman bir kahraman mı ya da bir cani mi olduğunu görürsün. Bizim efendilerce kararlaştırılan bir döğüşte hergün bir madalya kazanılmaz. Bu genellikle, herşeyin bir kart üzerine konduğu bir itkinin meyvasıdır. Esas olan, anlıyor musun, kendini Allah'a emanet etmendir.

Tuhaf bir adamdı Lejyoner. Aramızda en inançlı, ama en kıyıcı olandı. Bir kez bir S.D. (*) nin midesini uzun Arap bıçağıyla ağır ağır doğramıştı. Nedeni de delikanlının yolun kıyısında dikili eski bir haçın üzerine ateş etmiş olmasıydı. Kasaplığı bitirince, kurbanının kellesine tekmelerle saldırmıştı, bir yandan da şöyle mırıldanıyordu:

— Kutsal şeylere dokunmamak gerek. Onlara dokunmamak gerek.

— Yerlerinize, diye emretti Mike. *Panzer*, ileri... Arş!

Açık kapaklara yarı eğilmiş halde, ilkin bodur çalılıklar arasında, sonra bir ırmağın pis kokulu durgun su ve çamur dolu yatağında yol aldık. Çatlamış ineklerden iğrenç bir koku yayılıyordu.

Teğmen Herbert'in arabası çamura battı.

Komutan Mike bir zındık gibi küfretmeye başladı. Arabasından çıktı. Dizine kadar gelen çamurun içinde, ölü bir fareye bir tekme attı ve kulesin-

---

(*) Siyasi güvenlik servisi görevlisi.

deki teğmeni öfkeyle yukardan aşağı süzdü.

— Kerhane veledi! Ne halt ediyorsun?

— Görünmez kaza! diye mırıldandı teğmen.

Mike öfkeden kudurmuş halde uludu :

— Bende bu yoktur, bu tür kaza! Kurfürstendamm'da gezintide değilsin. Savaştasın ve bir milyon Reichsmark değerinde bir arabadan sorumlusun. Milyon umurumda değil, ama araba teknesine ihtiyacım var. Seni teğmen yapan hangi acınacak andavallıdır? Onu çıkar oradan, Beier!

Küçük Kardeş'le talihsiz arabanın nişancısı çekme halatlarına asıldılar.

— Sağ zımbırtıyı vidala, tam da ortaya, diye sırıttı Küçük Kardeş.

İri çelik halatlar keman telleri gibi gerilerek şarkı söylüyordu. Her saniye kırılmaları tehlikesi vardı, eğer birinin üzerine düşerlerse onu hemen öldürürlerdi. Bu daha önce görülmüştü.

Römorktaki görevli sinirleniyordu. Tutuşu salıverdi ve arabanın arkasına sığınmaya koştu. Küçük Kardeş, elinden başka bir şey gelmeyerek, suratına bir avuç çamur yolladı.

— Biraz bekle de seninle hesaplaşayını, keriz!

Telin üzerine çıkarak bütün ağırlığını çekine kancasının üzerine verdi.

— Kablolar koparsa, hapı yutar, diye mırıldandı Moruk.

— İyi bir asker diye doğruladı Lejyoner.

— Fakat bir ineğin kıçının deliği gibi aptal, diyerek güldü Porta.

— Bütün yılmaz askerler için doğrudur bu, tehlike kavramına sahip olmaktan onları alakoyan da budur.

— Dikkat, diye tehdit etti Heide. — Her halde benim de aptal olduğumu ileri süremezsin. Yirmi yıldan beri benimki kadar iyi notlarla okuldan çıkan bir astsubay görülmemiştir. Taktik konusun-

da aranızdan hanginiz beni altedebilir?

— Fakat sen yiğit misin, general adayı?

Heide göğsü üzerinde asılı büyük altın haça vurdu.

— Bunu kerhanede mi kazandım, ha?

Altın Alman haçı Heide'nin gururuydu. Banyoda bile ondan ayrılmazdı.

— Evet, evet, diye araya girdi Moruk, — Fakat senin cesaretin Küçük Kardeş'inki gibi değil. Döğüşüyorsun, çünkü bunu seviyorsun. Öldürmek seni eğlendiriyor. Küçük Kardeş ne yaptığını anlamıyor. Düşünmeden tepeler. Ben Tanrı olsaydım, cennetimde Küçük Kardeş'e yer ayırırdım; seni ise, dışarda bırakırdım. Bugün düşmanlarımız denilenleri öldürmekten büyük sevinç duyuyorsun, Savaş sona erince, bir kışlanın avlusunda hıyarlık edebilirsin, acemi erler seni sinirlendirirlerse, ya da suratları hoşuna gitmezse, onların canını yakmaya bakarsın. Sen sadist bir canisin, ama sana karşı hiçbir şey yapılamaz. Yasa seni korur. Ordu-da senin kadar iyi not almış az kişi vardır. Sen yaman bir astsubaysın, sapına kadar asker, tırnaklarının ucuna dek dürüstsün. Döğüşme sona erince sen tümenin gururu, yeniler için bir örnek olacaksın. Ama aslında yaptığın iş pisin de pisi!

Porta bardağını kaldırarak bağırdı :

— Amin ve iyiliğinize! Papaz Beier'in vazı bitti.

Julius Heide'nin yüzü kıpkırmızıydı. Yalnız Moruk böylesi lafları ona söyleme hakkını kendinden bulabilirdi. Başka herhangi biri, böyle bir haltı ilk fırsatta sırtına yiyeceği bir bıçakla öderdi.

Komutan Mike kolunu sallayarak :

— Haydi, haydi, çabuk olalım! diye bağırdı.

Yavaş yavaş arabayı çamurdan çıkarmaya başlıyorduk. Küçük Kardeş çelik telin üzerine yüzü koyun uzandı. Komutan onları kancada tutması-

na yardım etti. Bir yandan da, kulesinden çaresizce bize bakan teğmen Herbert'e, türlü türlü sıfatlarla donanmış pis arabacı küfürleri yağdırıyordu.

Araç düzeltilip yoluna konunca, Herbert kuleden ayrılmak zorunda kaldı, yerine bir astsubay, Lehnert geçti. Fakat kimse zavallı toy gençle alay etmedi.

Bir saldırının ortasında bir yüzbaşının yerinden alınıp bölüğünün başına bir erbaşın getirildiği görülmüştü. Bjelgorod savaşı sırasında bir albay alayının komutanlığından atılmıştı. Savaş boyunca bir radyo erinin bacakları arasında uzanıp kalmıştı. Kulede onun yerini genç bir subay almıştı. Sonu kötü olmuştu albayın. Almanya'ya geri gönderilmiş, Torgau'da beş yıl yatmağa hüküm giymişti. Ruslar şehri alınca, birlikte tutuklu olduğu bir tarafından yanlışlıkla öldürüldü.

Uzun bir setin arkasında mevzi aldık ve arabaları kamufle etmeye başladık. Tırtılların geniş izleri küçük çapalarla kazındı, üzerine çimen kesekleri diktik, onları da çalılarla örttük... Uçaklar yüzünden... Ruslar bize kamufle etme sanatını öğretmişlerdi. Üç Jabo bulutlardan pike yaptı. Porta ile ben tam o sırada düzeni gözden geçirmekteydik. Sıkıca yere yapıştık. Sonra ateş başladı. Alanın üzerinden görünmez makineler uçuyorlardı. Yüzlerce küçük krater fışkırdı. Şansımız vardı. Yangın bombaları değil, patlayıcı obüsler atıyorlardı. İçlerinden biri gerçekten bizi haklamak istiyordu. İlkin dikine göğe yükseldi, sonra da üzerimize pike yaptı. Otomatik topları vahşice ateş kusuyorlardı.

— Olduğunuz yerde kalın! diye uyardı Porta.

Azgın Jabo bir daire çizdi. Bizi yalayarak üstümüzden geçti. Karnının bize sürtüneceğini sandık. Fakat tekrar yükseldi ve arkadaşlarıyla bir-

likte dağın arkasında kayboldu. Porta keyifsizce :

— Kanadalı bir Julius Heide, diye belirtti. Bir kaç dakika sonra subaylar salonunda Panzer'lerin iki kıvırcığını mıhlamış olmakla öğünecek.

— Böylesine büyük bir tehlikeyi yalnız bunun için mi göze aldığını sanıyorsun?

— Valla; Bence uçağının üzerinde kıvırcık kanı olsun istiyordu. Ona bir akşam meyhanede rastlarsam!... Tam çekip gideceği sırada bizi mıhlamağa kalkınca zevkten dört köşe olmuştur. Buradan geçmesi gereken arabaları temizlersek ve patronları da bu beylerin bizim üstünüzden uçmuş olduklarını farkederlerse...

Korktuğum halde gülmekten kendimi alamadım.

— Evet, hakkın var, Panzer'lerden iki kişiyi tepelemiş olmakla elbette övünecektir.

— Hem sonra tümenin komutanı hesaplar yapacak, gülmeden katılacak, Porta ile Kanadalı Julot en azından kutlanacaklar.

Komutan Mike mürettebatı çağırıyordu. Çalılar içinde çevresinde bağdaş kurduk.

— Önümüzde üç kilometrelik açık yol var, diye başladı. Amerikalıların yeri belirlenince, birinci araba dönemece kadar gidecek, orada yol ormana giriyor. Bu senin araban olacak, Beier. Sen sol yanda kalıyorsun, Frick, sen de sağda. Beriki tepenin arkasındaki dönemeçten çıktığı anda, sen yürüyüş kolunun son arabası oluyorsun. Fakat size önceden haber vereyim, kendinizi göstermeyin. Biriniz çok erken ateş etmeyi düşünürse, onu kendim tepelerim.

Az daha koca yaprak sigarasını yutuyordu, sonra neşeyle sözlerini sürdürdü :

— On altı top aynı anda ateş edecek. Her obüs doğru hedefini bulmalı. İlk salvodan sonra, arazi bölgelere ayrılacak. Her araba karşısında bu-

lunanı temizleyecek.

Yem arayan bir kuşa doğru uzun bir tükürük savurdu, isabet ettirdi ve genişçe gülümsedi.

— Vurdum onu, dedi gururla. Çiğneme tütününü ısırdı ve her zamanki gibi kutuyu Moruk'a uzattı.

— Eğer ben üstüne el koyarsam, havaya bir bomba gönderen nişancı aynı yolu tutabilir. Soğukkanlılığınızı koruyun, evlât, Pişmanlıklar Dağı'na *büyük kutsal ziyarete başlamayı* Amerikalılara bırakın. Bizim varlığımızdan kuşkulanmıyorlar ve bizim yerimizi de bulamazlar. Kanıtı: Az önceki üç Jabo. Burada gizlenmiş halde kalalını.

Çevresine kuşkuyla baktı ve yumuşak bir sesle sorclu :

— Nişancılar arasında acerniler olmadığını umarını. Yoksa onların yerine hemen talimli tipleri koyarını. Araba kumandanları için de aynı. Burada söz konusu olan rütbe değil, deneydir. Kuleye tırmanan umurunda değil, yeter ki eski bir asker olsun. Tek bir kinıse bok yedi mi, kovboylar diri diri derinizi yüzerler.

Kalktı, kısaca emretti :

— Yerleriniz, savaş durumu!

Görev yerlerimize kaydık. Radyoyu, elektrikli atış düzenini kontrol ettik. Heide alçak sesle öbür arabaların radyolarıyla konuştu. Erbaş Slavek vekillik yoluyla evlenmişti. Onu kutladık. Ancak on beş gün önce tanıdığı nişanlısıyla tünı yaptıklarını anlatmak zorunda kaldı. Onunla son izni sırasında karşılaşmıştı.

Meslekten bir asker için evlenmek akıllıca bir işti. Karısı o zaman tam aylığını alırdı, yoksa bu para kış yardımına giderdi. Doğu cephesindeki deneyimizden sonra bu işe çok değer vermiyorduk.

Vakit öldürmek için zar atıyorduk. Birden Küçük Kardeş sinsice sordu :

— Söylesene, Porta, senin mirasçın kim? Eğer bir gün ölürsen? Ben herşeyi sana bırakıyorum, biliyorsun, diye çabuk çabuk ekledi — Boynumdaki kesede olan altın, bir gün dünyamı değiştirirsem senindir.

Porta hafifçe gülümsedi ve meşin hokkayı başının üstünde sallayıp zarları yuvarladı.

— Vay küçük kurnaz, vay! Altının benim mi olacak? Ne düşündüğünü biliyorum. Bunu gerçekten tek başına mı buldun, söyle?

Küçük Kardeş gücenmiş gibi :

— Ne düşündüğüinü bilemezsin, dedi. — Şeref sözü, altınım senin olacak. Geçen gün okuduğumuz kitaptaki kadın gibi vasiyetimi yaptın.

— Mersi diye güldü Porta. Benim için üzülme. Romanya'da hoş bir tip, gündüzün atların bekçisi, geceleyin zenginlerin hırsızı bir adamı, bana geleceğimi söyledi. Bir gece orada slibovitz ile kahve içerken bana telveden falımı okumayı önerdi. Kaygılandırıcı olsa bile. Birdenbire tam on dakika telvesini gözledikten sonra ve ben Bükreş'te yalnız kendime ayırdığım küçük bir kızı düşünürken, işte şöyle yaygaraya başladı :

— «Porta, burada parıldayan zaferle haleleniniş yüzünü görüyorum. Pardon, yanıldım, bu neon lambasının ışığı. Müthiş! Adın bütün Berlin'de duyulacak. Büyük bir iş adamı olacaksın. Orospulara kötülük yapmayacaksın. Pezevenk ananın payına düşeni kendisine vereceksin. Hiç enselenmeden çalacaksın. Korkunç bir savaş geçireceksin. Dostların da düşmanların gibi senin postunu istiyorlar. Fakat yakayı sıyıracaksın. Bütün arkadaşların içinde sen sağ kalacaksın, çoklarını gömmie işinde hazır bulunacaksın, fakat seninki o denli uzak ki telvenin içinde görmüyorum bile. Yüz yaşına varacaksın. Ölüm görmüyorum.»

Küçük Kardeş ilgilenerek ve yeşil torbasını sevecenlikle okşayarak :

— Kartlar çekmek zorunda olduğumu mu sanıyorsun? diye sordu.

— Bunun asla zararı olmaz, diye doğruladı Porta. Eğer sana aptallıklar yutturmak istiyorlarsa onlara bir mariz atarsın. Bunlar hoş numaralarsa, karşılığını verirsin ve onların iyiliğine arada sırada inanırsın. Fakat sana bir öğüt Küçük Kardeş! Vasiyetnamelerden sakın! Bu tehlikelidir, hele özellikle mirasçılar zenginliğinden kuşkulanırlarsa.

Küçük Kardeş alnını kırıştırdı. Düşüncelerine o denli dalmıştı ki zarları unutuyordu; kendisine bunu hatırlatmanın da hiçbir etkisi olmadı. Başparmağını şarjör üzerindeki kontrol lâmbası boyunca kaydırarak havaya bakıyordu. Sonunda parladı:

— Alçak herif! Gübre! Pislik! Biraz altın için bir dostu öldürecek misin?

Porta omuzlarını silkti.

— Ben sadece bir insanım, şeytan ise kötüdür. Sizi acayip şeyler yapmağa iter. Fakat sana az önce dediğim gibi: Vasiyetnameler metelik etmez.

Küçük Kardeş zarlara vals yaptırdı, bir bombaya bir tekme savurdu ve öfkeyle bağırdı :

— Kafamı kızdırma. Çaktım. Hepinizi haklayacağım, inan bana.

Bir bombaya el attı.

— Büro heriflerinden birinden tüm pılı pırtını sana miras bıraktığım gibilerden bir kâğıt düzenlemesini istedim, sen öldüğün zaman senden miras alırsam, elbette. Yoksa hava alırsın.

— Bu bana biraz karmaşık gibi görüyor, diye güldü Porta. — Aslında insan bir vasiyetname yaptı mı, kendini karanlıkların iblislerine karşı sigortalamalıdır. Bana mirasçım olduğunu söylüyor-

sun. Ben iş adamıyım, bu kimseler beyaz yakalarına ve cilalı tırnaklarına karşın, hinoğlu hin heriflerdir. Onlardan biri sana bir yaprak sigarası verirse bil ki senin ona bir sandık öteberi vereceğini umuyordur. İş adamlarının hepsinin Şeytan'la doğrudan doğruya başlantısı vardır. Rekabet nedeniyle kaçınılmazdır bu. Orman kanunu böyle. Bunu koca kafana yerleştir, şef onbaşı Wolfgang Creutzfeldt, yalnız güçlüler paçayı kurtarırlar. Mesleği denemiş olanlar çoktur, ama parlayanlar azdır. Çalılıklara gizlenmiş rakipler kefenini çekip almak için seni gözlerler. Ama işin içinden çıkmayı başarmışsan, mangiz kendiliğinden cebine gelir. Ve bütün küçük arkadaşlar, senden nefret ettikleri halde, yine senden çöplenirler. Ne denli büyük olursan, o denli nefret edilir senden, o denli de yaltaklanılır sana. Düşmanının evinde halıya tükür. Bunu tuhaf bulacaktır. Sabahın saat ikisinde küfretmek için mahkeme başkanına telefon et, sana hak vereceklerdir. Onların burnunun ucunda bir demet banknot salla, hepsini ayaklarının dibinde bulacaksın. Fakat araçlar konusunda cimrilik etmemek gerek. Küçük bir kaza düzenlemek yeteneğinde adamların elaltında olmalıdır. Rakibinin Jaguar'ının ön dingilini testereyle kestirmek kötü bir fikir değildir.

— İyi ama bu adamlar gangsterdir, diye kınadı Küçük Kardeş.

— İş adamı olmak istersen, bu böyledir. Bir yığın kadın casusların da olmalıdır: Onları hasımlarının yataklarına sokarsın. Her şey yastık üzerinde anlatılır. Bu kaltaklar ordudaki keşif erleri gibidirler, sana bilgi sağlarlar.

Küçük Kardeş'in yüzü yumuşadı.

— Dalavereyi askerler gibi mi düzenlemek gerek?

— Tastamam. Onun için de taktik derslerin-

de ben çok dikkatliyim. Satış müdürlerin zırhlı birliklerdir. Gizli adamların baskın komandolarıdır.

Küçük Kardeş ilgilenerek sordu :

— Ya piyadem?

— Cılız bir ücret için didinen bütün o zavallılar. Bir genç yosma sana büyük bir hizmette bulundu mu, ona bir astragan manto armağan edeceksin.

— Ne olduğunu bilmiyorum, diye bağırdı Küçük Kardeş. Nasıl bir şeydir o?

— Kara ve kıvırcık.

— Ya! Bizim Tekgözlü böyle bir zımbırtıyı nereye gitse hep yanında götürür.

Porta hor görürcesine homurdandı :

— Ne dangalak! Elindeki şey, bir Yahudi'nin ona astragan diye sattığı uyuz bir finonun kalıntılarıdır.

— Tamam, çakazladım, dedi Küçük Kardeş. Yavaşça gülüyordu. Reeperbahn'ın (*) köşesinde ufak tefek kurnaz bir Yahudi vardı. Ne zengindi! Güzel mağazalardan hurda kürkler seçiyorlardı, sonra satıcılar ayrılınca onları almaya gidiyorlardı. Burjuva kadınlarının tilki ve ayı postlarına bürünüp gelmeleri ne hoştu. Yaşlı Rosenstein önce kapının bir deliğinden tek gözle dikizliyordu. Onlardan ne çekebileceğini pek çabuk hesaplardı, Samuel Rosenstein. Aryen kaltaklardan uçlanması gereken ufak para değildi. Samuel ile iki oğlu Joseph ve Nathan burunlarını ünlü bir yaşlı profesöre düzelttirmişlerdi. Baba Samuel kurnaz mı kurnazdı. Eskiden yanında git gel işlerinde çalışmış olan bir Nazi subayı, Sommer üzerinde etkisi vardı. Asla öğrenememiş olduğum tüm şey top secretti (**). Demek ki bu, Adolf'un git gel işinde

---

(*) Hamburg'un eğlence semti.

(**) *Geheime Kommandosache* - Gizli iş.

çalışan gençleri S.S. şefleri ve Gauleiter yapmak için toplamaya başlamasından önce geçiyordu.

Bir gün Sommer, büyük üniforması içinde oraya geldi. Fakat Samuel onu selâmlayınca yelkenleri suya indirdi :

— Vay, sen ha, küçük Ferdinand, maça ası gibi giyinmişsin!

Sonra birlikte dükkânın arka bölümüne geçtiler. On beş dakika çene çaldılar ve birkaç küçük kadeh devirdiler. S.S. Sommer giderken sönmüş bir balon gibiydi. Samuel'i aramaya asla kimse gelmedi. Vitrinleri üzerine afişler yapıştırılmadı. Oğullarının da başları derde girmedi hiç.

Tam savaş başlıyacağı sırada Amerika'ya gitmek için gemiye bindiler ve Sommer efendi onlarla vapura kadar geldi. Ihtiyarın elini sıkarak şöyle mırıldandı :

— Seni asla unutmayacağım, Samuel.

— Ben de seni unutmayacağım, Ferdinand' cığım, diye söz verdi Samuel.

Herşeyin iyi geçip geçmediğini görmek için oradaydım. Reeperbahn'ın tüm kara gömleklilerinin temsilcileri de vardı. Nathan, Samuel'in büyük oğlu en iyi kafadarımdı. Bana S.S. Heinrich ile Goebbels'in fotolarını göstererek şöyle dedi :

«Bu iki haydut Birleşik Devletler'deki atölyemizde şeref yerine sahip olacaklar. Hamburg özlemini duyduğumuzda, onlara bakmak yetecek.»

— Porta, Nathan'ı iyi tanımışsın! Bir kürk mantoyu bir paçoza güve yenikli yerlerini eliyle kapatarak, zarif jestlerle sunmayı nasıl da becerirdi. Göz kırpmalarla sır verir gibi bir tonla şöyle fısıldardı :

«Sevgili bayan, size özel bir fiata veriyorum, sakın babama bir şey söylemeyin. Hemen mantoyu alıp gidiniz. Bu harika için on bin mark!»

Paçoz tavlanmıştır. Kardeşi Jules'ün itirazla-

rına aldırış edilmez, bunlar Nathan'ın gevezelikleri altında boğulur.

— Müthiş Nathan, diye hayale daldı Küçük Kardeş. Yirmi dakikada, boyanmış tavşan gümüş tilki diye satılmıştır. Bazı kadıncağızları uzağa sürüklüyordu ve onlara ürperişler veren gevezelikler yapıyordu. Nathan usulü buydu! Kadın manto ile çıkınca, o yaşlı Samuel'i bulmaya giderek şöyle diyordu :

— Ona özel bir fiyata verdim, baba. Bir tilki satın aldı. Philippe'in Viyana'dan bize yutturduğu tapon mallardan.

«Tanrı seni vebadan götürsün, diye mırıldanırdı. Sam -zeki bir meslekdaş onunla konuştuğu zaman söylediği hep buydu- «Onu altıdan aşağı satmadığını umarım, küçük Nathan'ım?»

— On'a sattım, baba; hanım da pek memnun oldu.

Samuel yepyeni güzel burnunu kaşırdı.

— Hem de garantisiz, sanırım?

— Elbette, baba. Hatta faturasız.

— Böyle bir günde, müdüre köşedeki dükkândan bir şişe kirsch satın almaya gitmiştim. Samuel'e bu satıcı yüzde on indirim yapardı. Ona her yerde indirim yapılırdı. Bir cumartesiye rastlamadıkça, her ayın 25'inde müşterisi olduğu Maria Klein Strasse'deki, o biçim evde bile. Samuel Kutsal Gün'e sıkı sıkıya riayet ederdi. Cumartesileri asla mağazaya gelmezdi, fakat emirlerini avluda bağırarak verirdi.

— Yaşlı Sam çok sevilirdi. Oysa ne çirkindi. Taranmamış saçları bir avcılar alayı tarafından delik deşik edilmiş bir dişi köpeğin kıçına benziyordu. Berlin'de bir kavgada, bir gözünü yitirmişti. Üstelik üç parmak boyundaydı. Çok kimse Sam'ın döğüşme yeteneği olmadığını sanırdı. Fakat hayatımın en güzel köteğini ona borçluyum. Paula

Platz'lı Yahudi Maier'e çatmıştım. Bana o yaman köteği attıktan sonra, Sam şöyle dedi :

«Wolfgang, bu Meyer salakların sonuncusudur ve dili kesilmeye lâyıktır, ama burnu yüzünden ona kızmamak gerek, onu kendisi seçmedi. Bir giyinine ya da davranma tarzından dolayı bir delikanlıyı ya da çocuğu alaya alabilirsin, ama kinse ne derisini ne kemiklerini kendisi seçmiştir.»

Radyo vızıldadı :

— Düşman arabaları. Herkes yerine. Dışarıyla radyo bağlantısını kesiniz.

Periskopun arkasında yerimi aldım. Porta dinamoyu çalıştırdı. Küçük kardeş güvenlik kertesini kontrol etti. Cephane depoları açıldı. Uzun humbaralar, iyi sıralanmış halde, pırıldıyorlardı. Masum görünüşteydiler, fakat birkaç saat sonra dehşet ve ölüm saçacaklar, ateş kusacaklar, korku içindeki insanları acıdan bağırtacaklardı.

Açık kapaklar, güneşin vurduğu katranlı yolda sıkışık düzende yürüyen kalabalık düşman arabalarını gözlerimizle izleme olanağı veriyordu.

Pedala hafifçe basıyorum. Elektrik motoru titriyor. Kuleyi sessizce döndürüyorum. Hedefim tam iki ağacın arasında olacak, o zaman tetiği çekeceğim.

Komutan Mike kule hizasından gözetleme yapıyor. Bir ot demetiyle kamufle edilmiş dürbünü önünde. Ateş etme anı geldiğinde miğferini sallayacak.

Bu tam takım bir zırhlı arabalar alayı idi. Her zırhlı komutanının düşü. Bize bir gümüş tepsi içinde sunuluyordu.

— İnanılmaz, diye mırıldandı Moruk. Bizi görmezlerse onlar için iki dakika sonra iş bitmiş olacak.

Bir tarla kuşu mavi göğün altında titrek titrek ötüyor. Ormanın ağzında bir inek sürüsü me-

rakla bu arabalara bakıyor. Bir gübre arabası üzerine oturmuş iki köylü, chianti içiyor. Setin arkasında ne bulunduğundan habersiz, biraz dinleniyorlar. Birkaç saniye sonra iki devin arasındaki savaşın ortasında sıkışıp kalacaklar.

Gülümseyerek Amerikalılara işaret ediyorlar, onlar da neşeyle karşılık veriyorlar.

Öyle gerilmiş haldeyiz ki, kimse konuşmaya cesaret edemiyor. Gözüm periskobun çevresindeki kauçuğa yapışık.

Tarlada bir köpek koşuyor. Köylülerden biri ona bir çomak fırlatıyor. Toplarımızı kamufle eden çiçeklerin çevresinde arılar vızıldıyor. Kulenin üzerinde bir kertenkele geziniyor. Bir karga bir salyangozu gagalıyor.

Şimdi şarkı söylüyorlar. Kılavuzun güzel bir bariton sesi var.

İşte ilk araba nişan alma alanında. Sürücüden başka bütün mürettebat kendini hedef olarak sunuyor.

Mike miğferini sallıyor.

— Ateş! diye komut veriyor Moruk.

On altı ağır top aynı anda ateş püskürüyor. Hava sarsıntısı çalılıkları yere yatırıyor. On altı mermi hedefini buluyor. İnsanlar havaya fırlıyor. Her yandan dev gibi alevler fışkırıyor.

İkinci salvo yeni arabaları tutuşturuyor.

Kuleyi ekseni üzerinde döndürüyorum. Küçük Kardeş atımları alnıyla itiyor. Ter çıplak sırtını sırsıklam ediyor. Mermi üzerine mermi atılıyor.

Köylülerin arabasının atları ürküyor. Köylülerden biri ona asılı kalmış. İnekler çiti zorluyor ve doğruca ateşin içine dalıyorlar.

Arabalar yolun üzerinde yanıyor.

— Patlayıcı obüsler, ateş! diye bağırıyor komutan Mike.

Obüsler acıdan delirmiş, uluyan adamların or-

tasında patlıyor. Ölüler bile tekrar sıçrıyor ve biraz daha parçalanıyorlar. Son noktayı koymak için S obüslerini gönderiyoruz.

Yol şimdi bir alevler okyanusudur.

— Motorları çalıştırın, diye enırediyor komutan Mike. Panzeı', ileri!... Marş!...

Sıra makineli tüfeklerde ve alev püskürtücülerde.

Bu yakıcı cehennenı boyunca ilerliyoruz. Kuleler dönüyor, makineliler takırdıyor. Yaralılar ve ölüler mermilerle parçalanıyor.

Delirmiş bir asker, cesetler yığınından, elleri ilerde, ağzı alabildiğine açık, gözleri sabit halde çıkıveriyor. Bir alev onu sarı diliyle yalıyor. Kara bir duman içinde kömürleşiyor.

Mike durnıa işareti veriyor.

-— Yürüyüş kolu halinde marş! İstikamet: Alay!

Ellerini oğuştururyor.

Yeniden radyo bağlantısı kuruluyor. Gülüyoruz Yankee'ler tek bir el ateş edebildiler. Arabalarımızda en ufak bir sıyrık bile yok, ama çok geveze eski bir Amerikan çavuşu sayesinde bir alayı yok ettik.

Komutan Mike alayın kurmayını arıyor. Sesinde coşku ve gurur beliriyor.

— Gergedanlar Dişi Domuz'u arıyor. Sizi dinliyoruz.

— Burası Dişi Domuz. Konuşun Gergedanlar.

— Gergedanlar kumandan. Düşman zırhlı alayı yok edildi. Tutsak yok. Bizde kayıp yok. Bedeli: Bin beş yüz zırhlı humbara, sekiz yüz patlayıcı obüs, üç yüz S. obüsü. Hava gözlemesi için: Harita no. 3, yol 6, nokta A 2. Bitti. Sizi dinliyoruz.

— Dişi Domuz'dan Gergedanlar'a. Kutlarız. Rapor verin. Komutan. Tamam.

— İlerlemekten çok gerilemeyi severim, dedi Barcelona.

Frezaları yudumluyorduk. Yarın ilerlersek, ağızlarımızı pis su birikintileri içine daldıracağız. İlerlediğimiz zaman bize armağan vermezler. Hem sonra İda'nın evindeki kızlardan bıktım. Cephe arkadaşları haline geldiler. Kıçlarının her kılını tanıyorum. İki aydır İda bize yenileri için söz verip duruyor. Nefes alıp verir gibi yalan söylüyor.

Porta gözleri pırıldayarak ve bizi iki ilik köftesine hayran hayran baktırarak :

— Yarın, diye bağırdı. Yarın Habeşistan imparatorunun yatağında uyumak, kıraliçenin ve bütün prenseslerin ırzına geçmek istiyorum.

— Onlar da belki aynı fikirde olurlar, diye hayal etti Gregor Martin. Belki bilek kuvvetini ve pis kokan delikanlıları severler.

— Birbirine eklenen olayların ortasındayız, diye belirtti Moruk. — Günlerden birgün bitecek bu ve o zaman yıkanmak gerekecek.

— Roma'ya vardığımız zaman bir şampanya denizi içmek istiyorum, burnumdan ve kulaklarımdan fışkırıncaya kadar içmek, dedi Porta. — Şampanyaya ağlayacak kadar doymak istiyorum. Ve sonra bir herifle belâ aramaya gideceğim, tepelemek için. Birayı ve kızları sevmeyen bir salağı.

— Roma'da vaktim olursa, dedi Heide, — Ve öbürleri de pek yakınlarda değillerse, önce ipek yastıkları olan, tavanlıklı, büyük bir karyola içine gömülmek istiyorum. Böyle kirli biri olarak, soyunmadan. Sonra, çıkacağım ve zarif iç çamaşırlı, gerçek bir hanımefendi bulacağım. Onunla aşk yapacağım, hem birçok kez. Sonra da iyice kafayı bula-

cağım ve o zaman geri çekilmeye başlayabiliriz.

— Bir freza daha diye bağırdı Porta. — Böyle devam edeceğiz. Fıçılarını boşaltmak, kadınlarını öpmek, tüylerini kirletmek. Roma, Milano, İnnsbruck ve bitirmek için Berlin'de duruş.

Bir düdük sesi bizi gerçeğe döndürdü:

— Yerlerinize! Arabaların önünde toplantı; diye emir verdi komutan Michael Braun.

— Ne de uykum var, diye homurdandı Porta.

Sendeleyerek bizimkilerin yanına vardık. Dört gündür gözlerimizi kırpmamıştık. Porta:

— Yol alırken uyuyacağım, diye tehdit etti.

Gözleri yorgunluktan kızarmış olan Mike sövüp sayıyordu.

— Eğer uyursam bütün bir yürüyüş kolunu havaya uçurum, dedi Porta.

— Bu derece uyursan kıraliçe seni istemez, dedi Heide.

— Umurunda değil, kıraliçe, diye mırıldandı Porta. — Biraz kestirmek istiyorum.

Kavgacı bir huyu olan Heide devam etti:

— Kadın memnun olmaz!

Yol alıyorduk.

İki araba uçuruma yuvarlandı: Sürücüleri uyumuşlardı.

Yüzlerce Jabo çıkıverdi, herşeyi silip süpürdü. Açık arazide ilerleyen bir arabaya iki uçak pike yapıyordu.

Jabolar 2'inci taburu karmakarışık ettiler. Bölüğümüz bütün *Panter*'lerini ve adamlarının yarısını yitirdi.

Porta alevler içindeki üniformasını söndürmek için yokuş aşağı yuvarlanmak zorunda kaldı.

Destek kuvvetlerini beklerken dağlarda karargâh kurmuştuk. Tankları çoktan buradaydı: Pek etkili 8,8 sm.'lik topları ile altmış sekiz tonluk *Tiger*. Yeniler, her zamanki gibi sıkışık düzende gelmiyorlardı. Aralarında çaylaklar yoktu, hepsi neler görmüş eski kurtlardı. Çoğu hâlâ Doğu Cephesi üniformalarını taşıyordu.

Başgedikli Hoffmann, bütün Hauptfeldwebel'lerin en salağı, onları karşılıyordu. Sesine hayrandı ve her konuda yüksekten atıyordu. Sevimli davranmak istediğinde, astsubaylarına İncil adlarıyla hitap ediyordu. Homurdandığı zaman en pis terimleri sıralıyordu. Normal olduğu yani yarı domuzluğu tuttuğu zaman esrarlı adlandırmalar kullanıyordu: Gübre boğası, tavşan kafa, şemsiye faresi, kıçımın domuzu falan...

Hoffmann'ın iki emireri vardı, oysa buna hakkı yoktu. Erlerinden biri oda uşaklığı yapıyordu. Yazgısının hazinliğine bakın ki Hauptfeldwebel'in hizmetine girmezden önce Berlin'in büyük palaslarından birinde metrdotel imiş. Öbür er her işi yapan bir adam ve içki dağıtıcıydı; Hoffmann ye-

meklerini yalnız başına yediği zaman da sofraya servis yapmakla görevliydi.

Bir gün, Küçük Kardeş, saf düzeninde dururlurken sigara içtiğinden, Hoffmann onu bir meşenin tepesine yirmi dört kez tırmandırdı. Küçük Kardeş'in tepeye her varışında, Hoffmann ona gaklama emri veriyordu.

Hoffmann'ın bir gözdesi vardı: Erkek Domuz (*): Bölüğe büro şefi olarak atılmış, Hamburg - Altona askeri cezaevinin eski Stabsfeldwebel'i. Frick ile Mike'a onu kötü göstermeye çalışmıştık. Ama ona hiçbir şey yapılmamıştı. Erkek Domuz, kabuğundaki bir salyangoz gibi, bize meydan okuyarak orada kalıyordu.

Bir gece ona pis bir şaka yapıldı. Uyuduğu sırada kıskıvrak yakalanmışdı. Çarçabuk, gözleri bantlanarak bir ağaca bağlandı. Sonra üzerine bir İtalyan makineli tabancası çevrildi.

Sabahleyin, kurtardıklarında, Erkek Domuz bir pelteden başka birşey değildi.

Hoffman olayı pek eğlenceli buldu, bunu yapanları küçük şakacılar diye kabul etti. Fakat günün birinde önüne, masanın üzerine kenedi açılmış bir el bombası fırlatılınca, şakacılar kısa zamanda katiller, komünist sabotajcılar ve daha bilmem neler oluverdiler.

Gizli polise haber verdi, cinayet bölümünden bir komiser gönderildi; o da Hoffmann'ın siyah şarap mahzeni sayesinde üç gün boyunca sarhoşluktan ayılamadı; sonra ne olduysa oldu, hiçbir şeyi çözümlemeden çekip gitti. Bununla birlikte giderken dört Camel sigarası kartonu, iki adet iste kurutulmuş kuzu jambonu götürmeyi unutmadı ve Hoffmann'a soruşturmayı sürdürmek için çok geçmeden geri döneceğine dair söz verdi.

(*) Bakınız: *Gestapo.*

Hoffmann'ın yanıtı bir dizi homurtu oldu. Alaya şikâyette bulundu; ona bütün savunma olarak gizli polise kendisinin başvurmuş olduğu bildirildi. O da kendi kendine bundan böyle bilge kişilerin öğütlerini izleyeceğine and içti: Otoriteleri asla uyandırmayınız, onları uyumaya bırakınız! Sonra tekrar uyutmak zordur.

P. C.'nin önündeydik ve üşüyorduk. Komutan yardımcısı her sabahki gibi kendini bekletiyordu: Bizi biraz sinirlendirme işiydi bu. Eskiler, üniformanın üzerinde bir iş gömleği taşıyorlardı. Bu şekilde, teknik servis için seçilmiş olduğumuzdan emin oluyorduk. Kimsenin kontrol edemediği tek servis. Porta'nın elinde bir kerpeten ve dört tane dişli anahtar vardı. Ceplerinin birinden bir mum kutusunun ucu görünüyordu. Küçük Kardeş kolunun altına bir benzin pompası sıkıştırmıştı. Onu on beş gündür yanında sürüklüyordu. Hoffmann henüz kurnazlığın kokusunu almamıştı.

Yeniler sol yana sıralanmışlardı, torbaları önlerindeydi. Yepyeni kaputlar ve omuzlarının üzerinde sallanan gaz maskeleri taşıyorlardı, çelik miğferleri kemerlerine asılmıştı.

Porta elinin içinde yanan bir sigarayı gizliyordu. Eğer Hoffmann onu görseydi, öfkesinden kendinden geçerdi.

Az sonra P.C. den çıktı, günlük hizmet emri ile renkli altı kalemi taşıyan Erkek Domuz topuğunun dibinden geliyordu. Komutan yardımcısının tam üç adım gerisindeydi; onun yürüyüş temposuna ayak uydurarak bir duruyor, bir ilerliyordu.

Hoffmann bacakları açık olarak bölüğün karşısına dikildi. Kocaman ağzını açtı, oradan bir tür vahşi böğürme çıktı.

— Bölük, hazır ol! Sağa çark!

Bir kimsenin kımıldamaya cesaret edip et-

mediğini görmek için birkaç saniye bekledi ve memnun sırıttı.

— Rahat!

Komutu verdi. — E, sizi gidi pembe zebralar, teknik serviste dalga geçmenin bütün günleri alacağını mı hayal ediyorsunuz? Bugün son kez bu iştesiniz, kokarcalar sürüsü. Teknisyenler, ayrılın!

Adamların üçte ikisi sıralardan ayrıldı. Öbürleri gözleri boşlukta kaybolmuş halde duruyorlardı.

Yine Erkek Domuz arkasında olarak, Hoffmann, onlara doğru yöneldi. Parmağıyla bir şef onbaşıyı göstererek bağırdı :

— Sen, ordaki! Sağrında sallanan o tabanca ne, nerden arakladın onu?

Şef onbaşı tabancasını ona vermek zorunda kaldı. Komutan yardımcısı çok hoşlanmıştı. Bir askerin tabancasını almak onun ruhunu söküp almaktı.

Kılıksızlık, disiplinsiz davranış bahanesi altında erlere bataklıklar içinde üç kez talim yaptırdı. Aslında kudretinin mutlaklığını göstermek istiyordu.

Adamlar, çamura ve ezik otlara bulanmış adamlar önünde hazırol durumuna geçince sevinç duydu :

— E... kıl bitleri, nerde olduğunuzu, düzenin ve disiplinin herşeyden önce geldiği gerçek bir Prusya bölüğünde olduğunuzu bildiğinizi umarım. -kendinden emin olarak- şimdi anlamışsınızdır diye ekledi. — Eğer kafanızı ezme arzum olsaydı, sizi bulamaca çevirirdim. Fakat içinizden birinin çıkında bir parça yürek varsa, ki bu beni pek şaşırtır, onu astsubay yaparım.

Rütbe şeridi almak için, insanın içinde biraz yüreğin yettiğini haykırarak, astsubayların önemini pek küçülttüğünün farkında değildi. Porta

gibi arkadaşlar çok zamandan beri anlamışlardı bunu ve rütbe denilen şeyde hiç gözleri yoktu. Aptallar ilerleme isterler, kurnazlar boş verirler diye tekrarlayıp dururdu Porta.

Bölüğümüzde yenilerden üçü ayrıldı, birisi sekiz yıllık kıdemli onbaşıydı. Arka çantası çalınmış zımbırtılarla tıka basa doluydu. Moruğa doğru ilerledi.

— Bölüm şefi sen misin? Ben Venedik başkomutanının eski şoförüyüm. Geri hizmek için özel surette yetiştirildim. Cephe hizmetinden hiçbir şey bilmem... öğrenmeyi de istemem zaten. Benden tümen komutanının üniformasını getirmemi istersen, söyle yeter, sahiyesinde getiririm. Adım Gregor Martin. Şef onbaşıyım. Vatan denilen toprak parçasını savunmadan önce, nakliye şöförüydüm. Bütün Avrupa'yı dolaştım. İş dolayısıyla bütün Avruya'yı dolaştım. İş dolayısıyla bütün evlere girdim, fabrikadan yeni çıkmış mobilyalar teslim ettim. Patronum bana mallara makyaj yapmayı öğretti; tornadan daha yeni çıkmış bir sandalyayı, Napoleon'un kıçına hizmet etmişe benzer hale sokabilirim.

Porta merakla sordu :

— Niçin Venedik'te generalinin yanında kalmadın?

— Eski hikâye: Bir genç yosma, diye açıkladı Gregor Martin, sesinde hıçkırıklar vardı.

— Bana kanaldan işaret etti. Onu daha yakından görmek istedim, Rialto köprüsünü geçtim. Acele ediyordum; bildiğiniz gibi bu lânet köprüde az gidiş geliş yoktur. İnsan orada herkese rastlayabilir. Bir deniz teğmeni salağıyla yüz yüze geldim. Köpek balıkları ya da kırmızı balıklar tıkınsın kakavanı! Bir şef onbaşının selâmlama tarzı üzerinde fikrimiz uyuşmadı. Dilimi tutmayı da bilmedim.

Küçük Kardeş parmaklarına sümkürerek merakla sordu :

— Ne dedin ona?

— Pek iyi hatırlamıyorum artık, ama sonuç olarak Rialto ile bir kışlanın avlusunu karıştırmamak gerektiğini söyledim. Boğazıma yapıştı ve beni götürmek istedi. Nasıl olduğunu dahi bilmiyorum, ama oldu işte, ona sağımla bir tane indirdim. Kendimi kurtarmak isterken onu biraz ittim de. Bu da bana öğretti ki, hiçbir zaman bir köprü üzerinde tartışmamak gerekir, zira birdenbire «bekçi köpekleri» orada bitiverdiler; iki çıkış yerini de engellediler.

— Ben olsam kendimi suya koyverirdim, dedi Porta.

— Git Bialto'ya bak. Yanlara bir dalavere inşa etmişler. Tatlı su denizcisi Walter beni iyice tepelemekle tehdit ediyordu. «Köpekler» onu tutmak zorunda kaldılar. Sonra da beni haklamak istediler; çünkü kavga sırasında birisinin tepesine bir yumruk indirmiştim ve öbür ikisinin kafasına bir çiçek saksısı geçirmiştim. Bir meyhaneye sığındım. Biraz gırgır olsun diye kapıda bağırdım: Kızıl cephe, kahrolsun Mussolini!

Barmen :

— Doğru mu, Nazilere ağzının payını mı verdin? diye sevinçle haykırdı.

— İki dakika önce, diye karşılık verdim. Doğruydu da, Rialto üzerinde çiçeklerin ortasında yerde yatıyorlardı.

Henüz zaferi kutlamaya başladık. Patron şampanya sundu. O kadar acelemiz vardı ki, şişeleri açmak için bile vakit kaybetmiyorduk, onları gelişigüzel tezgâhın üzerinde kırıyorduk. Salonun ortasında Hitler'in ve Mussolini'nin fotolarını yaktık. O sırada herkes şu şarkıyı söylüyordu: *Bir sarışının kollarında olmak iyidir.*

İki asker kaçağı mahzenden üniformalarını ve tüfeklerini almaya gitti. Pencereden ateş ettiler. Bir aynasız çarçabuk sırtındaki pırtıları bir araba kapısının altındaki çöp tenekesine attı. Sonra zaferimizi kutlamaya yardıma geldi.

Bize uzun zamandan beri partizanlarla ilişkide olduğunu anlattı. Sonra da birdenbire yeşil-beyaz-kırmızı bir kolçak taktı ve hemen kendini Venedik polis şefliğine atadı. Uzun zamandan beri karar verilmişti. Herkese bir görev dağıttı.

Gürültü patırtı patlak verdiğinde, pantalon dizlerimde, Türk usulü bağdaş kurmuştum. Tüfek sesleri, çok iyi tanıdığım emirler duyuyordum. Bu İtalyan meyhanelerinde ender olarak pencereler vardır. Yavaşça sıvışmaya çalıştım, fakat namussuz bir çocuk beni gördü. Beni önce Mestre'de sonra Chiggia'da kodese tıktılar. Fakat bizim I (*), bir albay süprüntüsü beni istemedi. Ne beni, ne de generalimi seviyordu.

Bundan hiçbirşey anlamayan Barcelona sordu:

— Ne halt etmeye giriyor Porsche bu işin içine?

— Anlarsın, daha önce general ve ben Rusya'da Kerç yakınlarında iken, ihtiyarın spor otomobillerine karşı bir zaafı olduğunu öğrenmiştim. İyice düşündüm ve kendi kendime şöyle dedim: Kamyoncu Gregor, şansı yakaladın! Bir on beş tonluğu dağın dar geçitlerinden aşırabiliyorsun ve yeni bir sandalyeyi eski bir sandalyeye çevirebiliyorsun, spor arabalarıyla da ilgilenebilirsin. Kendim de katıldığım bir otomobil yarışı düzenlemeye başladım, rüyada elbette! Sir Malcolm Campbell'i şahsen tanıdığımı anlattım. Sonunda ihtiyar dayanamadı. Beni çağırttı ve kanapesi üzerinde yer almaya davet etti.. Tastamam böyle yaptı!

(*) Birinci Harekât subayı.

İhtiyar benim araba tariflerimle o denli ilgileniyordu ki, Kerç boğazını tümeniyle geçmek zorunda olduğunu az daha unutuacaktı.

Onu Porsche'ye düşkün hale getirdim. İki tane ele geçirme olanağı buldu. Açığa vurmak gerekir ki, generaller gerçekten bizim harcımız olmayan numaraları bilirler. Kısacası, onun gözde şoförü oldum. Graz ve İnnsbruck üzerine saldırırken neler döndü bilseniz. İhtiyar tümeni unutuyordu. Onu I a'nın albay süprüntüsünün bakımına bırakıyordu. Benim görevim vardı. Arabaların bakımına yardım etmeleri için üç adam ayarlamıştım. Güpegündüz beni uyurken yakaladılar mı, yalnız şunu söylüyordum: Generalin emri, kendisine götürmeden önce uyumam gerek. Ölçü üzerine yapılmış üniformalarım vardı. Görüyorsunuz, biri bana kaldı. Ne iyi günlerdi. Zengindim. Karaborsada benzin satıyordum. O yosmanın Rialto yakınlarında dolaşmağa pek mi ihtiyacı vardı sanki?

Albay beni, Lido'da generalin yanına naklettirdi. General bana kokmuş bir balık gibi küfretmeye başladı. Fakat yine de beni buradan kurtarmaya çalıştı. Herhangi birşeyle pek âlâ suçlanabilirdim, generalim aldırmıyordu. Porsche'sinde hızlı yol almak istiyordu ve bu konuda bana güvenebileceğini de biliyordu. Gelgelelim, beni Mussolini'nin üzerine... yani fotosunun üzerine işerken gören bir kara gömlekli çıktı ortaya. Bundan o derece söz etti ki, bizim ihtiyar, askeri polisimize delikanlıyı küçük bir gezintiye çıkarma işareti verdi. Birkaç gün sonra onu tekrar getirdiklerinde biraz başı dönüyordu. Ben oradaydım ve ona şöyle dedim:

«Seni gibi dangalak, bu sana Wehrmacht'ın güvenilir adamlarını suçlamanın ne demek olduğunu belki öğretim!»

Hatta ona, tam köşeyi dönmeden önce bir taş

bile attım. Bu salağı bir daha hiç görmeyeceğimi sanıyordum. Fakat aldanmışım. Bu orospu çocuğunun Roma'da, Mareşal Kesselring'i tanıyan bir hıyarı tanıyan bir babası varmış o zaman. Ne önemsiz bir şey olduğumu anladım. Generalim adına varıncaya kadar benimle ilgili her şeyi unutuverdi. Beni kuru bir bok gibi ortada bıraktı. Sonra da teker meker yuvarlanmam sürüp gitti. Beni İtalyan jandarmasının iki beygiri arasında, ellerim kelepçeli olarak kodese götürdüler! Bunu bir şoföre yapıyorlardı. Beni bir arabanın arkasında koşturmuş olsalardı, hiçbir şey söylemezdim. Fakat atlar!... Ah! olmaz bu! Ve şimdi de aranızdayım işte!

Erkek Domuz yaklaşıyordu.

— Toplanma emri, diye mırıldandı.

— Bu da niçin? diye sordu Porta yavaşça.

— Komutan size günaydın demek ve yenileri görmek istiyor. Bu sabah işi zor. Yazıcıları beş kez dışarı çıkarttı.

— Benim de ne yapacağımı biliyor musun? diye yumuşakça sırıttı Porta. — Birgün seni yanımda ilk hatta götüreceğim, sonra da seni cebinde kesilmiş bir ya da iki parmağınla Gurkalara ya da Maorilere göndereceğim.

Erkek Domuz hızla kayboldu.

Rudolph Kleber, eski S.S. müzisyeni, borusuyla bir ölçü geri çekilme çaldı.

— Hay şeytanlar! Genç iken ölmeyecek diye güldü Lejyoner.

Ellerimizi kararmış makine yağı ile biraz kirletip, toplantıya gitti. Biz teknik ekiptik ve Hoffmann pençelerimizi kontrol etme düşüncesine kapılabilirdi.

Komutan Michael Braun çoktan oradaydı, koca yaprak sigarasını ağzının bir köşesinde dans ettiriyordu. Komutan Mike hesabına en garip söy-

lentiler dolaşıyordu. Bazıları Alman değil, Amerikalı olduğunu öne sürüyorlardı. Her zamanki gibi iyi bilgi almış olan Julius Heide onun Amerikan deniz piyadesinde onbaşı olduğunu biliyordu. Berlin'de doğmuştu. Büyük ana-babaları kız ve erkek yedi kardeşiyle Birinci Savaş'ın hemen arkasından Birleşik Devletler'e göç etmişti. Annesi çalışmakla kadınlardan başka birşeyle ilgilenmeyen bir iş adamıyla ikinci evliliğini yapmıştı. Bu adam için Birleşik Devletler tüm evrendi. Bu fikirde olmayan kimse ise pis bir zenciydi.

Michael Braun yeni politik fikirlerle tıka basa dolu olarak Hawaii garnizonundan dönünce, üvey babası şu veda sözleriyle onu hemen kapı dışarı etmişti.

— Sen Birleşik Devletler'in şerefi üzerinde bir lekesin.

Michael yaşamını bir zaman yol verilme özentisiyle sürdürdü. Sonra oldukça üne sahip Los Angeles'li bir aktrisin yanında jigolo olarak yaşadı. Fakat bir akşam, Lintoln Road'ın bir eczanesinde neşeli arkadaşlar arasında biraz fazla oyalanmıştı. Kadının yanına döndüğünde, onu dokuz viski, iki cin ve üç ardıç içkisiyle öfkesi pek kabarmış halde buldu. Telefonla uyarıldığını söylüyordu. Şiddetli bir kavga olmuş, bütün mobilyalar parça parça edilmiş ve Mike kendini kaldırımda bulmuştu.

Dalgakıranın ucunda pabuç boyacılığı mesleğini denedi. Ne yazık ki, hâlâ, sakınmayı öğrenmemişti. Bir guardsman'in karısıyla, onu zaman zaman sepetlemekten hoşlanan kara kehribar saçlı bir Meksikalı kadınla yatıyordu. İrlandalı olan guardsman ne yapacağını bilmiyordu. Kadınla ilgilenmeleri için Yokohamalı iki Japon'a para ödüyordu. Onlardan biri Little Street'te bir çamaşırhaneye sahipti. Öbürü, bir Viyanalı'nın asla tanınmamış olamayacağı «Viyana pastaları» yapan Avus-

turyalı bir göçmenin yanında fırıncı yardırncısıydı.

Michael gizli kameralarla filme alınan bir partiye sürüklendi. Bu da bir skandalla sona erdi.

Michael'in şansı yoktu. Müstehcen fotoğraflar almış olmakla suçlanarak kendini kodeste buldu. Yine de biraz kısmetliymiş. On yıl yiyebilirdi. Ancak bir yıla hüküm giydi, çünkü yargıç iyi bir öğle yemeği yemişti ve keyfi yerindeydi. Suçlama kanıtları olan fotoları değerlendirmişti. Fotoğraflar yargıca, savcıya, savunucuya, cinayet polisinin yüksek memurlarına genel dağıtım için birçok nüsha olarak basılmıştı.

Salıverilen Mechael Braun, bir yük treninde gizli yolculuk yaparak New York'a hareket etti. Washington Road'da ordunun askere alma bürosuna çıktı. Oraya kendinden emin geldi. Yararlıklar göstermiş olan eski bir deniz piyadesi değil miydi?

Fakat göğsü nişanlı bir yarrna çavuş - Somme' daki eskilerden biriydi ve bundan dolayı da pek böbürlenirdi- ondan bir iyi durum kâğıdı istedi. Michael ağız kalabalığı yaprnayı ve Los Angeles'teki kodes yılını es geçmeyi denedi. Bıklınlık getirdiğinden salonun arkasına geçmeye çağrıldı. Orada ömrünün ilk büyük köteğini yedi. Ona ordınun canileri sevmediği «anlatıldı».

Millwall'a gitti, orada Hapag hattının *Brême* gemisine saklandı. Halifax'ın 375 deniz mili açığında meydana çıkarıldı. Bu da, bir günde bir adamın yıkayabileceği tabak sayısını görerek kendi yaptığı işe kendisinin şaşmasını öğrenmesine yol açtı. Her tabak kırdığında, tepesinin üzerine bir kesme tahtası darbesi yemeyi hak ediyordu. Hamburg'a varışında güvenlik polisinin ellerine teslim edildi. Stadthausbrücke'de No. 8 de yediklerine kıyasla, New York'taki asker toplayıcı üç çavuşun vuruşları okşamaları sayılırdı.

Fuhlsbüttel'de, uzun çizmelilerin en zorbası, Obersturmbannhührer Marabout tarafından göz altında tutularak dokuz ay geçirdi. Michael içgüdüsüyle, postunu kurtarmak istiyorsa, boynunu eğmesi ve bağlılık yemini etmesi gerektiğini anladı. «Elektra'ya katlanmak yaraşır» diye düşünerek avunuyordu. Eski asker içgüdüsü onu bir cezaevi hafiyesine doğru götürdü. Amerikan deniz piyadesi, Shuffield kampı, tutukluların taş ocaklarında çalışması, yakıcı güneş altında insanlık dışı disiplin yürüyüşleri konusunda lâflar etti, Amerika'nın yeni M 1 yarı otomatik karabinasına değindi ve Garand de Pedersen 276 tüfeğini bildiğinin de duyulmasını sağladı.

Marabout kendisiyle ilgilenmeye başladı. İki saat süresinşe, yalnız bir bahriyelinin yapmasını bildiği gibi hazır ol durdu. Marabout memnunlukla başını sallıyordu. Ona denemeler uyguladılar. Mike sertlerden üç S.S. i çıplak elleriyle silâhlarından arındırdı. Bu deneme Andre'nın idam edildiği, havaalanına bakan avluda yapılmıştı.

Marabout hayret etti. İkinci katta bir perdenin arkasına gizlenmiş sahneyi seyrediyordu. Sonra Mike, üç kilometre koşmak zorunda kaldı, hem de bu deneme altı gün aç bırakıldıktan sonra yapıldı. Sonra onu soğuk odaya koydular, oradan hemen hemen donmuş halde çıkardılar. Arkasından bir radyatöre bağladılar ve her çeyrek saatte bir yüzüne buzlu su fırlattılar: Mike, Shuffield garnizonundaki cezaevinin özlemini çekmeye başlıyordu, Kesik Yüzlü, bütün hınzır çavuşların en hınzırı oradaydı.

Marabout, Mike'ın yüzüne tükürdü, fakat onun beyninde Shuffbield'in borazan işareti çınlıyordu. Marabout bir hata işlemişti. Eski bir askere, politikacılara özgü işlemi yapmıştı. Mike bir sis içindeymiş gibi hazır ol durumuna geçti ve doğru

Marabout'un gözlerinin içine baktı. Dört kez Marabout kırbacıyla suratına vurdu.

Yetmiş üç gün sonra Mike, Eisenach yakınındaki bir çalışma kampına nakledildi. Karmaşık yollarla Parti'nin içiyle ilişkiler kurdu. Bir Gauleiter dostu oldu. Her ikisinde de iş duygusu vardı, özellikle karanlık işler. Rekor denilecek kadar kısa bir zamanda Mike bir Allgemeine S.S. Kompanie'de bölük şefi oldu. Bir arkadaş, polisin işi incelediğini kulağına fısıldadı. Yüksek makamda, tayınlı yiyeceklerin büyük bir bölümünün Eisenach'ta iz bırakmadan kaybolmasına hayret etmişlerdi. Mike dükkân değiştirmenin zamanı geldiğini anladı. Birkaç cafcaflı cümleyle görevinin onu ordu emrine girmeye götürdüğünü kabul ettirdi. Üstü, S.S. -Gruppenführer Nichols bu yurtseverlik tiradlarını süt gibi içiyordu.

Soğuk ve yağmurlu bir nisan günü, Mike Tibor Lager'deki 121'inci sınır alayına kendini takdim etti, fakat ikinci bölük komutanı yüzbaşı Tilgner bu garip yarı Alman'ı hiç beğenmiyordu. Mike uzak bir deliğe, Doğru Prusya'da, Polonya sınırı yakınındaki Tapiau'ya gönderildi. Altı ay 31 inci makineli tüfek taburunda hizmet etti. Atışlarının keskinliğiyle dikkati çekti. Makineli tüfekle atış yarışmasını kazandı. Komutan ona deniz piyadeleri arasında rütbesinin ne olduğunu sorunca, eski onbaşı cesaretle karşılık verdi :

— Teğmen, komutanım!

Michael Braun konusunda Berlin'e yazıldı. Sekiz gün sonra, o yedek subay öğrencisi işaretleriyle komutan yaveri atanmıştı. Üç ay sonra da ikinci sınıf subay adayı idi, ve bir yıl geçince birinci sınıfa yükseldi. Bir rastlantı sonucu kendisini Postdam Askeri Akademisi'ne gönderme niyetinde olduklarını haber aldı. Orada, durumu aydınlatacak ve sahteciliği birkaç saatte ortaya çıkacaktı.

Parti'de ilişgili bulunduğu kimseler çeşitli kanallarla tehlike işareti verdiler.

Mike yeniden yolculuk etti. Stettin'de 2'inci öncüler taburunda belli bir zaman geçirdi. Dubalı köprüler kurmayı öğrendi ve Askeri Akademi'den her söz edilişini duyduğunda sıvışmanın yolunu buldu.

1939'da savaşın ilânında, onu tanımayan pek az Alman garnizonu vardı. Polonya seferini teğmen rütbesiyle bölük komutanı olarak Lemberg'de tamamladı. Pek beğenilmiş ve sık sık sınır çizgisinin öte yanına çağrılmıştı, orada Rus subaylarıyla ister istemez kadeh kadeh votka içiyordu.

Mike, istese de istemese de onu Askeri Akademi'ye göndermeyi kafasına koymuş olan kumandanına kızdı. Sonunda 79'uncuya aktarıldı ve sicili şöyle bir notla zenginleşti: «Disiplinsiz, kavgacı ruhlu ve itaatsiz; bağımsız bir komutanlık verilmesi tavsiye edilmez.»

Böyle bir açıklama yeni bir alayda işe başlamayı kolaylaştırmaz. Altı ay boyunca Mike, bir nakliye kamyonları bölüğünün komutanı olarak ülkeyi dolaştı. Bir gün kamyonlarıyla Eisenach'ta tekrar göründü, yükün yarısı arkadaşı Gauleiter'in depolarında kaybolmuştu.

Böylece teğmen Michael Braun'un nakliye sınıfındaki hizmeti sona erdi. Çok kısa bir zamanda yüzbaşılığa yükseldi ve beş ay sonra da binbaşılığa; bütün bunlar bir dost Gauleiter sayesinde oluyordu. İşin en şaşırtıcı yanı da binbaşı Michael Braun'un bir subay okuluna yüz kilometreden daha fazla yaklaşmamış olmasıydı. Bütün savaşlarda en pis görevleri, çözümlenmez sorunları yükleniyordu. Sonunda şu ya da bu tarzda hep temize çıkıyordu, fakat başarının şerefi başkalarınca üstleniyordu. Son albayın onun siciline hoşa gitmeyen bir not daha eklediğinden, Mike bir disiplin alayına

gönderildi. Gerekçe ağırdı. Sarhoş olarak, Hitlerin bir portresinin tam ortasına yüksek sesle söğerek bir bardak bira göndermişti.

Dostu Gauletter artık onun için hiçbir şey yapamıyordu. Çünkü iki aydan beri yeni bir otoyla şantiyesinde taş kırıyordu. Onu tanımak bile tehlikeli olmuştu artık. Mike da arkadaşını çarçabuk unuttu.

İşte bölüğün yenilerini selâmlamak isteyen komutan Michael Braun'un kişiliği. Asla tekrara düşmeksizin aralıksız bir buçuk saat küfür etme yeteneğine de sahipti.

— Kerizler sürüsü, diye gürledi, ben kumandanınızım. Burada salaklar, pis herifler istemiyorum. Birinizin enseme bir kurşun sıkma arzusu varsa, işe vasiyetnamesini hazırlamakla başlasın. Benim kafamın arkasında gözlerim, gerimde bir radarım vardır.

Parmağıyla Küçük Kardeşi işaret etti :

— Creutzfelt, tanıdığın bütün bölük komutanlarının en serti kimdir?

— Sensin, Mike!

Komutanın yüzünde geniş bir gülümseme belirdi. Lejyoner'i çağırdı:

— Sağıma, astsubay Kalb. Onun öğütlerini dinleyiniz, böylece postunuzu kurtarmak için bir şansınız olur. Araplar arasında bulundu, yöntemini bilir. Birinci sırada, solda, sarı fularlı koca haydut ve yaver yıldızları taşıma iznini kendinde gören herif, Marlow'dur. Mareşal Goering'in paraşütçü komandolarından geliyor. Bıçak kullanmasını iyi bilir. Zaten bunun için gönderildi. Size göğüs göğüse döğüşmeyi talim ettirecek. Astsubay Julius Heide, size düzenin ve disiplinin ne olduğunu öğretecek. Moruk denilen gedikli Willie Beier, sizi insanları yönetmeğe ve insancılık duygusuna da alıştıracak. Ancak bu son nokta pek fazla işinize

yaramayacak. Şef onbaşı Joseph Porta, size çalmayı öğretecek. Ruhunuzun berraklığı için iyi sözlere gereksinmeniz olursa, tabur papazımız peder Emmanuel'e başvurunuz. Fakat papaz diye yanılmayın sakın sol yumruğunun bir vuruşuyla bir boğayı yere yıkabilir.

Komutan ağır P. 38 ini salladı.

— Görebilmiş olduğunuz gibi bir makineli tabanca taşıyorum, subayların çoğunun o sevdikleri oyuncaklardan biri, bir Walther değil. Amerikalılar burada olduklarında, en ufak korkaklık belirtisi gösterecek bir namussuz çocuğu çıkarsa, onu kendim tepelirim. Bir demir taç takmak için burada olduğunuzu sanmayınız. S.S. lerde haç için, onu vermeden önce iki kez öneri yapılır. Bizde altı kez. Siz insanlığın dökküntülerisiniz, fakat dünyanın en iyi askerleri olacaksınız.

Derin bir soluk aldı ve tabancasını kınına soktu.

— Size sözünü ettiğim adamlardan ders alınız.

— Başgedikli Hoffmann'a dönerek emretti: — Irmakta iki saat özel eğitim. Bir arkadaşı öldürecek olan üç hafta izin alacak. On fişekten biri ve yirmi bombadan biri doludur. En azından bir kırık kol istiyorum. Yoksa dört saat daha ek talim yaparsınız.

Mike'ın çok sevdiği ve bizi kendisinden nefret ettiren o talimlerden biri başladı. Aslında bizi katı ve insanlık dışı kılan bu talimlerdi. İyi bir asker, kini tanımalıydı. Bir sürü bölük şefimiz ve komutanımız olmuştu, fakat bir subay okuluna asla ayak basmamış olan bu Cermen - Amerikalı, kimsenin yapmamış olduğu şekilde bizi kine alıştırıyordu. Bize karşı horgörüsünü bağırıyor ve yüzümüze tükürüyordu, saat 11 de bizi öldürtüyordu;

fakat saat 13'te, viski içiyordu ve bizimle karşılıklı zar atıyordu.

Çamurdan çıkmış yaratıklar, üstün askerler oluyorlardı.

Dizlerimize dek çamur içinde olduğumuz bataklıklarda bize kaz adımlarıyla yürüyüş yaptırtıyordu. Müzik de başımızda: On boru, on flüt, on trampet. Mızıkacılarımızın miğferlerinin çevresinde kürkten bir şerit taşımalarını sağlamıştı.

Birçok fişek fırlatılmış ve ensesine gönderilmişti. Bu; Porta'nın ve Lejyoner'in onu ilki kez yaralı olarak *no man's land*'den geri getirmesine engel olmamıştı. Onlara teşekkür bile etmemişti. Görev, baskın halinde düşman hatları gerisine sızmak; özel bir hedefi havaya uçurmak, geri çekilmeyi gruplarla korumak, mayınları sökmek; öncülerle suyun altında yüzmek; bir düşman generalini ele geçirmek gibi tehlikeli ise, Mike hemen her seferinde bunlara basit er olarak katılıyordu. Birgün üç yaralıyı sırtında geri getirmişti ve ertesi sabah dördüncüsünü aramaya gitmişti; onu gözleri patlamış halde, telörgülere asılı kalmış bulmuştu.

Lukas olayını da hiç unutacak gibi değildik. Onu üç gün aramıştık. Orada, *no man's land*'de anasını çağırdığını duyuyorduk. Başı toprağın içinde yatmıştı, bu yüzden onu görmekte zorluk çekiyorduk. Bizi çığlıklarıyla deli ediyordu. Karşıdakiler kadar, biz de onu arıyorduk. Sesini keserek rahatlamak umuduyla, işini bitirmek için el bombaları fırlatıyorduk. Derken Mike teçhizatını çıkardı ve tel örgüleri aştı. Dört saat boyunca Lukas'ı aradı. Onu sekiz makineli tüfekle koruyorduk. Mike adamcağızı buldu, sırtına yükledi ve ayakta geri döndü. Biz de karşıdakiler de onu alkışladık. Düşman olduğumuzu unutmuştuk. Miğferlerimi-

zi havaya atarak hurra diye bağırıyorduk. Mike siperin içine atladı, Lukas'ı birinci imdat postasına götürmesi için rahip Emmanuel'e teslim etti. Sonra hepimizi yukardan aşağı bir güzel donattı, çünkü kendilerini göstermiş olan Amerikalılara ateş etmemiştik.

Bir seferinde de atışlarımız çok kısa düşmekteydi. Mike yaralı olan nişancının yanına kadar tırmandı, onu hemen ihmalcilikten tutukladı ve yerini aldı. İki saat süresince topların ateşini doğru hedefe yöneltti, bu da, hemen hemen hiç kayıp vermeksizin düşman mevzilerini almamızı sağladı. Başka bir gün, genelkurmayca emredilmiş bir saldırıyı on dakika geciktirdi. Saldırı, komutan Mike'ın sayesinde bütün umutların ötesinde başarılı oldu.

Soğuk bir gecede silâh kullanmaya alıştırma bahanesiyle bizi boynumuza dek suyun içinde bırakabiliyordu. Fakat ilk hatlardan döndüğümüzde daima kuru saman bulunduruyordu. Hatların üç kilometre arkasına bir baraj ateşi yağdığı zaman bile, en uçta döğüşenlere kadar yemek arabasını getirmeyen aşçı erinin vay haline!

Mike şakası olmayan biriydi, ama dürüsttü. Gerekli diye düşündüğü şeyi, kimseye kötü bir oyun oynamaksızın yapıyordu. Özellikle de hiçbir zaman kendini kollamıyordu. Mike tanıdığım, emir eri kullanmayan tek komutandı. Demir gibi sert bir çift çizmeyi kısa zamanda tereyağı gibi yumuşatmayı biliyordu. Bir siperi birkaç el bombasıyla almayı biliyordu; bir alev püskürtücüyü en büyük etkiyi yapacak şekilde kısa kısa fışkırtmayı biliyordu. Mike başımızda, saldırı düzenlerken, yarı yarıya kurtulmuş olduğumuzu hissediyorduk. Mike, hepimiz gibiydi, bayrağı madalya

alınamış bir alay, askerler arasına ırmış bir mahalle çocuğu idi.

En büyük zevki sorular sormaktı.

— Dünyanın en iyi askerleri kimlerdi?

Beklediği cevabı biliyorduk: Amerikan bahriyelileri. Fakat onu üzmek bizi eğlendiriyordu. Doğal olarak Lejyoner şöyle yanıtlıyordu :

— Yabancılar lejyonu!

Mike'ın açıklaması her zaman aynı idi :

— Avrupa lâğımlarının kazıntısı!...

Her seferinde de Lejyoner sararıyordu.

Mike Barcelona'ya sorsa, cevabı gecikmiyordu:

— *4. Ingeniero del Ejercito Espanol*, hepsinin en yiğitleridirler.

Komutan Barcelona'yı gözleriyle süzerek gülüyordu :

— Hâlâ portakal bahçelerinin rüyasını gördüğünü söylediklerini işittim. İç savaşa nasıl geldin?

— Zenginlerin haspalarının, güçsüz âşıklarını unutmaya çalışarak, güneşte kızardıkları o büyük gemilerden birinde yolculuk yapıyordum.

— Onları, o moukêr'leri destekliyor muydun?

— Öyle oldu, komutanım! Generalin karaya çıktığı gün Barcelona'daydım. Başlangıçta eğleniyorduk. Herşey şaka gibi geliyordu bize. Fakat iş çok ciddiydi aslında.

Komutan başını sallıyordu.

— Fakat İspanyol ordusuna nasıl girdin, Feldwebel?

— Eh, Barcelona'daydım ve gık bile diyemeden kendimi tüm bir sürü ile birlikte bir kamyonda buldum. Marx ile Engels üzerine bir yığın dalavere ezberlettikten sonra, bizi Madrit'e gönderdiler, fakat Madrit önünde bir kez siperlere yatınca, o ezberlediklerimiz fazla işe yaramadı. Bir gün bir arkadaşla sıvıştık. Üniversite sitesinde döğüştüğümüz sıradaydı.

— Ebro üzerinde miydiniz? Ah! Bahriye taburlarımızdan biri orada olsaydı! İşleri çabuklaştırırdı bu.

Barcelona'nın itiraz etmeğe niyeti yoktu. Bağnaz bir askere bir iç savaşın dehşeti nasıl açıklanabilirdi? Mike için, Guadaljara bir addan başka birşey değildi. Ebro'nun sularının kızıla döndüğü sabahın ne korkunç olduğunu anlamazdı. Barcelona'nın alayı baştaydı. Önünde, kahverengi gömlekliler, yirmi yaşındaki delikanlılar, bir saldırıya girişmişlerdi. Franco'nun zaferinin Mussolini'ye borçlu olmasını istiyorlardı. Bu da İspanyol generallerini güldürüyordu; fakat onları istediklerini yapmaya bıraktılar. İtalyan gençleri, ırmağın öte yanında, dünyanın en iyi askerlerinden bazılarının, bağnaz politikacıların, İspanya'nın kızıl toprağı için kadınları ve çocukları kurban etmiş olan adamların bulunduklarını bilmiyorlardı.

Cuma günü kahverengi gömlekliler ırmağı geçmeye giriştiler, fakat başaramadılar. Çocuklar koşar adımlarla kaçıyorlardı. Daha hızlı koşma amacıyla çizmelerini bile çıkaranlar vardı. Tam bozgundu bu. İki yandan da İspanyollar alabildiğine gülüyorlardı. Cumartesi akşamı, güneş batınca, Ceuta lejyonerleri, başlarında bir İspanyol general olarak, Ebro'yu geçtiler, ve kuzey kıyısına asıldılar. Aç kurtlar gibi birbirlerini boğazlıyorlardı. Ebro'nun zafer kazanan askerleri hiçbir madalya almadılar. Tozlu yolaardan, büyük menşiller aşarak, terlerinin kurumuş çukurlarını koklayarak, günlük tayın olarak da buruşmuş bir portakalla yetinerek kuzeye doğru ilerliyorlardı.

Bir gün komutan :

— İspanyol iç savaşı neye mal oldu? diye sordu.

— Bir milyon ölüye, komutanın.

Mike artık soru sormadı. Bir milyon ölü, ülke büyük olsa bile çoktu.

Orada, bacakları açılmış halde bölüğün önündeydi.

— Alaylarınızdan hiçbiri Amerikan bahriyelilerinin dizlerine erişemez, diye bağırdı. Gururla adaleli göğsüne vurdu.

— Ben, komutanınız, bahriye sillâhendazlarından olmakla gurur duyuyorum.

Komutanın bunu ilânından bir gün sonra, Moruk öfkeli öfkeli güldü :

— Mike tehlikeli bir tiptir. Yalnız bir Tanrısı var: Ordu. Bir yaralıyı almak için, sürekli ateş altında koşarken ona hayran oluyoruz. Bunu yaralı için değil, gösteriş olsun diye yapıyor. O bir megalomandır. Askerlerin meslek hastalığıdır bu. Ondan ve benzerlerinden kurtulunursa, dünya sonsuz barışa doğru büyük bir ileri adım atar. Tek bir Mike bütün bir acemi erler ordusundan daha tehlikelidir.

— İyi bir tip, dedi Küçük Kardeş.

— Evet, iyi bir tip, diye destekledi Ole Karlsson.

— Görüyorsunuz, diye bağırdı Moruk. — Bu da haklı olduğumu kanıtlıyor. Devletçe berat verilmiş bir katildir, cepheden kana bulanmış dönmeyi sever. Kuşkusuz düşmanlarının kafa derilerini odasına asmayı da sevecektir. Bu savaş bitmezden önce öldürülmüş olmasını yürekten umarım.

— Onun yerini alacak on tane daha olacaktır, diye güldü Porta. — Onu yiğit bir adam kabul ediyorum. Ve sana bir çiğneme tütünü sunduğu zaman hiç reddetmediğini gördüm. Güzel! Bir el on - yedi - dört için keneflere geliyor musunuz?

Büyük pislik kovalarımızın daire şeklinde dizili durdukları tepenin arkasına doğru gitti.

Rahatça yerlerimizi aldık. Porta'nın bizim için

bir sürprizi vardı, bu da içi kırmızı fasulyelerle dolu ufak bir fıçıydı. Bıçaklarımızı ve çizmelerimizi çıkardık. Fasulye fıçısı herkesin yetişebileceği şekilde ortaya konulmuştu. Fasulyeler soğuktu, ama bunun hiç de önemi yoktu.

Barcelona cebinden bir sigara çıkardı, onu üç parça yaptı, sırayla bir nefes çekiyorduk.

Porta kartları dağıttı.

— Söyleyin çocuklar, diye güldü Moruk. Burada, tepeden kenefler üzerine oturmuş, obüslerden korunmuş olduğunuzu bilerek, bir fıçı önünde kart oynamayı güzel bulmuyor musunuz?

Biz de onun gibi düşünüyorduk. Yalnız burada, bu pis su fıçıları üzerinde hep kalabilsek, savaş yüz yıl sürebilirdi. Uzun zamandan beri sivil yaşamı unuttuk. En büyük lüksümüz rahat kenefler, tepenin üzerinde Allah'ın göğü altında. Öldürmenin yüzlerce şekli vardı. Bize kışlanın avlusunda öğretmişlerdi. İnsan öldürdüğü zaman, daha çok korkudan öldürüyordu. Bir çukurda ölmüş bir Rus, bir Amerikalı ya da bir İngiliz görürsek, bu bizde hiçbir etki yapmıyordu. Onun bir Alman ya da İtalyan olması da öyle.

Birgün Cassino'dan uzak olmayan küçük bir köye vardık. Ordulardaki polisin jandarmaları -onlardan nefret ediyorduk- bir eve sığınmış olan kaçak üç savaş tutsağını aramaya gelmişlerdi. Bir İngiliz ile iki Avustralya'lıydı bunlar. İngilizi dipçik vuruşlarıyla öldürdüler. Sonra hava çok sıcak olduğundan, Avustralyalıları sadece kurşuna dizdiler. Tutsakları gizlemekten dolayı köylüleri cezalandırmak için, jandarmalar üç yaşlı kadınla birkaç çocuğu kullanılmayan bir kuyuya ittiler. Sonra da köyüleri kuyuyu toprakla doldurmaya zorladılar.

Bu bize dokundu mu? Kuşkusuz. Fakat biz bir şey yaptık mı? Hayır! Bakışlarımızla ve yakıcı

sözlerle -fısıltı halinde- herkesin nefret ettiği bu askeri polisi kurşuna dizdik. Korkaklık mı? Belki. Moruk buna yola getirmek diyordu. Partizanlar bile, kaçarsak dağlarda bize yardım etmiyorlardı. Partizanların yanına varan kaçaklar görmüştük. Karıncalar onlardan geriye yalnız çıplak kafatasları ve bir kaç üniforma parçası bırakmışlardı.

Bir gün partizanlar zırhlı birliklerden iki avcı erini bir tekerleğin üstüne bağladılar. Üzerine yağ ve benzin döktüler, sonra da ateşe verdiler ve tekerleği yokuş aşağı Alman mevzilerine kadar yuvarladılar. B.r S.S. komandosu öcünü küçük bir dağ köyünden tüyler ürpertici tarzda aldı. Sonra partizanlar ilk fırsatta bunun karşılığını verdiler. Bu iş gittikçe daha da kötüleşiyordu. Moruk'un dediği gibi dünya kötülükten batıyordu.

Via di Porta Labicana'da iki zırhlı araba kolu perdelenmiş haldeydi.

Karanlıkta boğuk sesler duyuldu:

— Sbrigatevi, per Bacco!

Şaşkın adamlar arabalardan atlıyorlardı.

Bunlar tam güvenlik hizmetleri tipleri ve onların faşist benzerleriydiler. Hırçın köpekler havlıyorlardı. Çocuklar ağlıyorlardı. Bir küçük kız taşbebeğini yitirdi. Yaşlı bir kadın tökezledi. Demirli çizmeler tekmeler savurdular. Ağır kapılar demir zincirlerle kilitlenmişlerdi. Lokomotif buhar kustu. Birisi homurdandı :

— Namussuzlar; her vagonda bu kadar kalabalık. Oturamıyorlar bile.

Heyecanlı Küçük Kardeş :

— Güvenliğin bu kerizlerine birkaç bomba fırlatsak mı? diye öneride bulundu.

— Varşova Yahudilerini topladıkları zaman daha da beterdi, diye anlattı. Porta. — Burada, kamçı kullanmıyorlar hiç değilse. Tekme savuruyorlar sadece.

— Niçin kaçmaya çalışmıyorlar? diye hayret etti Barcelona.

Yeni vagonlar geldiler ve suskun insanları doldurdular.

Müzisyen, eski S.S:

— Acaba hepsini öldürecekler mi? diye sordu.

— Hem de nasıl! diye güldü Heide. — Gidiş yönü Polonya, son durak gaz odası.

Moruk, safça mırıldandı :

— İnsanlar başka insanlara bunu yapamazlar.

Porta ince bir alayla açıkladı :

— Yaratıkların en iyisinin insan, bu alçak olduğunu bilmiyor musun?

O gece Roma Yahudileri sürgüne götürülüyordu. Alman ordusunun iki zırhlı araba kolu ana garda yüklemeyi sağlıyordu.

Güpegündüz, Vatican'ın pencerelerinin altına dek Yahudilerin tümünü toplayıp götürmüşlerdi. Vicolo del Campanile'de iki kadınla bir yaşlı adamı tutukladıklarında kısa ve şiddetli bir çarpışma olmuştu. Kadınlardan biri via della Conciliazione' de durmakta olan bir vagona kadar bacaklarından sürüklenmişti.

İşlem Roma'daki Gestapo'nun şefi S.S. Obersturmbannführer Kappler'in kendisi tarafından son bir kez gözden geçirilmişti. Papanın resmi bir protesto ileri sürmesine çalışılıyordu, böyle bir şey iktidarı alışlarından beri Hitler, Himmler ve Heydrich'in o eski rüyasına yeşil ışık yakınış olacaktı: Papalığın ortadan kaldırılmasına.

Eğer Papalık o gün protestoda bulunsaydı, ölüm fermanını da imzalamış olacaktı. Berlin'de, güvenliğin birinci bürosunda, eller çoktan telefona doğru uzanıyordu ve dudaklar harekâtı başlatması gereken «Rabat» kod sözcüğünü söylemeye hazırlanıyordu.

PORTA'NIN KUMARHANESİ

Yalnız geceleri mevzilerin düzenlenmesi ve mayınların konulmasıyla kesilen durgunluk günleri geçiriyorduk. Kuşkusuz şurda burada adamlar yitiriyorduk. Fakat yine de iyi bir zamandı. Çalışma bizim için korkunç değildi. Sadece tek bir gece gerçek bir sıkıntımız oldu. Beklenmedik bir sürekli top ateşiyle karşılaştık, yolumuzu şaşırmış ve hatlarımızı aşmıştık. Bu da bize kırk üç ölüye ve onun iki katı yaralıya mal olmuştu. Fakat bizler, biz eskiler, sağ ve esen geri dönmüştük. Hatta bir obüsün patlamasıyla kafa derisi yarı yarıya yüzülmüş olan Heide'ye gülebilmiştik bile. Onu gururlandıran kara ve düz saçlarının bütün bir yanı kopmuştu. Kanlı deriyi kapatmamız bize iki paket pansumana patladı. O denli öfkeliydi ki sesi cehenneme dek duyulabilirdi. Küçük Kardeş ona kocaman bir ayna getirince, az daha üzerine ateş edecekti. Ayna yakındaki bir şatonun salonundan aşırılmıştı. Fakat aynayı kırmamaya dikkat etmek gerekiyordu, bu bize herkesin bildiği gibi yedi yıl felâkete neden olurdu. Bu berbat aynaya lânet ediyorduk. Gittikçe gerçek bir sorun halini alıyordu. Herkese teklif edildi, ama kimse onu istemiyordu. Sonunda geneleve, Solgun İda'ya dek sürüklendi. Orada, odalardan birinde tavana tutturmayı başardık. Böylece kötü talihten kurtulmuş olduğumuz konusuna vardık. Solgun İda da oranın güvenli bir yer olduğunu düşünüyordu, tavanlar çok yüksekti.

Porta pek seyrek bir çam ormanında, meraklı

bakışlardan korunan bir ev bulmuştu. Orada bir kumarhane açtı. Kedi Stalin, Porta'nın başının üstünde asılı bir kuş kafesinde yer almış olarak egemenliğini sürdürüyordu.

Kedinin yatak olarak bir zamanlar İda'nın evindeki kızların kaba etlerine hizmet etmiş kırmızı bir minderi vardı. Küçük Kardeş onu 7'inci Alp birliğinin İtalyanları ile döğüştüğümüz bir akşam alıp getirmişti. Onların ağız kokusunu çekemiyordık, nedenini de bilmiyorduk.

Porta zarif bir oyun masası «bulmuştu». Küçük Kardeş bir masa üzerine konulmuş bir kovaya oturmuş gözcülük ediyordu. Orada, kavga çıkması halinde, araya girmek için bekliyordu, her zaman da kavga çıkıyordu. Zarlar hileliydi, elbette, ama ustaca yapılmıştı. İstenildiğinde yakından bakılabilirdi onlara, fakat Küçük Kardeş'i dizlerinin üzerinde bir hafif makineli ve bileğinden bir Amerikan aynasızı copu sarkar halde oturmuş gören birinin bu arzuyu duyması pek nadirdi.

Garaj şefi, baş gedikli Wolf'un o akşam şansı açıktı. Önündeki para yığını durmadan kabarıyordu. Sevinçten ve gururdan *Drei Lilien* şarkısını mırıldanıyordu. Sonunda Porta :

— Efendinin şansı var, diye gülümsedi.

Wolf Küçük Kardeş'in Porta'ya fısıldamasına dikkat etmeksizin :

— Bankayı kavaya uçuracağım, diye güldü.

— Gideceği zaman bu hırtla ilgilenmemi ister misin?

Porta başıyla hayır işareti yaptı. Küçük Kardeş hiç birşey anlamıyordu. Oysa kulübeden çıkacağı zaman Wolf'un tepesine bir cop indirmek ve onu kazancının ağırlığından kurtarmak pek basitti. Fakat o akşam Porta'nın özel bir planı vardı.

Wolf karnını toplayarak kalktı. Cepleri tıka ba-

sa doluydu. Çizmesinden bir tabanca çıkararak tek parmağında döndürdü.

— Bu oyuncağın bir Colt 11 olduğunu bilmemezlik etmediğinizi sanırım. Bütün yararlı amaçlar için bunu kullanmayı bildiğimi haber veriyorum. Garajdaki bir heriften, San Francisco'da soygunlar yapan eski bir gangsterden dersler aldım. Savaş yüzünden cezaevinden kaytarmış. Gidişimden sonra, beş dakikaya varmadan içinizden biri kapıyı açarsa, kıçındakinden başka bir deliği daha olur. Pek özel olarak senin için söylüyorum. Creutzfeldt.

Rovelver elinin ucunda, yayvan yayvan gülümsüyordu; geri geri yürüyerek çıktı. Bir ağaca bağlı iki büyük kurt köpeğini serbest bıraktı.Bu iki yırtıcı hayvan her zaman onu izlerdi. Wolf'un kendisi için saklamaya karar verdiği bir Jeep'i aşırmağa kalkıştığı gün Küçük Kardeşi az daha parçalayacaklardı.

Küçük Kardeş'in ulumalarını duyan Wolf sevinçle koşmuştu. Ceza olarak Küçük Kardeş, üç gün garajda çalışmak zorunda kalmış ve Wolf'un canını almaya karar vermişti. Fakat bu iş hiç de kolay değildi; gedikli tetikte idi. Odasına girmeden önce, kapının aralığında, hafif makinelisinin şarjörünü boşalttığı işitilmişti. İtlerini zehirlemeyi çok istemişlerdi, fakat onlar yalnız sahiplerinin kendilerine verdiklerini yutuyorlardı. Köpeklerden başka, özel koruyucusu olarak iki Vlassov askeri vardı. Bunlar Wong ve Thung adlı iki Çiniiydi, kimse onların tam adlarını doğru dürüst söyleyemiyordu. 3'üncü bölükten bir astsubay Wolf'u tepelemeye çalışırken iki Çinli tarafından yakalanmıştı. Onu bir ağaca dikenli telle bağlanmış bulmuştu. Hastanede, tabipler onu iyileştirmek için altı hafta uğraşmışlardı. Astsubay partizanlar tarafından bu hale getirildiğini ileri sürüyordu, fa-

kat herkes işin iç yüzünü biliyordu.

Garaj personeli bir gangsterler çetesinden oluşturulmuştu. Wolf'un savaş tutsakları kullanmasına kimin izin verdiği bilinmiyordu. Fakat her tutsak getirilişinde personelinin arttığı görülüyordu. Hem o, güvenlik subayı gelmeden önce seçimini yapıyordu. Seçilenler daima kendi ülkelerinde kanunla anlaşmazlıkları olmuş kimselerdi. Bu anlaşmazlık ne denli ağırsa, Wolf o denli memnun oluyordu.

«Bir erkek, erkek denmeye ancak kodeste bulunmuş ise layıktır,» diyordu, «aynı şekilde sosyeteden cezaevine götürülmemiş olan bir orospu da iyi bir orospu değildir.»

Wolf'un kendisi de, savaştan önce Torgau'da iki yıl ve Glatz'da bir yıl geçirmişti. Ve, bildiğimize göre, Torgau'dan kaçmış olan tek adam o idi. Bundan asla söz etmiyordu. Bunları Erkek Domuz'dan öğreniyorduk.

Wolf, Erkek Domuz'un bölükte olduğunu öğrenir öğrenmez insanı kuşkulandıracak kadar bir heyecan göstermişti. Erkek Domuz'u bürosuna «ödünç almıştı», onu paslanmış iki motor bloku ile bir kümesin damına göndermişti ve ancak makineler gümüş gibi pırıl pırıl olunca salıvermişti. Bu iş kırk sekiz saat sürmüştü. Erkek Domuz işi bitirince, Wolf ona oldukça esrarlı bir şekilde şöyle demişti :

— Gelecek sefere, Stahlscmied; bu sadece bir başlangıç. Görülecek hesaplarımız var.

Erkek Domuz gürültüyle topuklarını şaklatmış ve bağırmıştı :

— Emrinizdeyim, başgediklim!

Erkek Domuz'un ağzını aramıştık, fakat ondan hiçbir şey koparamamıştık. Hatta Küçük Kardeş süngüsüyle onu gerisinden şişlediği zaman bile.

Çamlar arasındaki küçük yoldan uzaklaşırken, itlerinin havlamaları arasında Wolf'un güldüğü işitiliyordu.

Küçük Kardeş tüneğinden atladı ve kapıya doğru koştu. Açtı ve Wong'un sarı suratıyla yüz yüze geldi.

— Sen yok çıkmak *Pan* (*), garaj şefi yasak etti, *Njet, njet!* (**).

Küçük Kardeş ağzı karnına doğru çevrilmiş olan Rus makineli tabancasının önünde geriledi. Biraz daha uzakta, çamlar içinde, Thung farkediliyordu.

Küçük Kardeş kapıyı gürültüyle çarptı ve tekrar tüneğine vardı.

— Bu Wolf, ne pis karakterli, diye bağırdı öfkeyle. — Namuslu adamlara karşı katilleri salıvermek! Hele birkaç dakika cephede bir görünsün!

— Bunu asla yapmayacak, diye kâhinlik etti Porta. — Baylar, oyuna devam. Küçük bir gümüş çıngırağı çaldı.

Porta copu ile tavana asılı bir at nalına vals yaptırdı. Porta zarları attı. Dediğim gibi hileliydiler. Belli bir yerine basmakla bir ağırlık yer değiştiriyordu, zarlar krupiyenin istediği gibi düşüyorlardı.

Erkek Domuz köşesinden çekine çekine :

— Sizinle oynayabilir miyim? diye sordu.

Küçük Kardeş kovasından indi. Bir cop vuruşuyla onu nakavt etti.

— Boşalt ceplerini, diye emretti. Porta. — Daha önce oynadı ve herşeyini kaybetti. Bu ona bir şok etkisi yaptı.

Küçük Kardeş baygın eski başgedikliyi gözden geçirerek :

(*) Rusça : Efendi.

(**) Rusça : Hayır.

— Bu forsalar bekçisinin iki altın dişi var, diye belirtti.

— Artık olmayacak, diye karar verdi Porta. Buraya getir.

Küçük Kardeş dişleri söktü.

— Onun gibi bir herifin yedek dişlere ne gereksinmesi var, diye güldü Porta. İki altın dişi, daha önceki başka dişlerin bulunduğu bez kesenin içinde kaybetti. Meraklı Heide yan gözle keseye bakarak :

— Aslında, sende kaç tane var şimdi, diye sordu.

— Sana ne bundan? Seni ilgilendirmez.

Kımıldamaya başlayan Erkek Domuz'un üzerine tükürdü.

— Şu hayvana bakın! Üç ay önce önemli bir kişilikti. Haupt-und Stabsfeldwebel, diye alay etti. — Bana küfürler yağdırarak kıçıma tekme savuruyordu. Sırtını şişirerek ve kendini bir Prusya generali yerine koyarak cezaevinin kapısında dikiliyordu, keriz! Erkek Domuz'un ellerinden birini kaldırdı.

— Tırnaklarını da yaptırıyordu, hınzır. Böylece kendisini bir bey sanıyordu.

— Kesilmiş bir serçe parmağı cebinde olarak onu Amerikalılara yollayalım, diye önerdi Marlow.

— Ne hırt bu, diye bağırdı Lejyoner. — Kodeste elinde güç varken böyle davranmasaydı bari. Bok canına olsun!

Erkek Domuz güçlükle kalktı. Eğri alnını sildi ve küfrederek ensesini yokladı, orada bir şiş vardı.

— Bana vurdun, diye gürledi Küçük Kardeş'e.

— Evet, n'olacak? diye kışkırtıcı bir tavırla güldü beriki. — Ne sanıyordun? Kaybettikten sonra bizi soymaya yeltendin.

Erkek Domuz yüzünde şaşkın bir ifadeyle cep-

ierini karıştırıp, soluğu tıkanarak mırıldandı :

— Kayıp mı ettim? Beni soydunuz! Ben oynamadım bile, diye uludu.

— Söylediğine dikkat et, diye uyardı Porta. Terfiyelerin yok artık.

— Hiç bir şey anlamıyorum bundan. Oynamadığıma emin olduğuma yemin ederim. Ceplerim boşaltılmış. Saatim! diye haykırdı öfkeyle.

Çığlıkları kalbimizi parçalayacak hıçkırıklar halini alıyorlardı.

— Ya üzerinde Reich'in kartalı olan gümüş yüzüğüm, Gauleiter'in bana vermiş olduğu?

Ağzını açtı. Gözlerinde iyi bir geceden sonra, şilteli bir hücrede uyanan bir adamın bakışları görülüyordu. Pelte gibi dilini ağzında gezdirdi.

Diline inanmayı reddederek :

— Bu olamaz, diye mırıldandı. Kirli parmaklarından birini titreyerek ağzına soktu. Yavaş yavaş anlıyordu. Gururu, pek öğündüğü altın köpek dişleri kaybolmuşlardı.

— Boklar! Altın dişlerim nerede? diye uluyarak çevresine umutsuz bakışlar fırlattı. Sorusuna yalnız sevinçli, kaba gülmeler karşılık verdiler.

— İnsanların dişleri böyle sökülemez!

— Sen pek iyi değilsin, galiba! diye sordu Porta soğukça. — Hangi dişlerden söz ediyordun?

— Pek iki biliyorsun, diye zırladı Erkek Domuz. — İki altın dişim vardı, daha on dakika önce. Umutsuzlukla Marlow ile Barcelona'ya döndü.

— Siz ikiniz de arkadaşsınız; bu haydutlara karşı beni korumanız gerekir. Böylesi gerçekten başıma şimdiye kadar hiç gelmedi; bir rezilliktir! Şikâyet edeceğim!

— *Caramba*, diye güldü Barcelona, neşeyle. Dişlerinin çalındığını ileri sürersen kimse sana inanmaz.

Marlow gülmeden katılıyordu.

Erkek Domuz başını salladı. Bağırıp çağırmaya, gürültü yapmaya pek arzuluydu, bu bir astsubay için iyice denenmiş, işin içinden sıyrılma yoluydu. Fakat birşey onu sakınmaya itiyordu. Bu dumanlı batakhanedeki tiplerin suratlarını hiç sevmiyordu. Ah! Altona garnizonunun cezaevindeki güzel günler! Yeniden Neumünster'de 16'ncı Piyade'de olmakla da yetinirdi. Komut verme sesi ünlüydü, kıskandırır, hayranlık uyandırırdı. O görünür görünmez, yeniler pırtılarının içinde enikler gibi büzülürlerdi. Orada böyle birşey yapmak söz konusu bile olamazdı. Bir Prusyalı başgedikli ve Parti üyesinin dişlerini sökmek ha! Hayır, hayır ve hayır! Bu fazlaydı. Buna Führer ne derdi? Bunu düşünmek Erkek Domuz'un moralini yükseltiyordu. Kendini çoktan tüm 5'inci bölüğü Neuengamme'ye götürürken görüyordu.

— Küçük Kardeş, bu efendiyi dışarı çıkar, diye emretti Porta.

Küçük Kardeş copunu ve makinelisini bıraktı. tahtından ayrıldı, kapıyı açtı, Erkek Domuz'u çerçevenin içine itti, geriledi ve ona milli takım oyuncusunun bile beğenmezlik etmeyeceği bir tekme yapıştırdı.

Erkek Domuz çamların içine uçtu.

İçerdekiler yeniden oynamaya koyuldular.

Bir çeyrek saat sonra başgedikli Hoffmann, enerjik bir tavırla çıkageldi.

Kimse «dikkat» diye bağırmayı düşünmediğinden, bunu kendisi yaptı. Elbette, kimse kıpırdamadı. Hoffmann şaşırmıştı ve bölükte Porta'dan kuşkulanmak gerektiğini öğrenmek için uzun zaman geçmemişti.

— Dikkat diye komut verdiğimi duymadınız mı? Sonra parmağıyla Porta'yı işaret ederek: — Çıkar o sarı silindiri! diye bağırdı.

— Olanaksız başgediklim, ancak iki elim var.

Birinde zarlar ve öbüründe sopa bulunuyor. Onu bırakırsam oyun bozulur.

Hoffmann böğürdü :

— Baş kaldırma! İtaati reddetme!

Şu kararı vermeden önce de bizi bütün güzel sıfatlarla tepeden tırnağa donattı: «Size şans oyunlarını yasak ediyorum!»

Porta iç cebinden kocaman bir defter çıkardı ve serçe parmağını ıslattıktan sonra sayfaları çevirmeye başladı, düşünceli düşünceli. Komik bir jestle kırık tekgözlüğünü düzeltti.

— Bakalım, bakalım. Belgelerde sahtecilik... Haram aşk...

Sayfaları çevirdi.

Wehrmacht'ın mallarını çalma, hayır, Irza geç..

Hoffmann ağzını birçok kez açtı, kapadı. Birşey anlamıyordu.

Porta düşünceli düşünceli devam etti.

— Dolandırıcılık, yalancı tanıklık, babalık arama... Gereç subayı, ne bulaşık bezi bu adam; Sonu Torgau olacak.

Porta kara defterinin sayfalarını çabuk çabuk çeviriyordu. Hoffmann'ın üzerine candan bir bakışla gözlerini dikti.

— Başgediklim, benim haberalma servisim bana, bir tümenin kurmay kurulunda vakit öldüren Albay Engel adlı birinin sekiz gün önce 10.000 mark kazandığını söylüyor. Genel karargâhta, bu baylar bir destedeki yüz marklık banknotların sayısını bilme oyunu oynuyorlardı. İki bahis arasında da, hepimizin beklediği yeni saldırıları kararlaştırıyorlardı. Bu mahremdir, başgediklim. Albay Engel yeteneklidir. Her bahiste kazanır.

Porta bir kulağını çekti ve gümüş kutusundan Hoffmann'a bir çiğneme tütünü sundu.

Beriki pek öfkeli bir şekilde reddetti. Yüzü yavaş yavaş morarıyordu. Porta neşeyle devam etti.

— Öğrenilen şeyler inanılacak gibi değil. Bu sabah şerefli ve disiplinli alayımızın başgediklisinden söz edildiğini duydum. Bu efendinin karısına paraşüt ipeğinden gönderdiğini biliyor musunuz? Savaş Divanı buna düpedüz ordudan gereç çalma diyor. Hoşa gitmez sonuçlar... Rütbe indirme, Torgau, Germersheim ya da Glatz kalesi... Çok can sıkıcı. Bu tehlikeye ufak bir paraşüt ipeği için girmek. Bok canına olsun! Bundan şu sonucu çıkardım ki, Wehrmacht içinde tek namuslu çocuklar şef onbaşılardır.

Porta kolunun üzerindeki terfi şeritlerini okşadı. Defteri kapadı, tek gözlüğünü indirdi ve ağzına koca bir yaprak sigarası koydu.

— Brezilya'dan, diye gülümsedi. İngiliz mevzilerini son ziyaretimde verdiler bana. Bu heriflerin ilişkileri var. Rio ile doğrudan doğruya bağlantılılar. Bu bana bir B. Balum'u düşündürdü. Küçük adıyla Otto, şeyde oturuyordu...

Hoffman hummaya tutulmuş bir küçük eşek gibi dişlerini takırdatıyordu. Teni mordan sarıya döndü. Kekeliyordu :

— Şef... Şef... Onbaşı Porta. Birşeyler oluyor. Evet! Bu süremez... olduğu yerde döndü ve sendeleyerek kaçtı. Son duyduğu, Porta'nın Lejyoner'e şu sözleri oldu :

— Çok geçmeden başka bir başgediklıniz olacak.

— O da niçin? diye hayret etti Moruk.

— Eh! diye homurdandı Porta. Her zaman gözlerle kulakları açık tutmak gerektiğini hâlâ öğrenemedin. Uygar bir ülkede vazgeçilmez bir şeydir bu. Eğer postuna değer veriyorsan, başkaları üzerine çok şeyler bilmen gerek. Sen Moruk, Adolf'un her yaptığının iyi olduğunu düşünüyorsun. Onu pis bir namussuz bulmuyor musun yani?

— Doğrusu, diye mırıldandı Moruk.

Porta güldü, kara defterini tekrar çıkardı özenle not aldı.

— İşte berbat bir leke ki, bunu yalnız Alman ordusunun kesin bozgunu temizleyecektir. Senin yerinde olsaydım Amerikan bahriyesinin boy'larının pek yakında Berlin'de geçit yapmasına dua etsin diye alay papazına giderdim.

Fülütünü aldı ve herkes şarkıya başladı.

Bıktık Hitler'den,
O Goering'ten de.
Severiz hainleri
Korkarız zalimlerden.

— Siz kaçıksınız, diye güldü Marlow. — Hoffmann öç alacaktır.

Porta kafesteki kediye bir sosis parçası verdi.

— Eğer yeniden gelirse, bu bizimle oynamak için olacaktır. Bundan böyle, eğer istersem çizmelerimi boyayacaktır. O geyikli, çok gururlandığı yeşil minderini biliyor musunuz? Yarın benim olacak.

— Anna sen gedikli değilsin! diye hayret etti Marlow!

— Ahmak! dedi Porta. — Hâlâ çakmadın mı ki, şef onbaşı, ben, ordunun belkemiğiyim? Üstümün dişi ağrırsa, bir lumbagosu ya da başka şeyi varsa ben karar veririm. Ukrayna'da yıldızlarla donanmış, öğretmen diye geçinen bir yüzbaşı Meyer vardı (*) .Ölüp gitti.

— Ne oldu ona? diye sordu Martin Gregon.

— Koca kıçını bir T lağımının üzerine koydu, diye nazikçe açıkladı Porta. — Haydi, baylar oynayın! Adolf'un markına karşı dolar ya da İngiliz lirası.

Martin Gregor ilgilenerek sordu :

(*) Bakınız : *Lânetliler Taburu.*

— Churchill'in parasını da mı kabul ediyorsun?

— Elbette, yeter ki Bank of England'dan çıksın. Benim için yenler, rubleler, zlotiler ve kuronlar da getirebilirsiniz. Kurlar için özüm, ve New York borsası karar veririz. Fakat Mark'a dikkat, saatten saate baş aşağı gidiyor. İnciler, altından zımbırtılar ve başka şeyler dolar olarak değerlenir. Tapuya ihtiyacım var. Oyun sona erince, ne de olsa bunlar bana gelecek.

Ve zarlar yuvarlanıyordu. Saatler geçiyordu. Güneş battı. Sivrisinekler vızıldıyorlar, çıplak kolları ve boyunları sokuyorlardı. Onları duyan yoktu, yalnız zarlar görülüyordu. Oda duman doluydu. Gemici fenerinin alevi titriyordu: Oksijen azlığından. İnciler, yüzükler, tablolar, her iki yarım kürenin kâğıt paraları, nadide tabancalar, kılıç ve kamalar, yıkık dökük bir İtalyan evinde el değiştiriyorlardı.

Gedikli Marlow şafaktan önce bir tur atmaya gitti. Üç ipek kuponla geldi. Bir İtalyan piyade teğmeni, gerçek bir kont, Porta'nın önüne bir tomar kağıt attı, Venedik yakınındaki bir şatonun tapusu idi bu.

— Yirmi bin dolar, diye mırıldandı.

Porta kâğıtları Lejyoner'e uzattı. O da, konta çapraz bakışlar fırlatan Porta ile alçak sesle konuşarak, kâğıtları inceden inceye gğzden geçirdi.

— Madem ki İtalyansınız, on yedi bin beşyüz alacaksınız, eğer boynunda Demir haç ile «Liyakat» nişanı bulunan bir Prusya *Graf'ı* (*) olsaydınız ancak on bin alırdınız.

Kont ilgisizmiş gibi göstermek istediği bir ses tonuyla:

— On sekiz dedi.

(*) Kont.

— On yedi, diye nazikçe güldü Porta.

— Fakat az önce on yedi bin beşyüzdü!

— Az önceydi o, bay kont, olaylar çabuk yürüyor. Yarın şatonuza mısır yiyenlerce el konması tehlikesi var. Ve, kim el konmuş bir şatoyu satmayı başarabilir sanırsınız? On Yunanlı ile beş Katalonyalının yardım ettiği bir Yahudi bile yapamaz bunu.

Kont tükürüğünü yuttu.

O anda bir avcı onbaşısı atıldı. Işıltılı gözlerle koca bir banknot destesini çekip aldı.

Kont, iptonize edilmiş gibi, Porta'nın sarı silindir şapkasını seyrediyordu, sonra bakışı kafesteki kediye kaydı, sonra avcı onbaşının ikinci şans vuruşunu hayretle gördü. İtalyan bunun psikolojik bir taktik olduğundan kuşkulanmaktan uzaktı. Pek çabuk, Venedik şatosunun bir yıkıntıdan başka birşey olmadığına inandırdı kendini. Düzensiz bir çığlıkla, tüylü şapkasını ellerinde döndürerek, Porta'nın önerisini kabul etti. Bir zar atışıyla bir anda Venedik yakınındaki şatonun eski sahibi haline geliverdi. Küçük Kardeş tarafından soyulmadan önce, yine de bazı kimselere lanet okumak için zamanı oldu. Doğan güneşin karşısında :

— Ben İtalyan krallık ordusunun bir teğmeniyim, diye bağırdı.

Kapıyı onun üzerine çarpmadan önce Küçük Kardeş'in yanıtı :

— Çok daha iyi senin için! oldu.

Gönlü yaralı kont küçük yoldan gitti. Tam üç meşelerden önce, bir faşist İtalyan yüzbaşısı ile bir Alman teğmen tarafından yönetilen karma bir devriye koluna rastladı. Kont cüzdanını ve tüm kâğıtlarını kır evinde unutmuştu. Sorun çabuk sonuca bağlandı. Sıkıyönetim yasası ilân edilmişti, çünkü çok insan kaçıp evine dönüyordu.

Yüzbaşı, kontu diz çökmeye zorlayarak, öç alıcı bir sesle:

— Badoglio namussuzu! diye bağırdı.

Tüylü şapkasını havaya uçurdular, işaretlerini apoletlerini kopardılar. Kont tam kurşuna dizilmeden önce «gizli batakhane ve soygunculuk» gibi bir şey söyledi. Yüzbaşı cesedin üzerine tükürerek ıslık çalar gibi bağırdı :

— Ne pis herif! Benito'nun İtalya'sına batakhane demek ha!

Pek ani bir şekilde ölen kontun şatosu bir saate varmadan dört kez el değiştirdi. Sekiz gün sonra Porta senedi para karşılığı olarak bir bileyiciye verdi, o bunun gerçekliğine bir an bile inanmadı. Bir çukurun içine çömeldi, bir yandan Wehrmacht'a lânet ederek ona kıçını sildi. Savaştan sonra Amerikan işgali bitince, İtalyan Hükümeti şatoya sahip oldu. Şimdi yüksek memurlara konak olarak kullanılıyor. Talihsiz kontun portresi hâlâ duvarın üzerindedir: Faşist sürüleri tarafından öldürülen bir kahramanın sembolü.

Öğleden sonra bir hekim adayı, bizi ziyarete geldi, askeri hastanesini kaybetmişti. Cömert Porta ona savaşın kalan kısmı için ödünç verdi.

Güneş yeniden batınca Porta, üç saatlik bir mola emretti. Hazır bulunanlardan büyük itiraz çığlıkları yükseldi, fakat Küçük Kardeş copunun yardımıyla hepsinin aklını başına getirdi.

Porta bankonun hiçbir kayba uğramadığını, aksine büyüdüğünü memnunlukla gördü.

Hepimiz birşeyi kutlama arzusundaydık. Bunun, kedi Stalin'in doğum günü olmasına karar verildi. Çok kısa bir sürede her şenliğin temeli elimizin altındaydı: İçkiler ve kadınlar.

Küçük Kardeş ile Porta pek yağlı bir domuz «bulmuşlardı». Onu teğmen ve Parti'nin şeref üyesi yaptılar.

İki adam depoya gitti. Bir şişe konyak ve jandarmalara ya da Gestapo'ya haber verme tehdidi, gediklinin en iyi üniformasını onlara bırakmasına yetti. Emir subayının paltosu domuza iyi yakışmıştı. Yalnız boğazı biraz dar geliyordu ve domuz Alman üniforması taşımak yüzünden yaygarayı basıyordu. Hayvanı duvara bağladılar, şimdi karşımda fazla tıkınmış olan bir Alman menzil subayına, ikiz kardeş gibi benzeyen domuz oturuyordu.

Moruk o denli gülüyordu ki, sonunda çenesi çıktı, Küçük Kardeş bir yumrukta onu yerine koydu.

Bu mübarek domuza çizmeler giydirmekten vazgeçmek zorunda kaldık, o da pantolon, kasket ve emir subayı paltosuyla yetindi.

Marlow onun boynuna bir levha astı: Ben teğmen Domuz, Wehrmacht'ın bütün domuzları içinde saygıya değer tek domuzum.

— Tanrı adına! diye bağırdı Heide. — Size şunu belirteyim ki bu olayla benim hiçbir ilgim yok. Başımıza mal olabilir. Deliğe tıkılmakla geçiştirilecek şey değil. Alman ordusuna düpedüz hakaret bu.

Porta küstahça :

— Hıh! Eğer korkuyorsan, bas git, diye teklif etti. Seni burda tutan yok.

— Ahmak, diye homurdandı Heide, kızgın kızgın. Pek iyi bilirsin ki sizden vazgeçemem.

— Suratına bir yumruk sallamamı mı istiyordun? diye sordu Küçük Kardeş; saldırgan bir tavırla copunu evirip çeviriyordu.

Heide çizmesinden bir bomba çıkardı :

— Vur, cesaretin varsa vur bakalım koca yarma!

Küçük Kardeş kollarını sallamaya başladı.

«Cesaret» sözcüğü onu her zaman kendinden geçirirdi.

Hekim ile garaj şefi Wolf, iaşeci Krabbe'nin

yardımıyla bir fıçı bira getirdiler. Bu Krabbe, Porta için tehlikeli bir rakipti. Ondan herşey, eğer ihtiyacınız varsa bir zırhlı kruvazör bile satın alınabilirdi. Porta ile birbirlerine karşılıklı vahşi bir kin besliyorlardı, fakat her zaman terbiyelice konuşuyorlardı.

Fıçının kapıdan geçtiğini gören Porta :

— Vay canına! diye bağırdı. — Krabbe, birkaç seferde yapılacak hırsızlığı bir defada mı yaptın?

Krabbe kafasını kaldırdı :

— Bir bölük eminini suçluyorsun, Obergefreiter Porta. Bu bira büyük bir fırsat için tasarruf ettiğim tayınlardır ve fırsatın bu akşam geldiğine inanıyorum.

— Krabbe, davetlimizsin, fakat önce Erkek Domuzu getirmeye git. Bir emir erine ihtiyacım var.

— Zor değil! Küçük Kardeş konuşmaya karışmıştı. Onu az önce kıstırdım, Alay komutanının yanından çıkıyordu ve elinde uzun bir raporu sallıyordu. Onu şurada bir gübre yığını üzerine yatırıp bağladım, ağzına da kirli bir içdonu tıkdım. Yarın sabah kendisinin bir eğlence ateşi yapılacağını söylediğim zaman, hoşa gitmez şekilde anırmaya koyuldu.

— Getirilsin! diye emretti Porta.

Erkek Domuz getirildi. Küçük Kardeş'in çizmelerinin yardımıyla Porta'nın ayaklarının dibine bir top güllesi gibi yuvarlandı.

— Hazır ol, soytarı, diye emretti beriki. Öyle aptalca göz kırpına. Bu gece kişisel emir erim olacaksın. Fakat önce şefini selamla, şurada, sandalye üzerinde... Ve onun yanında yer al.

Erkek Domuz, üniformalı domuzu selâmlamak zorunda kaldı. Önce önünden beş kere geçerek. Sonra karşıdan. Domuzun her homurdanmasında şöyle demesi gerekiyordu :

— Emriniz, teğmenim!

Eline bira ve maden suyu dolu bir kova tutuşturuldu, her çeyrek saatte bir domuza içecek vermesi gerekiyordu, sonra aynı kaptan bir yudum da kendisi yutacaktı. Porta memnun :

— Bir domuza yakışan, öbürüne de yakışır, diye gülüyordu. İki içim arasında koca kıçını teğmenin önünde bir sandalyeye koyacaksın ve onu selâmlayacaksın.

Erkek Domuz itiraz etti, fakat Küçük Kardeş, uysal görünmenin daha iyi olacağını ona anlattı.

— Bu bana Pistolenstrasse papazını hatırlattı. Piskoposuna karşı şikâyette bulunmak istiyordu, Porta, Ekselans Niedermeyer diye araya girdi. Üç gün boyunca yazı yazdı...

— Kapa onu, Porta, diye bağırdı Moruk. Bugün olmaz.

Porta başını salladı ve Erkek Domuz'u gösterdi :

— Görüyorsun, fitneci herif, şikâyetlerin neye yarıyor! Bize vızgelir! Suratına tokatları yersen, bunu kaçınılmaz bir kötülük say. Uslu dur, hayat senin için hemen hemen rahat olur istersen. Protesto et de seni Küçük Kardeş'in adaletine bırakayım. Seni 31 aralıkta gece yarısından beş dakika önce bir hava fişeği gibi patırdatır.

Erkek Domuz, solgun, ama boyun eğmiş halde çalışmaya koyuldu.

Üçüncü büyük bira bardağını devirdikten sonra, Porta kızlardan birine niçin bir slip giydiğini sordu. Dördüncüden sonra Marlow bir şarkı istedi. Demir haçına vurarak :

— Bir savaş şarkısı, diye uludu.

Hep bir ağızdan söylemeğe başladılar :

İn Afrika Rollen die Panzer. (*)

(*) *Afrika'da yürüyor panzerler.*

Fakat metin biraz değiştiriliyordu :

Über die Schelde, den Maas und den Rhein
Rollen die englischen Panzer herein.
Vorwaerts, US-Marinein Panterie!
Die Nutten Warten in Berlin. (*)

Beşinci bardaktan sonra Krabbe bir poker önerdi. Sadece bira artık bize hiçbir şey söylemiyordu. Yeterli etki yapmıyordu. Yarı yarıya boşalmış büyük fıçı, elde ne varsa onlarla doldurulduk: Viski, votka, chianti, ardıç içkisi... Kokteyl yapmak için yarım litre İngiliz salçası da katıldı. Porta yukarda böyle yapıldığını ileri sürüyordu.

Erkek Domuz karışmanın tam olması için fıçıyı iki kez tepenin başına kadar yuvarlamak zorunda kaldı.

İkinci kez indiğinde, gözyaşları içindeydi.

Şu şarkıyı söyledik :

Es geht alles vorüber,
Es geht alles vorbei,
Den Schnaps vom Dezember
Kriegen wir im Mai
Zuerst faellt der Führer
Und dann die Partei. (**)

Karışımımızdan birkaç bardak içtikten sonra söylevlere sıra geldi. Porta söz alan dördüncü kişiydi. Güçlükle kalktı. Kendini masanın üzerine çekmesine yardım ettiler. Boş benzin bidonlarından yapılmış bir kürsü dikmiştik. Porta başına

---

(*) Schelde, Maas ve Ren üzerinden / Yürüyor içeri İngiliz panzerleri / İleri Amerikan deniz piyadesi / Berlinde yosmalar bekliyor sizi.

(**) Her şey geçer, / Her şey biter, / Aralığın rakısını / Mayısta alırız. / Önce Führer devrilir / Ardından parti.

kırmızı bir slip geçirmişti. Kamuflaj ceketinin üzerinde keçi derisinden bir yelek taşıyordu. Düğmesi çözülmüş pantolon yırtmacından mavi bir gömlek ucu sarkıyordu.

— Arkadaşlar, diye başladı, böyle fırsatlarda görüldüğü gibi, çok ciddi bir savaş içinde olduğumuzun hepiniz farkına varmışsınızdır. Dünyanın kıçının deliğinde dövüşeceğiz. Monte Cassino'nun güneyindeki o lânet dağda. Düşmanlarımız kıyıcı kelle avcıları, devekuşu çobanları, yamyamlar, kızılderililer, kanguru binicileri, pezevenkler, gangsterler ve daha başka iyi kimselerdir. Bizi öldürmek istiyorlar. Bu böyle, zira biz de onları öldürmek istiyoruz. Beni ilgilendiren bu değil. Beni iyi anlayınız, arkadaşlar! (Bir hıçkırdı ve o anda seplamlamayı durdurmuş olan Erkek Domuz'un kafasına bir benzin bidonu gönderdi).

Hayır, benim karnımı ağrıtan, artık moral kalınamış olmasıdır. Sorumluluk duygusu başını alıp gitmiştir! Kötü arkadaşlık işaretidir bu! Führer'imiz, Tanrı onu korusun, neler geçtiğini bilseydi beş parmağını ve baş parmağını deliğe daldırırdı. Mırın kırın etme, Marlow, sen en kötüleri arasındasın. Sen de, Gregor Martin, çoktan asılmış olman gerekirdi. Nereye dönsem kahpe suratlarından başkasını görmüyorum. Yalnız hainlik etmeyi ve kafa çekmeyi düşünüyorsunuz. Örneğin, Erkek Domuz'u alınız (Porta onun suratına ikinci bir benzin bidonu gönderdi. İşte teğmenim Domuz'a koca kıçını dönüyor. Bunun gibi bir herif hâlâ var olsun, hâlâ toz toprak haline dönmemiş olsun! Bu da pek iyi kanıtlıyor ki, yüreğinizde cesaret diye bir şey yok. Eğer ben çaylakken bir şef onbaşı bana sadece, bu hırbo canımı sıkıyor, diye fısıldasaydı, o aşağılık herif iki saniyede yeryüzünden kaybolurdu. Bu hırtın soluk almasının kesilmesi için, yalnız solunumunun beni rahatsız et-

tiğini düşünmüş olmam yeterdi. Oysa her yerde bu uyuz fare karşıma çıkıyor ve günden güne, saatten saate palazlanıyor. Kerhaneden kerhaneye, hayal kırıklığına uğramış bir adamım.

Küçük Kardeş kalktı, Erkek Domuz'u doğrulttu ve bir ipe kayan bir düğüm yaptı. İlmiği Erkek Domuz'un boynuna geçirerek neşeyle :

— Her şeyin bir sonu vardır, dedi. İşte sağlam bir ip. Çık ve bir erkek olduğunu göster. İyi bir ağaç bul ve git kendini as.

Arkasında Küçük Kardeş olduğu halde, Erkek Domuz kapıya doğru hızlı adımlarla yürüdü. Bir vuruş onu yokuşun altına yuvarlayınca bir çığlık attı. İp arkasından uçtu.

— Aşağıya vardığın zaman, diye bağırdı Küçük Kardeş, solda iyi bir ağaç bulacaksın.

— İş bu kadar, diye onayladı Porta gülerek. Küçük Kardeş'de sizde olmayan moral var.

Bir lobut gibi yuvarlak, hıçkıran, sarhoş tabip, Greta Garbo yerine koyduğu iaşe subayına el şakası yapıyordu.

— Külotunuz kaba kumaştan, miss Garbo!

Krabbe süngüsünün tersiyle parmakları üzerine vurdu.

— İndir pençelerini tenkiye uzmanı!

Hekim hüngür hüngür ağlamaya başladı. Sonra dolgun ve renkli yüzü, bir ölü gömmeden sonraki gibi aydınlandı. Yere tükürdü.

— Sana bir ölüm kâğıdı vereceğim.

Bir jüpon üzerine şunları yazdı: «Eski gedikli Stabsfeldwebel Stahl Schmidt ölmüştür. İntihar.» Sonra yattığı yerde içmekte olan Marlow'un üzerine uzandı. İnatla :

— Sen bir cesetsin, diye bağırdı. Bir cesedin sarhoş olmasını görmek istemem. Ceset, çayıra git, yoksa seni Feldgendarmerie tarafından aldırtırım!

— Papazın Erkek Domuz için Tanrının lûtfunu dilemesi yasaktır, diye bağırdı Heide.

Porta masanın tepesinden tehdit etti :

— Ah! Eğer bir sağ dönme yüzsüzlüğünü gösterirse! Arkadaşlar Yüce Tanrıya şükredelim!

Heide ilahinin temposunu tutmak için sıçradı.

Hepimiz birbirimize sarılmış olarak ayakta şarkı söyledik. Heyecanlanan Küçük Kardeş ağlıyordu.

Hepimiz yüce Tanrıya şükrederiz
Kalbimizle, ağzımızla, ellerimizle;
Bu Tanrıya ki bize bol bol gönderen
Her şeyi.
Anamızın kucağından beri,
Daha çocuklukta
Bizi gözetmiş olan,
Her şeyi bize cömertçe
Vermiş olan!

Sonra selâm törenine geçildi. Üstler astları selâmlıyorlardı. İki adam aynı rütbedeyse, en çok nişanı olan öbürünü selâmlıyordu. Porta başladı. Bardağını aday olan, ama gerçek bir aday olan hekime doğru kaldırdı.

— Üniversiteden çıkarak topluluğumuzun içine kaydın. Üniforma taşıyorsun, ama bir el makinelisi ile bir sapan arasındaki ayrımı bile bilmiyorsun. Karavanaya giden bir açlar sürüsüne komuta edecek yetenekte değilsin. Seni selâmlarım.

Hekim sendeleyerek kalktı, törende tarif edildiği gibi bardağını boşalttı. Onu selâmlayan Porta bardağından güçlükle dudaklarını ıslattı.

Sonra Heide hekimi selâmladı. Sonra da Marlow. Sıra Moruk'a gelince, tabip artık dayanamıyordu. Eklemleri dağılmış bir kukla gibi yere yı-

kıldı. Onu bir cenaze ilâhisi söyleyerek dışarı çıkardılar ve süprüntü yığını üzerine koydular.

Garaj şefi Wolf, Porta'yı selâmlamak istiyordu, fakat kesinlikle geri itildi. Porta nişanlarla süslü göğsünü gururla okşadı.

— Beni kim yerine koyuyorsun? Bana bir Amerikan bahriyelisinin bir tutam kılını getir, sonra konuşabiliriz. Bir kez bir tümgenerali reddettim; zavallı adam, savaşın bir taşıma sorunu olduğuna inanıyordu. Pantolonunun kırmızı şeridinden o denli gururlanıyordu ki, yatakta olduğu zaman da hayranlıkla seyredebilmek için onları boya ile kalçalarının üzerine çizmişti. İda'daki kızları kendisine «generalim» demeye zorladığı gün, kızlar ipliğini pazara çıkardılar.

— O halde, bağışla beni, diye hıçkırdı Wolf. Bel kırıp yerlere dek eğilmeye çalıştı, fakat dengesini yitirdi. Üniformalı domuzun önüne düştü, onu bir genç ~~kız yerine ko~~yarak :

Sevgili matmazel, açık saçık haldesiniz, diye bağırdı, genel bir yerde, donsuz olarak kaldırımı arşınlıyorsunuz. Sizi Prens Albrecht Strasse'ye götüreğim. Domuzu burnundan öptü, aptal aptal gülerek bağırdı :

Dudaklarınız soğuk ve dayanılmaz... Sonra kabalaştı. Birdenbire üniformanın üzerindeki madalyayı gördü. Parmakları genişçe açılmış halde bereciksizce selâm verdi.

Teğmenim, emrinizdeyim. Teğmenim, siz bir domuzsunuz. O zaman Küçük Kardeş'i farketti ve onu selâmlamaya karar verdi. İki kez selamladı, sonra büyük bir iç çekişle yere yayıldı.

Yeni bir gömme işi. Onu süprüntü yığınına kadar taşıdılar ve şarkı söyleyerek tabibin yanına koydular :

Bu dünyanın kaygıları içine dalmış
Farketmiyorsun ne kadar
Hayatın sonuna yakın.

Peder Emmanuel çıkageldi. Bir an kapının yanında durarak başını salladı. Marlow onu girmeye çağırdı. Marlow arkası sıra gitti, fakat bir külçe gibi süprüntülerin üzerine yığıldı. Hekimin cansız bedenini görünce umutsuzluğa kapılan Küçük Kardeş, bir daha yapmayacağına yemin ederek, onu öldürmüş olduğu için özür diledi.

Sonra, garaj şefi Wolf'u görünce üzüntüsü sınırsız hale geldi ve hüngür hüngür ağlamaya koyuldu.

— Göklerde olan babamız, ben bir katilim. Birden Wolf'un ona bütün çektirdiklerini hatırlayarak sözde cesedin üzerine tükürdü.

Wolf da doğrulmak için tam bu anı seçmişti. Küçük Kardeş bir korku çığlığı attı, tabancasını kavrayıp şarjörü boşalttı, sekiz mermiden hiçbiri hedefini bulmadı.

— Vay vanına! diye uludu Wolf bir bombayı sallayarak. Onu Küçük Kardeş'e doğru savurdu, fakat, bereket versin ki, pimi çekmeyi unutmuştu.

Küçük Kardeş rüzgâr gibi kulübeye geri döndü.

— Bombalar sallayan bir ceset var! Ben eve dönüyorum. Bu savaştan bıktım artık.

Wolf sendeleyerek geldi. Suçlayıcı bir jestle Küçük Kardeş'i işaret etti :

— Katil!

Küçük Kardeş PM'sini çekti. Onu elinden koparıp aldılar, fakat Wolf'un onu selâmlamayı kabul etmesi üzerine yatıştı.

Porta ona niçin İtalya'da bulunduğumuzu açıkladı.

— Dünyanın kıçının deliğinde dövüşüyoruz. Bu da ne denli önemli bir delik olduğunu gösteriyor onun. Sen daha önce kıç deliksiz yaşayan birini gördün mü? Nefes borusu kadar önemlidir.

O anda tabip kapıda göründü. Uzman olarak, bu konuşmayı derinleştirmesi gerektiğini hissetti.

— Nefes borusu, diye hıçkırdı yere tükürerek -sanki nefes borusu oymuş gibi parmağıyla Küçük Kardeş'i gösteriyordu- nefes borusu, diye tekrarladı, inatla, akciğerlere doğrudan doğruya inen kanaldır, akciğerler ise birbirinin yanında iki torbadan oluşurlar ve sürekli bir oksijen gelimi isterler. (Tehlikeli bir şekilde sallanarak, işaret parmağını kaldırdı. Barcelona onu nezaketle ayakları üzerinde durdurdu). Bedenin alt bölümünde anüs bulunur, insanın lâğımıdır; halk dilince, bazı aşağılık kimselerce, ona kıç deliği denir.

— Tepele onu! diye emretti Porta, ne salak!

Küçük Kardeş ona iki kez bira bardağıyla vurdu, fakat hekim karşı geliyordu. Birinci vuruştan sonra bağırdı :

— Hemen hemen subay olan birine vuruyorsun!

— Sen hekim pisliğisin, diye gürledi Porta. Sonra Cassino savaşlarımız üzerine bilgince söylevini sürdürdü.

«Biz bahriyeliler gibiyiz. Burjuvalar iyi bir savaşta iş kızışınca bizi böyle kabul ederler. Ve Nazi aspirininin bu kahramanı, bu oturak dağıtıcı, nasıl elde ettiği bilinmeyen bir diploma almış olan bu kıçımın subayı, bize aşağılık kimseler demeye cüret ediyor. Haydi küçük Kardeş, indir kafasına!

Tabip kendinden geçmeden önce nedense şöyle bağırdı :

— Benim meslek yeminim, bilirim onu...

Eski Paraşütçü Marlow kulaklarını gererek

sıçradı. Bir kız bacakları genişçe açılmış halde yerde yatıyordu. Küçük Kardeş bir başkasının üzerine uzanmıştı, «kur yapmak» olduğunu sandığı şeyi deniyordu. Tarafsız bir seyirci bunu tereddütsüz ırza geçme diye nitelerdi.

Porta kediye, arabaların saldırısı sırasında önemli bir strateji noktasını açıklıyordu.

Barcelona bir İtalyan portakal toplayıcısıyla bir yüksek ihanet sorununu tartışıyordu.

— Arabalara dikkat! diye bağırdı Marlow.

Göz açıp kapayıncaya kadar ayılmıştık ve silâhlarımızı kavramıştık. En yüreklilerin bile kanlarını donduran, iyi tanınan çelik gürültüsünü duyuyorduk.

Porta benzin dolu bira şişesinin çevresine dört bomba takarak, büyük bir gülümsemeyle :

— Bahriyeliler, dedi.

— Allah adına, besbelli ki burada panayır yaptığımızı öğrenmişler, diye güldü Lejyoner.

Kapı rüzgâr vurmuş gibi açıldı. Miğferli bir nöbetçi kafasını gösterip bağırdı :

— Bakın hele, siz de ha! Bütün bölük ölü gibi sarhoş. Mike bir yosmayla bir kümeste uyku çekiyor. Görev yerlerinize! Vadiden tank gürültüleri geliyor!

Barcelona küçümseyen bir jestle ona seslendi :

— Tamam, küçük. İşin içinden çıkarız!

Küçük Kardeş dört elli olmuş, bir karyolanın altında bir tanksavar bombası arıyordu. Oradan çıkartıldığında biraz sendeliyordu. Şimdi motorlar iyice duyuluyordu. Moruk, her elinde bir bomba salkımı başta yürüyordu. Arkasından bir Tılâğımı ile Marlow geliyordu.

Başgedikli Wolf :

— Maybach motorları, diye belirtti.

Porta kendine güvenerek :

— *Tiger* tırtılları, diye karşılık verdi.

— Anlaşılmayan bir şey var, diye tekrar başladı Wolf. Garajda arabalarımız yok ve cephenin bu bölümünde bir tek *Tiger* taburu da biziz.

Çam ormanının içinden kaçıyorduk. En az beş ya da altı araba vardı. Almanca küfreden sesler duyuyorduk.

— Vites değiştir, kıçımın deliği!

Vites kutularında dişliler gıcırdıyorlardı. Motorlar da azgınlaşıyorlardı. Porta ile Wolf bakıştılar.

— Amatörler, diye fısıldadı Wolf.

— Bir *Tiger*'i yönetmeyi asla öğrenmemişler, dedi Küçük Kardeş. Bizden tipler değil, doğrusu.

Barcelona bir Molotof kokteylini sallayarak sözü kesti :

— Adımın ne olduğunu öğrenecekler!

Heide, bir bomba fırlatıcıya destek işi görmeyi asla hayal etmemiş olan eski bir değirmen taşının arkasına atıldı. Dibini sıkıştırarak aygıtını bastırdı. Bu daha çok etki yapıyordu, ama yasaktı. Eğer atış hedefi bulmazsa, bu elli metre yarı çap içinde bir adamı öldürebilirdi. Eğer başarılırsa düşman arabası toz olurdu. Cephe askerlerinin bulduğu tehlikeli numaralardan biriydi. Bize verilen bütün silahların kusurları vardı, biz onları kendi tarzımızda düzeltiyorduk. Pek tehlikeli, fakat etkiliydi. Hayatımız söz konusuydu. Bir başarısızlık bizim için öldürücü olurdu.

Dibi sıkıştıran Heide'ye bakıyorduk. Peder Emmanuel yanımıza geldi. Haç işareti yaptı. Bütün bölükten çakır keyif olmayan tek oydu.

— Tanrı bizi korusun, diye mırıldandı.

Kimse Tanrı'nın bizi niçin koruyacağını sormadı.

Porta bacakları açık, yolun ortasına dikildi.

Göğsündeki bir el bombasını okşadı. Sol elinde bir pirinç rakısı kâsesi tutuyordu.

Tırtıl gürültüleri cehennemi bir hal alıyordu. Barcelona makinelisini ölü bir ağacın arkasına yerleştirdi. Kendine boşuna yardım edilmesini istedi. Kundağın üç ayağını toprağa batırdı, nişangâhı kontrol etti, yükseklik kertesini biraz düzelti, sonra yanına üç Molotof kokteyli koydu.

Marlow ile Wolf elektrik telleri aracılığıyla bir ağaca 7,5 cm'lik bir bomba takmaya başladılar. Birkaç saniyede ortaya son derece tehlikeli bir tuzak çıkmıştı. Tellerinden birine sürtünecek olan zavalı bir hırtın vay haline!

Yokuşun daha yukarısında birlikte bağlanmış iki alev püskürtücüyle Lejyoner bulunuyordu. Kim ilerlemek isterse, kesinlikle ölümü boylayacaktı. Bir ateş duvarından geçmesi gerekiyordu.

İlk araba bir firkete biçimindeki dönemeçten çıkıverdi. Önce topun uzun alev gizleyicisi görüldü. Sonra kulesi. Bu son modelimiz bir *Tiger II* idi. Açık kapağından kara üniformalı bir siluet görünüyordu. Fakat komando delikanlılar göndererek korkunç bir hata yapmışlardı. Kuledeki araba şefi, bir bere, zırhlı araba askerlerinin 1942'den beri asla giymemiş olduğu bir başlık taşıyordu.

Ağır, geniş, kocaman *Tiger* sallanarak tepeyi çıkıyordu. Bir ikincisi tam arkasından onu izliyordu.

Porta şosenin ortasında çakılı kaldı. Elini çelik canavara doğru kaldırdı. 8.8'lik bir araba topunun ağzıyla yüz yüze geldi ve kuleden eğilen araba şefine gülümseyerek :

— Hoş geldiniz, dedi.

Araba şefi nazikçe karşılık verdi :

— Günaydın! Sizi güçlükle bulduk. 27'nci alayın 5'inci bölüğünden olduğunuzu sanıyorum.

Ben 2'nciden başgedikli Brandt'ım. Yeni alev püskürtücü arabalardanız. Haberiniz var mı?

Porta bir yudum pirinç rakısı içti ve ensesindeki kediyi öptü.

— Keyfin yerinde, ha, Stalin? Ne numara!.. Böylesi ancak sirkte yapılabilirdi.

Küçük Kardeş bir el bombasını mıncıklıyordu.

— İyi dur, Porta, diye fısıldadı. Gözleri şimşekler çakıyordu.

Küçük Kardeş porselen halka ile oynayarak:

— O Sakson hayvanı benimdir, diye homurdandı. Kendime ayırdım onu.

Moruk, Porta ile Küçük Kardeş'i itti. Sakince yürüyerek büyük arabaya doğru ilerledi.

— Selâm! Parola?

— *Scharnhorst!* diye karşılık verdi şef gülerek.

Marlow Helde'ye gizli bir dirsek vurdu.

— Bu pisliğin yakalarında S.S. ölü kafaları taşıdığını gördün mü? Eğer bunlarsa Mike'ın deniz piyadeleri, bu bana kusma arzusu veriyor.

— Kerhaneci, diye mırıldandı Lejyoner. Biraz fazla göze batıyorlar.

İlk araba sekiz T lâğımının bulunduğu yolun barajına doğru yöneltildi. Üstüne tırmandık.

Şef Molotof kokteyllerimizi görünce sinirlendi.

Porta ona bir bomba uzatarak, sevimli bir tavırla:

— Bir puro ister misin? diye sordu.

Porselen halka, vidası çıkarılmış kenetin içinde tehlikeli bir şekilde dans ediyordu.

İkinci *Tiger*, bir *Tiger I*'di, tam birincisinin arkasında durdu. Martaval taktik! Öbür üçünün de aynı şeyi yaptığını görünce gözlerimize inanamadık. Birincinin şefi sordu:

— Kızlarınız var mı?

— Gereken her şey var, diye güldü Porta.

Profesyonel bir jonglörmüş gibi havaya bir el bombası fırlatan Marlow sordu :

— Roma'dan mı geliyorsunuz?

Porta da meraklı bir tonla :

— Niçin her mezhepten arabalarınız var? diye sordu. Eğer bunlar bizim içinse, size haber vereyim ki üç aydan beri I'leri kullanmıyoruz artık. Çıraklığını nerede yaptın, dostum?

— 2'nci Panzer'de, Eisenach'te.

Moruk bana bir yumruk uzattı :

— İşte alay arkadaşlarından biri.

Arkadaşça gülümsüyordum.

— Seni hiç hatırlamıyorum. Hangi bölüktedin?

— 4'de.

— İyi, Yüzbaşı Krajewski komutanınızdı. Binbaşı kimdi?

— Binbaşı von Strachwitz.

İyi bilgi almıştı. Kont birinci bölümün şefi idi.

Moruk bana bir dirsek daha vurdu. Ne demek istediğini pek anlamıyordum.

Rastgele sordum :

— Alayın komutan yardımcısının adını hatırlıyor musun? Ben daima unuturum.

— Yarbay von Kleist, diye güldü gedikli.

— 2'nciden ne zaman ayrıldın?

— Tam Ratibor'dan sonra.

— Kont Strachwitz'in şimdi nerede bulunduğunu biliyor musun? diye sordum.

Herif artık sinirliliğini saklayamıyordu.

— Ne oluyor size! diye sıkılmış halde bağırdı. Geçebilmemiz için yolu açınız. Özel görevle buradayız. Parmağıyla bir mühürü göstererek bize belgeler uzattı.

Görüyorsunuz, doğrudan doğruya OKH (*) dan geliyoruz. Açın!

— Tamam, sakin olun, diye güldü Porta. O kadar acele yok. İnsanın nereye bastığına bakması gerek. Arabalardan çıkın, biz bineceğiz. Komutan Mike kulelerde tanıdık yüzler görmeyi yeğ bulur.

— Deniz piyadelerinde bulunmuş olan komutan mı?

— Evet, dostum. Shuffleld Barracks, Hawaii.

Yabancı şef bir küfürü yuttu.

Kollarıyla asılarak, Küçük Kardeş topa dönüş yaptırdı. Ağzına bir el bombası koydu, bilinçsiz bir çocuk gibi halkasıyla oynuyordu.

Başgedikli :

— Ne kuruyorsunuz? diye bağırdı. Mürettebatına duyamadığımız bir şey söyledi.

Bir alev püskürtücünün kımıldadığı görüldü. Geriye oturmuş olan Lejyoner, merakla kuleye baktı.

— Gürültü kesilsin!

Başparmağını aşağı döndürdü. Aynı saniyede makineli takırdadı.

Şef, delik deşik halde ileri düştü. Açık kapaklardan içeri Molotof kokteylleri uçuyordu.

Wolf kolunu geriye çekerek hız aldı. Bir şampiyon atışıyla üçüncü *Tiger*'in kulesinin altına bir T lâğımı oturttu.

Dayanılmaz bir tutuşup parlama. On beş tonluk çelik, parçalar halinde uçtu. Uzun menzilli bir 8,8'lik top çam ormanına dek yol aldı. Parça parça olmuş gövdeler dört bir yana dağıldılar. Alev almış benzin demetleri, birbiri arkasına patlamalar: Bir volkanın püskürmesi gibi...

Bu cehennemin ortasında, tabip doktor çan-

(*) Oberkommando Heer: Ordunun yüksek komutanlığı

tası elinde sallanıyordu. Anlaşılmaz sözcükler bağırıyordu. Her yerinde kan vardı ve burnunun yarısı eksikti.

Sıcaklık bize yumruk gibi vuruyordu. Tutuşmuş yağ, benzin ve mide bulandırıcı yanmış et kokusu...

Altı araba yanıp bitiyordu.

Porta'nın yanında kendini sipere atan tabip:

— Hainler! diye mırıldandı.

— Almanya'da doğmuş Amerikalılar, diye düzeltti, Porta. Savaş böyledir işte. Bu hevesliler onarım halinde arabaları olan bir bölüğün üzerine düşselerdi ve bir disiplin alayını seçmemiş olsalardı, vuruşları başarıya ulaşırdı.

— Yakalarında nizami ölü kafaları olması gerekirdi. Herkes bilir ki dünyanın kıçının deliğinde S.S. zırhlı arabaları yoktur.

Porta tutuşmuş yağ gölcüğünü ilgisizlikle seyrederek kalktı.

— Güzel! Ben işe gidiyorum, diye bildirdi.

Çamlar arasına Amerikan zırhlı komandolarının adlarıyla kırk iki kayın ağacı dikildi. Herbirine değerlerine göre.

Monte Cassino, bir ad, Roma'nın güneyinde yarı unutulmuş bir manastır mı? Hayır, bir cehennem, öyle tanımlanamaz bir cehennem ki, insanların en kuvvetli hayal etme yetisinde olanı bile onun dehşetini anlatamaz. Ölülerin beş kez öldüğü bir yer. Açlık ülkesi, susuzluk ülkesi ve ölüm ülkesi. Yirmi ile otuz arasındaki gençler için bir mezarlık.

Cesetler siperlerde üst üste yığılıyorlar. O denli çok ki, onlardan kurtulmaktan vazgeçtik. Üstlerinde yürüyoruz, ~~onlardan kaçınmak~~ olanaksız. Ölü bir «a-a-a-ah!» sesi çıkarınca korkudan donarak geriliyoruz. Sonra başka bir «a-aah!» Pardon, arkadaş, ben seni ölü sanıyordum!

Arkadaş ölü. Çığlıklar gazla şişmiş midesi üzerine ayak basılınca kocaman açılmış ağzından çıkıyor.

En kötüsü nedir? Ateş mi? Açlık mı? Susuzluk mu? Parlayan süngüler mi, alev püskürtücülerin yakıcı yağı mı? Ya da kediler iriliğinde koskoca fareler mi? Hiç bilmiyorum. Fakat ne benim, ne Monte Cassino'da öbür dövüşenlerin unutamayacağı şey, iğrenç kokudur. Tatlımsı ceset ve klor kokusu. Hastanede yaralılara aylarca yapışarak, doktorlara ve hastabakıcılara mide bulantısı veriyordu. Üniformalar yakılıyordu, pis koku iliklere dek işlemişe benziyordu; Monte Cassino'nun kokusu.

On gereç sağlama kolundan dokuzu, ölümün kucağında kalıyordu. İnsan aç oldu mu ağaç kabuğu, yapraklar, evet, toprak bile yenebilir, ama susuzluk! Su dolu bir obüs çukurunun çevresinde

vahşi hayvanlar gibi dövüşüyorduk. Bir fare sürüsü oburcasına su içiyordu. Onları dağıtmak için bir bomba atıyorduk ve hiç beklemeden atılıyor, içiyor, içiyor, içiyorduk.

Öğleden sonra bombalar, patlayarak, deliği boşalttılar. Dipte birkaç şişmiş ceset. Uzun zamandan beri oradadırlar. Midemizi yırtarcasına kusuyoruz. Fakat yarın yeni bir çukur buluyor ve oradan su içiyoruz.

İşte bu Monte Cassino, kutsal dağ!

Dağların dorukları mavimtrak yoğun bir sis-le maskelenmişlerdi. Parça parça sis örtüleri içinde ilerliyorduk. Bir karga sürüsü unutulmuş bir cesedin üzerine indi. Büyük bir martı onları kovdu. Ölünün gözlerini yemek istiyordu: Martılar için bir şölendir bu. Deniz piyadeleri martılardan nefret ederler.

— Şundaki keyfe bak! Porta bir gözü iyi yutmak için boynunu uzatmış iri bir martıyı merakla seyrediyordu.

Gregor Martin iğrenerek, kuşa boş bir bomba kılıfını attı :

— Pis hayvan! Onları hiç sevmem! diye bağırdı.

Berkitme işlerinde bütün gece çalıştıktan sonra keyfimiz kaçmış yorgun düşmüştük. Bu bize on adama mal olmuştu. Birisi tam gözlerinden vurulmuştu. Döne döne koşuyordu. Onu öldürmek gerekti. Çığlıkları alarm vermiş olabilirdi. On yedi yaşında bir çocuktu. Özel bir alaya böylesine genç çocukları göndermemeleri gerekirdi. Bir zamandan beri gerçekten küçükleri askere alıyorlardı. Katillik! En çok sekiz gün dayanıyorlardı.

Bu kez şansımız varmış. Son kez berkitmelerde çalıştığımızda bölüğün yarısını yitirmiştik.

İlk obüsler yağmaya başlamıştı. Pis 105'likler. Çarpılan madensel bir kapı gürültüsüyle düşüyorlardı. Şansımızdan, bunlar şarapneller değildi. Yoksa çoğumuzdan hayır kalmazdı.

Pis obüsler yağmaya başladığında, Porta ile

ben bir dikenli tel kangalını açıyorduk. İki saat boyunca *no man's land*'in ortasında kaldık. Saldırıyorlardı. Piyade dalgaları geliyordu. Çalışma yüzünden ağır silahlar getirmemiştik. Silâh olarak dikenli tel kangallarını ve kazıkları kullanmak zorunda kaldık. İyice sivri bir çelik kazık, bir süngü değerindeydi. Az kayıp vermedik. Piyademiz de bize kısa atış yapıyordu: Bizi İngilizler sanıyorlardı.

Mike yabancı bölük komutanını nakavt etti. Mevzi üzerine gelince, Teğmen Ludwig, komutanlarının önünde yere çöktü. Bağırsakları genişçe açılmış bir yaradan dışarı fırlamıştı. ve Ludwig henüz on sekiz yaşındaydı. Bu ilk çıkışıydı. Yabancılar komutanı kusuyordu.

Berkitme çalışmaları boşuna angarya sayılıyordu, biraz gece bekçiliği gibi. Bunu seven kimse yoktu, fakat yapılması da gerekiyordu. Her seferinde birkaç ölü oluyordu. İş istirahattcki bölümlere düşüyordu.

Kuzeyden sürekli bir topçu ateşi sesi gelmekteydi. Bu da Ferli yanında hareket başladığı anlamına geliyordu. Bize bütün bir tümenin yok olusundan söz edildiği zaman, kimseye bir etki yapmıyordu. Onları tanımıyorduk Bencil olmuştuk. Savaş bizi başkalarının acılarına karşı ilgisiz kılmıştı.

Kamyonların bizi beklemesi gerektiği yere vardığımızda, orada yoktular. Öfkeyle, yüreğimizin derinliğinden nakliyecilere lânet ederek miğferlerimizi attık. Aşçı neferleri gibi ortada kalmıştık. Nefret ediyorduk bu heriflerden.

Teğmen Frick, yanında hava ordusunun iki subayı olduğu halde sisin içinden çıkıverdi. Ağır ağır bölüğün önünden geçerek, yolun öte yanına hazır ol emriyle adamlar çıkarttılar.

Morlık başını salladı :

— Sürüklettirilecek yine pis bir iş var. Özel komando kokusu duyuyorum.

Hemen hemen bütün 2'nci bölüm sıradan geçti: Toplamı on yedi kişi.

Lejyoner soğuktan titreyerek :

— Bok! diye küfretti, garip bir kahvaltı.

Teğmen Frick Moruk'u bir yana çekti. Alçak sesle konuştular. Sonra Gregor Martin ile Marlow yanımıza gönderildi.

Marlow, Lejyoner'in yanında yer alarak :

— E, bizden vazgeçilemez, diye sırıttı.

Havacı subaylar, gelip gelip bizi dikkatle gözden geçiriyorlardı. Sonunda kamyonlar geldi.

— Beşinci bölük, binin! Seçilen adamlar, sağa çark! diye komut verdi Mike.

Şanslılar, pek memnun olarak, kamyonlara tırmandılar. Bize elle işaret ediyorlardı. Onlara tükürerek karşılık verdik. Tükürmekle yetinmeyen Küçük Kardeş için bu az geliyordu, onlara doğru koca bir taş fırlattı.

Teğmen Frick :

— Arkamda birerle kol! İleri, marş! diye komut verdi.

Bizi hava ordusunun kamyonlarıyla Teano'ya götürdüler. Bütün günü, orada garın arkasında beklemekle geçirdik. Bir asker yaşamının yarısını beklemekle geçirir.

Zar oynuyorduk. Öğleye doğru, depo yolu üzerinde duran bir gereç vagonunu zorlayarak açtık. İki kasa konyak moralimizi düzeltti. Porta dört süt domuzu buldu. Onları şişte kızarttık.

— Bunun için seni asarlar, diye homurdandı Moruk.

— Vızgelir bana, diye karşılık verdi Porta. Yeter ki karnım dolu olarak gebereyim.

Geceleyin bizi on beş S.S. kamyonunun bulunduğu küçük ormana götürmek için uyandırdı-

lar. Donakalmıştık. Bütün kamyonlar Baltık ülkelerinden gelme adamlardan oluşturulmuş. 20'inci S.S. humbaracıları tümenine aitti. Bir kez bu tümene Beyaz Rusya'da rastlamıştık. Kamyonlarda S.S. miğferleri ve kaputları vardı.

— Hay allah! diye homurdandı Moruk, şaşkın şaşkın. Şimdi de bizi S.S.'lere sokmak istiyorlar.

Barcelona ile Küçük Kardeş, heyecanla, kaputları denemeye çoktan koyulmuşlardı bile. Küçük Kardeş, Unterscharführer işareti taşıyan birine el koymuştu.

Ağzı bir karış açık kalan Moruk'a yüksekten bir tonla seslendi :

— Toparlanın antika herifler, bir Unterscharführer geçerken! Yaşamayı öğrenmek için belki bir tur yapmaya gitme arzusundasınız. Ben bir kahramanım ve Führer'in kıçını öpmüş olmak şerefine ermişim. Bunu unutmayın!

Teğmen Frick çıkageldi :

— Kes sesini, Creutzfeldt, çıkar o kaputu da!

— Peki, bay Untersturmführer; unterscharführer S.S. Creutzfeldt kendini yüksek sesle tanıttı.

Kaputla miğferi kamyona attı ve Teğmen Frick'in önüne gelip topuklarını şaklattı.

— Teğmenim, şef onbaşı Creutzfeldt emrinizdedir.

Teğmen Frick sinirli bir jest yaptı.

— Bir kamyonun köşesine büzülün, mümkün olduğu kadar da uzaktakine ve uyumaya bakın.

Şafaktan biraz önce Cassino dağının önündeki meydana vardık. Orada *Luftwaffe*'nin çoktan gelmiş beleyen birkaç ağır kamyonu vardı. Herman Goering'in zırhlı tümeninden bazı genç subaylar koşar adım geldiler, bize kamyonları ka-

mufle etmemizi ve uçaklardan korunmamızı emrettiler. Havadan taşınmış askerler harıl harıl kamyonların izlerini maskelemekteydiler.

Küçük Kardeş bir türlü rahat duramıyordu. Yeniden bir S.S. kaputu ve miğferi giymişti. Bir havacı binbaşı, bir daha bu kılığa girme cüretini gösterirse, başına gelecek belaları sıralayarak onu bir güzel haşladı.

Hiçbir şey olmaksızın bütün sabah bekledik, yalnız müttefik bombardıman uçakları gökte gidip geliyorlardı. Olacak şey önceden kestirilmiş ve vagondan alınan gereçler getirilmişti.

— Bütün kerhane havaya uçurulacak, diye bildirdi Küçük Kardeş, neşeyle.

— Boktan öyleyse! diye küfretti Porta. Bunu öncülere bırakmış olabilirlerdi. Bu gece İda'da büyük düğün var. Özel surette Roma'dan gelmiş, gülsuyu kokan lüks tavuklar olacak.

Küçük Kardeş hayalini habire işletiyordu. Zevkten ağzı sulanıyordu.

— İçerde rahibeler olacak mı?

Heide göz kırptı :

— Yağmalama özgürlüğü, o da olacak mı, hı?

Küçük Kardeş tükürüğünü yuttu ve dilini dudaklarının üzerinden geçirdi.

— Bana ondan söz etme! Pantolonum patlayacak!

Porta araya girdi :

— Rahibelerin yanında bahçıvan olduğum zamanı size anlatmıştım.

Daha rahat etmek için gaz maskesi kılıflarını enselerimizin altına almıştık. Birbirimize habire sokulurken bir yandan da gülüyorduk.

— Dubocila (*) da mıydık?

— Hayır! Beni 2'nci Panzer alayına ödünç verdikleri zamandı.

(*) Bakınız, *Lânetliler Taburu.*

Moruk gözünü kaydırarak :

— Hatırlamıyorum, dedi.

— Belleğin hiçbir zaman olağanüstü olmadı zaten senin, diye kesti Porta. Oysa 2'nci alayla ben ordaydım, Karadeniz köylüleri arasında. Bir gün önemli bir şey arayarak yalnız geziniyordum.

— Paçoz mu, yani? diye sordu Küçük Kardeş.

Porta başını sallayarak :

— Demek senin saksının içinde yalnız bu var? Bozgun, işte aradığım buydu. Tommi'lerin radyosundan bozgunun yakın olduğunu duymuştum. Struma vadisi savaşları kesin sonuçlu olacaktı. Her karış araziyi dikkatle gözden geçiriyordum. Birden, bir kadın çığlığı duydum. Vay, vay dedim kendi kendime, şimdiden teslim olan biri var. Fakat, çığlıktan sonra, indirilen bayrak değil, külottu. Çığlık bir manastırdan geliyordu. Kendimi duvarın üzerine çektim ve bir gözümü tehlikeye attım. Bir de ne göreyim? Bizim yiğit takviye birliklerimiz rahibelerin imdadına koşmuyorlar mı? Ağzıma geleni söyledim, bizim yiğitler selameti kaçmakta buldular. Bir lâle kümesinin içine indim ve beni bir kıral gibi karşıladılar.

— Böyle bir öykü benim başıma bir kez Bernhard Nocht Strasse'de, köprünün yanında geldi, diye kesti Küçük Kardeş. İki arkadaşla birlikteydim. Bir kadıncağız bağırdı. Üzerinde iki kişiydiler. Herifleri Elbe'ye yolladık. Sonra kadını, gemicilik okulunun avlusuna götürdüm. Fakat bu işe hiç karışmamış olsaydım. Çünkü, oradan çıkarken bizi tutup gemiye bindirdiler. Davidstrasse karakolında üstümüzü aradılar. Bunun nasıl geçtiğini bilirsiniz. Ceplerde olan şeyler her zaman açıklanamaz. Bunun üzerine bizi, 58 yaşında bir orospuyla birlikte bir tutuklu arabasında Fuhlsbüttel'e gönderdiler. Kaltağı avutmak istedim, fakat imdat diye bağırmaya başladı. Müfreze ba-

şı. Burg beni öyle bir patakladı ki, artık ağzımı açamıyordum. Kahpe ise hak ettiğini buldu. Bir akşam onu Bremerreine'deki kötü evden kovdular, eski bir ot minderden başka bir şey olmadığını, sapık bir papağanın bile şehvetini uyandıramayacağını söylemişleı'di.

Hansa tiyatrosu yakınındaki başka bir kerhanede kıçını kıvırmaya çalıştı. Oradan da kapı dışarı edildi. O zaman kendini «kibar fahişe» diye satmaya koyuldu. Cesedini Hansa Platz'ın servis istasyonu önünde buldular.

Cinayet polisi beni suçlamaya çalıştı, ama kanıtları yoktu. Şimdi anlıyorum ki, meslekten orospulardan kaçınmak gerek.

— Tamam mı? Bitirdin mi? diye sordu Porta alaylıca. Artık devam etmeme izin verir misin? Bu arada, biliyor musunuz, insan bir düşmandan nasıl yakayı sıyırır?

— Bunun rahibeler arasında yapılan bahçıvanlıkla ne ilgisi var? diye Moruk merakla sordu.

— Haklısın. Unuttum. Bu kadınlar göründükleri kadar kutsal değillerdi. Gerçekten rahibe filan da değildiler, direnişçilerdi. Bir gün askeri jandarma bütün kerhaneyi boşalttı ve...

İlginç öykü Teğmen Frick tarafından kesildi.

— Hazır ol! diye bağırdı.

Hermann Goering'in panzer tümeninin işaretlerini taşıyan bir teğmen bizi gözden geçirdi.

Manastırın üzerinde bir gözetleme uçağı dolanıp dolanıp gözden kayboluyor, sonra yine geliyordu.

— Bir topçu gözetleyicisi, dedi Heide. Bizi görürse, işimiz bitiktir.

Keşişler bize sıcak çay getirdiler. Yarısı atıldı ve karavanaların içi rom doldurıuldu. Burada ne aradığımızı hâlâ bilmiyorduk.

Manastırın içinden testere ve çekiç sesleri ge-

liyordu. Uzaktaki topçu atışı durmadan sürüyordu. Moruk düşünceli düşünceli :

— Dağların arkasına sık düşüyor. Göreceksiniz, çok geçmeden sıra bizimdir, bunu iliklerime dek duyuyorum.

Moruk'un falları her zaman çıkar. Cephede uzun bir alışkanlığı vardı, sert vuruşların gelişini hissederdi.

Heide soğuktan titreyerek :

— Ne halt ediyoruz burada? diye mırıldandı.

Moruk burnunu sıkarak :

— En ufak fikrim yok, diye karşılık verdi. Bütün bu beyaz işaretli tipler hiç hoşuma gitmiyor... S.S. arabalarındaki o üniformalar da. Günah işleme kokusu var bunda. Manastıra yaklaşırsak, dünyanın bütün felâketlerinin başımıza yağacağı bize yüz kez söylendi, ama işte biz tepeden tırnağa silâhlı olarak buradayız. Ya bu iş Katolikleri avlamanın başlangıcı ise?

— Ah, çok teşekkür, diye bağırdı Barcelona Boğazımıza dek kana batacağız.

İhtiyar ağır ağır bir pipo yaktı.

— Enselerine tabanca sıkılarak öldürülmüş halde bulunan rahibeleri hatırlıyor musunuz?

— Eveet, hem de 0,8 ile; S.D. delikanlılarının pek sevdikleri kurşunla tepelenmişlerdi, diye bağırdı Porta.

Moruk, kaygılı :

— Sevmiyorum bunu; Çoktan harekete geçmiş özel komandolar var gibi geliyor bana.

Gece dağları gizleyince kamyonlar manastırın kapısına kadar ilerletildi.

Işık yakmak kesinlikle yasak. Orta yaşta bir hava teğmeni bize silâhlarımızı kamyonların kabinlerine bırakmamızı emretti. Hiçbir silâhlı adam kapıdan geçmemeliydi.

Biraz söylenerek, makineli tabancalarımızı ka-

bine attık. Silâhsız olarak kendinizi çıplak gibi hissediyorduk.

Küçük Kardeş hile yapmayı denedi: P. 38'i revelver cebinden dışarı çıkıyordu. Teğmen sert bir şekilde azarladı. Küçük Kardeş :

— Tüfeksiz savaş yapmak düpedüz çılgınlık, diye söylenmekten kendini alamadı.

— Sen, Oberge Freiter, kapa gaganı, diye tersledi teğmen, yoksa savaş divanında bulursun kendini, ben de senin icabına bakarım.

Lejyoner teğmenle açıkça alay ederek, bir sigarayı gevşekçe dudaklarına götürdü. Büyük Rus makineli tabancası, kışkırtıcı bir halle, göğsünün üzerinde sallanıyordu.

— Savaş divanı mı, teğmenim? Bok götürsün. Şaka ediyorsunuz.

— Ne oluyor size? diye bağırdı teğmen öfkeyle.

— Bunu size soran benim, teğmenim. Bir savaş divanının burada olanları öğrendiği zaman, ne diyeceğini bilmeyi merak ediyorum. (Lejyoner sakince yeni bir sigara yakarak dumanını havacı subayın gözlerinin içine üfledi). Silâhlarımızı bırakmayı reddediyoruz, ve baltalama da yapmıyoruz. Savaş divanında olmaktan, bizden çok sizin ve meslektaşlarınızın korkmaları için nedenler var!

Teğmen güvensiz bir sesle :

— Delisin, diye bağırdı. Ne demek istiyorsun?

Hepimiz kulak kesilmiştik. Lejyoner dudaklarında sinsi bir gülümseyişle, bize doğru döndü :

— Kulaklarımızı patlatıyor!

— Seni duydum, hırbo! Teğmen öfkesini yenmeyi başaramıyordu.

— Vızgelir, diye güldü Lejyoner.

Teğmen parladı. Lejyoneri boğazlayacak sandık.

Beriki sakince tabancasının şarjörünü gözden geçiriyordu.

Ağzımız açık duruyor, hiçbir şey anlamıyorduk. Lejyoner gerçek bir askerdi. Dikkafalıydı, olsun, ama asla sınırı aşmazdı. O halde bir şey öğrenmek zorundaydı. İki saniyede tabancaları ve el bombalarını geri almış ve Lejyoner'in çevresinde halka olmuştuk.

Teğmen merdivende kayboldu.

— Patırtı çıkacak, diye fısıldadı Rudolph Kleber. Bu bana Florian Geyer'in (*) başkaldırmasını hatırlatıyor.

Lejyoner kendine güvenen bir edayla :

— Hiçbir şey olmayacak, diye belirtti. Fazla kafa ütüleyici olurlarsa, onları mıhlarız. Bu bize Liyakat nişanı kazandırır.

— Ne biliyorsun? diye sordu Heide. Anlat, Allah aşkına! Meraktan işiyorum. Makinelisini vahşice salladı. Bir İtalyan barettasıydı bu.

Porta alev püskürtücünün kabını kaldırdı ve kayışlarını sırtına taktı.

— Hırtların tüylerini yakalım.

— Şişşt! diye sakinleştirdi onu Lejyoner. Bu martavalcıları kakırdatmak gerekirse ilk ben ateş etmek isterim.

Marlow sinirli sinirli :

— Hani o açıklama? diye bağırdı.

— Sersemlik! Adolf'un ve Kaltenbruner'in kişisel bir emrini baltalıyorlar.

Bir grup subay çarçabuk merdiveni indi. Teğmenimiz Frick, dudakları üzerinde küçük bir gülümsemeyle, belli bir uzaklığı korudu. O bizi tanıyordu. Karışmaya kalkmıyordu.

Küçük hava teğmeni kuluçkaya yatacak bir tavuk gibi gıdaklıyordu. Geniş omuzlu bir binbaşı

(*) Ünlü S.S. süvari alayı.

onu susturdu. Hiçbirinin ne silâhı hatta ne kemeri vardı.

Bizden bazıları sütunların arkasında yer aldılar. Kışkırtıcı Lejyoner, tam avlunun ortasında kuyunun bileziğine dayandı. Bir parmağı tetikteydi.

Geniş omuzlu binbaşı yaklaştı. Lejyoner'in ikisi gibiydi. Ceketi açıktı; kuşkusuz silâhlı değildi.

Sessizce bakışıyorlardı.

Porta dalgın bir şekilde alev püskürtücüsüyle oynuyordu.

— E, binbaşım? Ne var, ne yok? Savaş Divanı?...

— Teke tek konuşmak istiyorum, onbaşı.

Lejyoner anlaşılmaz bir şekilde gülümsedi.

— Hayır, binbaşım. Karanlık bir mahzende, ensemde bir kurşunla öldürülmeye hiç niyetim yok. Daha önce subaylar kurulu denilen şeyden söz edildiğini duydum. Ben subay değilim, sadece basit bir şef onbaşı, yabancı lejyonun adı sanı olmayan bir eriyim.

Posta şarkıya başladı:

Üstüne tükürebileceğin bir erden başka
şey değil...

Marlow hor görürcesine tükürdü.

— Subaylar curcunası.

Bir yüzbaşı ilerliyordu. Binbaşı işaretle onu durdurdu.

— Size hiçbir şey olmayacağına söz veriyorum.

— Basit bir sıra erine bir subayın sözü mü? Lejyoner omuzlarını kaldırdı.

Binbaşı derin bir soluk koyverdi. Yüzü erguvan rengini alıyordu.

Küçük Kardeş işe karışacaktı, fakat incik kemiğine bir tekme yapıştırarak Porta ona engel oldu.

Lejyoner pek gevşek halde, ikinci bir sigara yaktı.

— Nereye varmak istiyorsunuz, onbaşı? Bir deli size emir verdiği için, bin yıllık bir uygarlığın yıkıldığını görmeye mi?

— Bir deli mi? Bu sözcük başınıza mal olabilir, binbaşım.

Binbaşı bir adım ilerledi, elini Lejyoner'in omuzuna koymaya hazırdı.

Beriki jesti savuşturdu ve subayı makinelisinin namlusuyla itti :

— Bir ast, üstünden üç adım uzakta kalmalıdır, binbaşım.

Yüzbaşı yeniden araya girmek istedi.

— Size daha önce sakin durmanızı söyledim, diye gürledi binbaşı.

Lejyoner'e dönerek, tekrar söze başladı. Cassino dağının ne olduğunu biliyor musunuz? Buranın Avrupa kültürünün en eski merkezlerinden biri olduğunu biliyor musunuz? İlk Benedictin manastırı olduğunu ve bu duvarların arkasında Hıristiyanlığın en değerli kutsal kalıntılarının bulunduğunu biliyor musunuz? Yerine konulmaz yetmiş bin ciltlik bir kitaplığın alevlerin kurbanı olmasını ister misiniz? Benedictin'lerin yüzyıllar boyu topladığı bir yapıtlar koleksiyonunun? Ünlü ustaların yüzlerce tablosundan, eski haçlardan, çok eski kuyumculuk parçalarından söz etmiyorum. Tüm bunları gerçekten yok etmeyi isteyebilir misiniz? Sen iyi ve yiğit bir askersin, onbaşı. Ünlü, gözüpekliğiyle tanınmış bir birlikte, Fransız bayrağı altında hizmet yapmış olmaktan gurur duyuyorsundur. Fakat şunu unutma ki, Fransız ordusu yüzyıllarca Hıristiyan inancını savunmuş-

tur. Sen -bir Fransız askeri- sıfatıyla bütün bu değerli hazineleri güvenli yere taşımamıza engel olmak ister misin? Sen ve arkadaşların, benden başlayarak ve keşiş Diamare'de bitirerek, manastırda bulunan herkesi öldürebilirsiniz. Bundan dolayı başınız hiçbir belaya girmeyecektir, üstelik bu ince eyleminiz için nişan bile alırsınız. Şu var ki, Fransız ordusu seni reddedecektir. Göğsünü süsleyen o kırmızı şeridi taşımaya artık hakkın olamayacak. Ben ölümden korkmuyorum, onbaşı. Subaylarım da öyle. Kellemizi ortaya koyduğumuzu biliyoruz, ama yine de bu hazinelerin yok edilmesine karşı koymaya karar vermiş bulunuyoruz. Biz sadece insanız. Yerimize başkaları konulabilir, fakat burada bulunan bir şey, bir parça, bir belge yeniden meydana getirilemez. Saint Benoit 529'da burada kalmıştır. Az sonra bu dağ, umutsuz savaşların merkezi olacaktır. Duvarlar, heykeller, kiliseler bütün bu hayranlık verici yapıtlar!...

Bir sabırsızlık jestiyle kollarını göğe kaldırdı. Rüzgâr ceketiyle oynuyor ve saçlarını dalgalandırıyordu.

— Taşları kırılıp dökülmekten ve yıkımdan kurtaramayız. Fakat birkaç gecede, bu yerine konulamaz hazineleri Roma'ya taşıyabiliriz, orada güven içinde olurlar.

— Ya bizi enselerlerse, binbaşım? diye gülümsedi Lejyoner. Biz, size elbette yardım etmek isteriz. Çünkü çok üzerine düşüyorsunuz, fakat subaylarınız tarafından kaba davranılmasını ve tehdit edilmeyi istemeyiz. Az önce söylediğiniz gibi, biz askeriz. Uzun zamandan beri de öldürmekten, yangın çıkarmaktan ve yağma etmekten başka bir şey yapmıyoruz; bu mesleğimiz oldu. Askeri süprüntü üzerinde doğanlar orada gebereceklerdir. Fakat savaş divanı karşısına çıkmak, Führer'in bir emrini baltalamış olmaktan büsbütün başka

bir şeydir. Bizi budalalar yerine koymayınız. Yasa dışı bir taşımayı iyi yürütmek için bizi S.S. kılığına sokacaksınız. Bu zevk partisi birkaç bin litre benzine mal olacaktır, binbaşım. Oysa *Tiger* taburumuzda benzin yoktur. Birkaç litre benzinin boşa harcanması bize pahalıya mal olabilir. Roma'da Via Tasso'da Gestapo'nun pençelerine düşme arzusunda değiliz. Eski kültürel bölüme egemen olan Sturmbannführer Kappler'den söz edildiğini işittik. Bir yığın kutsal eski püskü için kendimizi kırdırmayı düşünmüyoruz. Eğer kurala uygun bir emir biçimi altında yeşil ışık yakarsanız, sizinleyiz.

— Bravo! diye gürledi Porta'nın sesi.

— Her şey yolunda giderse, diye felsefe yürüttü Küçük Kardeş, belki bir heykel ele geçirebiliriz. Suraya yerleşmek, bu mutlu vadi üzerindeki görüntüyü hayranlıkla seyretmek isterdim.

— Çan kulesinin tepesine yerleşebilir ve horozun yerini alabilirsin, diye güldü Porta.

— Kesin sesinizi! diye bağırdı Lejyoner.

— Güzel! Bir görev emri düzenleyeceğim. İçtüzüğe uygun olarak tümenime bağlısınız. Aksilikler çıkarsa, kimse sizi olanlardan sorumlu tutmaz.

— Öyle umalım, diye mırıldandı Lejyoner. Pek emin değilim. Bereket versin ki daha dün doğmadık.

Subaylar kiliseye girilen merdivende kayboldular.

Lejyoner makinelisini sallıyordu. Soluğumuzu tuttuk. Onları kurşundan geçireceğini sanıyorduk. Acı alaylı bir kahkaha koyverdi.

— Gerçek enayileriz. Onları döşeme üzerine yatırsaydık ve olayı anlatsaydık, terfi etmiş olurduk. Belki geriye de gönderilirdik. Bu salata bana iyi bir şey demiyor. Keşiş kılığına girmiş bir herife rastladım.

Bu adam, Heydrich'in planına göre içeriyi mayınlamak amacıyla rahipliğe girmiş olan gençler çetesinin üyesi, bir S.D. idi. Bana çok gizli bir görevden söz etti.

— Onu nasıl konuşturdun? diye Moruk hayretle sordu.

Lejyoner muzipçe güldü ve cebinden Parti'nin bir kartını çıkardı. Onu tanıdık: Hainlik için aramıza girmiş, dağın tepesinden aşağı atmış olduğumuz SS'ten aşırmıştı.

— Uzun zamandan beri burada değil. Sığınanlar ile geldi, ama bütün olan bitenlerden haberi var. Görevi hiçbir şeyin manastırdan ayrılmamasını gözetmektir. Her şey yakılmalı, yok edilmelidir... fakat karşıdakiler tarafından elbette.

Porta, hayran hayran söylendi :

— Pek aptalca değil bu. Kesin savaşlar burada, kutsal dağın üzerinde yapılacak. Manastırı meslektaşların çatpatlarına karşı savunuyoruz. Goebbels ise, elbette çoktan, denizlerin ötesinden Avrupa uygarlığını yıkmak için gelmiş barbarlarca işlenen canavarlık üzerine uzun bir söylev hazırlamıştır. Biz, elbette bu hazineleri taşımayı, korunma altına almayı istemiş olacağız, fakat vahşilerin topçusu bize engel olmuştur: Bütün saf insanlar da buna peşinen inanacaklar. Goebbels yalnız şunu tekrarlayacak: Manastırı yıkan bizim obüslerimiz mi? No Sir, öbürlerininkiler. Bundan sonraki vuruş Vatikan üzerine değilse, bundan daha az şaşırmış olmayacağım. Kutsal dağın deneme balonu işine yarayacağı izlenimi var bende. Bu yürürse, papa yanacak...

— Söylediğinde gerçek var, diye araya girdi, Heide. Eski öykü bu. Yüzü canlılıkla parlıyordu.

«Size gelmeden önce, ben, bir avcı komandosunda iken, gizli talim sırasında bize, hazırlıklar bitti mi, başpapazlığın işine bakılacağı söylenmiş-

ti. Hatta size dahasını diyeceğim, Heydrich, avcı komandolarının gerçek başı, kilise adamları takımından ve Roma'nın kutsal insanından, dünyanın birleşik bütün Yahudilerinden nefret ettiğinden daha çok nefret eder. Bir kez Admiral Schröder Strasse'de özel öğrenim sırasında bize şöyle dedi: Yahudilerin nerede bulundukları her zaman bilinir, oysa papazlar her yere sızarlar, onlar en kötü düşmanlarımızdırlar. Bu avcı komando hırtlarına ne zaman rastlayacağımız hiç bilinmez. Akla gelebilen bütün üniformaları giyinirler. Bir manastırda görevde olan bizim komandodan arkadaşlar, bekçi köpekleri tarafından suç üstü enselenmişler. Olay örtbas edilemeyeceğinden, gösteriş olsun diye kodese tıkıldılar ve âdet yerini bulsun diye mahkemeye çıkarıldılar. Birkaç keşişi ağır şekilde yaralamışlardı. Savaş divanı subaylardan oluşmuştu. Bütün çete ölüme mahkûm edildi. Mevki komutanı, bir tuğgeneral mahkûmiyeti onayladı. İdamdan önceki gün, onları getirmek emriyle Torgau'dan özel bir müfreze geldi. Onlar asla Torgau'ya varmadılar. Ben, kendim de komandolardandım. Onlar Mauthausen'e götürüldüler. Orada birkaç gün kaldılar, sonra başka bir komandoda su yüzüne çıktılar, on ikisi de, hem de terfi etmiş olarak. Mevki komutanı ile savaş divanı ise, tümüyle Torgau'ya yollandı. Manastırın din adamları kurşuna dizildiler. Geçmişleri araştırılmıştı. Orada, insan arama zahmetine katlanırsa daima bir şey bulunur. Topu birden, kanalın arkasındaki taş ocağında şafakta idam edildiler. Harekâtı yönetmiş olan Dachau'nun Larsen'i idi. O zaman iyi arkadaştık.

— Dachau'nun Larsen'i, onu iyice tanıdım diye araya girdi Küçük Kardeş. Minsk'te tam üstüne düştüm. Her ikimiz de Dirlewanger'in tugayındaydık. Larsen! Partizanlar onu Hauptstrum

Lessner'le birlikte gömdüler... Bir karınca yuvası içine! Orada öleceklerı pek iyi biliniyordu. Wanda, komutanın büro işlerini yapan bir direnişçi kadın bunu bize söylemişti. Kâğıt sepetlerini karıştırıyordu çünkü.

— O halde kim ele verdi Wanda'yı? diye yüksek sesle düşündü Porta. Az fingirdek değildi. Birlikte yatmaya vakit bulmadan onu öldürmüş olmaları çok aptallık!

— Bir ölü kadınla da aşk yapılabilir, diye bir lâf attı Küçük Kardeş. *Kripo*, Wannsee'de bunu yapan bir cenaze taşıyıcısını tutuklatmıştı. Ben Moabitt'de onunla kodesteydim. Bu huyu öğrenilince artık kimse onun yanında uyumak istemedi.

— Tamam, anlaşıldı, diye kesti Moruk. Midesi bulanmıştı.

Lejyoner çenesini kaşıdı ve bıktırıcı söylevine tekrar başladı.

— Bu çok tehlikelidir. Bu kıçımın subaylarının ne derece anladıklarını bilmiyorum. Onlar en kötüsünün savaş divanı ve sırtı duvara dayanmak olduğunu sanıyorlar. Fakat bu böyle geçecektir. Biz pişmanlık duyacağız. Onlara işimizi bitirmeleri için yalvaracağız. Bir adam, bir artistin pençelerine düşünce bu uzun zaman sürebilir. Bu manastır işini tasarlamış olan Kaltenbrunner'dir. O Heydrich'ten daha açgözlü bir papaz yiyicidir. Via Tasso'nun hırtları bizi yavaş yavaş öldürecekler.

— Bir gün, bir sorguya çekme sırasında, içine sıkıştırılmış hava basarak bir teğmenin midesini patlattıklarını gördüm. Çok kez su kullanıyorlardı, diye belirtti Küçük Kardeş.

— Değiştir plağı, Küçük Kardeş, diye kesti Moruk.

— İşte önerdiğim şu, diye devam etti Lejyoner. Küçük Kardeş ile ben S.D.'li herifin kalıbını

dinlendireceğiz. S.D.'ye, Roma'da tehlikeyi bildireceğime söz vermiştim ve az önce eski haçın arkasında yer buldum. Küçük Kardeş herife arkasından yaklaşacak ve ipi arkasından boynuna geçirecek. Sonra, onu bir kamyonun altına koyacağız. Orada aptalca ezilecek, zavallı! Kimse hiçbir şeyden kuşkulanmayacak. Daha sonra, buradan mümkün olduğu kadar çabuk çekilme fikrindeyim. Teşekkürlere güvenmemek gerek. Subayların gönlü okşanacak. Biz unutulmuş olacağız.

— Başka bir yandan, dedi Porta incelikle, değerli şeyleri tahrip edilmeye bırakmayı aptalca buluyorum. Bu eski ıvır zıvır için delilikler yapacak olan insanlar var. Taşıma sırasında onların birkaçı kaybolursa? Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?

Morluk kuru bir tonla :

— Savaş sona erince bu sana müthiş bir marize mal olur. Her şeyin sona ermesi için birkaç generalin imzasının yeteceğini sanmakta haksız olacaksın, patırtı işte o zaman başlayacak. Herkes aklanmaya bakacak. Ve biz, zavallı enayiler, zararını biz yüklenip cezasını biz ödeyeceğiz.

— Hakkın var, diye doğruladı Lejyoner.

— Ödlek herifler! diye atıldı Gregor Martin. Ben ve generalim bir müzeyi ziyaret ederken, daima kolumuzun altında bir ya da iki güzel parça ile çıkıp gidiyorduk.

Marlow ile Porta tek bir sesle bağırdılar :

— Bravo!

Lejyoner Küçük Kardeş'e işaret etti:

O da vahşi bir şekilde kemendini şaklattı. Kapıya vardılar ve küçük dar patikadan giderek karanlıkta kayboldular.

Heide sinirli bir halde :

— İnsan, savaşta ne kenef işler içine girebiliyor! diye söylendi.

Sandıklarla uğraşmaya ve onları kamyonlara yüklemeye başladık. İçki şişeleri dolaşıyordu. Rudolph ile Heide kendi kendilerine kutsal bir çanakta içki sunma lüksünün zevkini tattılar.

Lejyoner ile Küçük Kardeş geri döndüler. İp Küçük Kardeş'in cebinden yarı yarıya dışarı sarkıyordu.

— O! Vay vay! Jestler yaparak, bu S.D. ile ne hikâye diye açıkladı. Ben ipi geçirmeye vakit bulamadan çakazladı durumu. Tepesini patlatmak zorunda kaldık. Sonra da hırboyu yokuşun üzerinden yuvarladık, ancak Nopoli'de duracaktır.

— Fazla patırtı yapmayın, diye öğüt verdi Lejyoner. Sinirli bakışlarını, Küçük Kardeş'in sesinin çınladığı ölü gömme yeri üzerinde gezdiriyordu.

Yere oturmuştuk. Arabaları gömmüştük. Düşman bakışlarından korunuyorduk. Zaman zaman bir obüs düşüyordu. Üstümüzdeki yoldan geçerken, kamyonlar burgu burgu boz bulutları kaldırıyorlardı. Tozlar üzerimize yapışıyor, una bulanmış gibi oluyorduk.

Dağın eteğinde de kıvrıla kıvrıla ırmak akıyordu. Su gök kadar maviydi.

Karavanalarımız spagetti doluydu. Yetenekli olanlar onları çatallarına sarmayı biliyorlardı. Örneğin, her şeye yetenekli olan Heide. Porta, spagettilerin sarktığı çatalını kaldırıyor, onları gürültüyle çiğnemeden yutuyordu. Yemek takımı olmayan Küçük Kardeş onları elleriyle yiyordu.

Yakınımıza her obüs düşüşünde, karavanalar kollarımızda yüzükoyun yere yatıyorduk. Sonra, alarm geçince, onları numaralayarak yürekten gülüyorduk.

Porta bir hareketle suyun üzerinde yüzen parçalanmış iki cesedi gösterdi. Pis kokusu bize dek geliyordu.

Barcelona güldü.

— Kiminle birlikte tıkındığımızın önemi yok, yeter ki tıkınılan iyi olsun.

Porta domates salçasından ve zeytinyağından biran için kurtulmak amacıyla bir domuz yağı topağını yaladı, sonra onu yedek yiyecek olarak cebine koydu. Porta her zaman geleceği düşünürdü.

Ne birimizin, ne öbürümüzün meslek anısı vardı. Savaştan onun için nefret ediyorduk. Daha önceki yaşamın ne olduğunu unutmuştuk. Bir Porta birçok şeyler hatırladığını ileri sürüyordu, fakat öylesine yalancının tekiydi ki bu Porta.

Şarap dolu bir asit damacanamız vardı. Tadı pek kekre idi, ama varsın öyle olsun, ne çıkar? Burun deliklerimizi sıkarak, hemen hemen hiçbir şey hissetmeksizin pekala içebiliyorduk.

Bir obüs dizisi suyu kamçıladı. Fışkıran sular bize kadar geldi.

Küçük Kardeş karavanaları yalıyordu. Böyle-ce yıkamak gerekmiyordu. O daima büyük tence-releri yalardı. Hiçbir zaman doymazdı.

Öğleye dek bütün vakti burada geçirmiştik. İyi bir gizlenme yeriydi. Besbelli ki bizi saatlerden beri arıyorlardı. Çılgınca kaçıyorduk. Savaşı ka-zanacak biz değildik. Biz hiçbir şey değildik.

UNTERSTURMFÜHRER S.S. JULIUS HEIDE

Küçük Kardeş, Porta ile birlikte birinci kamyondaydı, antika bir haçı dizlerinin üstünde tutmaktaydı. «Zengin bir koleksiyoncuya satılacak» şeyin ne getirebileceğini açıkça tartışıyordu.

Aralarına bir rahibe oturmuştu. Onların kaba şakalarından pek bir şey anlamıyordu ve askerlerin neşelendiğini görerek meleklere gülüyordu.

Cassino'da ilk kez durmuştuk. Bekçi köpekleri vardı. El fenerlerinin ışık demetleri üniformalarımızın S.S. işaretleri üzerinde yansıyordu.

Çelik miğferinin altından sert tavırla sırıtan Porta :

— Bir isteğiniz mi var? diye sordu.

— Özel komando mu? diye homurdandı bir bekçi.

— Tastamam, diye karşılık verdi Porta, kaşlarını çatmıştı. Reichsführer S.S.'in doğrudan doğruya emirleriyle gizli görev.

Bir Untersturmführer kaputu giymiş olan Heide koşar adımla yürüyüş kolunu düzenliyordu. Göğsünün üzerinde makineli tabancası sallanıyordu.

— Vay kerhaneciler! Bizi durdurmaya kim cüret etti? diye gürledi.

Gedikli bekçi, biraz sinirli olarak, topuklarını şaklattı ve cıyakladı :

— Bütün kamyonları gözden geçirme emri var, Herr Untersturmführer!

— Emriniz, beni ırgalamaz. Onu bir kenara bırakabilirsiniz, diye bağırdı Heide. Yalnız tek bir emir bilirim ben! O da Reichsführer S.S.'inki.

(P.M.'sini sallıyordu). Kamyonlarımı geçmeye bırakınız. Allah adına! Aptallık etmeyin, yoksa size pahalıya mal olur. Taşıdığınız şeyin gizli olduğunu da hatırlayınız.

— Peki Herr Untersturmführer, diye kekeledi köpek.

— *Herr*'i kıçına sokabilirsin. Uzun zamandan beri bu S.S.'lerde kullanılmaz oldu. Heide küstah bir jestle kolunu kaldırdı ve karanlığın içinde bağırdı: ***Heil Hitler***.

Baraj açıldı, kamyon kolu yürümeye koyuldu.

Teğmen Frick taşıtımıza atladı.

— Julius büsbütün kaçık. Bu her zaman yürümez, diye söylendi.

Roma yolu üzerinde, iki kez Jabo'ların saldırısına uğradık. Kamyonları Saint-Ange şatosuna boşalttık. Daha doğrusu, biz gölgede şarap içerken başka herifler onları boşalttılar. Porta kocaman bir lâhana tenceresi araklamıştı. Bazı nakliye erleri ondan paylarını almaya pek uğraştılar. Bir kalem efendisi onbaşı tatsızlık çıkardı: Bu ona iki dişe mal oldu.

Güneş batınca yeniden Cassino'ya hareket ettik. Yürüyüşü düzenleyen, Hermann Goering zırhlı tümeninin bir humbaracılar yüzbaşısıydı.

Manastırın yolu üzerinde bir kaza geçirdik. Firkete biçiminde bir dönemecin ortasında on tonluk bir Büssing çıktı karşımıza. Porta kamyonuna ustaca manevra yaptırdı ve Büssing'i uçuruma itmeyi başardı. Kamyon dibe vurarak patladı. Teğmen Frick soğuk terler döküyordu. Bu bizim başımıza da gelebilirdi.

İkinci yolculukta bizi yalnız, Roma'ya yirmi kilometre kadar uzaklıkta Valmonte'de durdurdular. Heide bir kez daha, S.S. rolü oynayarak bizi işin içinden sıyırdı, yalnız bu seferki biraz daha

güç oldu, çünkü bir köpek teğmen vardı, kemerinde el bombalarıyla bir tür baş belâsı.

Küstah bir şekilde bağırdı :

— Taşıma emriniz? Gözlerinde büyük bir iple bir darağacının parladığı görülüyordu.

Heide, S.S. üniforması içinde ipnotize edilmiş gibi, tehlikeyi görmüyordu. Dizlerinin üzerinde sallanarak köpeğe yaklaştı ve ölü kafalı kepini geriye itti :

— Allahın belâsı kahpeler kerhanesi! Ne oluyor sana donuk suratlı? İkinci kez bu gizli görev sırasında geciktiriliyorum. Reichsführer bunu öğrenince çok sevinecek hani!

Fakat izbandut gürültüye pabuç bırakanlardan değildi.

— Taşıma emri, Untersturmführer? Böyle bir kamyonu kontrol etmeden geçmeye bırakırsam da Reichsführer S.S. çok sevinecek!

Heide, kapalı pancurların arkasında meraklı gözlerin baktığını sezdiğimiz, Valmonte'nin kararmış evlerini tanık göstererek bağırdı :

— Bilgi almak istiyorsanız, Via Tasso'nun «kültür evi» ne başvurunuz. Oradakiler Reichsführer'in emirlerini baltalamamak gerektiğini size öğreteceklerdir. Engeli kaldırmak için size on saniye veriyorum. Sonra ateş ediyoruz, siz de parçalarınızı sayarsınız.

İzbandut biraz yumuşadı. Bir selâm yerine kabul edilmesini istediği bir jest yaptı. Gevşekçe kamyona dayanmış başgediklisine parlayarak haykırdı :

— Kaldır barajı, budala! Durma orda! Belki de Reichsführer'in emirlerini baltalama niyetin var? Doğu cephesinin karlarının özlemini mi çekiyorsun?

Başgedikli acele etti. O da şoförüne bağırıp çağırdı.

Vuruşu iyi noktalamak için Heide, teğmene ikram etmeksizin bir yudum içki yuvarladı.

Bacakları genişçe açılmış, üzerinde ölü kafası bulunan kepi ensesine itilmiş ve parmağı tetikte, orda öyle bir kazık gibi çakılı halde duruyor, önünden geçen teğmenin ve birliğinin kamyonlarını gözden geçiriyordu. Şurada ve burada cep lambalarının kısa ışık demetleri, ıslak çelik miğferler üzerinde pırıldıyorlardı.

Bekçi köpekleri subayı ile kaygısızca alay ederek şarkı mırıldanmaya koyuldu :

Ja, wir sind die Garde,
die SS-Standarte,
die Adolf Hitler liebt. (*)

Teğmen, Heide'nin ceketinin kolu üzerindeki işarete, onun kendi kendine takmış olduğu işarete bakıyordu : *Reichssicherheitshauptamt.*

Heide kolunu askeri polis subayının burnuna doğru uzattı.

— Kolçağım hoşunuza gitmiyor mu, teğmen?

— RSHA'dan geldiğinizi hemen söylemiş olsaydınız, sizi tartışmasız geçmeye bırakırdım; fakat neler görüyoruz, olmayan generallerce imzalanmış en inanılmaz kâğıtlar taşıyan tipler çıkıyor karşımıza. Fakat Heinrich'in adamları, onlar başka! Heide'ye bir sigara sundu. Merakla sordu:

— Doğrusu, nereye gidiyorsunuz bilmek isterdim! Vatikan'ın kakavanları için mi? Ben de harekâta katılmayı isterdim. Bütün o kenefi daha fazla beklemeden temizlemek gerek. Ah! Stalin daha mantıklı davrandı Moskova'da. Gerçek düşmanlarının kimler olduğunu biliyordu.

Heide tehdit edici bir sesle sordu :

(*) Evet, Muhafızlarız biz / SS sancağı taşırız / Adolf Hitler'i severiz.

— Reichsführer'i eleştiriyor musunuz yani?

Görünür bir şekilde sıkılıp rahatsız olan teğmen hasta bir tavuk gibi zıplarmaya başladı.

— Allah aşkına, beni yanlış anladınız, arkadaş!

Ağır ağır on tonluk bir Krupp geçiyordu. Teğmen Frick, başının üzerinde bir SS miğferi ile, sürücü kabinesinden şaşkın bakıyordu. Makinemsi bir hareketle selâmladı. Eğer Heide'de zeka işlekliği eksik olsaydı, çok kötü bir gaf olacaktı bu.

— Nerede sanıyorsunuz kendinizi? Allah aşkına! Hâlâ orduda mı? Bizde Junker jestiyle selâm verilmediğini farketmediniz mi, ha? Geniş bir gülümsemeyle polis teğmenine döndü:

«Luftwaffe»nin bir mirası! Bütün bu madalyalarla ne halt edeceklerini anlamıyorlar. Harkof'ta bu türden on bin andavallıyı bize aktardılar. General Hauser'in işi bu. Bu adam hiçbir zaman bize şef olmamalıydı. Ah! Hayır! Papa Eike ya da Sepp-Dietrich, çok daha iyi olacaktı.

— Hangi birliktensiniz? diye sordu subay.

— Birinci 15. SS. - Grenadierdivision.

Teğmen uzun bir ıslık çaldı.

— Besbelli ki bir şeyler olacak! Bütün Yahudi sevkiyatını siz yerine getiriyordunuz. 1'incinin kollayıcı takımı altında Auschwitz'e giden bir konvoya ben de katıldım. Onlar pek de uyumlu kimseler değillerdi, fakat o adamların çoğunu hemen hemen her yerde gördüm. İki saatte birkaç bin kişiyi yere uzattıkları o gün Kief'teydim.

Heide gururla açıkladı:

— Reichsführer bizi çok sever. Ne emir verirse yapılır, çarçabuk.

Subay gizli bir şey söyleyecekmiş gibi Heide'ye doğru eğildi:

— Untersturmführer, acaba Pie'nin durumu açıklığa çıktı mı? Acaba zamanı geldi mi? Bura-

da, Yahudilere karşı misillemelerin yaşlı tilkiyi ve kakavan kardinallerini kışkırtmak için yapıldığı söyleniyor.

Heide kahkahayla güldü : Her türlü yorıma yer veren bir kahkahaydı bu.

Teğmen tabancasını okşayarak başını salladı.

— 34'te, Pari'nin gizli toplantısında, Hıristiyanlık vebasının kökünün kazınacağına söz verdiler.

— Biliyorum, yeryüzünde hem onlar için, hem bizim için yer yoktur, diye homurdandı Heide. Yelkenleri suya indirecek olan ise biz değiliz.

Teğmen memnunlukla koca ellerini oğuşturarak güldü.

— İşte duymaktan hoşlandığım şey.

— Umarım ki öyledir, diye Heide homurdandı. Yoksa sizi de birlikte götürmek fikri aklıma gelebilir.

Teğmen biraz zorakice güldü.

— Özellikle, beni iyi anlayınız, Untersturmführer. Taşımanızın pek gizli olduğunu biliyorum, fakat acaba Roma'ya mı gidiyorsunuz?

Heide sertleşti.

— Elbette Roma'ya gidiyoruz.

Teğmen kare şeklindeki çenesini oğuşturdu, tereddüt etmiş gibi göründü, sonra :

— Daha iki barajı geçmek zorunda olduğunuzu bilmiyor musunuz? Onları yerlerine yirmi dakika önce koydular. Via Tasso'nun emri.

Heide alt dudağını ısırdı ve miğferinin tokasını sıktı.

— Bak hele! Öyle yapacağım ki, eğer bu herifler bana yine vakit kaybettirirlerse, onları gerektiği şekilde cezalandıracağım. Reicsführer'in son sözleri hâlâ kulaklarımda: «Tekerleklerinize çomak sokarlarsa, sert usuller kullanınız, Unters-

turmführer». İyisi mi siz bana, parolayı veriniz, dostum.

— Oh! Bilirsiniz.. Bu büyük bir riske girmektir Untersturmführer. (İzbandut kendini gittikçe daha çok rahatsız hissediyordu). Vie Tasso'nun bana verdiği emir de gizlidir.

Heide makinelisinin namlusunu indirdi, şimdi teğmenin göbeğine nişan alıyordu.

— Eğer beni geciktirirlerse, Reichsführer bana ateş etme emri verdi.

P.M.'nin tehdit edici ağzından gözlerini ayıramayan teğmen :

— Waterloo! diye fısıldadı.

Heide'nin yüzünde geniş bir hoşnutluk gülümseyişi belirdi.

— Ya cevabı?

— Blücher.

Heide makinelisini indirdi.

— Teşekkür, arkadaş. Kesinlikle zorunlu olmadıkça bir arkadaşı vurmayı hiç de istemem.

İzbandut birden telaşlandı. Yolun kıyısındaki küçük bir kulübeye doğru atıldı.

— Bu lânet ahmaklar! Telefona varmak için bir astsubayı itti. Aygıtın kolunu bir çılgın gibi çevirdi, küfrederek ve sövüp sayarak alıcıya bir dizi şifreli sözcük bağırdı. Telin öbür ucundaki konuşmacıya : Oberfeld, diye gürledi, az sonra gelecek olan konvoyu barajdan bir füze hızıyla geçmeye bırakmazsanız asılırsınız! Reichsführer'in emri, budala herif! Aptalca sorular yok! Anladınız mı, ha! Yaşamaktan bıktınız mı? Öyle yaparım ki bir sıçrayışta kendinizi Doğu cephesinde bulursunuz. Telefonu öyle bir hışımla kapattı ki alıcı parça parça oldu.

«Hepsi ahmak!» Onlara ne adam olduğumu göstereceğim.»

Heide'nin küçük amfibi taşıtı bütün farları sönük halde yolun kıyısında bekliyordu.

Teğmen ağaçların arasına gizlenmiş Kübel'ine atlayarak :

— Beni izleyin! diye bağırdı. Cehennemi bir vınlama içinde, her yana çamur sıçratarak, ağır taşıt harekete geçti ve Roma yolunu tuttu.

Heide amfibisine vardı ve kurnazca bir gülümsemeyle Gregor'u yüreklendirdi.

— Onun kıçına yapış, Gregor, eski bir göç taşıma şoförü olduğunu kanıtla. Bizden kaçmaması gerek. Bir değişirse, yandık! Sana garanti veririm ki çoktan saksıyı çalıştırmaya başlamıştır, ama bir türlü işin içinden çıkamıyordur. Nasıl, kusursuz bir Untersturmführer gibi değil miyim?

Gregor Martin gaz pedalını dibine kadar basarak :

— Sen hepten kaçıksın. be! diye homurdandı. Yakayı kurtarmamız için şeytanın işe karışması gerekir. Bu arada, üçüncü kamyona konan tabloları gördün mü, ne kıyak şeyler!

— Evet gördüm! diye sırıttı Heide. O aşırı sofuluk şeylerini sevmem! Savaş sahnelerini yeğlerim, hiç değilse onlar anlaşılabilir.

— Yok canım, sen hiçbir şey anlamazsın, koca kafa! Onun temsil ettiği şey de fena değil. Değerini düşünüyorum! Bir kez çevçevesi çıkarıldı mı az yer tutacağının da farkında mısın?

Heide uzun bir hayranlık ıslığı çaldı. Yüzü düşünceli bir ifadeye büründü.

— Bununla lâfı, o resim müsvettelerini iç etmemize mi getirmek istiyorsun? (Heide yaprak sigarasını emdi). Bu bana bir şey demiyor. Meslek hayatıma zarar verebilir. Savaştan sonra kurulacak orduda subay olmak istiyorum. Tüm yaşamım-

da gaf yapmadım. Tek bir kötü not almaksızın sekiz yıldır hizmette bulunan tek asker benim.

Gregor hayret ederek :

— Zengin olmayı istemez misin?

— Hayır, beni ilgilendirmiyor. Ben askerim. Yeter ki ücretimi alayım, memnun olurum. Ordu evimdir ve güzel evimdir.

— Hiçbir şey anlamıyorum. O halde yaşamlarımıza mal olabilecek bu taşımayı ne diye böylesine coşkuyla yapıyorsun? Porta, Küçük Kardeş ve ben, savaştan sonra bizi rahat yaşatacak bir şeyler ele geçirmeyi umarak geldik, bu da tehlikeyi göze almaya değer doğrusu.

Heide hor görürcesine gülümsedi :

— Seni daha kurnaz biri sanırdım.

İşaret parmağını Gregor'un burnunun altına uzatarak açıkladı :

«Bu konvoyun yürüyüşünü sağlayan kim? Barajlara rastlayınca atlatan kim? Bir SS - Untersturmführer! Onlardan bazıları işte bu kolçağı gördüler, bu ise bütün İtalya'da türünün tekidir. Öbürleri savaşı kazanınca, işgüzarlık yaparak bu taşımayı başaran kimseyi arayacaklar. Ve onun bir subay değil de basit bir astsubay olduğunu anlayınca, benim talihim açılmış olacak. Askeri Akademi bana açılacak. Veletliğimden beri yaldızlı apoletlerin rüyasını görürüm.

— Eğer mangırın varsa, diye tartışmayı sürdürdü Gregor Martin, çok mangırın varsa herhangi bir subay okuluna girmek için dümenini yaparsın. Bütün bunları Saint-Ange satosuna götürmek yerine, biraz tırtıklayalım. Orada, nasıl olsa, başkaları tarafından yürütülecekler. Birkaç hafta sonra, yukardaki eski manastır yeryüzünden silinecek, keşişler ve bütün paçozlar da. Rahip Emmanuel'in, manastırın eşya bakıcısıyla konuşmasını duydum. Bütün din adamları deliklerinde kala-

caklar. Tehlikeye inanmıyorlar. Az sonra, kimse manastırdan neler çıktığını tam olarak bilmeyecek. Kimse de en ufak bir şey aşırıldığını da kanıtlayamayacak. Hermann Goering'in çaylakları suçlanacak. Savaş sona erince bu tümende hizmet etmiş olmaktan başka kusur bulunmayacak.

— Hiçbir şey bilmek istemiyorum, diye tükürdü Heide.

— Vay canına! Şefin sen değil, fakat teğmen Frick olduğunu unutuyorsun. Bu külâhı ve bu kaputu giydiğinden beri saçmalıyorsun. Gaf yapmak iliklerine işlemiş, seni nallamak geliyor insanın aklına.

Heide ilgisizce bıçağıyla oynayarak :

— Dene istersen, diye mırıldandı. Benim subay olmamı engelleyecek herkesin boğazını doğrarım.

— Sen gerçekten kaçıksın, orada olduğun zaman, Kızıllarda subay olmayı ister miydin?

— Göğsümün üzerinde bir haç ya da yıldız taşımışım umurumda değil. Benim istediğim, ordunun önem taşıdığı ya da saygı gördüğü büyük bir ulusta subay olmaktır.

— Yahudilere sempatin olmadığını bilen çok kişi var, Julius. Bu senin ilerlemene çok zarar verir, diyen Gregor sinsice güldü.

— Sen de bir generalin şoförüydün, Gregor. Zavallı senden kurtulduğuna çok sevinmiş olmalı. Bana karabatakları seven bir ulus söyle. Onlara karşı değilim aslında, ama onları savunmanın daima belli bir tehlikesi vardır. Atlantik'in öte yanında onları sevdiklerini sanıyorsun. Onlar için savaştıklarını söylüyorlar. Peh, ben sana diyorum ki onları hiç düşünen yok. Benim arkadaşımı, uzun zaman saklanmış olan Yahudi komiseri hatırlıyor musun? Hayır, doğru, sen o zaman bizde değildin. Onu Harkof yakınında, Nova Bavaria'da ele

geçirmişlerdi, ilerlemeyi reddettikleri zaman birliğinden birçok eri tepelemiş olan sert bir herifti. O zaman komutanımız Baba Lindenau, özel emre karşın, onu öldürmek istemedi. Hiwi (*) olarak bölüğümüze soktu. Adam hemen hemen bir yıl bizde kaldı. Sonra, yeniden toplanmak için Minks'te olduğumuz bir gün, partizanlara katılmaya bıraktılar. Eh işte, o adam benim dostum oldu. Bende Moskova'daki adresi var. Bu berbat savaş bitince onu görmeye gideceğim. Görüyorsun! Bana birçok numaralar anlattı; başkaları arasında Vladmir Jabonski adlı bir Yahudiden söz etti. Çok yürekli bir Yahudi. Bizim petrol gemilerimizi cehenneme yollayan oydu. Washington'un ve Londra'nın kodamanları onu dinlemiş olsalardı, bugün Hitler olmayacaktı. Komiser dostum bana dedi ki, daha Üçüncü Reich'ın başlangıçlarında, Vladmir ekonomik bir abluka önermiş. Öbürleri hiç dinlemek istememişler. Vladmir'in fikrini tek doğru bulan, Vatikan'ın önemli bir adamı imiş. Fakat kimse Yahudilere yardım etmek için Hitler'e boykot yapmayı kabul etmemiş. Onlara yardım edilebilirdi, onlara acınabilirdi, yalnız damların üzerinde bağırmak gerekmez. Rusya'da da, çengel burunları bizdeki kadar sevmezler. Bizdeki gibi henüz onları gaz odalarına göndermiyorlar, fakat arkadaşım komiser hayli çirkin olan ayrıntılar anlattı bana. İşte al Mike'ı, Alman'dan çok Amerikalı! Onun papazlardan ve Yahudilerden söz etmesini bir dinlemelisin. Dağarcığını da bizde değil, Amerikan bahriyesinde zenginleştirmiştir. Onun bozulduğu bir herife karşı öfkelendiği zaman ne dediğini duydun..

— Birine *lânet zenci* ve «pis Yahudi» diye söylendiği zaman demek istiyorsun.

(*) Hilfsreiwillige: Gönüllü yardımcılar.

— Tastamam, diye güldü Heide. Bu Mike'ın ne havada olduğunu gösteriyor. Herhangi bir Kara'ya ya da Yahudi'ye bir pireyi eziyormuşçasına sakin sakin ateş eder.

Gregor küfretti, birdenbire frene bastı, duran bir kamyona toslamayı tam anında önledi. Hafif amfibi taşıt yana kaydı, yürüyüş kolu boyunca iki kez kendi üzerinde döndü ve bir tarlaya indi.

İçindekiler bir küfürler salvosu arasında, hurda yığını haline gelmiş olan kamyondan yarasız beresiz çıktılar. İri teğmen arkasında iki jandarmayla koştu. Yaltaklanırcasına Heide'nin üniformasını temizlemeye koyuldu. Beriki sinirli bir halde onu itti.

— Bu ne demek oluyor, teğmen? Konvoyumu yine mi durdurdunuz? diye gürledi. Berlin'e, Gruppenführer'e rapor vereceğim. Rütbenizi geri alacaklar.

— Her şey yolunda, Untersturmführer, konvoyunuz için yeşil ışık verildi. Bu duruşun sorumlusu, toy bir başgedikli, onun da benden çekeceği var.

Toy gedikli, öfkelenmiş olan teğmenin tam arkasında duruyordu, özürler kekelemeye çalıştı.

— Kes sesini! diye gürledi teğmen. Sen aşağılık bir baltalayıcıdan başkası değilsin. Rus yolları üzerinde yürümeye gideceksin, bu sana yaşamayı öğretir. Şimdilik çek arabanı!

Başgedikli belirsiz bir homurdanma salıverdi. Teğmen tabancasını doğrulttu.

— Ağzını kapar mısın, evet mi, hayır mı? Yoksa, itaatsizlikten dolayı seni tepelerim.

Yolun ortasına dikilmiş, makinelisini göğsüne çaprazlama asmış Heide'nin ağzı kulaklarına varıyordu. Himmler bile muhafız subayları-

nın en iyisi olarak alabilirdi onu. Heide bu rol için doğmuşa benziyordu. Bir bakıma da öyleydi.

— Onu niçin hemen cezalandırmıyorsun teğmen? Saflarımızda bu moloz askerlere ancak böyle yapılır!

Başgedikli içinden, S.S subayları takımına sövüp sayarak çarçabuk karanlıkta kayboldu. Bir rejim hayranını bir düşman yapmak için birkaç saniye yetmişti.

— Ne kaşalot diye mırıldandı astlardan biri.

— Amerikalılar geldiği zaman bu hırbo fikir değiştirecek, diye homurdandı başgedikli. Bugünkü düşmanlarımız zaferlerinden sonra otorite kurunca, gönüllü olarak yeni askeri polise katılacağım. ve bu S.S. subayı denilen gübrelikleri kovalamaktan başka bir şey de yapmayacağım.

Amfibi kamyon yanıyordu. Teğmen, Heide'ye, cömertçe Kübel'inde yer almasını önerdi.

Heide nezaketle kabul etti ve dönüşte onu kontrol karakolunda bırakmaya söz verdi.

Teğmen Frick sinirden titriyordu. Heide onu hem şaşırtmış, hem de çok korkutmuştu. Jandarma teğmeni kuşkulanmaya başlasaydı, sonuçlar akla hayale gelmez bir hal alırdı.

Porta kaygısızca güldü :

— Bu durumda, bizi birinci S.S. tümeninde arayacaklardır.

Frick başını sallayarak sordu :

— Ya onun İtalya'da bulunmadığını anladıkları zaman?

Porta ağır sandıklardan birini kaldırırken:

— Dağlardaki partizanlara gidecekler, teğmenim, diye ilgisizce karşılık verdi. 27'nci disiplin alayını araştırmak asla akıllarına gelmeyecek. Unutmayınız ki, Güney Başkomutanlığında çok az sayıda kimselerce tanınıyoruz.

Küçük Kardeş ağır bir sandığı yerleştirdiği St-Ange şatosunun mahzeninden :

— İtalya'daki varlığımız o denli gizli ki, diye bağırdı, bunun bir rüya olmadığından kendimiz de emin değiliz.

Bir büyük soytarılık sahnesi patlak verdi.

Barcelona sendeledi, kalıntılarla dolu koca-man bir sandığı düşürdü, sandık Küçük Kardeş'in iki parmağını ezerek merdivenden aşağı yuvarlandı. Beriki vahşi bir çığlık atarak elini o denli hızlı çekti ki, tırnakları sandığın altında kaldılar. Bir sıçrayışta, merdiveni tırmandı ve Barcelona'nın boğazına atıldı. Yaralanan elinden oluk gibi kan akıyordu.

— Seni gidi İspanyol pezevengi; bunu mahsus yaptın. Porta'nın ellerinden eski bir haçı kaptığı gibi paniğe kapılarak kaçmaya başlamış olan Barcelona'ya doğru salladı.

İki rahiple birlikte dış kapının altında bulunan Peder Emmanuel durumu çarçabuk anladı. Barcelona'yı mı haçı mı kurtarmak istediği hiçbir zaman bilinmedi, ama Küçük Kardeş'e bir çelme attı, beriki karnı üzerine kapaklanarak yere uzandı. Keşişler hemen haçı elinden aldılar.

Öfkeden kızaran Küçük Kardeş kalktı :

Sahte S.S. üniformnası içinde, elleri arkasında gezinen Heide reflekslerinde yeterince hızlı olmadığını gösterdi.

Küçük Kardeş bir kasırga gibi onun üzerine saldırarak :

— Bana çelme attın, hırt! diye uludu.

Heide kaçmaya koyuldu, fakat Saint Ange köprüsünün ortasında çabuk yetişildi, bir havan obüsü gibi ırmağa atıldı. Zorlu bir kravl onu kıyıya getirdi. Sendeleyerek çıktı. Teğmen Frick ona yardım etmek istedi, fakat sertçe süpürüldü.

Küçük Kardeş kalın bir kazıkla silahlanmıştı.

Biz heyecanla alkışlıyorduk. Tam bizde eksik olan şeydi bu, erkekçe bir dövüş yani.

Teğmen Frick hemen çalışmaya dönmezsek hepimizi savaş divanı ile tehdit etti. Kimse dinlemiyordu. Küçük Kardeş ile Heide arasında bir dövüş kaçırılamayacak bir gösteriydi. Gregor kışkırtıcı tonla :

— Küçük Kardeş, diye bağırdı, Julius senin dövüşemeyeceğini söyledi.

Küçük Kardeş yırtıcı bir hayvan gibi kükredi ve yaralı eliyle yüzünü kana buladı. Peder Emmanuel kaygıyla :

— Bütün kanını kaybedecek, diye mırıldandı.

— Hiç de değil, diye güldü Porta. Onda bol kan var. O son damlasını bitirmeden önce, Julius boğazlanmış olacak.

— Yahudiler avcısı, canını alacağım.

— Pis yarma, diye bağırdı Heide. Saatin geldi. Bir odun parçası alıp Küçük Kardeş'e fırlattı.

Beriki kazığını koçbaşı gibi kullanarak ileri atıldı. Heide dış kapıdan uçtu. Fakat hamle yapayım derken Küçük Kardeş fazla hızlı davranmıştı. Kırılan camların ve parçalanan tahtaların korkunç çatırtısı işitildi: Küçük Kardeş bir pancuru ve büyük bir pencereyi yıkıp dağıtmıştı. Hemen yeniden ayağa kalktı, pancuru kavradı ve dev bir çekiç gibi başının üstünde çevirmeye başladı.

Heide'nin son saatinin geldiğine iyice inandık. Fakat tahta pancur gövdesi üzerine inmezden bir saniye önce, yana yuvarlandı ve çizmesinin içinden bıçağını çekti. Küçük Kardeş bıçak ona tam saplanmadan önce kapının arkasına kaçacak kadar vakit buldu. Sonra Heide'yi topuğundan tuttu ve çevirdi. Miğferi olmasaydı, kafası duvarda dağılmış olacaktı.

Küçük Kardeş ayaklarını bitiştirmiş halde Heide'nin karnının üzerine atladı, çizmeleriyle su-

ratına vurmaya başladı. Kıyıcı bir öfke içinde delirmiş haldeyken, bir saniye dikkatsizlik gösterdi. Heide kaçıp kurtulmak ve kamyonlardan birinin altında kendini güvenlik içine almak için bundan yararlandı. Oradan bir yangın söndürücü aldı, yerleştirdi ve Küçük Kardeş'e karşı içindekini fışkırttı; beriki göz açıp kapayıncaya dek korkunç bir kar adamına dönüştü. Körleşmiş, yarı boğulmuş halde halkalar çizerek koşmaya koyuldu ve yanlışlıkla Gregor Martin'i yakaladı.

— Bırak beni, Küçük Kardeş, ben Gregor'un!

Yarım saniye geçti, şimdi Heide'nin yumrukları hesaplaşmak için her ikisinin de üzerine iniyordu...

Nedir ölüm? Çabuk vurur. Sürekli olarak hazırız. Bir arkadaş, bir alışkanlık olmuştur. İçimizden hiçbiri inançlı değil. Vaktimiz olmadı buna. Bazen ondan söz ederiz. Ötede bir şey var mı, yok mu, bilmiyoruz. Nasıl öğrenebiliriz?

Ölümü sonsuz, rüyasız bir uyku gibi düşünmek daha iyidir. Bizi savaş divanı ile ve idamla öylesine tehdit ettiler ki, artık bizi etkilemez oldu. Ölüm bize ne yapabilir, kim tarafından öldürüleceğiz, saatimiz ne zaman gelecek? Nereye ve nasıl gömüleceğiz? Paslı bir miğfer altında, bir çukura mı ya da sönmeyen bir meşalenin alevi altında güzel bir mezarlığa mı? Bize vızgeliyor bütün bunlar...

Bizim için önemli olan tek şey, ölümün çabuk, acısız gelmesidir. İdam mangası, alevler içindeki bir arabada yavaş, korkunç bir ölümden çok, ama çok daha iyidir.

Arkadaşlardan çoğu burada, Monte Cassino'nun önünde 1943 Noel'ine doğru yok oldu. 1939'da birlikte yola çıkan 5.000 kişiden ancak 33'ü kaldı.

Çoğu alevlerin ortasında öldü. Araba askerlerinin yazgısı. Bazıları kolsuz, bacaksız sürünüyorlar. Bazıları da kördür. Geçerken bazılarını hastanelerde ziyaret ettik. Bir Schröder vardı, bütün erbaşların en erbaşı. İki kez patlayan bombalardan birinin vuruşuyla gözlerini yitirdiğinde, umutsuzluğu içinde kum yutmaya koyuldu. Artık yüz diye bir şeyi yoktu.

Hastanede bize sunduğu görünümü, içimizden hiçbiri asla unutmayacak. Kafası bir delik-

ler dizisinden başka bir şey değildi artık: Gözlerin yerinde delikler, burnun yerinde bir delik, ağzı dudaksız bir delikti. Zarif erbaş Schröder görülmek istemiyordu. Yüzümüze ilâç şişeleri fırlattı.

Ona götürdüğümüz çikolatayı yemek ve kırmızı şarabı içmek için, hastanenin önündeki merdivene oturduk Bizi oradan kovdular, bu merdivene oturmamak gerekiyordu, sakatlara ayrılmıştı burası.

O akşam Küçük Kardeş bir genelkurmay doktorunun suratını dağıttı. Bu da bizi biraz rahatlattı.

VATİKAN'I TAŞIMA

Roma tiyatrosunun taş basamakları üzerinde oturmuştuk. Başlarımızın üstünde manastır yükseliyordu. Oradaki insanlar şehirlerinin az sonra kökünden kazınacağından habersiz çalışmaya dalmışlardı. Excelsior otelinin önünde, bir chianti şişesinin çevresinde çene çalan bir İtalyan ve Alman subayları grubu oturuyordu.

Gregor bacaklarını sallayarak söze başladı :

— Biliyorsun, Porta, güzel bir parça gördüm. Bu kez, Vatikan'a gideceğiz. Şansımızı ele geçirdik. P.D.H.G.'nin (*) makinistler bölüğünü hatırla, taşımanın çoğunu yaptılar, bizim varlığımızdan hemen hemen habersizler. Küçük Kardeş'in dediği gibi, varlığımız o denli gizli ki, bunun güzel bir rüya olup olmadığından emin değiliz (Yolu karşıdan karşıya geçen bir kertenkeleye bir tükürük savurdu.)

— Bu savaştan biraz yararlanalım, Her şey duruluncaya dek. İda'nın evinde zımbırtıları saklayabiliriz. Bu kaltak kurnazdır. Tıka basa dolarlarla dolu bir kızdan kimse kuşkulanmaz! İki S.S. kaçağını ve kirişi kırmak zorunda kalmış olan bir Gestapo'yu sakladı. Ona genelevi işletmek zorunda kalmış olduğunu gösteren bir yığın gizli belgeler imal ettiler. O ve Gestapo'cu herif, şimdi İtalyan yurtseverlerine yardım etmekle uğraşıyorlar. Kurtuluşta, sonunda özgürlüğe kavuştukları zaman, kocaman kolçakları olacak. İda general Clakk'ın sağına geçecek ve süt domuzu tıkınacak.

(*) Panzerdivision Hermann Goering.

Babasının önemli biri olduğunu sanıyorum. Diktatör, ya da nasıl derler orada?

— Senatör demek istiyorsun sanırım, diye güldü Porta. Diktatör! Bu sözcüğü asla söyleme, tabudur. Onlar burada olduklarında, unutmak zorunda bile olacaksın. Fakat Solgun İda'ya güvenilebilir mi, öyle mi sanıyorsun? Kendine her yandan çok iyi koruyucular bulan bir kız bizi atlatma ve bütün çıkarı kendine saklama arzusunda olabilir.

Gregor kendine güvenir halde :

— Bunu daha önce düşündüm, dedi. Dünkü çocuk değilim. Generalin şoförü olduğumu unuttun mu? İda, dalavere yaparak kendini tehlikeye atmaz. Çünkü bu ona karşı dönebilir. Deli değil, yosma! Ekvatorun bu yanındaki en büyük pezevenk karıdır. Bunun Birleşik Devletler'de bilinmesi işini yoluna koymaz. Fakat Julius'tan kuşkulanmak gerek. Kutsal şeyleri taşımanın ona subaylar okulunun kapısını açacağı saplantısına sahip. Onları kişisel malıymış gibi gözetiyor. Bu S.S. kaputunu sırtına geçirdiğinden beri kendini Jupiter'in baldırından çıkmış gibi sanıyor. Bu sabah aynanın önünde yarım saat döndü dolaştı. Çocukların kendisini selâmlamalarını isterse çok haklıdır! Sağ elini kaldırma tarzı dikkatini çekti mi? Adolf bile bundan iyisini yapamaz. Dangalaklık etmeyi sürdürürse, kamyonumu bir ağaca toslayacağım, Heide'yi temizlemek için. Kıçlarından daha yükseklere işemek isteyen kimselere dayanamam. Generalim, ah, o böyle değildi, ama yine de mektup kutularına işemeyi biliyordu.

Barcelona ile Küçük Kardeş geldiler. Küçük Kardeş dağda çınlayan bir sesle :

— Ne fiskos ediyorsunuz? diye bağırdı. Söz konusu zımbırtıları aşırmanın yolunu buldunuz mu? Bütün bir kamyonu sola koymayı öneriyo-

rüm. Dar sokaklarda antikaları satın alan bir yığın delikanlı var. Tıka basa altın ve gümüş dolu bazı sandıklar belirledim.

— Bağırma öyle, budala herif! diye homurdandı Gregor.

Ağır ağır manastıra doğru çıkıyorduk. Güneye doğru, topçu gürleyip duruyordu. Herman Goering zırhlı alayından bir birlik uygun adımla avluya girdi. Çarçabuk bazı kamyonları doldurdular. Onları sessizce seyrediyorduk. Bunlar aldıkları emri harfi harfine yerine getiren askerlerdi. Beyaz işaretleri parıldıyordu. Ezici bir sessizlik içinde çalışıyorlardı. Kaldırmak için gruplar ve taşımak için gruplar ~~halinde~~ ikiye ayrılmışlardı. Bizden ne istiyorlardı. İçimizde karanlık düşünceler gelişmekteydi.

Donmuş mezgit balığı gözlü ve inanılmaz derecede temiz üniformalı bir astsubay, otoriter yürüyüşle bize doğru ilerledi.

— Söylesenize, kendinizi ziyarette mi sanıyorsunuz? diye kısık kısık söylendi. Hemen içeri girin. Hepiniz için iş var!

Lejyoner elinde bir radyo alıcısıyla çıkıverdi.

— Kes sesini, arkadaş, karşıdaki dostların ne anlattıklarını dinleyin. (Ses ayarını sonuna kadar yükseltti.)

— Burası Güney İtalya müttefik vericisi. İtalyan yurtseverleri; daha önceki ~~talimatımızı~~ tekrarlıyoruz: Kiliselerinizi ve mezarlarınızı yağma eden haydutlara karşı birleşiniz. Şu anda Hermann Goering zırhlı tümeni Monte Cassino'nun hazinelerini boşaltmaktadır. Savaşın yurtseverler! Tekrar ediyoruz: Hermann Goering zırhlı tümeni bir genelkurmay subayının komutası altında Monte Cassino manastırını yağma etmektedir. Bir konvoy çoktan paha biçilmez hazinelerle hareket

etti. İtalyan yurtseverleri, mallarınızı savununuz! Bu yağmacıların iş görmesine izin vermeyiniz!

Lejyoner alıcıyı kapadı.

— İş kızışıyor, dostlarım! Bugünlerde beyaz işaretleri taşımayı hiç mi hiç istemem.

— Emir üzerine buradayız, diye itiraz etti astsubay; küstahlığı kaybolmuştu.

— Emir üzerine! diye alay etti Porta. Adolf'ın mu?

Gregor da iğneleyici bir tonla bağırdı :

— Bire karşı binle bahse girerim ki en azından jandarma bölüğü yoldadır.

— Komutanımız onları karşılarnayı bilir! diye umutsuzca bağırdı astsubay. Sizler, ödlekler sürüsünden başka bir şey değilsiniz, yalnız kirişi kırmayı düşünüyorsunuz.

Bir el bombası yüzünü yalayıp geçti ve en azından on makineli tabanca üzerine çevrildi.

— Keriz, bu lafı bir daha tekrarlarsan ölmüş bir adam olursun, diye sertçe bağırdı Porta. Topumuzun senin kıçındaki kıldan fazla demir haçı var. Burada ödlekler varsa, onlar sizsiniz, hem de o boktan beyaz işaretlerinizle...

Küçük Kardeş kıyıcılıkla :

— Tepeleyelim onu, önerisinde bulundu. Sonra da jandarmalara şöyle diyebiliriz: Görev için giyinmiş olarak, buradan rastgele geçiyorduk ve hazinelerinizi kurtardık. Belki ödül olarak bize bir heykel verirler. Kahramanlar oluruz.

Astsubay topuklarının üzerinde dönüp kayboldu. Askerleri, tedirgin halde çevrelerine bakıyorlardı. Bulundukları durumun pek farkında değillerdi.

Bir makinist şef onbaşı sakınarak sordu :

— Ne oluyor, arkadaşlar? Anladığıma göre bu iş gizli galiba.

— Ne demezsin, diye güldü Porta. O denli

gizli ki Adolf'un bile haberi yok. Fakat öyle görülüyor ki, Napoli'nin ötesindeki meslektaşlar bunu aydınlığa çıkarmak üzereler. Gururlu Hermann zırhlı tümeni bir yağmacılar çetesine dönüşmüş. Öf! Yarın sizi rahibelerin ırzına geçmiş olmakla suçlayacaklar. Arkadaş, beyaz işaretleri çıkar. Onun yerine sana bir çift pembe işaret satacağım. Onlar bizi salıverirler, ama siz asılırsınız! Beni albay yapsalar bile, aranıza girmeyi kabul etmem. Sizde cüzam var, veba var. Hiçbir namuslu insan, bugün sizinkilerden olmak istemez.

— Ne öneriyorsun, arkadaş? diye sordu şef onbaşı. Tüm ömrümce yerin altında kömür kazıdım. Bir madenciler grubuna atanmamak için, gönüllü olarak Hermann Goering zırhlı tümenine girdim. Söz aramızda, şişko Hermann'ın bok canına olsun. Özel hizmetinde olduğumuzu hayal ediyor galiba.

Arkadaşları bir şey söylemeksizin başlarıyla doğruluyorlardı.

— Bu numarayı yürütmüş olmak ne salaklık. Başkalarına da işin hoşuma gitmediğini söylemiştim. Birdenbire, bir taşımaya katılmak zorunda kalan bir makinistler bölüğü. Bu bizim işimiz değil: Nakliyecilerin işi. Ben *Panter*'ler ve *Tiger*'lerden iyi anlarım. Sizinle gelebilir miyim?

Bütün herifler aynı anda bağrışmaya başladılar. İçlerinden ikisi çoktan kollarındaki beyaz ve mavi işaretleri koparmıştı. Kendilerini aramıza almamız için bize efsanevi paralar sunuyorlardı.

Korkunç bir firen gıcırtısı ile, yakından beş kamyonun izlediği bir Kübel, manastırın önünde bitiverdi. Bir teğmenin yönettiği iki bekçi köpeği müfrezesi büyük kapıdan içeri daldı. Yarım ay biçimindeki plakalar pırıldıyorlardı. Eski duvarların arasında anlaşılmaz komutlar çınlıyordu.

Kelle avcıları memnunluktan sırıtıyorlardı. Bu türden işlemlere bayılmaktaydılar.

— E, yağmalıyor muyuz, hırtlar sürüsü! Bu postunuza mal olur. Sizin türünüzden aşağılık herifler bizi iyi tanırlar. Güneşin battığını görmeyeceksiniz.

Gül ağaçlarının arkasına yüzü koyun daldık. Makinelimin emniyet mandalını pek çabuk açamadığımdan Porta :

— Kımılda, diye bağırdı. Bir mucize olmazsa, hepimiz bir saat sonra ölmüş olacağız.

Silâhımı doldurdum, omuzuma götürdüm ve ağır makinelisiyle koca bir taşın arkasına uzanmış olan Moruk'a doğru bir göz attım. Porta bir el bombasının halkasını çekerek :

— Ateş, bir kerhane aşkına! diye fısıldadı. Göğe gitmek gerekiyorsa, herbirimiz bizimle bir köpek götüreceğiz. Avluyu soldan sağa tara!

— Moruk'un emri olmadan ateş etmem, diye itiraz ettim.

— Ancak bu kadar hıyar olabilirsin, diye homurdanan Porta kaburgalarıma öyle bir tekme vurdu ki makineliyi elimden düşürdüm.

Kendisi alıp omuzuna dayadı. Öyle korkmuştum ki, soluk almaya cesaret edemiyordum. Bu kadar kısa bir mesafeden, Porta beyaz işaretli askerler de dahil herkesi öldürebilirdi.

Bir ağacın arkasında diz çöken Lejyoner bir tanksavar bombasını göğsünde sıkıycrdu. Onu bir askeri jandarmalar grubu içine yollama niyetinde olduğu açıkça belliydi.

Manastırın pencerelerinden keşişler, rahibeler bu acayip sahneyi kaygıyla seyrediyorlardı.

Bir hava ordusu binbaşısı geldi. Jandarma subayına :

— Ne oluyor? diye sordu. Davranışınız adam-

larımı sinirlendirecek. Onlara, partizanlara karşı uyanık olma emri verdim.

— Binbaşım, bekçi köpeği subayı heyecandan titriyordu, Güney Başkomutanının doğrudan doğruya emri üzerine geliyorum. Gizli müttefik radyosundan, Alman birliklerinin manastırı yağma etmekte olduklarını öğrendim. Görevim burada olan bitenleri kontrol etmektir. Benimle, binbaşım, genel karargâha kadar gelmenizi istemek zorundayım. Burada olanları görünce gizli radyonun iyi haber almış olduğunu kabul etmek gerekiyor.

Binbaşı bir gülümsemeyle karşılık verdi :

— Ne yazık ki sizinle gelmeye vaktim yok. Peder Diamare burada yağma olmadığı konusunda, size tanıklık edebilir. Bir asker hırsızlık yaparsa, çaldığı bir odun parçası bile olsa, hemen idam edilecektir.

Küçük Kardeş, Porta'ya bir dirsek vurdu.

— İşitiyor musun? Demek ki böyle bir cimriliğin hizmetinde bulunuyoruz.

Porta güldü ve izmaritini tükürdü.

— Söylediğine dikkat etmedin mi: «Bir odun parçası» dedi. Odun parçalarını çalmak aklımızın ucundan geçmez.

Küçük Kardeş kuşkulu kuşkulu :

— Tabloları da düşündüğünü sanıyorum, dedi. Ayrıca ben bunu düşünürken, Gregor, 5'in yedek tekerlerinin altına bir metelik sakladı. Bunu sevmiyorum. Kötü bir resim için postumu tehlikeye atmak istemem.

— Fazla düşünme, Küçük Kardeş, bu sana bir şeye mal olmaz. Bırak yapsın Gregor, diye güldü Porta sonunda. Onu satacağı zaman payımızı alacağımızdan eminim. Yalnız biz, her şey ayarlanmadıkça bir şey bilmeyiz.

Küçük Kardeş sevinçten parladı :

— Müthiş! Psikolojik savaş budur işte! Çakıyorum! Bir gözümü Gregor'un üzerinde tutacağım. Kodese gitse de, ara vermeden onu izlerim.

Porta açıkça neşeleniyordu.

— Eski şoför zenginliğin neye mal olduğunu öğrenecek!

— Solgun İda ile birlikte dalavere çevirdiğini sanıyorum.

Porta başını sallayarak :

— Fena değil, dedi. İda'dan daha açgözlüsü yoktur. Ona iyi bir fırsat verirlerse anasını bile bir Arap kalantoruna satar.

— Teğmen, diye devam etti binbaşı, anlamanız gerekir ki, Genel Karargâha karşı manastırın güvenliği sorumluluğunu üzerime alıyorum. Birkaç saat sonra kişisel olarak bir rapor vereceğim. Şimdi, düşman uçakları bu toplulukla ilgilenmeden önce gidiniz.

Teğmen ile bekçi köpekleri çekildiler.

Ağır sandıklar taşınarak saatlerce ter döküldü. Alacakaranlıktan çok önce ilk konvoy San Girolamo'daki Vulgata manastırına gitmek üzere yola çıktı.

Karanlığın basmasından hemen sonra, San Paolo'ya gidecek olana sıra geldi.

Biraz daha sonra, dans başlıyordu. Hava, manastırın üzerinde uçan ilk Jabo'ların homurtusuyla titredi. Çevremize bombalar yağıyordu.

Bir kamyon altına oturmuş, yavaşça bir pirinç rakısının şişesini açmaya çalışan Porta, kendini aniden sığınaksız buldu. Koca kamyon kaldırıldı, uçurumda parçalanmak için bir tenis topu gibi havaya fırlatıldı. Kabinde uyuyan bir paraşütçü damdan havaya uçtu ve üzerine düştüğü çatılmış tüfeklerle delik deşik edildi.

İkinci dalga da sökün etti. Küçük yokuşu yalarken vadiden çıkıyorlar gibi bir izlenim uyandırı-

yorlardı. Uçağın burnundan izli mermiler yağıyordu.

Bir paraşütçü başgediklisi avluyu koşarak geçerken, kelimenin tam anlamıyla ikiye biçildi. Adımının hareketiyle, başsız kolsuz gövdesi birkaç adım daha attı.

Porta avlunun ortasında oturup kalmıştı, şeyi başının üstünde sallıyordu. Pike yapan uçaklara :

— Dostum Charley, işte geldin! Bizi ıskaladın, kafadarım; bir spagetti sindirimsizliğinden ötürü seni çoktan ölmüş görüyoruz!

Jabo'ların obüsleri çevresinde patlıyor, ne var ki ona erişmiyorlardı.

Oysa hiç istifini bozmaksızın ciğerlerinin tüm gücüyle şarkıya başlamıştı :

Eine Tiroler wolte jagen
Einen Gemsbock silbergrau... (*)

İzli mermiler gecenin ortasında gündüz aydınlığı yaparken orada tek başına kaldı.

Bir keşiş, Teğmen Frick'e fısıldadı :

— Delirmiş! Onu içeri aldırtın!

Porta, hafif makinelisi kolunda olarak kalktı. Fişeklerin şeridini biraz beceriksizlikle kurcaladı, sonra silindir şapkasını özenle yanına koydu ve çatlak tek gözlüğünü ayarladı.

— Ateş! diye komut verdi. Makinelisinin sert geri tepmesi altında sallandı. Silâhı pike yapan Jabo'lara karşı yakıcı çelik kustu.

— Charley, Charley, seni selâmlarım eski kardeş! burnunu kıvırıyordu. Gözleri gülüyordu.

Sarhoş mu, çılgın mı, aynı zamanda her ikisi miydi?

(*) Bir tirolla avlamak istedi. / Bir yaban keçisini gümüş tüylü..

Yeni bir fişek şeridini yerine sokmuştu ve bir kamyonun kalıntılarına dayanıyordu.

Bir Halifax'ın attığı bir aydınlatma bombası her şeyi beyaz bir ışıkla sardı. Sanki kutsal dağın çevresini bir hale kuşatmıştı.

Alan Jabo'ların ve Mustang'ların toplarının ateşiyle delik deşik olmuştu.

Moruk öfkeyle bağırdı :

— Porta, seni öldürecekler. Oradan kurtulamazsın!

Hava ordusunun bir subayı :

— Çılgını getirmeye gidin! diye emretti. Gidecek olana üç gün izin!

Karanlık gökte yeni bir aydınlatma bombası parladı. Biraz kuzeyde bir selvi kıvılcımlandı.

Porta matarasından bir yudum içti ve bir sigara yaktı. Sonra makinelisinin kundaklarını açtı, nişan aygıtını düzeltti ve bir sarhoş kahkahası attı.

— Hello, Charley! Geliyor musun? Seni bekliyorum.

Amerikan pilotlarıyla doğrudan doğruya bağlantı halinde olduğuna inanılabilirdi. Korkunç bir yınlama içinde ilk uçak çıkıverdi. Bir bomba gök-gürültüsü gibi patladı. Uçak bir oraya bir buraya yöneldi ve bir eğri çizgi, sol kanadının altından uzun alevler fışkırıyordu.

— İyi geceler, Charley, savaş için teşekkür! diye bağıran Porta kendini kamyonunun döküntüleri çevresinde bir savaş dansına verdi.

Arka arkaya iki uçak geldi. Bombalar patlıyorlardı. Bir ateş denizi Porta'yı bizden gizledi, fakat bir duman bulutu içinden, makinelisi hâlâ kollarında, gülmekten iki büklüm bir halde, sapsağlam çıkıverdiği görüldü.

Sıçrayarak olduğu yerde dönüp durdu. İki dakika sonra silâhının namlusunu Mustang'a doğru

yöneltiyordu. Sonra boşaltma maşası üzerine bastı.

Korkunç bir patlama. Porta uçağın gövdesi altına takılı bombaya isabet ettirmiş olmalıydı. Uçak darmadağın oldu, sözcüğün tam anlamıyla toz haline geldi.

— İyi geceler, diye yeniden bağırdı Porta. Anana bir kartpostal göndereceğim!

Bir paraşütçü şubayı!

— Hayret verici! diye bağırdı. Kim bu herif? Bir iblis mi? Bir hayalet mi?

— Fazla schnaps içmiş ve savaşın bir oyun olduğuna inanan bir bilinmeyen asker! diye karşılık verdi Moruk.

— Kendini öldürtecek!

Çamların arasından dev gibi birisi çıktı, bir ışıldağı sürükledi. Normal olarak bir vincin kullanıldığı bir çalışmaydı bu. Karanlıkta kalmış olan iki adam kablolar yerleştirmekteydi. Küçük Kardeş onların yardımına geldi. Çevresinde patlayan obüslere aldırmaksızın, selâmlaştılar, şapkalarını kaldırarak el sıkıştılar.

— Seni kutlayacağız, Charley. Kontak! diye bağırdı Küçük Kardeş çamların arasındaki adamlara.

— Yalnız başlarına üstesinden gelemezler, diye bağırdı Heide. Oraya gidiyorum. İsa, Meryem, Yusuf, bana yardım edin!

İki büklüm bir halde zikzaklar yaparak, insanlık dışı bir beyaz ışıkla aydınlatılmış olan alanı geçti. Dönen canlı bir plaka halindeki ışıldağın altına uzandı. Işık demetleri pilotların gözlerini yakacak bir aydınlıkla göğü taradılar.

— Yakaladım onu, hırboyu! diye sevinçle bağırdı Küçük Kardeş. Ruhunu teslim edeceksin, Charley!

Birinci pilot tutuşmuş bir benzin denizi içinde öldü.

Işıldağı söndürdüler. Küçük Kardeş heyecanla yumruğunu yere vuruyordu.

— Onu haklayan benim! Onu haklayan benim!

Saçları ateş aldı. Heide alev alan saçlarını kaputuyla söndürdü.

Işıldak yeniden göğü tutuşturdu. Burnuna köpekbalığı dişleri resmi yapılmış bir Mustang daldı.

— Yakaladım. Pis ağzını yakacağım.

Uçan köpekbalığı öldürücü ışınlardan kurtulmaya çalışarak burgu gibi döne döne iniyordu.

Küçük Kardeş aygıtını söndürdü, motorun sesini dinledi. Rastlantı mı ya da hiç matematik bilmeyen bir beynin şeytanca hesabı mı? Fakat ışıldağı tam yaktığı anda yükseklik almaya yeltenen uçağı yakaladı ve pilotu ömrünün kalan günleri için kör bıraktı.

Işıldağın altına dört ayak üzerine uzanmış olarak aygıtı omzuyla bir yandan öte yana iten Heide, kaçmaya çalışan başka bir pilotun çabalarını izliyordu. Sonra onun saatte beş yüz kilometreyle yere çakıldığı görüldü. Ve etti üç!

İki Halifax ve dört Mustang bir gökgürültüsü sesiyle saldırdı. Bir dizi bomba kutsal dağı tutuşturdu.

Motorların vınlayışı gecenin içinde söndü. Kaliforniyalı öldürücüler safralarını atmışlardı. Cephaneleri kalmamıştı, ancak üslerine dönecek kadar benzinleri vardı.

Tam kamyonların hareketinden önce, manastırın eteğindeki düzlükte, General Anders'in Polonya tümeninin birkaç ay sonra sonsuz dinlenmeye geçeceği yerde kazma sesleri geldi. Porta,

Küçük Kardeş ve Heide Charley'lerin kömürleşmiş iskeletleri için mezar kazıyorlardı.

Çukur hazır olunca ve herbirinden, vaktiyle el ve kol olan şeylerinden ne kalmışsa onları, bir Amerikan başlığıyla birlikte yan yana özenle uzattıkları sırada biz 2'nci bölümden olanlar, Peder Emmanuel başta olmak üzere yanlarına vardık.

Moruk aptalca bulduğumuz sözcükler mırıldanarak kürekle ilk toprağı attı :

— Analarına ve Tanrı için!

İkinci kürek toprak Teğmen Frick tarafından atıldı.

Sonuncu ise Peder Emmanuel tarafından. İyi bir Tanrı'dan ve kimsenin anlamadığı birçok şeyden söz etti.

Ave Maria'yı okuduk. Mezar çabuk doldurulduk. On dakika sonra hareket ediyorduk.

Taşımaların en zoru bu oldu. Her sürücü kabinesinde, bir uçaksavar makineli tüfeğiyle iki kişiydik.

Jabo sürüleri arkadan saldırıyorlardı. Bütün Via Appia boyunca sanki izli mermilerden bir halı vardı.

Birçok kilometreler boyunca aksi yönden gelen konvoylarla karşılaşıyorduk. Topçular, tanklar, köprü kurma gereçleri, cephane yedekleri ve ambulanslar.

Cephane kamyonları üzerine bombalar düşüyor ve yüklerini patlatarak parçalarını dört bir yana savuruyordu.

Ön plakasında general işareti olan koca bir Mercedes, iki motorlu jandarma tarafından izlenerek en ağır taşıtların arasına ustaca sokuluyordu.

Bir bekçi köpekleri komutanı :

— Sağdan gidiniz! diye bağırdı.

Yolu üzerinde bulunan her şeyi tepeleyen türden biriydi.

Jabo'lar saldırdılar. Küçük Kardeş, bulutlardan sıyrılıp üzerimize pike yaparlarken onları gördü.

Daha iyi bir desteğe sahip olmak için kaputun üzerine sıçradım. Küçük Kardeş, geri tepme yere atmasın diye beni tutuyordu.

Heide ilk ateşi açtı. Bizi izleyen kamyonun üzerinden kullanıyordu makinelisini.

Porta kabininden :

— İlerle, hıyar! diye bağırdı. Hiçbir şey görmüyorum.

Bir haykırış ve bir demir şangırtısı duyuldu: Bir binbaşı ile motosikleti, çift tekerlekler tarafından ezilmişti.

— Cehenneme gitsin, diye güldü Küçük Kardeş. Charley'e bir teşekkür kartı gönderilecek.

Generalin arabasından ateş fışkırıyordu. Kürk giymiş bir siluet kalktı, çıkmaya çabaladı, fakat tekrar alevlerin içine düştü. Araba sarsıldı, ters döndü ve patladı. Bir ambulans 28° lik bir topu tamponladı. Arka kapısı açıldı. Sekiz sedye yolun üzerine yuvarlandı. İki kolu kesik bir yaralı, sürünerek kendini sipere almaya çalışıyordu.

Pansumanı Gregor Martin'in kamyonuna takıldı. Kesik kollarından kan fışkırdı. Kıpkırmızı sargı bezleri tamponun üzerinde bayrak gibi dalgalanıyordu.

Yaralı bir erbaş kamyonun ağır tekerleklerinden kaçınmak için yana yuvarlanmaya uğraşıyordu. Çamur dolu ceketinin altında, karnı geniş bir pansumanla kaplıydı. Yalnız bir ayağı vardı. Bir traktörün tırtılları başının üzerinden geçti.

Bir bekçi köpeği konvoyu durdurmak istedi. Pike halindeki bir Jabo'nun makinelisinin yaylım ateşi altında yere yıkıldı.

Bütün Via Appia kıyıcı bir ışığa bulanmıştı. Bir Halifax bombardıman uçağı aydınlatma bombaları kusuyordu.

— Dikkat, diye bağırdı Porta. Yoldan ayrılıyorum.

Bunu der demez ağır kamyon banket üzerine atıldı, aynı anda da bir amfibi arabayı ezdi.

Bir piyade teğmeni patlayan bir bombanın ateş demeti içinde kaybolmadan önce bizim yöne doğru ateş etti.

Bölümümüzün dört kamyonu Porta'yı izledi. Her kamyonda bizimle gelen iki keşiş kamyonların sahanlığı üzerinde diz çökmüş dua ediyordu. Taşları devirerek, taze kazılmış kabirleri alt üst ederek bir mezarlığı geçtik.

Bir küçük kiliseyi yıktık: Bir haç tamponlarımıza takıldı.

Barcelona'nın kamyonu duruverdi. İlk çelik çekme halatı pamuk ipliği gibi koptu. İkincisi ancak iki dakika dayandı. Yirmi tonluk yorgun bir kamyonu çamurlu bir mezarlıktan çıkarmak kolay değildi.

Öfkelenen Porta kabininden sıçradı, Marlow'a doğru bir miğfer fırlattı ve yeni bir çekme halatı istedi.

Az sonra halat gerildi ve Gregor onu ellerine aldı.

Porta onun iş eldivenleri giydiğini görerek kendinden geçti.

— Olur şey değil, kendini kim yerine koyuyor, bu dangalak? Çıkar o kılıfları!

Gregor hırladı ve Porta'yı kopuk çelik halat parçasıyla tehdit etti. Bir saniye sonra mezarların arasında dövüşmekteydik.

Bir aydınlatma bombası parladı. Gökte bir av uçağı beliriverdi. Bir paraşütçü çepçevre dolanıyordu. Kafası yok olmuştu. Başka biri kamyondan

düştü. Deliklerle kalbura dönmüş göğsünden kan fışkırıyordu. Bir keşiş, bir çakı gibi katlandı. Bir kamyonun kaputu yanıyordu. Bir papaz ateşi köpük saçan bir söndürücüyle bastırmaya çalışıyordu.

Teğmen Frick megafonundan bağırarak bizi savaş divanı, Torgau ve idamlarla tehdit ediyordu.

İki dişimi Heide'nin dizleri üzerine tükürdüm. Porta'nın sol gözünü kanlı bir deri parçası örtüyordu. Heide kaba etlerinden birine ciddi bir bıçak darbesi yemişti. Küçük Kardeş'in ağzı kulaklarına dek yarılmıştı. Ne dövüş!

Sıhhiye onbaşısı ile Peder Emmanuel iki saat bizi kabaca tedavi etmekle uğraştılar. Papaz bize vaazda bulundu.

Yorgun kamyonun çevresine bir halat kondu. Gregor ile Porta karşılıklı yaralarını tımar ediyorlardı, sonunda bir mataranın içindekini bölüştüler.

— Başlıyorum, diye bağırdı Porta. Halattan uzaklaşın.

Kamyon inanılmaz bir yavaşlıkla sarsıldı. Aydınlatma bombaları sönmüşlerdi. Parçalanmış beş ceset kalmıştı. Kamyonda yangın bastırılmış ve değerli yükü sağlam kalmıştı.

Via Appia üzerinde cehennem vardı. Görünürde en az yüz kilometre üzerinde her şey yanıyordu.

Moruk'la Teğmen Frick baştaki Kübel'deydiler, kestirme yolu bulmak için haritanın üzerine eğilmişlerdi.

San Cesare'de bir grup partizan bize saldırdı. Üç kişi kaybettik, bunlardan biri sıhhiyeci Frey idi. Bir el bombası iki ayağını koparmış, öldürücü bir kanamaya neden olmuştu.

Roma'ya girdiğimizde güneş ufukta uç veriyordu.

Bir ev yanıyordu. On yaşında bir çocuğun cesedi şosenin ortasına uzanmıştı. Birinci kamyon ondan kurtardı, fakat ikincisi üstünden geçti.

Uzun üstlüklü ve makinelerle silâhlanmış iki adamı duran bir arabanın arkasından çıkıverdi.

Lejyoner nırıldanmaya başladı :

— Gel ölüm, gel! Rus PM'sini kapının çevresine dayadı.

Uzun bir ateş kurşuni şafağı deldi. Evlerin arasında uğursuz çatırtılar yankılandı. İki adam düştü; taş oluğun içine bir miğfer yuvarlandı. Bir kan gölcüğü bir yağmur suyu gölcüğüne karıştı.

— Ne oldu? diye sordu bir keşiş.

— İki yaramaz bizimle konuşmak istedi, diye güldü Porta.

Papaz bir ıstavroz çıkardı.

Tiber boyunca bir S.S. humbaracıları koluyla, Müslüman tümeninden bir bölükle karşılaştık. Bu sonuncular gümüş renkli ölü kafalarıyla süslenmiş kırmızı fesler giymişlerdi. Şarkı söylüyorlardı :

Her zaman daha uzağa ilerleyeceğiz.
Bugün Almanya bizimdir,
Yarın dünya bizim olacak.

Bir motosiklet bize kadar geldi. Boynunda demir haç olan bir Hauptsturmführer yan sepete oturmuştu. Deri paltosu yağmur altında pırıldıyordu. Sağ eli selâmlamak için gerili olarak, yarı doğruldu.

— *Heil Hitler!* Geliş yeri? Gidiş yönü? Birlik?

Porta söylevine başlayacaktı, fakat eski S.S. müzisyeni Rudolph Kleber ondan önce davrandı.

— Hauptsturmführer, Reichsführer'in doğrudan doğruya emirleri altında özel komando. Florian Geyer 8'inci S.S. Süvari tümeninden karma müfreze!

Hauptsturmführer buruşuk beresi altındaki koruma gözlüğünü itti.

— Florian Geyer, diye mırıldlandı. Tuhaf! Hangi bölükten?

— 4'üncü Hauptsturmführer.

— Komutanın kim?

— Hauptsturmführer Gratwohl.

— Ne zamandan beri Geyer'desin?

— Dört yıldır. Hauptsturmführer!.

— Sen girdiğin zaman 8'inci Süvari tümeni adını taşıyor muydu?

— Hayır. Bu adı 1941'de aldı. Önce biz S.S. Süvari tümeniydik.

— İlk komutanın kimdi?

— Brigadenführer S.S. Kramer.

— Garnizonunuz şimdi nerede bulunuyor?

— Krakovi'de Hauptsturmführer.

Sonunda Hauptsturmführer tatmin olmuş göründü.

— Tamam, arkadaş. Kesin kanı sahibi olmak istiyordum. Bizim üniformalarımızı giymiş olarak gezinen ve «Baltık ülkelerindeniz» diye geçinen herifler var. Onlara rastlarsanız, üzerlerine uyarmasız ateş ediniz.

Bize bir genelge uzattı; bizi işaret eden bir genelge, bizi!

— İyi yolculuklar. İyi şanslar! *Heil Hitler!*

Porta ile Rudolph koro halinde :

— *Heil Hitler!* diye gürlediler.

Güçlü B. M. W. yağmurun içinde kayboldu. Piazza di Roma'da Porta ilk kez yolu şaşırdı. Piazza Ragusa'ya vardı, orada asıl ordunun bir müfrezesi bizi durdurdu.

Sigaralar ve içki değiş tokuş ettik.

Bir piyade erbaşı, Alman üniformalı partizanlardan sakınmamızı söyledi. Hatta jandarma üniformaları giydikleri de söyleniyormuş.

En ufak kuşkunuz olursa, ateş edin, diye öğüt verdi. Yanılırsanız ve hatta bu size birkaç bekçi köpeğine mal olursa, yine de zararı yok.

— Yarım ay plakayı görür görmez ateş edeceğiz, diye güldü Porta. Köpekleri yere uzatmaya bayılırım.

— Makarnacı blöfçülerden de sakınınız, diye ekledi erbaş. Bizi arkalarından koşturmaya başlıyorlar. Yolunuzun üzerine dikilen her makarnacıya yüklenin. Gittikçe daha atılgan oluyorlar. Geçen gün Kuzey'de bir köyü haritadan silmek zorunda kaldık: Şimdiden zaferi kutlamaya başlamışlardı.

Demiryolu boyunca gitmeyi sürdürdük. Sonra Porta yeniden yolu şaşırdı. Bütün kol onu izledi. Nerede olduğumuzu bilmiyorduk ve dönüp duruyorduk. Via La Spezia ile Via Taranto'nun köşesinde av bekleyen iki orospuya yolumuzu sorduk. Onları kabinlerimize bindirdik. Fakat Via Nazionale'de polis onları indirtti.

Üçüncü kez yolu şaşırınca, Porta'nın kafası bozuldu. Piazza Barberini'deydik.

Kaldırım üzerinde duran bir İtalyan'a,

— Burada orospular var mı? diye sordu.

Adam anlamaksızın başını salladı.

Küçük Kardeş otoritesini göstermeyi denedi:

— *Mani in alto*, salak domuz.

Zavallı adamcağız ellerini kaldırdı:

— *Mescalzonata! Dice sul serio. Circolare!*

Yakayı nasıl kurtaracağını bilmiyordu, koşmaya başladı.

Küçük Kardeş ona yetişti ve kendisini arabaya getirdi.

— *Diamine!* diye bağırdı. Orospular, sokak kızları, uçuş yapmak! *Tuggi, tuggi!*

Barcelona İspanyolca olarak yardıma geldi.

— *Casa de putas, Signor?*

İtalyan sonunda anlamıştı, hafifçe gülümsedi; büyük jestlerin eşlik ettiği uzun açıklamalara girişti.

Porta da ilgilenmeye başladı ve durdu.

Dört büyük kamyon bütün trafiği kilitledi. Teğmen Frick ateş püskürüyordu.

Porta adamın, bu önemli evlerin topoğrafyasını içeren açıklamalarını not ediyordu. Ağzı kulaklarına vararak söylendi :

— Anladım. Roma'nın kaltakları Via Marla del Fiori'de karargâh tutuyorlar ve Bay Spagetti, buradaki herif, orada bolluğu olduğunu söylüyor.

Küçük Kardeş'in çenesi üzerinden salya akmaya başlıyordu.

— Orada bir tur atmaya gidelim!

İri kıyım iki trafik aynasızı, bağırarak ve jestler yaparak dört nala geliyordu. Canavar düdüklerinin cehennemi çığlığı yakın evlerin camlarını titretiyordu.

Birdenbire aların düdükleri çınladılar. Göz açıp kapayıncaya dek herkes, bir büyünün etkisine uğramış gibi yok oldu. Otobüsler boştu, terkedilmişlerdi. Büyük şehrin üzerine vebaya uğramış gibi bir ölüm sessizliği çöktü. Bu sessizlik o denli ağırdı ki, biz de içgüdüsel olarak fısıltıyla konuşmaya başladık.

Yorgun bir atın ayak sesleri duyuldu. Bir paçavra toplayıcısının, lagar bir beygir tarafından çekilen arabası göründü. Onun için yeraltı sığınağı yoktu. Canavar düdüklerini işiterek paniğe kapılmış olan sahibi kaçmıştı. Yaşlı at ona hayretle bakıp sağlam hayvan içgüdüsüyle tek akla uygun şeyi yapmıştı. Eve dönmek. Tek egemen varlığı olarak kaldığı caddenin durgunluğunu gözle görünür şekilde değerlendiriyordu. Hırıltılı sesler çıkararak köşeyi dönüp kayboldu.

Hiçbir şey söylemeksizin onu gözlerimizle izledik.

Bir İtalyan jandarması ile bir Alman bekçi köpeği çıkageldiler. Savaş sırasında tüm işgal edilmiş ülkelerin pek iyi bilinen o karma devriyelerinden biriydi. Birbirlerinden alabildiğine nefret edenlerin bir kokteyli.

Bekçi köpeği, göğsü üzerinde yirmi beş yıl hizmet madalyası olan bir astsubay :

— Konvoyun komutanı kim? diye sordu.

— Bundan sana ne? dedi Barcelona.

— Dikkat et! diye gürledi köpek.

Kamyona umursamazlıkla dayanmış olan Barcelona kışkırtıcı bir kahkaha koyverdi.

— Başka şey öğrenmek istiyor musun, hırbom?

Köpek kendine güvenle :

—Adlarınız ve birlikleriniz? diye ciyakladı.

Barcelona geniş kaba etlerini göstererek :

— Burada işaretli, diye karşılık verdi.

Köpek sinirleniyordu. Durumdan nasıl sıyrılacağını bilmiyordu.

— Kim olduğunuzu bilmek görevimdir, diye denedi bir kez daha.

Porta kabininin yukarsından saygısızca :

— Hemen kirişi kırmazsan iyi bir mariz yemeye hak kazanacaksın.

Teğmen Frick ile Moruk geldiler.

Köpek, nişanları hemen farkederek topuklarını şaplatıp selam verdi.

Teğmen öfkelendi, iki polise sövüp saydı ve Moruk'a adlarını not ettirdi.

— Fakat biz ne yaptık, yani, teğmenim? diye itiraz etti köpek.

Teğmen Frick :

— Raporum yarın komutanınıza varınca, o zaman öğrenirsiniz, diye bağırdı. Toz olun ve bir daha sizi görmeyeyim, yoksa herkesçe bilinen yumuşaklığımı unuturum.

— Müfreze, yerinize! diye emretti. Ve Porta'ya doğru dönerek: Sen sıfır numara bir ahmaksın! Belki burada turistik gezi yaptığımızı sanıyorsun? Bu deliğe bununu sokmadan önce niçin durmadın? Şimdi Kübel'i izle. Bütün kamyonlara kırmızı bayrak çekilsin. Böylece bizi kimse durduramaz!

Hareket işaretini verdi... Ağır kamyon kolu yürüyüşe geçti.

Birden, kendimizi Saint-Pierre alanında bulduk. Küçük Kardeş ağzı bir karış açık, bakıyordu.

— Ah! Vay canına, pek güzel değil mi bu? Papa burada mı yuvalanıyor?

Kimse karşılık vermedi. O dalgın dalgın devam etti :

— Yine de sevmiyorum bunu. Ya Tanrı gibi bir bakışta her şeyi görüyorsa!

— Sen Tanrı'ya inanmıyorsun, diyerek hafifçe güldü Lejyoner.

— Burada bulundukça, bundan söz etmek istemiyorum.

Via di Porta Angelica'ya dek inerek geri döndük.

Büyük bir kapı açıldı. Belli ki, bizi bekliyorlardı. Yeni bir kapıdan dar bir sokağa girdik. İki İsviçreli muhafız bize yolu gösteriyordu. Sinirliydik. Yeni bir şeydi bu. Porta bile dilsizdi. En ufak bir küfür işitilmiyordu. Alışkanlığımız üzere, küfretmeden üç sözcük çıkmazdı ağzımızdan. Savaş yapmak budur işte.

Brandalar kaldırıldı. Kısa emirler verildi ve hızla boşaltmaya koyulduk.

İsviçreli muhafızların küçük kışlasında kahvaltı ettik.

Bir muhafız elinde bir baltalı mızrakla girince, Küçük Kardeş ile Porta gözlerini faltaşı gibi açtılar.

— Bu mu, Papa'nın tanksavar silahı? diye güldü Küçük Kardeş.

Bir subay susmalarını işaret etti, ama onların etekleri zil çalıyordu.

— Siz gerçek askerler misiniz? diye sordu Porta.

Küçük Kardeş, kendisine bir mızrak tutma ve tüylerle süslü bir kırmızı miğferi başına geçirme izni verilince, pek mutlu oldu. Kafasının üzerindeki bu tulga ile acayip bir tavır almıştı. Ancak bunlar modern çuluna hiç de uymuyordu. Tulga karşılığında makineli tabancasını ve çelik miğferini sundu, fakat eski zırh başlık satılık değildi.

Porta parmağıyla bir baltalı mızrağı gösterdi :

— Deniz piyadelerini bir yere sıkıştırırsam, bununla onların kafalarını yararım.

Avluya dönünce Porta ile Küçük Kardeş bir kez daha bir tulga ile bir baltalı mızrak elde etmek istediler, fakat muhafızlar başlarını sallıyorlardı.

Porta yeni bir atılım daha yaptı. Bir avuç afyonlu sigara çıkardı, fakat muhafızlar doğruluktan ayrılmaz kimselerdi.

Küçük Kardeş üç altın diş ve bir kutu enfiye çıkardı. Normal yaradılışlı hiçbir insan bunlara dayanamazdı.

Papa'nın askerleri pazarlığı kabul etmediler.

Porta ile Küçük Kardeş şaşıp kalmışlardı. Onlar bu fiyata birbirlerini bile satarlardı.

Küçük Kardeş onlara iki çizme gösterdi. Amerikan havacılarının çizmeleri. En yumuşak deriden. Kendisi bunların beşinci sahibiydi. Önceki dört sahibi ölmüştü. Ondan sonra mirasçı Porta olacaktı. Kurala uygun bir belge düzenlemişlerdi.

Ne var ki İsviçreli muhafızlar hiç ilgi duymadılar.

Bir kaldırımın kıyısına oturmuştuk.

Soylu bir muhafız subayı Peder Emmanuel ile Teğmen Frick'i almaya gelmişti. Bir çeyrek saat sonra sıra Moruk'undu. Onlar gideli bir saat olmuştu.

— Bu üçü orada ne yapıyor? diye homurdandı Porta. İki dakika sonra burada olmazlarsa aramaya gideceğiz. Cephanelerimiz 5'incide. İsviçreleri çabuk ezeriz.

— Aklını mı kaçırdın? diye itiraz etti Marlow. Eğer gerçekten Tanrı varsa, bizi asla bağışlamaz.

— Komutayı ben alacağım, diye karar verdi Porta. Böylece sen günaha girmemiş olursun.

Marlow başını salladı:

— Eğer Tanrı varsa, benim erbaş olduğumu ve hiçbir erbaşın boktan bir şef onbaşının emirlerini kabul etmediğini de bilir.

Küçük Kardeş kurnazca:

— Kendini deli gibi göster, diye önerdi.

— Bu Tanrı katında yürümez. Gözlerime baktığı zaman bana şöyle der: «Yerin burası değil, Marlow.» Ve beni alevlerin ortasına, şeytanın yanına fırlatır. Hayır, diplomatça hareket etmek gerek. Küçük Kardeş'i onlarla konuşmaya gönderelim.

Küçük Kardeş gerileyerek itiraz etti:

— Dünyada olmaz. Eğer isterseniz, herhangi bir Amerikan siperini tek başıma almaya hazırım. Fakat bu barakaya ayağımı basmam. Tehlikelidir!

İki saat geçti. Sinir kesilmiştik. Hemen hemen hepimiz tabancalarımızı almış ve çizmelerimizin içine gizlemiştik.

Porta bir el bombasıyla oynuyordu.

— Ateş edelim! diye önerdi Heide.

— Kes, Nazi tohumu, diye homurdandı Porta. Moruk'u burada bırakmayacağız.

— Papazımızdan söz etmeyelim, diye ekledi Barcelona. Onun Katolik olan her şeye karşı büyük bir saygısı vardır. İç savaştan beri böyledir, fakat bize açıklamalar yapmayı hiçbir zaman istememişti, sorularımıza karşılık vermeyi hep reddediyordu.

Moruk en sonunda geri döndü. Garip bir şekilde sakindi.

— Papa ile karşılaştım.

— Onu gördün mü? diye fısıldadı Porta hayretle.

Moruk bir pipoyu doldururken başını eğerek doğruladı.

Barcelona ona yeni bir saygıyla bakarak sordu :

— Ona dokundun mu?

— Ona dokunmadım, ama yapabilirdim, öyle yakındım ki...

— Ne üniforma giyiyordu? diye sordu Porta. Bir şövalyeye benziyor muydu?

Hâlâ yaşadığı büyük serüvenin etkisi altında olan Moruk :

— Görkemliydi, diye mırıldandı.

— Ne söyledi? diye sordu Heide, merakla.

— Selâmlarını iletmemi. Beni kutsadı.

— Vay canına, diye bağırdı. Heide, seni kutsadı ha!

— Kızıl robu içinde hakiki bir kardinal gördün mü? diye sordu Rudolph Kleber.

Moruk'un üzerine sorular yağıyordu.

— Benden söz edildiğini işitmiş mi? diye sordu Küçük Kardeş.

— Özel olarak senden değil, fakat 2'nci bölümü biliyor. Bana bir yüzük verdi.

— Yüzük, bütün 2'nci bölüm için mi? diye sordu Barcelona.

— Evet, yüzüğü bir generalin madalya al-

ması gibi aldım. Onu 2'nci bölüm için taşıyorum.

Gözlerinde Moruk'un sakınması gereken bir parıldıyla Heide sordu :

— Onu deneyebilir miyim?

Fakat Moruk henüz yaşamın katı gerçeğine dönememişti. Hiç kuşkulanmaksızın yüzüğü Heide'ye uzattı.

Heide parmağına takarak yüzüğü bize hayranlıkla seyrettirdi. Küçük Kardeş ona dokunmak istiyordu, elinin üzerine bir süngü vuruşu yedi.

— Yüzüğümü geri ver bana, dedi Moruk.

— Yüzüğün mü? Onu taşıyacak kimse niçin sen olacakmışsın?

Moruk alıklaşmış bir halde ağzını açıp kapadı.

— Fakat o benim yüzüğüm. Papa bana verdi.

— Onu 2'nci bölüme verdi. Bu yüzük 2'nci bölüme aittir. Sen 2'nci bölümden değilsin. Ben, Sven, Porta, tabancalarımız, 8,8'lerimiz, tüm bunlar 2'nci bölümdür.

Heide üzerine üfleyerek sonra ceketinin koluyla silerek yüzüğü parlattı.

— Kutsal Pie XII. hazretlerinin bu armağanını göreli beri, Tanrı'ya, inanmadığımdan emin değilim.

Moruk öfkelenerek bağırdı :

— Yüzüğümü ver!

— İndir pençelerini, diye homurdandı Heide. Onu 2'nci bölüm adına taşıyacak olan benim. Bir gün geberirsem, onu taşıyabilirsin.

Porta açgözlülükle :

— Elbette olamaz! diye bağırdı. Sen mortiyi çekince, yüzük benim olacaktır. Moruk Papa'yı gördü, bu ona yetmelidir.

Barcelona çizmesinden bıçağını çıkardı ve tırnaklarını temizlemeye koyuldu. Kirleri onu ra-

hatsız ettiği için değil, fakat söyleyeceği şeyin önemini belirtmek için.

— Sakın kendini Julius, kendini genç yaşta ölme tehlikesine atıyorsun.

Heide ona karanlık bir bakış fırlattı, fakat yüzüklü elini cebine soktu.

Moruk öfkeden boğuluyordu. Yine Heide'ye yüzüğü geri verınesi gerektiğini hatırlatmaya çalıştı. Fakat beriki onunla alay etti. Sonra da İsviçreli muhafıza göstermeye gitti. İlk kez işte orada saldırıya uğradı. Bir baltalı mızrak, kafasının iki santim üstünden uçtu. Kimse nereden geldiğini görınedi, fakat Küçük Kardeş'ten şüphe edildi.

Heide, 5'e doğru atıldı ve cebine iki dolu tabanca koydu. Kutsanmış halka bizi bölmüştü. Onu taşımak tehlikeliydi, bununla birlikte herkes onu istiyordu.

İkinci saldırı yirmi dakika sonra geldi. Heide avlunun ortasına uzanmış, yanında iki paraşütçü olduğu halde yüzüğü seyrediyordu. İçgüdüsel olarak başını çevirdi. Bir saniye sonra yirmi tonluk bir kamyon Heide ile iki paraşütçünün bulunmuş olduğu yerden geçiyordu.

Porta düşünceli düşünceli sordu :

— Garip, bir kamyon kendi başına yürümeye nasıl koyulabilir!

Heide alnını sildi ve elleri ceplerinde, başlığı ensesinde bize yaklaştı.

— Katiller sürüsü! Fakat yüzüğe sahip olamayacaksınız! Ben öyle kolayca öldürülecek adam değilim.

— Kimbilir? diye sırıttı Barcelona.

Küçük Lejyoner kuru bir sesle :

— Yaşayan görür, dedi.

Vatikan'dan ayrıldığımızda hemen hemen karanlık olmuştu ve az daha Küçük Kardeş'siz yola

çıkıyorduk. Koltuğunda koca bir paketle Via del Pellegrino'yu koşarak indi.

Teğmen Frick paketi ondan çekip aldı. Çok güzel bir İsviçre miğferi ortaya çıktı.

— Onu bana verdiler, diye kendini savundu Küçük Kardeş. Veren delikanlı bana bunu son günlerde tüm yaptıklarıma teşekkür etmek için armağan ettiğini söyledi.

Teğmen Frick kaşlarını çattı :

— Soluk alır gibi yalan söylüyorsun, Creutzfeldt. Onu çaldın.

— Ben mi? diye sıçradı Küçük Kardeş, böyle bir şeyi asla yapmam. Kutsal yerlerden hırsızlık yapılamaz, teğmenim.

— Doğru, diye güldü teğmen. İşte bunun için, ikimiz şimdi miğferi ödünç aldığımız yere geri vereceğiz.

— Fakat onu bana verdiler, diye söylendi Küçük Kardeş. Yemin ederim, teğmenim; bu bir armağandır.

— Haydi, gel, Creutzfeldt!

Karanlığın içinde kayboldular. Küçük Kardeş'in itirazları gittikçe daha belirsizleşiyordu. Daha sonra, Roma caddelerinde yol alırken bize subaylara karşı hor görüşünü gizlice açıkladı. Öfkeden titreyerek bağırdı :

— Bir adamı, kendisine armağan edilen şeyi geri vermeye zorlamak, yapılır iş mi? Fakat yine de tüylü bir miğfere sahip olacağım, bunun için bir herifi boğazlamak gerekse bile!

Via Appia yoluyla geri dönerken üç taşıt ve yedi adam kaybettik. Marlow ağır bir şekilde yaralandı. Onu, geçen bir ambulansa koyduk. Derisi çoktan bir parşömen görünüşü almıştı. Dudakları mosmordu. Barcelona nagant'ını alırken protesto etme gücünü buldu kendinde.

— O benimdir, bırak bana!

— Döndüğün zaman geri alacaksın, diye söz verdi Moruk.

— Ver bana nagant'ımı. Ona dikkat edeceğim. Çaldırmayacağım.

Fakat durumunun ne olduğu biliniyordu. Derisinin sarılığını farketmiştik, bunun ölüm işareti olduğunu biliyorduk ve Marlow kalıbı dinlendirmeden bile nagant'ı herhangi bir sıhhiyecinin ele geçirmesi tehlikesini göze almak istemiyorduk.

Sert Marlow ağlıyordu. Küçük Kardeş beceriksizce bir jest yaptı. Tam Marlow'u götürürlerken kaputunu aldı; bu paraşütçülerin giydiği, su geçirmez iyi bir kaputtu. Böyle bir giysi için dövüşürdük ama Küçük Kardeş Marlow ile aynı boydaydı.

Marlow ambulanstan çıkmaya uğraşıyordu. Üzerimize lânetler yağdırıyordu. Bir ambulansçı onu itti ve küfrederek kapıyı çarptı.

Ambulansı gözlerimizle izledik. Marlow'un çığlıkları duyuluyordu.

— Sizinle kalmak istiyorum! Ölmek istemiyorum. Nagant'ımı geri verin.

Hiçbir şey söylemeden başlarımızı sallıyorduk. Moruk'un doğru söylediğini biliyorduk. Marlow da anlanıştı. Yirmi dakika önce henüz bizimle birlikte, Küçük Kardeş ile alay ediyordu.

Porta motoru çalıştırırken mırıldandı :

— Son iki kez pokerde kazanmış olmasından memnunum.

Lejyoner çoktan Barcelona ile değiş tokuş ettiği nagant'ı düşünceli düşünceli gözden geçiriyordu.

Birden onu doldurdu ve koca tabancayı, Marlow'un bu en değerli malını sarı deriden çok güzel kılıfı içine koydu. Kamyonun kabini içinde ayağa kalktı ve kılıfın üzerine vurdu :

— Pek yaraşacak!

Ağır tabancaya değer verdiği görülüyordu. Marlow'un güven altına aldığı gibi, güven altına aldı onu.

Cephe askeri için, tabancasını biraz bir dost elinin koruması gibi hissetmesi pek önemlidir. Nagant ise daima bu güvenlik duygusunu verir. Bu tabancaları çok seviyorduk; hepsini Ruslardan canlarımız pahasına almıştık. 2'nci bölümde bizde beş tane vardı ve onları yitirmemeye çok özen gösteriyorduk. Bir adam öleceği zaman daima tabancayı üzerinden alıyorduk. Bir kez öldü mü, malları başkalarına düşüyordu. Sağ kaldıkça onda olan her şey 2'nci bölüme aitti. Ölmekte olan kimsenin hemen hemen her zaman, tabancasının alınmasını görmesi çok acı vericiydi, bu tabanca onun yaşamının bir inancasıydı. Bir nagant onunla giderken insanın duygusallık göstermesinin anlamı yoktu.

Ertesi sabah manastırdan ayrılıyorduk. Fakat önce hepimiz kiliseye gittik.

Başrahip Gregorius Diamare mihrabın önündeydi. Kolları yukarı kalkık, mırıldanıyordu:

— *Gloria in excelsis Deo...*

On dakika içinde ayinlerin en coşturucusunu yaptı, biz eski dinsizler bile etkilenmiştik.

Sonunda, keşişler, rahibeler ve yetimler ulu duvarlar arasında yankılanan bir mezamir okudular.

Yürüyüş düzeni halinde, sessizlik içinde ayrıldık.

Barcelona ile ben birbirimize bakıyorduk. Öbürlerinin hiç bilmemesi gereken bir sırrımız vardı. Anlatsak bizimle eğlenirlerdi. Birlikte nöbet tutmuştuk. Tam şafaktan önceydi, kamyonlar kolunun ucundaydık. Gökte bulutlar koşuyordu. Zaman zaman ay pırıldıyordu. Dondurucu geceden korumak için tabancalarımızı kaputlarımızın altı-

na saklamıştık. Duvarın üstünden, hakiki bir arkadaşın varlığının verdiği o güven duygusu ile sessizce bakıyorduk.

Onu içimizden ilk kimin gördüğünü hatırlamıyorum. O aşağıda ağaçların arasında beliriverdi. Bir gölge gibiydi, büyük bir pelerine bürünmüş bir siluetti. Bükülmüş, aceleci biriydi.

— Bir keşiş mi? diye sordu Barcelona.

Birden siluet açıkta, orada, daha sonra Polonya tümeninin gömüleceği yerde durdu.

Siluet manastırı tehdit ediyordu. Omuzunda pelerininin altında bir şey taşıyordu.

Bir saniye süresince ay kaçan bulutların arasında göründü. O zaman silueti pek belirli bir şekilde seçtik ve kalbimizin çarpması durdu. Rüzgâr pelerinini açtı ve omzunda tırpanı ile Ölüm'ü gördük.

Kanımız damarlarımızda dondu. Sonra bize doğru bir gülme, sevinçli bir gülme yükseldi. Görünüş sisin içinde yok olup gitti.

Nöbet odasına girdiğimizde bacaklarımız artık bizi taşımıyorlardı. Herkes uyuyordu; Moruk, Porta ve öbürleri.. Dişlerimiz birbirine çarpıyordu. Tabancamı yitirmiştim.

— Aramaya gitmelisin, dedi Barcelona.

— Asla! Uyuyan bir paraşütçününkini çalmayı yeğlerim.

Ortalık aydınlanırken tabancamı aramaya gittik: Bulamadık onu.

Öbürleri garip bir şeyler döndüğünü görüyorlardı, fakat serüvenimizi onlara anlatmaya cesaret edemiyorduk.

Bir an papazı bulmaya gitmeyi düşündük, fakat sonunda susmanın daha iyi olacağına karar verdik. Barcelona'nın pek haklı olarak dediği gibi :

Bir insanın gördüğü şeyden söz etmemesinin gerektiği haller vardır.

Onu artık hiç düşünmüyormuş gibi davrandık.

Gelecek hasadı hakkında bir fikir edinmek için Ölüm, kutsal dağa ziyaret yapmıştı. Raslantı olarak ben ve Barcelona onu görmüştük ve onun zafer gülüşünü duymuştuk.

Joseph Grapa Yahudi'ydi. Bir akşam ona bir grup asker kaçağı arasına gittiğimizde rastlamıştık. Termini'nin arkasında bir evin çatısı altındaydı. Oraya, tavanda gizlenmiş bir kapaktan çıkılıyordu. İda'daki kızlardan biri piyasadan çekilmek zorunda kalmıştı.

Grapa'yı görünce Heide gözlerine inanamadı. Kışkırtıcı bir ses tonuyla:

— Demek Schmaus (*) gizleniyor! diye bağırdı. Senin sayende iyi bir ödür alacağım. Via Tasso'ya yazılacak basit bir pusulaya ne dersin?

Porta savaş bıçağı ile tırnaklarını temizliyordu. Küçük Kardeş gürültülü bir şekilde sapanı ile oynuyordu.

Heide biraz yatıştı. Grapa ile karşılıklı olarak birbirinin suratına suçlamalar savurmakla yetindiler.

— Tam ailem, tüm dostlarım, Polonya'ya sürüldü, dedi Grapa sakince.

— Çok zırlama, Schmaus, diye güldü Heide. Sağ kalacak olan bütün Yahudiler öçlerini alacaklar. Siz kutsal inekler, korunan kişiler olacaksınız. Bu size Yahudiler gibi davranılmasının yasak edilmesi beni şaşırtmaz. Adolf size yüce bir hizmette bulunuyor. Siz Katolikler üzerine atılacaksınız. Çünkü siz onlardan Heydrich'in ve Himmler'in nefret ettiği kadar nefret edersiniz. Sizin burada Papa'yı, Yahudileri gazla öldürmekle suçladığınızı görüyorum.

— Hiçbir namuslu Yahudi böyle bir şey yapmaz, diye protesto etti Grapa.

(*) Yahudilere verilen takma ad.

Heide bir parmağını suçlayıcı bir şekilde Grapa'ya uzatarak :

— Namuslu bir Yahudi yoktur, diye güldü. Papa'ya karşı kullanılabilecek bir yığın belge var. Papa iki tırnağın arasındaki bir pire durumunda. Beni iyi anla. Papazlardan hoşlanmam. Onlardan kurtulmak için seve seve ufaktan bir yardım ederdim (Bu düşünceyle ellerini oğuşturdu).

— Vatikan niçin protesto etmiyor? diye bağırdı Grapa. Bu sürgünlere son verebilir. Artık devama cesaret edemezler.

Heide baldırları üzerine vurdu.

— Cesaret etmek mi? Safsın! Papa'dan ve takımından korktuklarını hayal ediyorsun. Belki Stalin ile Hitler tekrar dost olabilirler. Kimin protesto etmiş olması gerekeceğini biliyor musun? Birleşik Devletler başkanının! İngiltere kıralının! Önemli silahlı kuvvetleri olan herkesin. Fakat sizin kırılmakta olduğunuzu öğrenince ne yaptılar, bir osuruk bile salmadılar. Bütün dünya, 1938'den söz etmesek bile, 1935'te ne yapıldığını biliyordu. Bütün dünya gözlerini ve kulaklarını tıkadı.

— Soykırımını engelleyebilirler miydi sanıyorsun? diye sordu Grapa.

— Yalnız protestoyla, hayır. Fakat ekonomik bir abluka, yalnız 1938'de bile çok farklı bir dönem yaratabilirdi. Ama ne bir Papa, ne şemsiyesiyle jestler yapan bir başbakan Adolf'u korkutabilirdi. Hem zaten, sizi gaz odasından geçirişimizi düşmanlarımızın beğenmediğini kim ileri sürüyor? Sizi birkaç kamyon karşılığında kurtarmayı istemediler bile. Sizin için üzülecek olan Stalin babacık değildir. Papa'nın ne dediğini bilmiyorum, fakat bununla birlikte pek iyi biliyorum ki, sizden yana olacak tek kişi odur. Fakat şimdiki protestoları Dojlar sarayı önünde hu çeken bir beyaz güvercinden daha fazla etki yapmaz. Siz, Yahu-

diler, siz bok içindesiniz ve daima orada olacaksınız. Bir zaman üste çıkabilirsiniz. Sonra aramızda kurum satan dangalaklar var, bu yüzden üzerinize yükleniyorlar. Size bir devlet gerekir, böylesi daha iyi olur.

Porta bütün hor görüşünü döşeme üzerine tükürdü :

— Yeryüzündeki en aptal hayvan, insandır!

Berlin, Monte Cassino'da olup bitenlerden az çok haber almıştı. Söylenti binlerce küçük kanaldan Prens Albrecht sokağı No. 8'e ulaşmıştı. Ve güneşli güzel bir sabah, bir Heinkel bombardıman uçağı Roma yakınındaki dell'Urbe hava limanına indi.

Koltuğunda kara çanta ile, ordunun personel bürosu komutanı, piyade generali Wilhelm Burgdorf uçaktan indi. Lâl rengi işlemeli kol kapakları üzerindeki birkaç hayali toz parçacığını sildi ve gülümsedi. General bütün dünyayı tek ve kocaman bir kaba komedi gibi kabul eden bir adamdı. Daima aynı eşit gülümseyişle bir albayı general yapar ya da bir mareşale bir zehir ampulü uzatırdı.

Hava limanının şaşkın komutanına sevimli bir tarzda gülümsedi ve sağlığını sordu ki, bu komutanı diriltmek gibi parlak bir sonuç verdi. General Burgdoff daha da gülümsedi.

— Bana sürmeyi bilen bir şoförle bir araba veriniz, komutan. Kamu haklarından yoksun bir tutuklu ya da mareşal olmasının önemi yok. Mümkün olduğu kadar çabuk Güney ordusu komutanının yanına varmam gerekiyor.

Komutan görünür bir şekilde keyifsizdi. Burgdorf'un beklenmedik ziyaretlerini genellikle bir intiharlar çağlayanı izlemişti.

— Generalim -komutan topuklarını iki kez şaklattı- Via del Castro Preterio'nun bir kışlasında disiplin zırhlı birliği bölümü var. Orada birinci sınıf bir şoför bulabiliriz.

Birlikte komutanın kişisel bürosuna gittiler. Görünürde hiçbir subay yoktu. Kimse generalle karşılaşma gereksinmesini duymuyordu. Kimse, ve haksız olmayarak, onun, ordunun en güçlü adamı olduğunu düşünmezlik de etmiyordu. Onun bir sözüyle, bir generalin rütbesi indirilirdi.. Pek genç bir teğmen, pek kısa bir zamanda, gümüş apoletlerini yaldızlı bir örgü bezemesi ile değiştirebilirdi. Bir şey kesindi: Hiçbir subay general Burgdorf'un bilgisi olmaksızın atanmazdı.

Hava limanı komutanı emirlerini verdi. Bütün yapılardan bir kasırga geçti. Zırhlı birlik kışlasında on telefon aynı anda çaldı. On adam aynı emri karaladı. Herkes ürküntüyle fısıldadı :

— General Burgdorf!...

Bir teğmen ve bir binbaşı keskin mide sancıları ile hemen hastaneye kaldırıldı. Korkunç generalin yalnız bir arabayla bir şoför istediği öğrenilince herkes rahat soluk almaya başladı.

Başgedikli Hoffmann, her zamanki kaba tutumuyla aygıtın içine havlarken, telin öbür ucunda kışla komutanının kendisinin olduğunu öğrenince az daha şişe takılmış bir çirozu tersine yutacaktı. Havlaması çekingen bir miyavlamaya dönüştü. Korku içinde, beklenmedik emri not etti. Telefonu yumuşakça kapattıktan sonra, kara aygıtın önünde bir an dilsiz durdu. Sonra harekete geçti.

— Alçak kerizler, diye uludu, piyade generali Wilhelm Burgdorf'un buraya indiğini ve bir araba istediğini hâlâ anlamadınız mı? Uyanın Allah aşkına, yoksa sizi cepheye postalarım, hem de çarçabuk!

O anda Binbaşı Mike ile Teğmen Frick odaya girdiler.

Hoffmann raporunu okudu.

— Burgdorf, bok canına! diye mırıldandı Mike. Bir araba mı istiyor? İyi, alacaktır. Bir de şo-

för mü? İsterse birkaç tane de verebiliriz ona, o kendini bir şey sanan hırta! Zira tehlikeli bir bölgeden geçmesi gerekiyor, orada küçük makarnacılar kendisini havaya uçurmak gibi güzel bir fikre sahip olabilirler.

Teğmen Frick'e dönerek acı bir gülüşle devam etti :

— Ne dersin, Frick? Ona benim Kübel'i verelim mi?

Teğmen Frick muzipçe güldü :

— Parlak fikir, Mike. Şoför olarak da Porta'yı alsın.

Binbaşı Mike pek kıvanç duyarak :

— Koruyucu olarak da Küçük Kardeş'i, dedi.

Başgedikli Hoffmann sapsarıydı. İki kez yanlış numara istedi. Dili artık onu dinlemiyordu.

Mike ile Teğmen Frick masasının önüne dikilmişler, apaçık bir sevinçle onu seyrediyorlardı.

En sonunda garaj komutanını bulmayı başardı. On dakika sonra şiddetli bir yarımbaş ağrısıyla yataktaydı. Fakat önceden başyazıcıya adamların atanmasından kendisinin sorumlu olmadığını bildirdi.

Mike ile teğmen ayrılmayı ve tüm tehlike geçinceye dek saklanmayı uygun buldular.

Elli kişi Porta ile Küçük Kardeş'i aramaya koyuldu ki, görev cetveline göre onlar garaj hizmetinde idiler. Esrarlı bir şekilde başka yere savuşmuşlardı.

Porta'yı tam silâhçı astsubay, iaşe astsubayı ve Papaz Emmanuel'den kazandığı koca bir tencereyi kazıdığı anda buldular.

Küçük Kardeş, kantinin ek binasında, aşçıyla birlikte, mutfakta çalışan iki kızı becerirken enselendi. Tam da o sırada pantolonunun önünü iliklemekteydi. Sırtında bir cephane sandığı ola-

rak ağır ağır garaja doğru yöneldi. Uzaktan Porta'yı gördü.

— Generalle birlikte gidiyoruz. Bir mareşale ziyarette bulunacağız! diye bağırdı.

İkisinde de geçit törenlerinde görülen askerlere benzeyen bir hal yoktu. Hava limanı komutanı, onlar karşısına çıktığında ağır bir şok geçirdi.

General Burgdorf eğleniyordu. Bu tür askerleri severdi. Onlara bir avuç sigara verdi ve komutana bir göz bile atmadı.

Saatte yüz kilometreyle Roma'yı geçtiler... Burgdorf'un emir subayı, bir yüzbaşı, gözlerini kapalı tutuyordu, inebilmeyi isterdi, oysa general çılgınca hızdan hoşlanıyordu. İlk bakışta Porta'nın direksiyonu tutmayı bildiğini görmüştü. Fakat onun Küçük Kardeş'e gizlice, ön dingilin hâlâ kırık olduğunu ve yolu yakından izlemesini, çukurları işaret etmesini söylediğini işitince ne de olsa yüzünü buruşturdu.

İki tramvayı tam anında sıyırıp geçtiler; sürücülerle yolcular tarafından küfürlere boğuldular.

Üzerine çamur sıçratılan bir polis memuru, ezilmemek için zıplamak zorunda kaldı ve karanlığın içinde gözden kaybolmayı yeğledi.

General, ön koltuk üzerinde, Porta ile Küçük Kardeş arasındaki konuşmayı ilgi gösteren bir gülümseyişle dinliyordu. Bunların o zamana dek gördüğü en sert askerler olduğunu kendi kendine kabul etmek zorunda kaldı. Bir generali götürmekten özel bir şekilde etkilendikleri ile sürülemezdi. General onların konuşmalarından bir domuz çalmaya karar vermiş oldıklarını öğrendi. Hem de genel karargâhın bir domuzunu.

Burgdorf bunu umursamıyordu. O İtalya'ya ıvır zıvırla ilgilenmeye gelmemişti.

Porta, Küçük Kardeş'e domuz sucuğunu na-

sıl yeğ tuttuğunu inceden inceye anlatıyordu. Zaman zaman iki elini de direksiyondan ayırıyor ve düşüncesini daha iyi açıklamak için büyük jestler yapıyordu.

Motorun gürültüsü arasında :

— Bağırsakları iyi doldurmak gerekir, diye bağırıyordu. Çekirdeksiz kuru üzüm şarttır. Kan karıştırılırken, bu iş düzenli hareketlerle yapılmalıdır. Ne fazla uzun, ne de zavallı köylülerin içine tıkmaya alışmış oldukları o başka süprüntüleri koymak gerekir. Sonra da melas içine batırılır ve toz şekerle tarçın ekilir. İçini elma kompostosuyla dolduran yabaniler de vardır. Bunun yapılmamasını öğütlerim hem de kesinlikle.

— Sucuğu sıcak mı seversin, ılık mı? diye sordu Küçük Kardeş. Bir yandan da dudaklarını yalıyordu. Ben o ılık olanı daha çok severim, böylece daha çabuk yiyebilirim.

— Yok, yok! diye bağırdı Porta. İyice sıcak olmalıdır. Sadece üstüne üflersin ve taze bira ile sularsın.

Frenlerin bir gıcırdamasıyla, Kübel, Frascati'de genel karargâhın önünde durdu.

Bir havacı subay, serbest düşüş denilebilecek bir koşuşla, merdiveni indi, kapıyı açtı ve generalle emir subayının çıkmasına yardım etti.

General, disiplini unutarak oturup kalmış olan Porta ile Küçük Kardeş'e bir göz attı. Boyun eğmiş bir halde omuzlarını sikti ve merdiveni çıktı. Bu ikisi fazla küçük avlardı.

Teğmen generalin niçin güldüğünü anlamıyordu.

Burgdorf geldiğinde, Güney ordusu komutanının yanında bir kurmaylar toplantısı vardı. Üç subay, iki astsubay, kirli deri paltosundan kurtulması için generale yardım etmek üzere atıldı. Burgdorf bir jestle onları durdurdu.

Teğmen kölece bir tavırla :

— Generalim, Kübel'in şef onbaşılarının giyim kusuru üzerinde bir rapor vermemi arzu eder misiniz? diye sordu.

General Burgdorf alay edercesine gülümsedi.

— Teğmen, eğer bir gereğince davranma uyarısı yapmak istersem, bunu zamanında öğrenirsiniz. Sol göğüs cebiniz düğmelenmiş değil, bayım; ne zamandan beri piyade teğmenleri mahmuz taşıma hakkına sahip? Ben, piyade generali, mahmuz taşıyor muyum? Hareketimden önce, emir subayıma yönetmeliğe uygun olmayan kılığınız üzerine bir not bırakmak isterdiniz sanırım.

Teğmen birkaç anlaşılmaz sözcük heceledi. Savaştan önce, Bohemya dağlarında yitik bir köyde öğretmendi, orada yumurcaklara dehşet saçıyordu.

Burgdorf kibirli bir tavırla onu süzdü :

— Bir tabancanız var mı? diye sordu.

Teğmen yönetmeliğe aykırı mahmuzlarını şaklatarak havladı :

— Evet, generalim.

— Çok iyi, diye gülümsedi Burgdorf. Kuşkusuz onu kullanmayı bilirsiniz. Hoşçakalınız, teğmen.

Orada bulunanlar daha çok sarardılar. Burgdorf komutanlık bastonunu bir süvari yüzbaşısının omzuna değdirdi.

— Başkomutana kendisiyle yalnız konuşmak istediğimi haber verir misiniz?

— Generalim, size saygılarımla bildirmekten üzüntü duyarım ki, bu olanaksızdır, mareşal kurmaylarla gizli toplantı halindedir. Gelecek saldırı planı ile Gustav savunma hattının savunma planını görüşüyorar, diye ekledi. Bunları söylemeden önce bir an düşünmüştü.

General Wilhelm Burgdorf, subayın, karşısın-

da Wehrmacht'ın en güçlü generali olduğunu bilmez gibi göründüğünü anlayarak memnunlukla gülümsedi.

— Gidip bana Kübel'deki iki adamımı getirin!

— Başüstüne, generalim.

— Bu arada, diye devam etti Burgdorf; makineli tabancalarını da getirsinler.

Üç dakika sonra, Küçük Kardeş arkasında olarak, Porta gürültülü bir giriş yaptı.

Burgdorf hafifçe gülümsedi :

— Siz, iki haydut, yeni bir emre kadar, kişisel koruyucularım olacaksınız. Eldivenlerimi atarsam, bu kımıldayan her şeye ateş etmek gerekiyor demektir.

— Daha önce yaptık, generalim. Küçük Kardeş biraz ayrıntıya girmeyi uygun görmüştü.

«Bir kez bir korgeneralle birlikteyken, bize aynı şeyi söylemişti. Yalnız o beresini atıyordu, eldivenlerini değil.»

Burgdorf, Küçük Kardeş'in söz kalabalığına aldırmamayı yeğ buldu. Süvariye doğru döndü :

— Yüzbaşı, acelem var. Savaşta olduğumuzu bildiğinizi sanırım. İtalya ordusu makinelerimizin bir çarkından başka bir şey değildir. Komutanınıza benim geldiğimi haber vermeye gidiniz.

Yüzbaşı gözden kayboldu.

Burgdorf elleri arkasında volta vuruyordu. Gülümseyişi yok olmuştu. Deri üstlüğü yürüdükçe dalgalanıyordu.

Porta ile Küçük Kardeş makinelileri kollarının altında, fişeklikleri genişçe açık halde, çift kanatlı büyük kapının birer yanında iki taş sütün gibi dikilmişlerdi.

Burgdorf durdu, kapının üzerindeki gülünç bir şekilde şişkin yanaklı yaldızlı melekleri yakından seyretti. Eğer melekler varsa, elbette bunla-

ra benzemiyorlardır, diye düşündü. Sol duvarın üzerinde doğal büyüklükte, kıral Victor Emmanule'in bir portresi vardı.

General Burgdorf kocaman ve kaba kepini giymiş olan küçük kralı incelemek için portrenin önünde dikilip kaldı.

— Kıçımın askeri, diye homurdandı. Senin de sıran gelecek. Bizim yeni dünyamızda kıırallara yer olmayacak.

Kapı birdenbire açıldı. Geniş gövdeli, uzun boylu, gri-mavi havacı üniforması giymiş olan Mareşal Kesselring söve pervazını dolduruyordu.

— Sevgili Burgdorf'um, işte bir süpriz bu! Elbette sizin için her zaman serbestim.

General Burgdorf sigarasının akkor halinde-ki ucunu dikkatle gözden geçirerek :

— Sayın mareşal, dedi, karşılayışınız için teşekkür ederim. Bu işimi kolaylaştıracak. Sizinle yalnız konuşmak istiyorum.

Mareşalin bir işareti üzerine, subaylar hızlı adımlarla dışarı çıktılar Porta ile Küçük Kardeş yerlerinden kımıldamamışlardı.

— Sayın mareşalim, Berlin'de, İtalya'daki birliklerimizle ilgili olarak en acayip söylentiler dolaşıyor. Amerikalılarla görüşmelere başladınız mı? Örneğin, Roma'daki Alman birliklerinin geri çekilişi üzerine? Demek istiyorum ki, Roma'yı bir açık şehir yapma saplantısına boyun eğdiniz mi? Orada bir Amerikan generalinin bulunduğunu biliyoruz.

— Olamaz Bay Burgdorf, bunu ben de bilirdim.

— Olamaz mı, hayır sayın mareşal... Fakat sorun bu değil, bundan haberiniz olup olmadığı ve olasılıkla bu generalle karşılaşıp karşılaşmadığınız söz konusudur.

— Size şeref sözü veriyorum ki, Burgdorf, böyle bir şey yoktur.

— Size inanıyorum, fakat o halde gizli görüşmeler?

Mareşal Kesselring olumsuz anlamda başını salladı, fakat yanık yüzü güzel rengini kaybetmişti.

— Monte Cassino'nun kutsal kalıntılarının kaldırılıp götürüldüğü doğru mu? General Conrad'ın ne yaptığını bilmeniz gerekir. Müttefik radyosu birkaç gün önce bütün dünyaya Hermann Goering zırhlı tümeninin manastırı yağma etmekte olduğunu bildirdi. Bu bana başkomutanın her şeyden habersiz olduğu bir yağma gibi geliyor. Haber alma subaylarınız belki de uyuyorlar? Yarım saat sonra bir savaş kurulunun toplanmasını öneriyorum. Hermann Goering zırhlı tümeninden Yarbay Schlegel'in, Führer'in emirlerini baltalamak için yeşil ışık yakmış olan Conrad'la bir toplantı yapmış olduğunu Berlin'de biliyoruz. Führer, manastırın bütün o eski püskü eşyasının Amerikan bombardımanlarıyla yok edilmesini istiyordu. Yeni Zelandalı General Freyberg, Amerikan bombardıman uçaklarından manastırın yıkılmasını kesinlikle istiyordu. Fakat diğer meslektaşları bu konuda pek coşkulu değillerdi. Öyle görülüyor ki, o Yeni Zelandalı dostumuz lânet dikkafalının biridir ve elbette onları razı etmeyi başaracaktır. Ama uğursuz bir tümeniniz ile ahmak bir yarbayınız bütün bunları bozmaya yelteniyor. Ne aradığımızı görmüyor musunuz? Dünyanın bütün gazetelerinin manşetlerini düşününüz! İngiliz - Amerikan gangsterleri Katolik Batının en değerli kutsal kalıntılarını yok ediyorlar. Hatta o yaşlı deli Diamare'yi temizlemeye hazır komandolarımız var. Sonunda manastırı bombalayarak işi kesinlikle bitirecekler. Fakat bütün hazinelerin de bu

sırada yok olması özellikle önemlidir. Binalar ve keşişlerin yerine daima başkaları konabilir, ama eşyalar asla! Manastırın alınamaz bir kale haline getirilmekte olduğunu anlattıklarında, Freyberg, ajanlarımızın gerçeği söylediklerine kesinlikle inanmıştır. Başkaları onu yağma etmeden önce, rahiplerden, hiçbir Alman askerinin manastıra asla ayak basmadığına tanıklık etmelerini isteyeceğiz. Propaganda için müthiş bir şey! Schlegel'in taşımasının tek avantajı, kamyon kollarının müttefik keşif uçaklarınca görülmüş ve fotoğraflarının çekilmiş olmasıdır. Bu Freyberg'in ekmeğine yağ sürer. Şimdi kalıntıların her parçasının korunma altında olduğundan emin bulunmalıyız. Führer çok kızgın. Obergruppenführer Müller çoktan Roma'da bulunuyor. Savaş divanı önünde bir dayanağınız var, sayın mareşal. Bu lânet taşımadan tümüyle haberli olduğunuzu ileri sürmeniz gerek. Yoksa bütün dünya bizi yağmacılıkla suçlayacak. Şu sırada izin vermeyeceğimiz bir lükstür bu bizim için.

Mareşal sapsarıydı :

— Anlamıyorum, Burgdorf.

— Oysa pek açık şekilde anlattığımı sanıyorum. Yüksek ihanetle suçlanarak savaş divanından geçmek mi istersiniz, ya da işi kendiniz mi düzeltirsiniz? Gruppenführer Via Tasso'da. Bir mareşali ağları içine almayı seve seve yapar.

— Hakaret ediyorsunuz, general, beni ağır bir şekilde aşağılatıyorsunuz, diye bağırdı Mareşal öfkeyle.

— Bugünkü çağı anlayışınız biraz karışık, korkarım ki öyle. Bugünün Almanyası Kaiser' inki değildir. Biz nasyonal sosyalist bir devletiz. Amacına varmak için bütün yollar Reich için iyidir.

«Führer Yahudi sorununu çözüme vardırmak

istiyor. Kişisel olarak Führer'in bütün politik fikirlerini doğru bulmuyorum. Fakat ben askerim ve bağlılık andı içtim, tıpkı sizin gibi. (Kapalı yumruğunu Venedik masasının üzerine bıraktı).

«Bir emir alırsam yüzde yüz yerine getiririm. Çocukları severim, özellikle küçükleri, bununla birlikte bir saat içinde, Avrupa'nın iki yaşından aşağı bütün çocuklarını öldürme emri verilirse, kişisel duygularım ne olursa olsun, öldürtürüm. Eğer subaylarımdan biri emirlerime harfi harfine itaat etmezse, onu savaş divanı önüne çıkartırım Dinsel inançlarınız bizce bilinmektedir.

— Demek ki Tanrı'ya inanmıyorsunuz, General Burgdorf?

— Benim neye inandığımla ilgilenmeyiniz. Ben on altı yaşımdan beri askerim. Askerin mesleği ise savaştır; savaşta, insan öldürür. Belki henüz anlamadığınızı söyleyeceksiniz. Sizi uyarırım. Torgau'da şu anda otuz altı generalimiz var. Yarın sabah birkaçını kurşuna dizeceğiz. Gördüğünüz gibi, yanında iki şef onbaşı var. Yarım saat önce, rastgele hizmetime verildiler. Ordunuzun bir özel zırhlı tümeninden. Bunlar, kendilerine emir verilirse, İsa'yı bir defa daha çarmıha gerecek olan askerlerdir. Burgdorf yaklaştı ve kepini mareşalin sararmış yüzü önünde tehdit eder şekilde salladı.

«Başkomutan bir maşerali, çöp tenekeleri arkasına götürmekte ve ensesine bir kurşun sıkmakta tereddüt etmezler de...»

— Burgdorf, size haber vereyim ki akıl almaz davranışınızı Reichsmarshall'a anlatacağım!

Burgdorf sadece hor görücü bir şekilde güldü:

— Ne de olsa buraya kendi kafama uyarak geldiğimi sanmıyorsunuzdur ya? Führer'den doğrudan doğruya emir aldım ve yalnız değilim. Reichsmarchall'a gelince, ondan hiçbir şey ummayı-

nız. Uzun zaman önce gözden düştü. Bu böyle olduğu gibi, söz aramızda, Führer onu dinlemez de. Doğrusu, hava kuvvetleri şu sırada onun gözünde bir değer taşımıyor. Führer hava ordusunu bir beceriksizler yığını sayıyor.

— Paraşütçü avcılarını İtalya'da deliler gibi dövüşüyorlar. Bu böyle sürerse, sağ kalan kimse olmayacak.

Burgdorf kuru bir sesle :

— Bu Führer'e gözyaşı döktürmez, diye karşılık verdi. Sizi Berlin'e götürebilir ve Torgau'ya kapatabilirim. Orada, bu Monte Cassino işine engel olamadığınız için, bir sabah, usulcacık, sonsuz yaşama geçebilirsiniz. Yarın saat onbirde iki tümen komutanı ve birkaç alay komutanı ile «Rabat» konusunda pek önemli bir toplantı yapacağım. Eğer Vatikan'a tek kelime ulaşırsa, sizi sorumlu tutacağım, Sayın Mareşal! Güvenlik servisinde Oberführer Müller işin üzerine çok düşüyor. Vatikan'da bizi her şeyden haberli kılan ajanlarımız var. Pie XII'yi Yahudilere yapılan kıyıma karşı protesto etmeye kışkırtmak istiyoruz ve bunu başaracağız.

— Papa'yı tutuklamak mı istiyorlar? Fakat bu çılgınlıktır! Bu bir şaka olmalı, general!

— Bundan daha ciddi bir şey olamaz. Şaka etmek için vaktim olduğunu mu sanıyorsunuz?

Mareşal sinirli sinirli şövalye haçıyla oynayarak boğuk bir sesle soluk soluğa :

— Bu olanaksız, dedi.

— Pek olanaklı, diye kesip attı Burgdorf. Papa'nın tutsak edilmesi de tarihte ilk kez olmayacaktır.

— Peki, ne elde edilmek isteniyor?

— Sinagogların ve Yahudilerin yakıldığı zamanki aynı şey. Görevliniz Berlin'den alacağınız emirleri yerine getirmekten ibarettir.

Burgdorf ellerini Venedik masasına dayadı :

«Size emir verilirse, ensesine bir kurşunla, Papa'yı öldüreceksiniz!

— Bu şeytanca iş, diye fısıldadı mareşal.

— Raporumu verdiğim zaman sözlerinizi Führer'e aktaracağım. Führer'in her eleştirmenin üstünde durduğunu bilmiyor musunuz? Sizin yerinizi alacak birçok adamımız var. Kısacası, evet mi, hayır mı, andınıza uyacak mısınız? Siz inançlısınız, İncil üzerine yemin ettiniz.

— General, yeminimi inkâr etmeyeceğim.

— Sizden bundan başka şey beklemiyorduk, sayın mareşal. Berlin papalığın ortadan kaldırılmasını haklı göstermeyi bilecek. Katoliklik en tehlikeli düşmanımızdır.

— Stalin'den geldiğinize inanılabilir, general.

Burgdorf uzun kırbacıyla parlak çizmelerine bir vuruş yaptı. Külot pantolonunun kırmızı şeritleri kan gibi parıldıyorlardı.

— Savaşımız ulusal bir savaş değildir. Eğer kaybedersek, büyük devlet roliimüz, hatta varlığımız sona erer. İşte bunun içindir ki savaşı asla görülmemiş bir sertlikle ve acımasızlıkla sürdürüyoruz. Amacımıza varmak için hiçbir yolun önünde gerilemiyoruz, bunu söyledim size. Berlin size kod sözcüğü «Rabat»ı iletince, Güney ordusu yüksek komutanı olarak göreviniz onun yerine getirilmesini sağlamaktır. (Burgdorf düşüncelı bir şekilde pencereden baktı). «Rabat» planı tümüyle gizlidir, onun varlığını kanıtlayan hiçbir belge yoktur. (Gülümsedi ve çizmelerine büyük bir vuruş yaptı) Kremlin ile Prens Albrecht Sokağının ortak bir şeyi var: Her ikisi de orta burjuvanın hayal gücünden yoksun yargısına güvenmiyor. Bir işlemin mutlak surette inanılamaz olması için hayli büyük olması gerekir. Mademki büyük yı-

ğın çok aptaldır ve onu kavrayacak gibi değildir, bazı açık görüşlü beyinler kandırılırsa, yapılmış olan şeyin hiçbir önemi yoktur. Tarihsel gerçek kendini tanıtmaya başlayınca, insanlar yalan diye bağıracaklardır.

Mareşal, generalin deli olduğunu, şeytanın temsilcisi olduğunu düşünür gibi bir tavırla gözlerini Burgdorf'un üzerine dikmiş bakıyordu.

— Eğer savaşı kaybedersek, dedi kırık bir sesle, tarihsel gerçek bizi değerlerimize göre tüm acımasızlığı içinde yargılayacaktır.

Burgdorf başıyla hayır işareti yaptı :

— Berlin o denli etkili bir şekilde hareket edecektir ki, bu en verimli hayal gücünü bile aşacaktır. Önce dünya şokun etkisi altında kalacaktır. Sonra kuşku gelecektir ve, on yıla varmadan, burjuvazi olguları kabul etmeyi düpedüz yadsıyacaktır. Papa korkuyor, Stalin ve Hitler bunda haksız değiller. Onu Berlin'e götüreceğiz. Resmi neden: Korunmasını sağlama...

Mareşal zor kanan bir kimse tavrıyla :

— Ya Vatikan'ın Alman birlikleri tarafından işgalinden sonra? diye sordu. Kimse bize inanmayacak...

— Demek bizi Berlin'de o denli beceriksiz sanıyorsunuz?

Burgdorf'un yüzünde hor gürücü bir gülüş belirdi :

— Alman birlikleri Vatikan'ı oranın Yahudiler ve komünistler tarafından yönetilen bir partizanlar çetesince saldırıya uğrayışının arkasından işgal edecekler. Roma'da bir disiplin taburunu ne için kurduğumuzu sanıyorsunuz?

— Fakat bu adamların bizi ele verme tehlikesi yok mu? diye sordu mareşal kaygıyla.

— Onlardan hiçbiri sağ kalmayacak. Özel Zırhlı Alay bunu sağlayacak.

— Alman askerleri Alman askerlerine mi ateş edecekler?...

— Özel Zırhlı Alay Alman askerlerine değil, fakat İtalyan üniformalı haydutlara ateş edecek?

İnatçı mareşal :

— Dünya Katoliklerin kökünden kazınmasını asla kabul etmeyecek, diye devamı etti. Şiddetli bir tepki olacak!

— Kökünden kazıma çoktan başladı, dedi Burgdorf. Dachau'da bin iki yüz rahibi öldürdük. Plötzensee'de yakın sonlarını bekleyen daha birçoğu var. Hiç protestolarla karşılaştınız mı? Ben karşılaşmadım.

— Fakat ya Papa ile yapılan uzlaşma? Bu bir şey demek değil mi?

— Değeri yok, diye karşılık verdi Burgdorf. Yahudilere verdiğimiz söz gibi! Eğer kesilecek hayvanlar arasındaki panik önlenmek istenirse, kesimden önce onları yatıştırmak gerekir. 12 Haziran 1933'de Führer şöyle dedi: «Papa ile uzlaşma beni hiç ilgilendirmez, fakat Yahudilere karşı savaşımızda bize rahatlık verir, daha sonra da başka tasarılar için işimize yarayacaktır.»

— Vatikan'ın daha sonra kendisine karşı dönme tehlikesi gösterecek olan bir uzlaşma imzaladığını sanmıyorum.

— Hıh! Vatikan bu tehlikeye koşmak zorundaydı, diye karşılık verdi Burgdorf sinirlice. Bu birkaç milyon Yahudi'nin ölümünden daha kötü şeylere engel olmak içindi. Almanya'da otuz milyon Katolik var, başka ülkelerdeki dindaşlarını da düşününüz. Reichsführer için önemsiz şeyler. Eğer S.S. Reichsführer'i yeşil ışık yakarsa bütün Katoliklerin boğazlarını zevkle kesecek olan on milyon özgür düşünür bağnaz var.

— Anlamıyorum, Burgdorf, Yahudilerin kıyıma uğramasına karşı Papa'nın protesto etmesine Berlin'de niçin o denli önem veriliyor?

Burgdorf hoş görürlükle gülümsedi :

— Oysa bu açık, ve Vatikan'da bir şeyden kuşkulanılmasından korkuyorum. İtalya'yı işgal ettiğimiz bugün Papa bir protesto yükseltirse, devletin güvenliğine ilişkin yasalara karşı gelir. Onun kişiliğini garantiye almak için, bu da bize en iyi bir gerekçeyi verecektir, çünkü düşmanca davranışını resmen açıklanış olacaktır. Papa Roma'dan bir kez uzaklaştırıldı mı, kalanını biz üzerimize alacağız.

— Bu yüz milyon ateşli Katoliğe karşı bir savaşı içeriyor. Bu gerçekleştirilemez bir canavarlıktır!

— Yanlış anlaşılan insanlığı sevme sevdasında olmamak koşuluyla, hiçbir şey gerçekleştirilemez değildir. İstenmeyen ögelerin ortadan kaldırılmasında henüz bir deney evresindeyiz. Ve bu temizlemeyi Mareşal Stalin sempatik bir gözle görecektir. Moskova'da olduğu gibi Berlin'de de biliniyor ki, yeni bir dünya Hıristiyanlığın toptan kökü kazınmaksızın kurulamaz.

Mareşal umutsuzca bağırdı :

— Bunu öğrenir öğrenmez, dünya ayaklanacaktır.

Burgdorf başını salladı :

— Rakamlar şimdiden yüksektir, ama kimseye etki yapmıyor. Orta insan buna inanamaz. Kiyef'te iki günde otuz dört bin Yahudiyi ve Çingeneyi ortadan kaldırdık. Polonya'da her gün dört ile altı bin kişiyi idam ediyoruz. Oswiecim'de 600 bin, Auschwitz'de 800.000 kadar insanı temizledik. 1940'tan beri iki milyon Yahudi öldürdük; vaktimiz olsaydı, 6, 10 ya da 20 milyon öldürmüş bulunurduk. Dünya şimdiden bu korkunç rakamları biliyor. Bunu açığa vurmuş olanlar halk tarafından yalancı yerine konuldular. Buna karşılık, 135 bin değil de 800 çocuk öldürmüş olsaydık bütün

dünya çığlıklar atardı. Zira sekiz yüz, rasgele bir ahmağa bir şeyler söyleyen rakamdır.

Burgdorf kırbacını koltuğuna soktu, eldivenlerini düğmeledi, verev kepini başına koydu.

— Sayın Mareşal, diye devâm etti, vicdanınız andınıza uymayı size yasaklarsa, bize yazınız, hemen komutanlıktan alınırsınız Böyle bir jestin sonuçlarını size anımsatmam gerekir mi? Bir asker kendisine verilen emirleri düşünmek değil, fakat yerine getirmek zorundadır. Askerin pis bir iş yapma zorunda kaldığı olur. Bizim için, yalnız Führer'in emirleri önem taşır. Onun iradesi bizim irademizdir. Onun zafere inanışı, bizim zafere inanışımızdır.

Burgdorf kırbacını kaldırdı, kısaca selâmladı ve gitti.

Odanın ortasında çakılı kalan mareşal, gözleriyle çevik generali izliyordu.

Porta yayının kirişini gerdi. Uzun ok uçtu. Boylu boslu sarsak Amerikan yüzbaşısının boğazına girip ensesinden çıktı. Adam sallandı ve öne düştü. Ok kırıldı.

Porta yiğitlik taslıyordu :

— Ben bir şefim. Bu böyle sürerse, kendime Şahin Gözü dedirteceğim.

Onu izleyen iki gün boyunca işlemi sekiz kez yineledi.

Amerikalılar bize seslendiler. O yay çekicinin kim olduğunu öğrenmek istiyorlardı. Bir Zenci hatlarından kaçmıştı. Odur sanıyorlardı ve sadece kendilerine geri vermek ister miyiz diye bize bir yığın şey sunuyorlardı.

— Bizde Zenciler yok, diye bağırdı Heide, o uğursuz Yahudiler de yok.

Süngülerimizin ucuna düğümlenmiş beyaz bezlerle onlara işaret ediyorduk. Porta siperinden çıktı.

— Subaylarınızı uzaklaştırınız, Şahin Gözü yalnız subaylara ok atar.

Porta sarı silindir şapkasını sallıyordu. Kızıl saçları güneşte parıldıyorlardı...

— Selam sana Soluk Yüz, diye bağırdı.

Amerikalılar sevinç işareti olarak miğferlerini havaya fırlattılar. Dev bir çavuş Amerikan siperlerinin üstünde göründü.

— Ben Boz Ayı, Alaska'dan. Kaç yıllıksın, Şahin Gözü?

— Sekiz yıllık.

— Ne ufaklık! Ben yirmi yıllığım. Senin pis babanı Verdün'de öldürdüm.

— Bu berbat bir yalan, diye bağırdı Porta.

Benim moruk Moabit'te, kodeste üçüntü yılını çekiyor, hücre 840, disiplin bölümü, sert biridir, sapına kadar...

Çavuş miğferinin üzerine bir başlık koydu.

— KRAUT budalası, kendine bir Kızılderili adı yakıştırmışsın. Ben burada kabilemi temsil ediyorum. Bu başlık üzerine ok at, seni selamlayacağız. Alayımızda üç Kızılderiliyiz. Başlığı vuramazsan, bu gece seni almaya geleceğiz ve kulaklarını kesceğiz.

Porta sırtında taşıdığı sadaktan bir ok çıkardı. Kirişi gerdi ve özenle nişan aldı.

— Boş ver, diye öğütledi Moruk. Eğer onu öldürürsen, öbürleri öç alırlar.

Papaz Emmanuel istavroz çıkararak mırıldandı :

— Kutsal Bâkire elini yönetsin!

Yüzlerce dürbün koca kızılderili çavuşun miğferini süsleyen başlığa çevrildi.

Bir ölüm sessizliği içinde, ok ıslık çaldı, başlığı deldi ve uçuşu içinde onu alıp götürdü.

Her iki siperden de coşku çığlıkları yükseldi.

Miğferler ve karabinalar havaya fırlatıldı.

Bizim kazananı, siper boyunca taşıyarak zaferini kutladık.

Çavuş Porta'yı kutlamak için ellerini başının üstüne kaldırdı. O anda Tekgözlü çıkageldi.

— Kerhane bokları, sizi kuduz maymunlar mı ısırdı. Savaş divanı karşısına çıkarılmaya layıksınız.

Savaş, oysa sürüyordu...

Karla karışık yağmur miğferimizin kıyısından akarak, sakalımızın kılları üzerinde tutunarak, dudaklarımız üzerinde acı veren bir oluk kazarak yüzümüzü suyla kaplıyordu.

— Ve buna güneşli İtalya diyorlar! diye küfretti Porta.

Dağın yamacında ikili kol halinde yürüyorduk. Yukarda başlarımızın üstüne tünemiş manastır bulunuyordu. Fakat bu hedefimiz değildi. Biz öte yana, Monte Cira'ya doğru gidiyorduk. Öncüler bize orada Japonlar olduğunu bildirmişlerdi.

— Saflarınızı sıkın! diye emretti Mike, o kadar da bağrışmayın.

Karanlık bizi bir pufla örtü gibi sarıyordu. Güney doğuda topçu homurdanıyordu. Tavus kuşu kuyruklarının güzel renklerini taşıyan izli mermiler göğe doğru yükseliyorlardı. Görüntü o denli hayranlık vericiydi ki, tehlikeli olmasaydı, insan seyretmek için dururdu.

Özel bir görevdeydik. Bunda olağanüstü bir şey yoktu, alışmıştık. Dinlenmede olduğumuz köşede, tam ayrılmazdan önce üç büyük ortak çukur kazmıştık. Bu bize hiç dokunmuyordu, zira bizden kimse, orada dinlenmeyi asla istemiyordu.

Porta, özel boyutlarda, Erkek Domuz için ayırdığı bir yer öngörmüştü. Beriki ise bürodan atılmıştı. Başgedikli onu açıkça kapı dışarı etmişti. Onun sınıfına dönüşü Mike tarafından koca bir kahkahayla selâmlanmıştı.

— Pek yağlısın, Stahlschmidt. Zayıflaman gerek. Seni özel postacım yapacağım (*).

Porta ile Küçük Kardeş hemen Erkek Domuz'u allayıp pullamaya başladılar.

— Yalnız koşacaksın, diye açıkladı Porta, patlayan obüsler arasında zikzaklar yapacaksın ve koca ağzını başıbozuk savaşçıların atış menzili içine koymaktan kaçınacaksın.

Erkek Domuz, yerini almış gibi olduğu postacıyı şöyle böyle görmeye ancak vakit buldu. Beyni kafatasından çıkıyordu. Henüz yaşıyordu, fakat hareketimizden önce son nefesini vermişti. Erkek Domuz onun çantasını aldı.

Bir obüs pek yakın patladı. Bir saniye içinde bölük dağıldı. Onun geldiği duyulmuştu. Mike az daha yaprak sigarasını yutuyordu.

— *Hombre*, diye küfretti Barcelona. Bu lânet obüs öyle birdenbire geldi ki...

Tekrar yürümeye koyulduk. Kimse yaralanmamıştı. Porta ile Küçük Kardeş, Erkek Domuz'u çember içine aldılar, böylece onu 2'nci gruba girmek zorunda bıraktılar.

— Şansın yok, ha, Stahlschmidt? Obüsler, izli mermiler, dişli süngüler ve kulaklarına nişan alan korkunç samuray kılıçları! Seni yakıp geçmek için alev püskürtücüler!. Of, aman, aman! Altona'da (**), kafeste daha iyiydin. Savaşta, insan sanki sinemada gibidir, en iyi yerler geridekilerdir. Önde gözleriniz kamaşır. Fakat için rahat etsin, ortak çukurda sana iyice sıcak küçük bir yer ayırdık! Biz arkadaşız ya!

— Ağzına, diye homurdandı Erkek Domuz. Son gülen iyi güler.

Küçük Kardeş etrafındakilere sordu :

(*) Bölükteki en zorlu iş.

(**) Gestapo.

— Bir bölük postacısı için en uzun ömür ne kadardır?

Heide şeytanca güldü :

— Öncülerde yedi gün saymak gerek. Piyadede beş ile on; fakat bizde adam asla kırk sekiz saatten fazla dayanmaz.

Küçük Kardeş, Erkek Domuz'un yüzü önünde bir istavroz çıkardı :

— Sen Katolik misin? diye sordu.

— Bundan sana ne? diye homurdandı Erkek Domuz.

— Bir an önce papazı bulmalı ve ondan ağzına en son kutsal yağ sürme işlemini yapmasını istemelisin, çünkü senin burda kalacağın kesin.

Küçük Kardeş kendi şakasına kendisi sevinçle kişnedi. Bir çeyrek saat sonra, hâlâ gülüyordu.

— Aslında, geleceği pek parlak bir rütbelinin, ömrünün baharında ölmek zorunda kalması yazıktır, diye söylendi Barcelona.

— Savaşın sert yasası bu, dedi Porta. Erkek Domuz'un yüzüne dik dik baktı. Silahı sola geçirmekten korkar mısın, acaba, Stahlschmidt?

Küçük Kardeş, Erkek Domuz'u çenesinden tuttu :

— Henüz değil, diye bildirdi, fakat bu gelecek.

Erkek Domuz ona öfkeli çanta vuruşları indirdi.

— Ben senden daha uzun zamandan beri askerim, bok kovası!

— Kıçımın askeri, diye sırıttı Küçük Kardeş. Yazık ki Walt Disney seni tanımadı. Büyük kötü kurt için ona model işi görürdün.

Küçük Kardeş Walt Disney'in bir bandını dört kez görmüştü ve döt kez gülmekten yere yuvarlanmıştı. Aynı şeyle bitmez tükenmez şekilde eğlenebilen o mutlulardandı.

Eski bir projeksiyon aygıtımız vardı. Bir tür

koca canavar. Böyle olduğu halde yine de yanımızda sürükleyip duruyorduk.

Bütün ağaçlarının obüslerle yarılmış olduğu bir ormana varmıştık. İnanmak için görmüş olmak gerekir. Ağaçların leşleri göğe doğru suçlarcasına dikiliyorlardı.

Geçerken eğleniyorduk. Erkek Domuz seçme hedefimiz kalıyordu. Gregor Martin bir ağaç gövdesiyle delinmiş, kana bulanmış, pis pis kokan bir levazım erbaşının cesedini görünce eğlence taşkınlık halini aldı.

— Gördün mü? diye sevinçle söylendi Gregor, işte meslektaşlarından biri! Tuhaf, ama içinizden çoğu bu şekilde cavlağı çeker.

Porta on afyon sigarası pazarlığı yapmakta olduğu son sıradan bağırdı :

— Ben yine de, rütbesi indirilmiş bir eski forsalar bekçisi olmaktansa, bir levazım başgediklisi olmayı yeğlerdim.

Barcelona, tehditler dolu bir tonla :

— O ırktan birkaçının da bu dünyadan ayrıldığını gördük, dedi.

Küçük Kardeş neşeyle uludu :

— Minks'teki herifi anımsıyor musunuz? Boynunun çevresinde bir parça demir tel ile öldü.

Başparmağıyla geriyi işaret eden Moruk, Erkek Domuz'a bir dirsek vurdu :

— Bunların tutumu parlak değil, Stahlschmidt. Denilebilir ki postunu istiyorlar senin.

Küçük Kardeş özlü söz söylercesine sıraladı :

— Bolluk yıllarından sonra, kıtlık yılları.

Kısa mesafeli birkaç obüs gerimize düştü.

Islık çalıyorlardı. Patırtı yapıyorlardı. Yınlıyorlardı. Ölüm uçurumuna, Cassino cephesinin en korku verici kesimine, açık ve dar bölgeye yaklaşıyorduk. Ortalık yüzlerce şişmiş insan ve at ölüsüyle kaplıydı. Nakliye kollarının ancak yüzde be-

şi orayı geçmeyi başarıyordu. Beş tümeni besleyecek kadar yere yayılmış ve bozulmuş yiyecek vardı.

— Safları seyrekleştirin, seyrekleştirin! sesleri duyuyorduk. Sigaralara dikkat!

Yeni bir salvo patladı. Koşmaya başladık. Lokomotif gibi soluyarak yere yapıştık ve süründük.

Birisi bomba çantasından ayrıldı. Bu Yandanatan Brandt'tı. Moruk, onu hemen almaya gitmezse, kendisini tepelemekle tehdit etti.

Bir 75'lik toprağa saplandı. Brandt dizlerinin üzerine çöktü. İki saniye önce başının olduğu yerden çeşme gibi kan akıyordu. Çantasının üzerine yıkıldı.

Moruk'la ben onu sertçe ittik ve çantayı aldık. Brandt çoktan unutulmuştu.

Obüsler dolu gibi yağıyorlardı. Adamlar bağırıyorlardı. Herkes yalnız kendini düşünüyordu. Bacaklar makinemsi bir şekilde ilerliyorlardı. Kafamızda tek bir düşünce vardı: Ölüm çukurundan çıkmak! Sığınak bulmak! Mığferleri döven makineli tüfeklerimizi duymuyorduk. Omuzlarımızı sıkan kayışları unutmuştuk. Ağır cephane yükleri tüy gibi hafif geliyordu. İleri! İleri! Bizi yüreklendirmeye gerek yoktu.

Yanımda koşan bir erbaşın iki ayağı biçildi. Yıkılmadan önce birkaç metre daha koştu.

7'nci bölümden Astsubay Schrank durdu, şaşkın bir halde makineliye ve önünde yerde yatan koparılmış iki koluna baktı. Patikanın ortasında birinci sınıf Lazio oturmuş, bağırsaklarını yırtılmış karnına sokmaya çalışıyordu.

Teğmen Gehr, eskiden gözleri olan şeyi yumruklarıyla kapatmış, deli gibi bağırarak dört dönüyordu.

Sonunda ölüm çukurunu aştık. Bölüğün dörtte birini orada bırakmıştık.

Pantolonuna işemiş olan tek adam Erkek Domuz değildi.

Dinlendik. Yüzlerimiz değişmişti. Savaş hattının tam arkasına varmıştık. Tırpanlı kadın omuzlarınıza vurmuştu. Artık aynı kişiler değildik. Bize ne olduğunu açıklamayı başaramıyorduk. Şimdi pek tehlikeli öldürücülerdik. İnsan bir büsten korunabilirdi, fakat öldürülmekten korktuğu için öldüren bir cephe askerinden kaçmak güçtü.

Son kez silahlarımızı gözden geçirdik.

Eine Tiroler wolte jagen
Einen Gemsbock silbergrau... (*)

şarkısını söyleyerek garnizon kentlerinde yaptığımız geçitlere göre ne değişiklik!

Başıbozuk nişancılar dürbünlü tüfekleriyle ağaçların içinde otururlar. Daima gözlerin arasına nişan alırlar. Sonra ölürsünüz... Perde iner. Herhangi bir kurşun ya da bir bomba parçası bazan miğferinizin içine girer. Şansınız varsa yalnız kafa deriniz yüzülür. Fakat demirin ucu kafatasının dibine saplanırsa, o zaman arkadaş, seni ambulansçılar götürürler. Yine de bir şansınız daha vardır. Zayıftır, ama vardır. Tabipler çok meşgul değillerse, onu çıkarırlar, fakat aylarca hastanelerde kalırsın. Seni tekrar «yeniden eğitmek» gerekir. Ama evet, her şeyi unutmuş olursun, konuşmayı, yürümeyi, dokunmayı. Artık hiçbir şey duymazsın. Her şeyi unutmuş olursun, diyorum sana! Belki her şeyi yeniden öğrenmeden önce çıldırmış olursun.

(*) Bir Tirolla avlamak istedi / bir yaban keçisini gümüş tüylü..

Die blauen Dragoner sie reiten
mit klingendem Spiel durch das Tor. (*)

Ahbap, insanın dişinin ağrıması nedir bilirsin. Korku dolu olarak dişçiye gitmişsindir. O naziktir. Sana anestezi yapar. Acı duyarsan, evde almak için sana iki kaşe verir. Fakat bir obüs patlaması bütün dişlerini ve çenenin bir parçasını uçurduğu zaman, ne anestezi vardır ne kaşe. Şaşkın şaşkın, orada, ayaklarının dibinde, çamur içindeki kanlı dişlerine bakarsın! Suratın onarıldığı zaman, annen bile seni tanıyamaz ve kadın dostun da seni istemez. Şefkat hemşiresi ruhlu kızlar çok değildir ve bütün hepsini korkutursun.

Wenn die soldaten durch die stadt marschireen
öffnen die Maedchen Fenster und die Türen (**).

İnsan tam belkemiğinin ortasından da vurulabilir. Bu halde, felç olur ya da raydan çıkarsın. Başına bu iş gelirse, asla önceki gibi olamazsın. Sayısız geceler boyunca acıdan böğürürsün ve savaş senin için sonsuz olur. Artık hiç eve dönemezsin. Hastaneden ayrılırsan ölürsün. Bu an için: Böyle yaşamaktansa ölmek daha iyidir. Fakat bir gün ölmektense «böyle yaşama»yı yeğ bulabileceğini görürsün.

İch bin ein freier Wildbretschütz
und hab' ein weit' Revier... (***)

Hangi Alman askeri av bekçisini gülünç kılan kaçak avcının neşeli türküsünü söylememiş-

---

(*) Mavi hafif süvariler önde bando mızıka. / Av sürerler kale kapısından içeri...

(**) Askerler kentten geçerken / kızlar açar kapılarla pencereleri...

(***) Ben bir avare avcıyım... Avlandığım yerler uçsuz bucaksız.

tir? Bir gün kalçandaki açık bir damara parmaklarınla basarak çamur dolu bir çukurda oturursan bu şarkıyı söyleyemezsin. Elinin altında tuttuğun hayatındır. Umutsuzca ambulansçıyı, Kızılhaç kolçaklı iyilik yapan adamı istersin. Fakat gelmez. Yapacak başka işi vardır. Kurtarılabilecek olanların yardımına koşmakla uğraşıyordur. Sen kaybolmuşsundur. Bunu henüz anlamazsın. Yaran pek ağır gibi görünmemektedir, fakat damar birleştirilemez. Şaşkın halde, elinin üstünden akan kana bakarsın. Yarım saat sonra ölürsün, boşalmışsındır.

Sarışınımın yanında,
İyi uyku çekilir...

Elinin üzerine bir damla asit dökmeyi denedin mi? Canını acıtır. İğne gibi batar ve yakar. Fakat acıyı dindirmek için merhem konulamaz. Düşün, arkadaş, su dolu bir obüs çukurunda, karnının alt kısmı, bağırsaklarını ağır ağır kemiren fosforlu bir bomba parçasıyla delinmiş olarak, yalnız başına inlemektesin. Ölmek için üç, dört saat ister ve bildireyim ki bir an bile şöyle mırıldanmak arzusunu duymazsın:

We've been working on the railroad
All the live long day
Just to pass the time away...

Hiç boğulmak üzere bulunduğun oldu mu? Korkunçtur bu. Ağzının ve burnunun koparılmış olarak, boğazının geçen savaş arabalarının tozuyla dolmasının ne olduğunu gözönüne getir. Pek yavaşça yüzün maviye döner. Garip hırlamalar çıkarırsın, sonra, yolun tozundan boğularak ölürsün...

Sonce nysenko
Wetschir bkysenko
Spiwchu do tebe...

Karnına bir makineli tüfek yaylım ateşi yersen, bir külçe gibi tersine devrilirsin. Asla öne değil. Sonra doğrulursun ve bacakların genişçe açık, yakıcı, kıyıcı bir acıyla iki büklüm halde oturur kalırsın. İçin için kemirilir bitirilirsin. Öleceğini hemen anlamazsın. Üç saat sonra susuzluktan korkunç acı çekersin, ama içecek hiçbir şey alamazsın. Karnından yaralılar asla su içmemelidirler. Eğer bölükte gerçek bir arkadaşın varsa, tabancasını ensene dayar ve tetiğe basar. Fakat böyle bir arkadaş az bulunur, çünkü bu işe adam öldürmie denir.

Es ist so schön Soldat zu sein! Rosemarie. (*)

Sana başka çok şeyler daha anlatabilirim. Diz kapağında bir obüs parçası; bir sinir parçası ucunda sallanan ve yanağına sürtünen çıkmış bir göz; bir patlayıcı bomba parçasıyla dağılmış yüz. Karna yapışmış üreme organları; kaburgaların arasında bir bıçak namlusunun yarısı; bir mayın tarlasında kopmuş kollar ve bacaklar, bir tankın tırtılları altında ezilmiş, vücudun alt yanı; alev halindeki yağın içinde kebap olmak; ciğerlerde ya da böbreklerde bir kurşun!

Mide bulantısı veren bu dehşet verici şeyleri sana niçin anlatıyorum diye soruyorsun. Bunu bilmek gerek. Asker olmak ne güzeldir! Rosemarie...

Cephede ne boru ne trampet vardır. Sıra ile Tanrı'ya ve Şeytan'a sana yardım etmesi için yalvarırsın.. Boşuna! Her ikisinin de, bir savaşta ya-

---

(*) Asker olmak ne güzeldir! Rosemarie...

pacak o denli işleri vardır ki... Şöyle diyeceksin: Fakat Tanrı niçin için verdi buna? Bundan dolayı onu kınayacaksın. Fakat Buna Tanrı izin vermedi. İnsanlara özgürlük verdi, savaş yapmak özgürlüğü be bunlardan biri. Bir hırsız ve bir katil, hırsız ve katil olduğu için polisi kinayamaz. Savaştan dolayı da Tanrı'yı kınayamazsın.

Biz paraşütçülerin yerini aldık. Onlar güçten kesilmişlerdi. Yürüyüş düzeni halinde hareket ettiklerinde, tekrar görüşelim bile demediler. Yalnız bir düşünceleri vardı: Çekip gitmek.

Bir saat sonra ilk saldırıya uğradık. Bunlar Japonlardı. Göğüs göğüse çarpışmalarda yerlere yuvarlanıyorduk. Lejyonerle ikimiz bir makineli tüfeği yerine koymayı başardık. Siper boyunca salvomuzu boşalttık. Bu iki yanı da kayıplara uğrattı, fakat ne yapmalı? Sarıları dışarı çıkmaya zorlamak gerekiyordu, bunu başardık da. Lejyoner sayesinde. Makineliyi desteğinden çekti, kalçasına dayadı ve gürledi :

— *Allahüekber! Vive la Lêgion! En avant, en avant!...*

Rusya'da sık sık yaptığımız gibi onu izledik, Mike bile.

Küçük Kardeş bir piyade küreği kavradı, bir Japonu topuğundan yakaladı ve kafasını bir taşa çarparak parçaladı.

Birkaç dakika sonra, panik içinde geri çekildiler.

Barcelona'yı karnında bir bıçak yarasıyla bir siper içinde bulduk. Ona saldıran, kafası yarılmış halde bir köşede yatıyordu. Barcelona nakliyecilerle geri gönderildi. Bu bize altı yaprak sigarasına, bir saate, üç afyonlu sigaraya ve on iki Fransız fotosuna mal oldu. Pahalı ödemiştik, ama Barcelona iyi bir arkadaştı.

Doktor ona kuvvetli bir morfin dozu verdi.

Bu müfrezemizden bir kişiyi eksiltiyordu. Tam yola çıkmadan önce, Moruk'a İspanya'dan getirmiş olduğu buruşmuş portakalı verdi. Bir saplantısı vardı: Portakal 5'inci bölükte kaldıkça ona hiçbir şey olmayacaktı. Moruk, papazdan ödünç alınan bir haç üzerine, Barcelona geri dönünceye dek portakalı sağ cebinde saklayacağına yemin etti. Sonra Barcelona, iki tüfek arasına bir kaput gerilerek yapılan uydurma sedyesinde bize veda etti. O ölüm çukurunu geçinceye dek, kendisini gözlerimizle izledik.

O gece çocuğu yakaladık. Irmağı geçiyordu ve bir müfrezenin eline düştü. Onu konuşturmak olanaksızdı. Kurmay siperinde üzeri arandı; ceplerinde yalnız çeşitli tohumlar bulundu. Başka hiçbir şey yoktu. Yapılan sorgulama sonunda adının Gigi olduğunu söyledi, bu on yaşından küçük binlerce İtalyan çocuğunun taşıdığı kısaltılmış bir addı.

Tümenin haberalma subayı geldi, o da çocuğun ağzından bir şey alamadı. Bir müfreze ile geriye gönderildi. Akşamleyin çocuğun kurşuna dizildiğini öğrendik. Tohumların anlamı bulunmuştu: Buğday, arabalardı; mısır, toplar; ayçiçeği tohumları, makineli tüfekler; elma çekirdekleri alaylar. On yaşındaki çocuk, İtalya'nın en iyi casusuymuş. Babasını ve annesini Roma'nın bir sokağında öldürülmüş görmüş. Almanlara o denli kini varmış ki, bir askeri jandarmanın boğazını kendisi kesmiş.

On gün sonra, Amerikalılar küçükten haber sordular. Onlara bildiğimizi söyledik. Bize lânet ettiler ve misilleme olarak bizimkilerden beşini öldürdüler.

Ölüm çukurunda ufak tefek bir köylü sekiz gündür bir ağaca asılıydı. Onu, mayınları topraktan çıkarırken yakalamışlardı. Irmağın kıyısında

iki asker sırt sırta oturuyordu. dikenli telle birbirine bağlanmışlardı. Cephe hattının gerisinde uzakta tutulmuşlardı. Kelle avcıları onları buraya dek getirmişler ve enselerine bir kurşun sıkmışlardı. Cesetler Amerikalıları etkilemek için, onların siperlerine mümkün olduğu kadar yakın yere atılmışlardı. Çoktan çürümeye başlamışlardı, onları gömme hakkımız yoktu. Şimdi görünmüyorlardı. Irmağa düşmek üzere olan yaşlı salkımsöğüt gibi, peyzajın bir parçası haline gelmişlerdi.

İçgüdümüz bizi uyanık tutuyordu. Bu cephe hattında çarpışanın güvenilir içgüdüsüdür. Emir almaksızın, kişisel çukurlar kazmaya başladık, bu arabalara karşı piyadenin en iyi korunmasıdır.

134'ün humbaracıları yüzümüze karşı gülüyorlardı.

— Buraya arabalar gelmeyecek. Siz heryerde zırhlı arabalar görüyorsunuz.

— Sen yumurta pişirmeye git, diye homurdandı Lejyoner. Gelecekler. Göreceksin.

Geldiler de. Tam gece yarısından sonra, onları en az beklediğimiz zamanda. Işıldaklarını yakarak, humbaracıları tavşanlar gibi avladılar.

Siperlere atladık ve kişisel çukurlarımıza girdik. Sonra ilk piyadeler dalgasını biçtik ve ardarda yığınla arabayı savaş dışı ettik.

Karanlığın içinde otuz altı kor parlıyordu. On araba geri dönebildi.

Saldırının bitiminden çok önce, Porta ile Küçük Kardeş altın diş avına koyulmuşlardı. Onlara bu bakımdan Japonların zengin oldukları söylenmişti. Acı bir şekilde hayal kırıklığına uğradılar: Yalnız dokuz diş. Şafakta bir kez daha şanslarını denemeye karar verdiler. Karanlıkta unuttukları olabilirdi...

En az yirminci kez, Mike onları savaş divanıyla tehdit etti. Bu söz onların kılını bile kıpır-

datmıyordu. Onları hiçbir şey durduramazdı. Küçük Kardeş bana gururla seçkin bir parçayı, kocaman bir köpek dişini gösterdi.

Bizi rakım 593 üzerinde yeni mevzilere dek ilerlettiler. Karşımızda 34'üncü Teksas tümeni bulunuyordu. Obüslerin yağdığı Rocca Janula'ya kadar çevreyi görüyorduk.

Mike gözleri dürbüne perçinlenmiş halde saatler geçirdi. Eski tanıdıkları arıyordu. 133'üncü Amerikan piyadesi karşımızda, biraz solda mevzideydi. Mike'ın askerlik yapmış olduğu birlik onlarınkiydi.

Mike'ın hınzırca bir dümen tasarladığını hissediyorduk. Bu alaydan nefret ediyordu. Birdenbire yüzler tanındı. Topçu gözetleyicisini iterek telefonu kavradı ve topçu komutanını istedi.

Teğmen Frick ona engel olmaya çalıştı.

— Yapma bunu, Mike. Bizi ezerler.

Mike kurt dişlerini açtı ve o koca sigaralarından birini ağzına koydu.

— Rahat bırak, beni! Bu, benim kişisel savaşım. Yıllardan beri bu anı düşünüyordum.

Porta'yı çağırdı. O, ölü bir Amerikalının yanında bulmuş olduğu iki metre uzunluğunda bir yay elinde olarak sallana sallana geldi. Mike ona bir hedef gösterdi.

— Şurada, kayalığın yanındaki üç çalıyı görüyor musun?

Porta evet işareti yaptı.

— Biraz sağda, diye devam etti Mike, bir açıklık var. Görüyor musun?

Porta dürbünle baktı. Islık çaldı.

— Tamam. Bir gözetleme siperi.

Mike sigarasını çiğneyerek güldü.

— Hiç değil. Kurmaylarının siperi. Orada, benimle birlikte F. bölüğünde bulunmuş olan bir

hırt var. Oraya kadar, bir mesajla bir ok gönderebilir misin?

— Bu olanaksız değil, dedi Porta.

Mike gözetleme defterinden bir kâğıt kopardı ve karaladı.

«Joe Dunawan, Michael Braun'u anımsıyor musun? Shuffiel'de Barracks'ta birlikteydik. Beni ispiyonladın, Dunnawan. Senin yüzünden beni sepetlediler. Şimdi, binbaşıyım.

«Kıçının derisini kulaklarına dek yüzmeye geleceğim. İkimizin görülecek bir hesabı var, Joe. Tanrı tanığımdır ki General Clark'ın büyük karargâhına dek saklansan bile seni bulacağım.

«Üç dakika sonra sana bir kaşe obüs göndereceğim. Sakın kendini, yoksa kıyma olursun. Bu hoşuma gitmez. Seni diri istiyorum. İsa aşkına, Joe, garnizon cezaevinde komutan «Tekbacak» kırbacı indirdiği zaman herkesin bağırdığı gibi bağıracaksın.

«Az sonra, görüşeceğiz, Joe.

Mike Braun

Binbaşı ve Bölük Komutanı..»

Porta mektubu oka bağladı, kirişi gerdi, dikkatle nişan aldı. Uzun ok uçtu.

Mike kronometresini işletti, telefona sarıldı ve alaycı bir gülümsemeyle Haubitz ağır bataryasına emirler verdi. Sonra füzeatar bataryasını aradı.

Porta okunu fırlatalı tam üç dakika olmuştu ki, başlarımızın üstünde yüzlerce hızlı lokomotif geçiyormuş gibi gümbürtüler başladı. Otomatik bir şekilde diz çöktük. Düşman siperlerinden bir ateş, toprak ve taş duvarı yükseldi. Bu Haubitz'di: On salvo yolladı. Beş saniye sonra füzeatarlar bataryası harekete geçiyordu.. Haubitz'ler korkunçtu, fakat uzun alev kuyrukları olan 30 cm'lik fü-

zeler yanında bir oyuncaktılar. Onları daha önce iş başında görmüştük, her seferinde de, siperin dibine siniyorduk. Bataryanın üç füzeataarı ve herbirinin on ağzı olduğunu biliyorduk. Bu korkunç silâhların üç kere onluk atışını düşününüz, tüm bunun nedeni, Mike'ın bir adama duyduğu kişisel nefretti. Mike siperin dibine oturmuştu ve şeytan gibi sırıtıyordu.

Obüs toplarının saldırısından sonra, sessizlik pek uğursuz gibi geliyordu insana. Frick :

— Dikkat, diye uyardı. Karşılık veriyorlar.

Mike kapalı siperinde durmuş yeni kurnazlıklar düzenliyordu. Tam karanlığın basışından sonra, keşif gönüllüleri istendi. Bir *hücum* müfrezesi deniliyordu. Fakat herkes Mike'ın kişisel savaşından söz edildiğini işitmişti.

Kimse ortaya çıkmadı. Mike bizim ıslak tavuklar, ödlekler olduğumuzu söyledi. Aldırmıyorduk.

— Müfrezenin başına geçeceğim! diye garanti verdi Mike.

Sanki bu bir şeyi değiştirirmiş gibi!

Mike gece müfrezesi komutanı olarak bize güven vermiyordu. Bizi resmen ayırmaya da cesaret edemiyordu. Hareket başarısızlığa uğrarsa, cansıkıcı sonuçlar doğurabilirdi. Karşımızdakiler hiç de muhallebi çocukları değillerdi.

O gece kol gezmeye çıkmak istemiyorduk. Bununla birlikte Porta ile Küçük Kardeş'e altmış afyonlu sigara ve altın dişler arama özgürlüğü sözü vermeye dek gitti.

Yapabildiğini yapardı. Fakat söz vermeler, tehditler umurumuzda değildi.

Ertesi sabah Amerikalılar Mike'a metelik vermediklerini göstermeye başladılar. Bize içinde gebermiş bir fare bulunan delik bir eski çizme gönderdiler. Demek istediklerini anladık.

Sonra hoparlörlerinden bağırdılar :

— Seni unutmadık, Braun. Asla senin kadar büyük bir alçak Amerikan üniforması taşımamıştır. Sen gerçek yerinde, *Kraut*'ların arasındasın. Seni bekliyorum. Gelmekte çok gecikme. Mike Braun, kıçının binbaşısı, bölüğünden, kelleni kesmeye ve bize göndermeye hazır kişilere 20.000 dolar ve iki adamın taşıyacağı kadar sigara vereceğiz. Ama onlar bu işi yapmazlarsa, biz üzerimize alacağız.

Komandoları bütün gündüz boyunca yerlerinde kaldılar ve on iki kişiyi tepeledik. Gece yarısından biraz sonra, nöbetçilerimizi hakladılar. Ancak Lejyoner sayesinde siperlerimize kadar gelemediler. O doğal bir gereksinmesini gidermek için siperden çıktığında koşan iki gölge farketmiş. Hemen ateş açmış. Kirişl kırmaları için on dakikalık bir zoraki savaş yapmak zorunda kaldık ve bu bize daha on kadar adama mal oldu. Bıkmıştık artık. Yalnız Mike ile görülecek işleri vardı. Bizim hiç ilgimiz yoktu bununla. Ölçüyü aşmışlardı.

Lejyoner hücum kolunun hazır olduğunu bildirince, Mike zevkle ellerini oğuşturdu. Mike'ın kafadarını, saat yedide yemek zamanı aramaya gitmek istiyorduk. Tıkınmakla meşgul olacaklardı ve bizde de olduğu gibi bu boş saatti, kısa bir zaman parçası için bu işin güç olduğunu hayal ediyorlardı. Bu da Lejyoner'in bir fikriydi. Bununla birlikte atış vardı. Özellikle yalnız yemek için yaşayan Porta, durmadan hırıldanıyordu.

Mike ise, o da az heyecanlı değildi. Fakat Lejyoner onu sürükleyip götürdü. Heide ile Küçük Kardeş dikenli telleri makasla kestiler ve şimşek hızıyla öte yana geçtiler. Düşman mevzilerinin tam karşısında obüs çukurlarına girip büzüldüler. El bombalarının mandalları açılmıştı. Makinelilerin güvenlik düzenleri kaldırılmıştı. Güldükleri işitiliyordu.

Kızılötesi dürbünüyle Mike dostunu buldu. Bir mırıldanma içinde Küçük Kardeş'e Joe Dunawan'ı getirmek için kendisine yardım etme emri verdi.

Amerikalılar tıkınmalarından başka bir şey düşünmez gibi görünüyorlardı. Mike hücum işareti verdi.

İleri atıldık. Bir bomba, bir karavana üzerine düşerek onu havaya uçurdu. Sığınaklarının içine el bombaları sallıyorduk, siperleri de makineli tabancalarla tarıyorduk.

Büyük bir karışıklık oldu. Birkaç dakika sonra geri döndük. Geçerken makineli tüfeklerini kullanılmaz hale koyabildik. Soluk soluğa, kendimizi siperlerimize attık.

Mike öfkeden yemyeşildi. Küçük Kardeş fazla sertçe iş görmüş ve Dunawan'ı boğmuştu. Mike'ın bütün yapabildiği cesedi tekmelemek oldu. Onu en çok kızdıran ise, Küçük Kardeş'i cezalandırmanın olanaksızlığıydı, çünkü işlem kesinlikle yasaya aykırıydı.

Onu izleyen günlerde, yayla ve sapanla hedefe atış yapmakla eğlendik.

Yağmur yağmaya başlamıştı. Kamuflaj giysilerimizin içinde üşüyorduk. Başlarımızın üstünde sallanan tehdit edici bir yumruğa benzeyen manastıra bakıyorduk. Sabahın çok erken saatiydi. Birdenbire, güney doğuda ufuk tutuştu. Gök çatlıyordu. Bir dizi yüksek fırınlar görüyor gibiydik. Dağlar sallanıyordu. Bütün vadi korkudan titriyordu. Sekiz bin ton çelik üzerimize yuvarlanıyordu. Tarihin en büyük topçu bombardımanı başlıyordu. Tek bir günde mevzilerimiz üzerine bütün savaş süresince Verdün'e düşen kadar obüs yağdı ve bu yağmur ara vermeksizin saatlerce sürdü.

Siperlerimiz durmadan çöküyordu. Ellerimizle, ayaklarımızla ve dişlerimizle ışığa doğru yol

açıyorduk. Köstebeklere dönmüştük. Siperin duvarına, ya da daha çok, ondan kalan şeye sıkıca yapışıyorduk. Bu topçu cehennemi, şimdiye dek gördüklerimizin en kıyıcısıydı. 38 tonluk bir araba havaya fırlatıldı. Kulesi üzerine henüz başaşağı düşmüştü ki, hava basıncı onu ilk durumuna getirdi.

Bir siperi geçen bir bölük birkaç saniye içinde tümüyle diri diri gömüldü. Şurada ve burada topraktan dışarı çıkmış tüfek uçları görülüyordu. Hepsi bu kadar.

Geceleyin ilk çılgınlık nöbetleri patlak verdi. Adamlarla ne olduğunu anlayacak hale gelinceye kadar boğuşuyorduk. Onları her seferinde kendilerini dosdoğru ateşin içine atılmazdan önce de yakalamıyorduk. Yakıcı bir çelik cehennemiydi bu.

Teğmen Sorg kan kaybediyordu. Bacakları kopmuştu. İki sıhhiyecimiz ölmüştü. Biri bir direk altında ezilmiş, öbürü önünde patlayan bir obüsle ikiye biçilmişti. Küçük Kardeş'in burnunun yarısı gitmişti. Porta dikerken Lejyoner ile Heide onu tutmuşlardı. Bu tedavi bir cesetler yığını arkasında korunan bir delikte yapılıyordu. Bu hal bütün gece ve ertesi gün, bütün gündüz boyunca sürdü. Bataryalarımız çoktan susturulmuş haldeydiler. Savaş arabalarımız kullanılmadan yandılar.

Mermi yağmuru birdenbire kesildi. Karşımızdakiler deliklerinden çıkıyorlardı: Zavallılar. Bağırıyorlardı; gülüyorlardı. Sağ kalan kimse olmadığına inanarak, zaferlerinden emin, ilerliyorlardı. Makinelilerimizle, alev püskürtücülerimizle, kayalıkların arkasına büzülmüş bekliyorduk.

Bizi koşarak geçtiler. Ölmüş gibi davrandık. Sürekli olarak geliyorlardı. Birisi miğferime bir tekme attı. Başım vınlıyordu. Göreceksin, kerizim. Buradan sağ çıkmayacaksın! Göz ucuyla ayakları-

nı görüyordum; bağlı uzun Amerikan çizmeleri! Fransız tozlukları, İngiliz dolakları. Hepsi buradaydı. Yüzleri korkudan grileşmiş, birkaç zenci de vardı.

Boğuk bir sesle komut verdi :

— İleri, ileri!

Bir makineli kusmaya koyuldu. Kendi üzerimde döndüm, benimkini çamur birikintisinden çıkardım. Küçük Kardeş kayışı ayarladı. Doldur, ateş! Kurşunlar haki üniformalı askerlerin sırtlarına saplandılar. Onları biçiyorduk. Teslim olmayı denediler. Fakat ölüm hasadını yapıyordu. Onlara süngülerle ve küreklerle saldırdık. Cesetler üzerinde yürüyorduk; bağırsaklar üzerinde kayıyorduk; benzerlerimizi ellerimizle boğuyorduk.

Öldür, asker, öldür, vatan için ve asla elde edemeyeceğin özgürlük için!

Küreğimle kara bir çavuşun kafasını ikiye ayırdım. Kanı üzerime sıçradı. Kendimi derin çamurlu bir çukura, sipere attım. Orada bir şey kımılmıyordu. Düz bir miğferin altında bir yüz göründü. Bir korku çığlığı attım, küreğimi vurdum, adama eriştiremeksizin tabancamı boşalttım. Üstünden kanlar akarak kalktı. Karnına vurdum. Elinde bir süngüyle tekrar kalktı. Sıçradım, süngüsünü elinden kaparak keskin küreğimi birçok kez yüzüne indirdim.

Vatan için! İleri, kahraman, ileri! Süngünle ve küreğinle!

Bir Via del Capuccino barajı kurduk. Fikir Carl'dan geliyordu. Trafik memuru bize yardım etti. Caddenin iki ucuna direkler koyduk. Mario bilyeler aramaya gitti. Sonra bir parti kafakarış oynadık.

Bize karşı gelen çok kimseler oldu, fakat memur bağırmaya başladı. Bütün cadde oyunumuza katılıyordu. Yolun niçin kapatıldığını anlamayan taksi şoförleriyle, araba sürücüleri ile bazı tartışmalar bir yana, çocuklar gibi eğleniyorduk.

Sessizlik ancak bilyelerin gürültüsüyle bozulmuştu. Diz çökerek atıyorduk. Yağmur oyunu sürdürmemize engel oldu.

Sonra Maria de' Fiori'nin genelevi yönüne gittik, fakat yolda, İtalyan piyadeleriyle kavga ettik.

Via del Corso'nun büyük pastanesi önündeydik. Büyük cam kapılardan birini kırıp dağıttık. Karabinierler geldi. Yalnız İtalyan piyadelerini götürdüler. Bizse bir geneleve sığınmıştık.

Burada, Roma'da çok iyiyiz, dedi Carl.

ROMA'DA İZİN

Kamyon birçok defa bir obüs çuburuna yuvarlanacak gibi oldu.

İzin kâğıtlarının göğüs cebinde, kamuflaj ceketinin sert kumaşının altında hışırdadığını işitiyorduk. Hamburg'da on beş gün her şeyi unutma anlamına geliyordu bu kağıt parçaları. Gedikli yabancı ülke için izin koparma olanağından belirsizce söz etmişti. Alay bunu veremezdi. Eğer rastlantı olarak Hamburg'da bir tane düzenletirsem, Kopenhag'a gidebilirdim. Ne yapmak için? İsveçliler tarafından yabancı diye geri gönderilmek üzere İsveç'e dek devam etmek için mi? Zira onlar bu konuda özellikle uzman olmuşlardı. Üç gün önce, Roma'dan kaçmış ve İsveç'e giderek Stokholm'a dek uzanmış olan iki havacıyı kurşuna dizmiştik. Onlar bileklerinde kelepçeler, yanlarında koruyucular olarak Helsinborg'a kadar geri getirilmişler, orada askeri jandarmaya teslim edilmişlerdi. Biz onları idam ettik: Bir Panzer disiplin alayının mangası olarak. İçlerinden biri İsveçlilere lânetler yağdırıyordu.

Beyaz humbaracı apoletleri olan bir şef onbaşı bana :

— Sen nereye gidiyorsun? diye sordu.

Karşılık vermeksizin ona baktım. Yanıtlamaya hiç hevesim yoktu.

İnatçı köylü haliyle yeniden sordu :

— Sana nereye gittiğini sordum.

— Bu seni ne ilgilendiriyor, koca hırt? Ben sana nereye gittiğini sordum mu?

— Sen iyi bir köteği hak ediyorsun, ulan. Senin baban olabilirim.

— Hadi bakalım. Hazırım.

Palaskamı çıkardım ve elimin çevresine sardım.

Ne diye öfkelendiğimi anlamayarak tereddüt etti. Birine kızmam gerekiyordu. Babalık tam anında gelip çatmıştı. İlk jesti yapmak isterse onu öldürürdüm. Onu bin parçaya doğrardım. Vızgelirdi sonuçları. Umutsuzca şeyler yapma gereksinmesi duyuyordum. Pis pis yağ kokan bir arabanın kulesinde geçen altmış iki saat, sizi çıldırtmaya yeterdi.

Nakliyecilerle çevrilmiştim. Fakat arkalarda suda rengi açılmış ve kirlenmiş üniformalarıyla iki tayfa gördüm. Ceketlerinin düğmeleri yeşil - griydi. Birisi başlığının şeridini yitirmişti ve dünyanın en iyi niyetli insanının bile arkadaşının başlığında ne yazılı olduğunu okumasına olanak yoktu. İşaretlerinden denizaltıcı olduklarını gördüm. Onlarla tanışmak isterdim ve onların aynı şeyi istediklerini de hissediyordum. Fakat benim gibi, onlar da ilk adımı atmaktan korkuyorlardı. Sarsılan bir kamyonda yüz altmış kilometre yapmak zorunda olsak bile belki de tek söz konuşmayacaktık hiçbir zaman.

Daha iyi bir şey bulamayarak süngümle tırnaklarımı temizlemeye koyuldum. Bu Porta'yı yerinden sıçratırdı. İleri hattın iyi bir askeri hiçbir zaman tırnaklarını temizlemez. Porta banyo yaparken, eskimiş kirlerini bozmamak için ellerini suya batırmamaya çok dikkat ederdi. Küçük Kardeş'in sorunları yoktu, o ilke olarak hiç banyo yapmazdı: Beş kilometrelik çevre içinde onun izi bulunabilirdi. Tümenin bir rekortmeniydi de. 433'ten bir humbaracı hemen hemen üç ay süresince iki saatte üç yüz on iki bitle rekoru elinde tutmuş-

tu. Küçük Kardeş bir buçuk saatte üç yüz kırk yedi bitle onu yenmişti. Porta ile o, sırtında bir haç olan bir bitle çizgili bitleri çiftleştirerek yeni bir ırk yetiştirmeyi denemişlerdi. Ne yazık ki, çizgili bitler öbürlerini yiyorlardı. Küçük Kardeş, bizden, apışarası bitleri bulunan tek kişiydi de. Bununla gururlanıyordu. Ondan pekâlâ satın alabilirdik, fakat çok pahalıya, çiftini yirmi beş gram altına satmak istiyordu.

Kıl bitleri öyküsü Amerikalılarda başlamıştı. Gece devriyelerimiz sırasında onlardan söz edildiğini işitmiştik. Bir deniz piyadesi onbaşı kıl bitleri olmadıkça insanın iyi bir asker olamayacağını öne sürüyordu. Birkaç saat sonra siparlerine saldırdığımızda, Porta o onbaşının boğazını kesti. Ölünün ceplerini karıştıran Küçük Kardeş kıl biti dolu fakfon bir kutu buldu.

Bu öldürülen deniz piyadesi onbaşısı, başımıza çok dertler açabilirdi. 1916'da, Flandre'da Yabancılar Lejyonu'nda hizmet etmişti. Lejyoner öfkeliydi. Cesedi getirdi, manastırın arkasındaki bostana gömdü. O ve Barcelona bir haç yaptılar. Hacın üzerine ne yazmak gerektiğini öğrenmek için büyük bir tartışma sürdü. Çoğunluk şöyle yazmak fikrindeydi: B. D. deniz piyadesi onbaşısı Robert Kent. Fakat Lejyoner karşı çıktı, o şöyle istiyordu: 1'inci sınıf Lejyoner Robert Kent. Haçın kollarını da yeşile, Lejyonun rengine boyamak istiyordu. Bizse B.D. deniz piyadesinin renkleri olan kırmızı ve maviyi istiyorduk.

Sonunda anlaştık, becerikli bir keşiş haçın üzerine şunları yazdı :

Burada, Amerikan bahriye silâhendazları üniforması altında ölen 3'üncü alaydan birinci sınıf Lejyoner Robert Kent yatıyor. 2'nci yabancılar lejyonu seni selâmlar.

Yaşasın Lejyon!

Ertesi gün, karanlıktan yararlanan birinin haçın ortasına Amerikan kartalını kazımış olduğunu görünce, Lejyoner'in öfkesi korkunç oldu. Üç gün boyunca o ve Küçük Kardeş suçluyu aradılarsa da bulamadılar.

Roma'da kuzey ekspresine yetişecek kadar vakit bulmuştum. Fakat Tekgözlü için hastaneye uğramam gerekiyordu. Bir kadın hekime verilecek bir paket vardı. İnanılmaz şey, generalimiz ona âşıktı. Yosmasını görmek için acele ediyordunı. Onun gibiyse, görünüşü hoş olmamalıydı; çirkin aktörlerin en suratsızı Wallace Berry bile Tekgözlü'ye kıyasla bir tanrıydı.

Kadın güzeldi, olağanüstü güzel. Hanımın yatağında Tekgözlü'nün yerini aldım. Bir işti bu!

Ceplerim, sansürün burnunu sokmaması için mektuplarla tıka basa doluydu. Bunlar bütün tümeni yüksek ihanetle suçlayacak şeylerdi. En tehlikeli mektup Porta'nın beş yıldan beri gizlenen bir asker kaçağına yağdığı idi. Bir polis memurunun yardımıyla, para ödeyecek durumda olan kimselere yardım için bir «şebeke» kurmuştu. Fakat bu çetenin pençelerine düşüp de kesenin ağzını açamayan zavallı adamların vay haline. Porta'nın onlarla iş ilişkileri vardı; biz, ne «işler» çevirebileceklerini biliyorduk. Savaştan sonra Porta Almanya'nın önemli bir şehrinde polis komiseri oldu. Olası bir hakaret davası korkusuyla, kentin adını açığa vurmamayı yeğ buluyorum.

Kamyon Roma'ya vardı ve bir kışlanın avlusunda durdu. Duvarlarının rengi gitmiş iğrenç bir kafesti burası. İlk oturanlardan artık hiçbiri buradı değildi. Ya Afrika'nın kumlarına gömülmüşler ya da Libya'nın tutsak kamplarında çürüyorlardı.

Bir erbaş bağırdı.

Kamyondan inen bir denizci:

— Beni rahat bırak! diye karşılık verdi.

Torba omuzda, yan yana, bahriyeliler, kalçalarını yuvarlayarak kışlanın kapısını geçtiler. Ben erbaşların bağırmalarına aldırmayarak onlara yetiştim.

Yağ ve tuzlu su kokuyorlardı.

İspanya alanının merdiveni üzerinde kısa bir mola ile, çok uzun zaman yürüdük.

Via Maria de Fiori'de bir bara girdik, burası uzun bir tezgâhı olan bir tür dar koridordu.

Acemi gibi görünmeyen iki orospu tezgâha dayanmıştı.

Koruma gözlüğü boynunun çevresinde, bir trafik memuru bağırıyordu. Ağzının köşesinde bir yaprak sigarası vardı. Üniforması çamurluydu. Bizi görünce sustu.

Gövdesine bir kazak geçirmiş, boynunun çevresinde bir peşkir sarılı olan iri yarı patron, ilgisizce bir bardağı parlatıyordu.

Polis memuru alçak sesle mırıldandı :

— *Attenzione!* Pis Almanlar!

Bahriyelilerden biri, ufak tefek olanı, eli kılıcının siperinde aynasıza doğru dümen kırdı.

— Arkadaş, dedi, sen Romalısın. Biz üçümüz Almanız. Biz kimseye kötülük yapmayan dürüst tipleriz, yeter ki bizi rahatsız etmesinler! Sanırım tezgâhının arkasındaki patron da aynı fikirdedir. Yalnız kendine borçlu olunan şeyi ister. Bu hanımlar da, kendilerine verilmesi gereken verildiği zaman iyi hanımlardır.

Sustu, kılıcını çıkardı, ucuyla dişlerini temizledi ve aynasızın üzerine iyice eğildi. Boynu gerildi. Yanmış kızıl bir deri göründü. Buhar dolu bir odadan son anda çıkarıldıkları zaman sağ kalanların sahip oldukları türden bir deriydi bu.

— Ama, görüyor musun, aynasız, diye tekrar başladı, bizden hiçbiri pis değil!

Süngüsünü bırakıverdi, avucunu tezgâhın üzerine indirdi.

— Bize bira verin! Üç çeyrek ve bir çeyrek de slibowitz! Sonra kısır şampanya (*)

Patron hoşnutlukla güldü. Sonra peşkirle karnını sildi.

— Çarçabuk tıkınmak istiyorsunuz, hı?

Gerisini kaşıdı, sonra bir şampanya şişesinin tapasını dişleriyle çekip çıkardı.

Patronun arkasındaki tablolara bakıyorduk: Sinek pislikleriyle beneklenmiş çıplak kızlar... Yalnız yeni gelenlerin dikkat ettikleri türden resimlerdi bunlar. Alışkınlar artık uzun zamandır bakmıyordu onlara.

Henüz tek bir lâf etmemiştik karşılıklı. İlk kadehi içmeden önce bu yapılmazdı zaten. Uyulacak töreler vardır. Birlikte kadeh tokuşturmadan önce insan birbirine ne söyleyebilir?

Patron karışımımızı bir çeyrek saatte hazırladı. Ağırdan alıyordu.

Büyük yudumlar çekmeksizin kadeh tokuşturduk. Tayfalardan biri uzun bir sırık, sigaralar. Camel'ler sundu. İki kaltağı dikizleyerek apış arasını kaşıyordu.

— Hastaneye bir uzanıvermek gerek, diye açıkladı. Carl'ın bir şeyi kırılmış. O lânet yılan balıklarından (**) biri üstüne düşmüş. Hem sonra yağlanmaya da gerek var.

Yanmış etini göstermek için ceketini açtı.

«Kıbrıs yakınında kelle üzerine bir darbe yedik. Kırk sekiz saatten beri dalıştaydık. Komutan sabrını yitirdi. İkinciyi dinlemek istemedi. Perişkobu yükseltti. Çok gençti, horozluk taslamak istiyordu. İkincimiz (***) kırk sekiz yaşındaydı ve

---

(*) Yarı bira, yarı şampanya.

(**) Argoda torpido.

(***) Savaş gemisinde ikinci kaptan.

eski bir deniz kurdunun deneyine sahipti. Onu kaptan köşkünden geri çektiğimizde eti kemiklerinin üzerinde tutunmuyordu. Kaymar yağdan komutanı bulamadık. Tümüyle erimişti.

Bahriyeli şövalye haçını parlatıyordu.

«Aramızdan otuz yedisi orada kaldı, fakat salapuryayı geri getirmeyi başardık. Baş makinist sayesinde.»

Adı Carl olan küçüğü ona bağırdı :

— Tüm bunları niçin anlatıyorsun? Tokuşturalım!

Herbirimiz sıra ile ısmarladık. Patron dahi. Aynasız bile önümüzde sevimli oluverdi. Bardakların dibi kızların dekolteleri içine boşaltıldı.

Yeni bir orospu girdi.

Carl uzun boyluya bir dersek vuruşu yaparak söylendi :

— Otto, vay canına! Ona yumulmak istiyorum. Bu bana kaça mal olur? Bir gece için 500 veririm.

Kızla fiyatı tartışmaya başladı.

500 markta ve on paket Lucky Strike'ta anlaştılar. Kadın üçüncü katta oturuyordu. Otto ile birlikte onları izledik.

Patron koltuğumuza birkaç şişe bira sıkıştırdı.

— Bir saat sonra, dükkânı kapadığım zaman sizi görmek için uğrayacağım, diye bağırıyordu.

Yosma başta olarak, dar bir merdiveni çıktık. Robunun altında kenarları kara dantelalı kırmızı bir külot görünüyordu.

Carl küçük homurtular çıkararak elini baldırları üzerine koydu.

— Çok hoşuma gidiyorsun!

Uzun bir koridor boyunca her türlü zımbırtıya çarparak, karanlığın içinde gülerek onları iz-

ledik. Sıra ile kibritler çakıyorduk. Zaman zaman bir yudum içmek için duruyorduk.

Bir kapının arkasında bir kadın inliyordu. Bir adam çapkınca bir kahkaha attı, bir karyola gıcırdadı. Bir şey yere düştü. Bir şişeydi, kuşkusuz.

Otto kilidin deliğinden bakarak mırıldandı:

— Usulünce gitmeyenler var.

— *Sbrigaveri*, diye homurdandı sabırsız kız. Niçin orda kaldınız? Gelmezseniz, başkalarını bulurum. Gece kısa. Acelem var. (Kara kehribar rengi saçlarını geriye attı). Eee? İstiyor musunuz, evet mi hayır mı?.

— Geliyoruz, diye homurdandı, Otto. Bir yudum içmek için durduk. Dikkat etmedin mi; Carl, bütün kahpeler gibi, aceleci. Dünyanın bütün iş adamlarından daha fazla. Müşterileri ikişer ikişer alan, Selânik'teki o ince uzunu hatırlıyor musun?

Biraz Almanca anlayan kız:

— Bana kahpe deme, diye bağırdı. Senin için, tayfa, ben bir sokak kızıyım, bir fındık faresi, bir dişi köpek, bir yosma, istediğin her şeyim, bir kahpe değilim.

— İyi... İyi... diye boyun eğdi Otto. Becerini anlayacağız. Adın nedir?

— Lolita.

— Lolita. Ad hoşuna gitti Otto'nun. Lolita. Baksana, Carl, sen daha önce bir Lolita ile yattın mı?

— Hatırlamıyorum. Lolita, bize hamağını göster.

— Son kez nerede uçuşa gitmiştik?

Carl düşünceli düşünceli kulağını kaşıdı.

— Bone'da ya da daha çok Brest'te doldurma yaptığımızda mıydı?

Otto güldü.

— Yok canım, Trondheim'deydi. Sen merdi-

ven boyunca kaymıştın, ben de ayakyollarına sıkışmıştım. Ne geceydi!

Lolita koridorun öbür ucundan bağırdı :

— Ne çenesi düşük heriflersiniz? Haydi, gelin, bitirelim.

— İşi aceleye getiremezsin, diye azarladı Carl. Sana bir gece için para verdim, vakti nasıl geçireceğim beni ilgilendirir. Seni üfürme arzusunda olduğumu kim ileri sürdü sana? Ya sadece sana ninni söylemek istiyorsam?

Bir bira şişesi Otto'nun koltuğundan kaydı, koridorda yuvarlandı ve merdivene düştü. Onu yakalamaya çalışırken öbürlerini koyverdi, dengesini kaybederek sağırlaştırıcı bir gürültüyle merdivenden teker meker yuvarlandı.

Carl ile ben yardımına koşmak için atıldık. Kapılar açılıyordu. Erkekler ve kadınlar yalnız İtalyanların yapabildiği gibi hep bir ağızdan bağırıyorlardı. Kocaman bir kızın yanındaki ufak tefek bir adamcağız, bize bir mariz çekeceğine söz verdi, fakat Otto'yu görünce çarçabuk içeri çekildi ve kapısının arkasına bir komodin ve bir varille barikat yaptı.

Patron merdivenin aşağısında göründü. Vücudu terden parlıyordu. Elinde bir sopa vardı.

— *Per Bacco! Accidenti!* Sizi rahatsız mı ediyorlar, çocuklar? Ben onlarla ilgilenirim.

— Yok, yok, yalnız şişemi kaybettim, diye karşılık verdi Otto.

— Kırılmış mı? diye bağırdı şişko patron.

— Hayır, ne mutlu ki kırılmamış, ama ne berbat merdiven. Bu bana Nagazakiyi hatırlattı. Orada boktan bir merdiven vardı. Sağ ayağında yalnız üç parmağı olan bir Japon kızından firengi kaptığım geceydi.

— Firengi mi, diye bağırdı, Lolita, mersi, benden paso.

Koridor boyunca kaçtı ve bir kapı şırak diye kapandı.

— Sersem hırt! diye söylendi Carl. Firenginden söz etmek gerekir miydi? Anlamıyor musun, Otto, bu şeyler sıkı sıkıya gizlidirler. Ben, Pire'de bana geçirdikleri belsoğukluğundan söz ediyor muyum? Senin hatan, Otto. Bu lânet bara girmeyi istemiş olan sensin. Sana önerdiğim gibi call-girl' lere el atsaydın, hiçbir şey olmayacaktı.

— Carl-girl'lerin temiz kıçlı olup olmadığını biliyor musun? diye kendini savundu Otto. Kısmetinin kapalı olduğu bir çağda isen, şatoda bir prensesle tıngırtı yapsan bile kapman gerekeni kaparsın.

Birkaç şişe açmak için dar merdivenin basamaklarına oturduk, sonra her basamakta bir bira molası vererek ağır ağır tekrar yukarı çıktık.

— Artık bir şeye değmez, bira! diye söylendi Otto. Bu bira kokuyor, bunun adı biradır, bu bira fiyatınadır, fakat tadı kaçtı. Bira kötüleşmeye başlayınca, savaşa son vermenin zamanı gelmiştir. İyi bira olmadan savaş yapılamaz.

— Siz muvazzaf mısınız? diye sordum.

— Elbette! diye homurdandı Carl. Duvara tükürdü. Okulda birlikteydik, Otto ile ben, birlikte çok dayak yedik. 1924'te Bahriyeye girdik. Bize sunulabilen tek sürekli iş de bu oldu. On iki yıl için imza attık. Yaşamı küçük parçalara ne diye bölmeli?

— Ama sadece tayfasınız? diye hayret ettim.

— İstemiş olsaydık, uzun zamandan beri baş gemiciler olabilirdik, diye güldü Otto. Beş kez rütbemizi indirdiler. Hep biraz fazla paçoz öyküleri... Fazla bira... Ve fazla budala subaylar. Fakat bu kahpe savaşta, iyi eğlendik. Şimdi eski Kiel denizaltı okulunun yetmiş beş gencinden sağ kalan üç kişiyiz.

— Savaşı kaybettiğimiz zaman ve Bahriye dağıtılmış olursa, ne yapacaksınız?

— Boşuna konuşuyorsun, boşuna, oğul! diyerek başını salladı Carl. Bahriye dağıtılmaz. Sizleri, evet, sizi şeytana havale ederler. Kuşkusuz, belli bir zaman için denizaltılarımızı da bizden alırlar. Mayınları da tararlar. Bunu çok denediler. Herkes bizi sevecektir. Limanda olduğumuz zaman, bedava bira içeceğiz. Sıkıntılar sizin için olacaktır, siz tankçılar için. Eğer iyi bir iş istiyorsan, mayın temizleme kurslarına yazıl. Bu iş sonra çok yararlı olacaktır. Bir kıral gibi yaşarsın.

Otto, Lolita'nın kapısını bulmuştu. Eğer açmazsa kilide ateş etme tehdidi savurdu. Durumun ciddiliğini ona anlatmak için tabancasını gürültüyle doldurdu.

— Kapıdan uzaklaş, ateş ediyorum, diye bağırdı.

İki sürgü çekildi ve Lolita bir küfür seli boşalttı.

Koridorun öbür ucunda bir kapı açıldı, güleryüzlü bir kız bize içeri girme teklifinde bulundu.

Otto tabancasını kılıfına soktu. Lolita unutulmuştu. O hiçbir zaman var olmamıştı sanki.

Kendimizi tanıttık ve el sıkıştık. Adı İsabelle idi. Lavabosunun yanında bütün bir bira fıçısı vardı. Tavana koca bardaklar asılmıştı.

Otto hemen soyundu. Çorabında büyük delikler ve pantolonunun üzerinde küf lekeleri vardı. Çizmelerini gösterdi.

— Bunları kurutmak olanaksız. Son metreleri yürümesi gerekti. Yiyecek içecek gemisi yanaşamıyordu. Ne berbat yaşam!

İsabelle robunu çıkardı ve kara kombinezonuyla göründü. Ona hayranlığımızı belirttik. Carl ile ikimiz karyolanın kıyısına oturduk, her birimizin elinde bir bira bardağı vardı. Otto ile İsabelle

yavaşça boğuşuyorlardı. Duruş üzerinde uzlaşamıyorlardı. Fakat, sonunda, kız teslim oldu. Karyolanın üzerine diz çöktü. Carl ile ben biraz öteye çekilmek zorunda kaldık. Sonra yeni güçlükler çıktı. İngiliz kaputu ona uygun gelmiyordu. Komodinin son gözünden ona bir tane almaya gittim. İsabelle Otto'nun onu uygun şekilde koyduğundan emin olduktan sonra :

— Hazırım, diye belirtti.

— Tamam, haydi, dedi Otto boğuk bir sesle.

Carl tutsakların teslim edildiği depo gemiler üzerine uzun uzun ayrıntılı bilgi verdi.

— O gemilerden birindeyken, hayatımın en müthiş kızını arakladım. Kıçında gerçekten ateş olan bir Zenciydi. Şeytanın bütün güzelliklerine sahipti. Ne kıvırıyordu, dostum, bir bilsen!...

Otto doymuş tavırla kalktı. Sıra Carl'da idi. Pantolonunu çıkarırken anlatmasını sürdürdü.

İsabelle bacaklarını onun kalçaları çevresinde düğümledi.

— Ve ona yumulurken, kaşıkla havyar yiyordum. -İsabelle'e hitap ederek- Fransız usulü yaparsan 100 mark veririm, dedi.

— Olur, nasıl istersen.

— Zenci'yi gemiye getirmeye çalıştım, fakat biz tam ambar kapağından içeri kayarken, ihtiyar bizi gördü. Bu bana on iki güne mal oldu, fakat bu kıza bir sefer, on kez on iki güne değerdi. İsabelle'in kaba etlerini çimdikleyerek, güzel mal var sende dedi.

Otto kullanılmış prezervatifini pencereden attı ve çizmelerini ısıtma aygıtının yanında kurumaya bıraktı.

— Baksana, Sven. Birlikte birkaç gün geçirsek mi? Hastane bekleyebilir. Bu delikte bir tur yapmak fikrindeyim, Roma'yı tanımak iyi bir öğrenime katkıda bulunur.

İznimin değerli birkaç gününü feda etmeye fit olarak, ona evet dedim.

— Bana hayran olunacak bir perakende şarap satıcısından söz ettiler. Elimde adresi var.

Carl biraz soluk almak için, ellerini İsabelle'in ampullerinden kaldırdı. Sonra İsabelle çalışmaya koyuldu.

Kapı şiddetle vuruldu.

İsabelle kızgın bir sesle :

— Ne var? diye bağırdı.

— *Via di qua!*

— Öyle yaygara etme, Allah aşkına. Benim, Mario, dedi barın patronu boğuk bir sesle.

Otto kapıyı açtı. Mario, sırtında bir kasa bile ile girdi.

Kasayı odanın ortasına koyarak açıklama yaptı :

— Size birkaç şişe getirdim, susadıkça çekersiniz. (İsabelle'in hayadaki kaba etlerine bir şaplak attı). İş üstündesin, ha? diye sırıttı. Başını geriye doğru eğerek bir şişeyi dibine dek boşalttı.

Carl bitirmişti. Otto yeniden başlamak niyetindeydi. Kızın şişman baldırlarını ayırdı. Bacaklarını omuzlarının üzerine koyarak :

— İşte savaşçının dinlenmesi, dedi.

İsabelle kurtularak :

— İngiliz kaputu yok! diye bağırdı.

Ben yine çekmeceye dalmak zorunda kaldım.

— Umarım ki kâğıtlarınız düzgündür, dedi Mario. Askeri jandarmalar bir saat sonra geçerler.

Ben tasasızca :

— Hiçbir şeyden korkmuyorum, dedim.

— İznin Roma için geçerli mi?

— Hayır, Hamburg için.

— O halde seni posta ederler. Burada bulmamaları gerek! Boş ver! Pek önemi yok. Vaktiniz var. Mahzende ufak tefek bir yaşlı kadın oturu-

yor. Kördür, ama müthiş bir kulağı var. Onları duyar duymaz, avludaki duvara çarpıp bir şişe kıracak.

Otto yorulmuştu. İsabelle taharet çanağı üzerinde ata binmiş gibi duruyordu. Bu Mario'ya fikirler verdi. Karyolaya kadar gitmek için bile vakit kaybetmediler; işi iki köpek gibi, yerde yaptılar. Mario bira bardağını elinin yetişeceği yerde tutmaya özen gösterdi. İçerken bile durmuyordu. Kimse bundan sıkılmadı. Niçin? İsabelle mesleğini yapıyordu, biz de müşterileriydik.

Mario terliyordu.

— Of! diye soludu. Artık antrenmanım yok. Bunu sık sık yapmam gerek.

— İstediğin kadar gelebilirsin, baba; ödeyecek paran varsa, elbette, yoksa perde iniktir, diye açıkladı İsabelle.

Otto merakla sordu :

— Sevdalın yok mu?

— Şimdi yok. Sekiz gün önce onu alıp götürdüler. Yahudilerle gönderdiler.

— Onu ne yaparlar, diye sordu Carl.

— Onu deneyler için, kimyasal dalgalar için kullandıklarını söylüyorlar.

— Polonya'daki büyük kamplarda gaz odaları var, dedi Mario.

İsabelle bana dönerek :

— Sen de istiyor musun? diye sordu. O halde, şimdi formundayken gel.

Önce sıvışmaya çalıştım. Öbürleri bunu çekingenlik diye kabul ettiler ve bana yardıma giriştiler. Nasıl olduğunu söylememem daha iyi, yoksa pornografiye ilişkin yasanın kovuşturmasına uğrarım.

Tam faaliyet halindeyken, Carl şaşırtıcı bir bağırmayla işinizi yarıda kesti.

— Kolunu göster! Damgalı olmadığını umarım.

Makinemsi bir hareketle kolumu kurtardım, sonra kanım tepeme çıktı.

— Kerizler! Bundan size ne?

Yarı dolu bir oturağı aldım ve Carl'a fırlattım. O başını eğdi, oturak Mario'nun suratının ortasını buldu. Bu, destansı bir dövüşün başlangıcı oldu. İsabelle bile katılıyordu.

Avlunun dibinden bir boruya çarpılarak kırılan bir şişenin şangırtısı duyuldu. Merdivende ayak sesleri vardı. Nalçalı çizmeler gürültü yapmamaya çalışıyorlardı.

Mario sıçradı.

— Eh! Çocuklar, geldiler. Kör onları duydu. Korniş üzerine çıkınız. *Sbrigatevi!*

Çoktan karyolanın altındaydım, fakat bacaklarımdan çekildim.

— Ahmak, diye hırladı İsabelle. İlk bakacakları yerdir burası.

Mario bizi pencereden itti.

— Dışarı, kaşkavallar! Diklenmek yok! Sizi burda bulurlarsa, barı ve bütün evi kapatırlar. Uğursuz Almanlar! Bana kalırsa, kendi kendinize istediğiniz şeyi yapabilirsiniz, fakat bizi, biz Romalıları rahat bırakınız!

Tabancam dişlerimin arasındaydı ve boynumda iki bomba asılıydı. Aşağıya bakınca başım döndü.

Carl tam arkamdaydı. Pırtılarını unutmuştu ve aptalca gülüyordu.

Denizciler torbalarını aşağıya, avluya attılar. Evde başı dertte olanlar yalnız biz değildik. Binanın yüzüne üzüm salkımları gibi takılmıştık. İsabelle :

— Aşağıya bakmayın, diye öğüt verdi.

Çok korkuyordum! Kendilerinden olanlar tarafından kovalanmak! Lânet olsun tüm ülkelerin polislerine.

Yaşam niçin bu denli karmaşık? Ne yapmıştık? Bir gecelik özgürlük! Hepsi bu. Ama bizi katiller gibi kovalıyorlardı.

— Kepim ve fişekliğim içerde kaldı, diye telaşla fısıldadım.

Taşların üzerine bir tekme atan Carl:

— Budala, diye söylendi.

Mario göründü.

— *Pek Bacco*, siz Almanlar, ne hırtlar sürüsüsünüz! Unutulmuş şeyleri bize uzattı.

İki dakika sonra, bekçi köpeklerinin kapıları zorladıkları duyuldu. İsabelle'e küfrediyorlar, Mario'ya vuruyorlar, İtalya üzerine tükürüyorlardı.

Pencere şiddetle açıldı. Biz, kendimizi sessiz tuğlalara dönüştürerek duvara yapıştık. Bizi burada bulurlarsa, ölüm kesindi. Hiçbir açıklama bizi kurtaramazdı.

0,8'liğimin emniyet düzenini açtım. El bombasının şeridi Carl'ın dişleri arasındaydı.

Dört köşe ışıkta parlayan çelik bir miğfer altında granit bir yüz gördüm. Bir cep fenerinin ışık demeti avluyu taradı.

— Sevgili İsa, eğer varsan, bize yardım et, yalnız bir kez! Yarın âyine gideceğiz.

Oh! Aman, aman! Ne dua ettim!

Jandarmalar bağırıp sövüp sayıyorlardı. Birisi haykırdı. Sandalyenin üzerine coplar indi.

Bir tabanca patladı. Bardaklar kırıldı. Küfürler.

— Yakala onu, şu hırboyu, diye emretti kalın bir ses.

Nalçalı çizmeler merdiveni gürültüyle indiler. Ateş eden herifi bulacaklar mıydı? Gövdesinin bütün kemiklerini kırarlardı. Bekçi köpeklerinin üzerine ateş eden cezasız kurtulmaz. Sessiz caddede kamyon motorları vınladılar.

Çekip gittiler. Gece ele geçirdikleri avla birlikte.

Dar kornişin üzerinde parmak parmak ilerliyorduk. Tam pencereden içeri girmeden önce, Otto bizi uyardı :

— Dikkat, belki de yalandan gitmiş gibi yapıyorlardır.

Soluk soluğa idi. Beynim artık çalışmıyordu. Tırnaklarımdan biri kırılmıştı. Parça tam olarak ayrılmamıştı ve parmaklarımı oynattığımda beni rahatsız ediyordu.

Yeniden bir pencere açıldı. Parlak bir miğfer çıktı. Damın üzerinde yürüyorlardı. Üçümüz de solumayı kestik.

Sonra Mario ile İsabelle penceredeydiler, girmemize yardım ettiler.

— Beni mahvedeceksiniz, Pis Almanlar (*), diye küfretti Mario. İyi kurtuldık.

Tere bulanmıştı.

— Eğer bu adamlarla bir karşılaşırsam, onları çıplak ellerimle boğacağım. Yarın âyine gideceğim; inandığım için değil, ama yine de gideceğim. (Alnını sildi). Rita, o salak kız, dolabına bir herifi saklamıştı. Üç gün önce bir tutsaklar kampından kaçmış bir İngiliz. Onu daha önce bir kez kapı dışarı etmiştim. Ona İtalyan kimlik kâğıtları sağladık. Yalnız, dolaba gizlenmemiş olsaydı, yakayı sıyırmış olacaktı. Bir inek bile, bir dolaba gizlenmiş bir hırttan kuşkulanır.

Oda konuşan kimselerle doldu. Hakiki bir Babil kulesi. Büyük karyola üzerine yığılmışlardı. Çoğu ferahlıktan gülüyordu. Fakat, bir köşede, yüzü ifadesini yitirmiş, pek güzel bir kız duruyordu. İngiliz onun dostuymuş.

(*) Savaştan sonra Mario'yu ziyaret ettiğimde, bana, Almanlar yüzünden çektiği aynı sıkıntıları daha sonra Amerikalılardan çektiğini anlattı.

— Onu merdivende bacaklarından sürüklediler, diye fısıldadı. Başı her basamağa çarpıyordu.

Akşamleyin, tanışmış olduğumuz trafik memuru ona bir içki şişesi uzattı. Belirsiz sözcükler mırıldanarak reddetti kız.

Sivri burunlu ufak bir adam :

— Heinz'i nerde buldular? diye sordu.

Gözleri kızarmış şişman bir kız :

— Kabinelerin lavabosu altında, diye açıkladı. Gitmek üzereyken biri geri döndü ve cep fenerini lavabonun altına çevirdi. Hiç de kızmamıştı. Pek yüksek sesle gülerek Heinz'e : «Gel, küçüğüm. Bunun içinde yapyalnız olmak acıklıdır,» dedi, Heinz bir delilik nöbetine kapılmış olmalı. Tabancasını çekti ve jandarmanın koluna bir kurşun sapladı. Öbürleri geldiler. Heinz'i dipçik vuruşlarıyla öldürdüler. Sonra tekmelerle bir futbol topu gibi aşağı indirdiler.

Mario iki büyük yudum arasında :

— Heinz'in öldüğünden emin misin? diye sordu.

Şişman kız başıyla evet işareti yaptı.

Otto, inanmış olarak :

— Köpeklerden nefret ederim, dedi. Düşüncesini kesinlikle belirtmek istiyordu, fakat Carl sözünü kesti :

— Vız gelir! Yaşasın savaş! Barış uzun ve korkunç olacak! Kızların, içkilerin ve iyi kafadarların yok mu? Köpekler de gitti. Daha ne gerek yani?

İsabelle bir plak koydu. Müziğe aldırmaksızın herkes istediği dansı yapıyordu. Bir kızın gözü morarmıştı. Mario aynasızın kafasında bir şişe kırdı. Pencerelerden işiyorduk. Bu kızlar için kolay değildi. Düşmesinler diye onları tutmak gerekiyordu. Kimse kendi yokluklarında ilginç şeyle-

rin geçmesinden korkarak odadan ayrılmak istemiyordu.

Polis ile bir kız bu dünyadan ayrılmak gibi ağır bir karar verdiler. İntihara hazırlandılar. Banyo teknesini doldurmalarına yardım ettik, sonra başlarını bir zaman suyun altında tuttuk. Birdenbire fikir değiştirdiler. Carl kızdı ve onları karaktersiz budalalar diye niteleyerek, başlarını birbirine vurdu.

Yerde, merdivene dek çiftler yatmışlardı. Mario pis ayaklarını kımıldayan belimin üzerine koydu. Anna ile beni rahatsız etmek için değil, fakat başka yere koyamadığı için. Başı Luisa'nın iri memeleri arasında, şarkı söylemeye koyuldu.

Du hast Glück bei den Frauen, bel ami,
gar nicht elegant, gar nicht charmant (*).

Bir şarkıdan çok anımsamaydı. İki ölçü arasında bir yudum yuvarlıyordu. Uzun kazağı sıyrılmıştı ve baştanbaşa kıllı karnının bir parçasını meydana çıkarıyordu.

Bir zaman, bir karyolanın altında kalan Otto ile bir kız tekrar göründüler. Otto kızı geldiği yere itti ve sırtını karyolaya dayayarak oturdu. Bir kız uzun çıplak bacaklarıyla onun omzunu okşadı. O da kızı dizlerinin altında tutarak şarkıya başladı.

Wir lagen vor Madagaskar,
Und hatten die Pest an Bord (**).

Yukardan iki kız dostlarıyla topluluğa katıldı. Doğu halılarından ve kristal avizelerden bıkmışlardı. Kara tırnaklar görmek ve kaba sözcükler

---

(*) Kadınlardan yana şanssın açık güzel dost, / hiç de zarif değilsin, hiç de sevimli değilsin!...

(**) Madagaskar önlerindeydik / ve gemide veba çıkmıştı.

duymak istiyorlardı. Birisi annesinin aşığıyla zehir içerek canına kıymış olduğunu anlattı.

— Annesi de bir orospuydu, dedi Carl. Beninle aşk yapar mısın? diye teklif etti.

Kız onun boynuna atıldı ve koridorda sarmaş dolaş oldular.

Otto çırılçıplak iki kıza dayanmış halde salınarak geldi.

— Yüksekten kimselere güvenme, diye bağırdı. Parmağıyla, yeni gelenlerden birini suçlayıcı şekilde işaret ediyordu. Soluk alır gibi yalan söylerler. Onlar bizden değillerdir. Komünisttirler.

İkinci şık kız gülmeye koyuldu. Boynuma atıldı. Otto fermuarını açmama yardım etmek istedi. Sonuç: Rop yukardan aşağı yırtıldı.

Carl şarkı söyledi :

Die Neger in Afrika sie rufen alle laut:
Wir wollen heim ins Reich! (*)

Otto jigololardan birine gürledi :

— Sen komünist misin?

Beriki doğruladı. Yumruğunu kaldırarak: «Kızıl Cephe» gibi bir şey zırladı.

Cebinden P. 38'lik bir tabanca çıkaran Otto:

— Ne velet! diye homurdandı. Sonra devam etti: Caddeye in, Gestapo'dan bir herif, ya da bir bekçi köpeği bul ve bununla dikil karşısına! Cesaret edemezsin, küçük salon pisliği! Sizi tanırım. Hıh! Yaşlı bir Roma kedisi sizin onunuzdan daha değerlidir.

Herkes dinliyordu. Otto berikini hırpalamayı sürdürüyordu. Otto denizaltıcı tipiydi, büyük burjuvazi kokan her şeyden nefret ederdi. Entelektüel

---

(*) Afrika'da zenciler bağırırlar avaz avaz: / Biz Almanyayı istiyoruz!

sözcüğü onun üzerinde bir kırmızı bez etkisi yapardı.

Genç herif, tabancası cebinde olarak çıktı. Bir çift onu alıkoymaya çalıştı.

Az önceki kız geri geliyordu. Bana:

— Üniformanı çıkar ve benimle gel, diye teklif etti. Savaş pek yakında bitmiş olacak.

Baldırlarını okşadım; bacakları açık ve sarkık halde kendini sırt üstü karyolaya attı. Üzerine atılarak, gerilmiş memelerini ısırdım.

Otto hâlâ söyleniyordu :

— Komünistler! Yağma yok! Kıçında bir gamalı haçla bir yedek aynasız görür görmez teslim bayrağı çekerler.

Herkes bira çekiyordu. Bir kız kustu.

Birdenbire birbirini karşılıklı olarak bira çalmakla suçlayan Mario ile aynasız arasında kavga çıktı. Sonra her şey yatıştı.

Elisabeth ile karyolaya yatmıştım. Başı üzerime ağır geliyordu. Ölmüş olmayı isterdim. Otto lavabonun önüne diz çökmüştü. Carl ile Rita dolabın içine oturmuş, tartışıyorlardı.

Mario sabırsızca :

— Haydi, sarhoşlar sürüsü, dedi. Giyinin. Ayine gideceğiz. Öbürleri çoktan gittiler.

Saint-André kilisesi serindi. İki sıra üzerinde hepimiz birlikte yer aldık. Yüzler düşünceliydi.

Rita, Aziz Bakire'ye benziyordu. Ne de olsa, bizim için, Bakire Meryem'in yüzü de aynı şeyi anlatıyordu.

Arka arkaya mihraba doğru ilerliyorduk. Otto, Carl'a bir yudum içki sundu. İlahiye gitme alışkanlığında değildik. Elbette bize cesaret verilmesi gerekiyordu. Öbürleriyle birlikte diz çöktük.

Gözlerimi haça gerilmiş İsa'ya doğru kaldırdım ve elimde olmayarak mırıldandım :

— Bu gece, bekçi köpekleri geldiği zaman,

yapmış olduğuna teşekkürler. Yakalanmış olanlara yardım ediniz!

Tam yüzüme bir güneş ışını vurdu. Yorgun gibiydi. Koltuğumda bir el hissettim. Bu pis pis bira kokan Mario idi.

— Gel, Sven! Uyuyorsun!

— Bas git, dedim.

Tutuşu sertleşti, hemen hemen haşin bir hal aldı. Otto onunla birleşti ve elinin tersiyle enseme vurdu.

-— Soytarılık etme! Sanki Tanrı'yı tanıyorsun!

Beni sürüklediler. Carl, gümüş tepsiyi aşırmak istiyordu, fakat Otto ile Mario onu fazla ileri gitmiş kabul ediyorlardı.

— Eğer bu bir papazın kolunun altında olsaydı, ona bir yumruk atarsın ve tepsiyle tüyerisin, fakat onu bir kiliseden yürütmek... Böyle bir şey asla yapılamaz!

Carl'ın bu düşüncelere aklı yattı, ama o denli hayal kırıklığına uğramış ve öfkelenmişti ki, gezici bir müzisyeni pataklamaya koyuldu.

Birkaç saat sonra Mario ile kızlara veda ettik. Torba sırtımızda şehir turuna başladık. Birçok meyhaneye uğradık

Bir geneleve de girdik. Bir aralık da, bir resim sergisine daldık. Fakat bu bir yanlışlıktı. Carl bir çıplak kadın resmine gönlünü kaptırdı. Bunun bedelini öğrenince sergi komitesine çattı. Bizi polisle tehdit ettiler. Bu adamlar hep polisle tehdit ederler. Bize birer bardak bira sunmuş olsalardı dört büyük aynanın kırılmasını önlemiş olurlardı.

Via Cavour'un şık bir lokantasında metrdotel ve dört garsonla kavga ettik. Başlangıçta, torbalarımızı vestiyere almayı reddetmişlerdi: İlk bağrışmalar bundan ileri geldi. Otto giriş yerinde ço-

raplarını değiştirmek isteyince daha da kötüleşti, fakat işi bize servis yapmayı reddetmeye kadar vardırdıklarında, her şey çığrından çıktı. Carl ormanları söküp deviren bir tayfun gibi, personeli yere yıkarak mutfağa daldı ve bir tepsi börek kaptı.

Orta yaşlı iki polis bizi tutup, küçük bir caddedeki başka bir lokantaya götürdü, orada daha iyi karşılandık. Börekler hâlâ Carl'ın koltuğundaydı. Şık lokantanın bir hediyesi. Bizden kurtulmuş olmaktan çok memnundular.

Öbür meyhaneye girmeden önce, Carl iki memuru uyardı.

— Siz, kaldırım amiralleri, sizleri gönüllü olarak izlediğimizi anladığınızı umarım?

Bira bardaklarının önünde memurlar bize çok iyi anladıklarını garanti ettiler.

Gece geç vakit bir çeşmenin önünde bulunuyorduk. Carl bir fırtına sırasında, bir cankurtaran simidinin nasıl kullanıldığını göstermek için, havuzun içine atladı. Otto ile ikimiz dalgalar yapıyorduk.

Bir pencere açıldı; uykulu bir ses bizi kaba bir şekilde, çok gürültü yapmakla suçladı.

Carl havuzdan bağırdı :

— Uğursuz spagetti, büyük Almanya'nın bahriyesinin kurtarma talimini bozmaya nasıl cüret ediyorsun?

Otto bir taş alarak Romalının suratına yolladı. Adam, karısı kolundan tutmamış olsaydı, pencereden sıçrayacaktı. Üçüncü katta oturuyorlardı.

Otto bir taş daha fırlattı, fakat bu kez komşu pencereye vurdu. Bütün cadde uyanmıştı.

Çok büyük bir dövüş başladı. Adeta ufak bir ayaklanmayı akla getirebilecek kıvamdaydı. Genel karışıklık son kertesine varınca biz çekildik.

Kavganın niçin başlamış olduğu artık bilinmiyordu.

Ertesi sabah üçümüz birden hastaneye gitmeye karar verdik. Fakat düşünülen şey her zaman yapılamaz. Şanssızlık Cenova üssüne katılmaya giden bir İtalyan tayfasıyla karşılaşmamızı istedi. Yanında, hastaneden bir tahta ayakla çıkan bir piyade onbaşısı vardı. Adam, takma organını sevmiyordu. Çünkü canını acıtıyordu. Onu koltuğunda taşıyor ve bir koltuk değneği yardımıyla yürüyordu. Başlangıçta ona iki koltuk değneği vermişlerdi, fakat o birini bir çobana satmıştı. Fakat çobanın gereksinmesi yoktu, ama o ileriyi gören bir adamdı. Askere :

— Savaşta başınıza ne geleceği bilinmez, demişti. Bir şey bana, er ya da geç koltuk değneği bulunmayacağını söylüyor.

Bize yaklaştıklarında, Via Torino'da bir merdiven üzerinde oturuyor ve kızarmış sardalya yiyorduk. Onlara oturmalarını teklif ettik ve sardalyalar ikram ettik.

Biraz çene çaldık. Birden bir temizlik isteği duyduk. Yakındaki genel banyo binasına atıldık. Kadınlara ait bölüme dalmışşız. Çırılçıplak, giysilerimiz kollarımızın altında ve torbalarımız sırtımızda olarak, bir pencereden kaçıp bir tahta perdenin arkasında tekrar giyindik.

Umberto Köprüsü'nde yollarımız ayrılıyordu. Öbürleri daha uzun zaman kalmaya cesaret edemiyorlardı. Çoktan beri, tam bir aydır yoldaydılar. Kâğıtları mühürlenmişti, fakat sahte mühürlerle.

İtalyan tayfa küçük bir caddede bağırdı :

— Eh! Çocuklar, savaş bitince 3 kasımda burada tekrar buluruşuz.

Bağırma sırası Carl'a geldi :

— Tayfa, olmaz bu, savaşın 4 kasımda bitti-

ğini düşün! Savaşın bitiminden üç ay sonra, günü gününe burda aynı yerde buluşmayı öneriyorum.

Tayfa :

— Sizin olduğunuz yerde mi, bizim olduğumuz yerde mi? diye sordu.

Birbirimizden çoktan o denli uzaklaşmıştık ki, güçlükle anlaşıyorduk. İnsanlar, şaşkın halde, çevremizde duruyorlardı. Carl ellerini megafon gibi yaptı.

— Umberto Köprüsü'nde, ayrıldığımız yerde buluşacağız ve herkes bir kasa bira getirecek!

— O.K. Hangi saatte? diye bağırdı İtalyanlar.

— 11.15'te, diye karşılık verdi Carl.

— Trenle mi, gemiyle mi geleceksiniz?

— Aptalca sorular sorma! Mecbur olmadıkça, sen trene biner misin?

— Her saat Anzio'dan Roma'ya otokarlar var, diye bağırdı yine tayfa.

Ertesi sabah erken saatte Via di Stefano hastanesindeydik. Oraya atlı arabayla gelmiştik. Arabacıyı zorla arka bankete oturtmuş, arabayı sıra ile sürmüştük.

Kapının altından geçerken Carl :

— Şimdi limanı tutturmak söz konusu, dedi.

— Dümeni iskeleye kırıyorum, böyle olacak sanırım, dedi Otto.

Nöbetçiler şaşkın şaşkın bize bakıyorlardı. Onlar hiç böyle bir giriş seyretmemişlerdi.

Otto merdivenin önünde durdu.

— Demir at! diye komut verdi Carl.

— Nereye gidiyorsunuz? diye havladı nöbetçi.

— Biz sana nereye gittiğini soruyor muyuz? karşılığını verdi Carl. Bizim işimizden sana ne?

— Ben bunu sormak için buradayım, nereye gidiyorsunuz? diye tekrarladı nöbetçi.

— Hah, işte, tamam. Gaganı kapayabilirsin! diye gürledi Carl.

Nöbetçi omuzlarını silkti ve yerine döndü.

Bir ok büronun yolunu gösteriyordu. «Vurunuz ve bekleyiniz» levhasına aldırmaksızın içeri girdik.

Ölçü üzerine yapılmış bir üniforma giyen bir sağlık hizmeti astsubayı, sallanan bir sandalyeye oturmuş, iki ayağı masanın üzerinde, saçlarına briyantin sürmekle uğraşıyordu. Arkasında, duvarın üzerinde büyük bir Adolf Hitler portresi vardı.

Carl torbasını yere atarak :

— İşler hızlı mı? diye sordu.

Kokular sürünmüş sıhhiyeci bize bir göz atmaya bile tenezzül etmedi.

Carl tekrar varlığımız üzerine dikkatini çekti

— Hey! Baksana, müşteriler var!

Hastane kahramanı bir gırtlak bakma aygıtıyla dişlerini temizlemeye koyuldu. Tınmayarak pencereden baktı ve :

— Yolu şaşırmışsınız, sözlerini savurdu.

— Bok canına! Burası hastane değil mi?

— Doğru! Şu anda Ospedale Militare'de bulunuyorsunuz. Karşınızda büronun sorumlusu var. Burada hazır ol durulur ve insan kendini nizami olarak tanıtır.

— Bak hele! dedi Otto.

— Ne diyordum, diye bağırdı Carl. Şuna bir mariz çekelim. Böyle andavallıya!

— Hadi, arkadaş, akıllı olalım, diye girişti Otto. Buraya tamire geldik.

— Anlamadınız mı? Bir hastanedesiniz, tersanede değil!

— Artık konuşma, diye bağırdı Carl. Eğer elimi ağzına indirmemi istiyorsan, vay geldi haline!

Otto bir kez daha diretti.

— Eh, sizde nasıl deniyor bilmem, bizim tamire, kontrole ihtiyacımız var.

Sıhhiyeci parlak saçlarını karşı duvardaki bir aynada hayli merakla inceledi. Yüzünü kolonya ile serinletti.

— Hastaneye yatma ihtiyacında olduğunuzu mu söylemek istiyorsunuz? Bu halde, alay doktorunuz tarafından imzalanmış gerekli kağıtlarınız olduğunu sanıyorum. Yaralı mısınız?

— Evet, dedi Carl, ama uzun zaman önce. Onun için gelmedik bugün buraya.

— Nerde olduğunu bilmediğim dertlerim var, dedi Otto.

— Yanılıyorsunuz. Burası bir cerrahi hastanedir, diye astsubay küçümsercesine güldü :

Kızan Carl bağırdı :

— Onunla tartışmak gerekmez. Şunun gerisine bir tekme indir, salla keratayı pencereden aşağı ve kirişi kıralım.

Astsubay bu tehditleri işitmemiş gibi yaptı.

— Deri hastalıkları servisine başvurmanız gerek, o da tıp kliniğinde bulunuyor. Ortskommandantur'dan bilgi almanız daha iyi olur, nerede bulunduğunu öğrenmek için garın Kommandatur'una sorunuz, garı bulmak için de bir polis memuruna sormanız yeter.

Otto sinirlenmiş bir halde :

— Boklavat kerhanesi, benim şeylerimin o külüstür hastanesinin nerde bulunduğunu sen niye bilmiyorsun? diye sordu.

— Elbette biliyorum; bu benim görevimdir.

— Fakat o halde, ötsene, fırlama!

— Gemici, ben cerrahi hastanesine girişlerden sorumluyum, bilgi verme bürosu değilim.

— Sen asker değilken ne halt ediyordun? diye sordu Otto.

Astsubay yukardan alarak :

— Bunun seni ilgilendirdiğini sanmıyorum, diye karşılık verdi. Ne de olsa bir salonda karşılaşma şansımız yok. Fakat mademki bu seni ilgilendiriyor, kurallarıma aykırı olarak bir defalık istisna yapacağım. Ben Berlin Adliyesinde yargıcım.

Carl pantolonunu çekerek bağırdı :

— Yeter! Yargıç! Sorumlu! Bir içi geçmiş herifsin, al sana!

Bir mürekkep şişesini kavradı ve tam astsubayın arkasındaki duvara fırlattı. Çok kısa bir zamanda, bir kitaplığın içindekiler boşaltıldı.

Carl ile ikimiz masanın üzerine fırladık ve «sorumlu»yu saçlarından tutarak kafasını masanın üzerine vurduk. Otto bir çilek reçeli kavanozu açtı ve içindekilerin hepsini herifin kafasına boşalttı. Birkaç minderi parçaladık; tüyler odanın içinde uçuşuyorlardı. Astsubay saksısı üzerine daha iki kavanoz reçel yedi. Sonra onu tüyler içine yuvarladık. Hasta bir tavuk görünüşü aldı.

Bir hastabakıcı kadın yarı açık kapıdan kafasını uzattı, kendisine doğru koca bir sözlük uçunca hızla kapattı.

Ayrılmadan önce, Carl uluyan astsubayın ağzının üzerine bir yığın kâğıt bastırdı.

Kendimizden pek memnun olarak, darmadağın edilen bürodan çıktık. Nöbetçi güçlük çıkarmaksızın bizi geçmeye bıraktı.

— Hastaneye varmadan önce iyileşeceğiz, diye inledi Otto. Üç haftadır yoldayız.

Daha ilerde, Via Claudia'da bir Kübel hizamızda durdu. Çelik miğferli iki askeri jandarma dışarı çıktı. Birisi :

— Tutuklusunuz, diye bağırdı.

— Şaka etme, diye güldü Carl.

Palaskasının tokası birincinin yüzünün ortasını buldu. Bekçi köpeği, körleşmiş halde, acıyla uluyarak yere düştü. Ve birkaç saniye içinde cad-

dede kimse kalmadı. İki hanımın oturduğu bir payton dört nala kayboldu.

İkinci köpek tabancasını kılıfından çıkarıyordu. Sırtına atıldım ve kulağını ısırdım. Otto yüzüne sağ bir direk yolladı.

Kübel'e atladım, motoru çalıştırdım ve ikinci vitese aldıktan sonra hızla dışarı çıktım. Taşıt, caddenin köşesindeki bir eve gürültüyle çarptı.

Colisée'nin yanında Carl iyi bir fikir buldu. Torbasını karıştırarak bir şişe rom çıkardı. Bayılmış olan iki jandarmanın yanına döndük.

Carl boğazlarına iyi bir doz boşaltarak :

— Sağlığınıza! dedi.

Sonra şişede kalanı üniformalarının üzerine serpti ve şişeyi Kübel'in ön oturma yerine koydu.

— Tapa, diye güldü Carl.

Otto gülmekten katıldı, iki köpeğin yanına döndü ve tapayı birinin cebine soktu.

Carl kıvanç içinde buyurdu :

— Şimdi de telefon etmek gerek.

Bir kabine bulduk, santraldaki kız ile uzun bir tartışmadan sonra, Ortskommandantur'un numarasını elde ettik. Otto konuşmak istedi. En kandırıcı sesi olan oydu.

— Generalim, oh iyi! O halde teğmenim, önemi yok! Kim küstah? Belki beni etkilediğini sanıyorsun? Bilirsin, daha önce, senin gibileri çok gördüm. Telefondaki kim mi? Benim deli olduğumu mu sanıyorsun? Niçin mi? Bundan sana ne mi? Alo? Kakavan kapattı. Otto anlayamıyordu.

— Kendilerini beğenmiş bu herifler, diye homurdandı Carl. Sen bana bırak. Numara sende mi? Nasıl davranılacağını bilmiyorsun. Sana ben göstereceğim.

«Sorumluyu bana verin, dedi kuru bir şekilde. Profesör Brandt konuşuyor. Ne mi oluyor? Bundan bir dakika öncesine dek, Alman askeri

jandarmasının düzeni korumak için burada olduğunu sanıyordum, ama işte adamlarınız sivil sarhoşlar arasındaki kavgalara katılıyorlar. Bu böyle süremez, yüzbaşı! Jandarmalarınızdan ikisi, arabalarını akordeona döndürdükten sonra, Via Marco Aurelio ile Via Claudia'nın köşesinde Polonyalılar gibi yolun üzerinde körkütük yatıyorlar!.

Carl geniş bir gülümsemeyle telefonu kapadı.

Olayların arkasının nasıl geçeceğini görme merakından kendimizi alamadık. Birlikte daha yirmi dört saat geçirdik. Sonra, tıp kliniğinde, zührevi hastalıklar ve deri hastalıkları servisinin önünde, savaşın bitişinden üç ay sonra Umberto Köprüsü'ndeki buluşmamızı birbirimize hatırlatarak ayrıldık.

Solgun İda'nın yeri, öbürleri gibi bir genelev değildi. Sicilya'dan Brenner'e dek bütün askerlerce tanınmış olmasına karşın resmen bir genelev de değildi.

İda'nın profesyonelleri arasında, Gestapo'nun peşlerine düştüğü çok sayıda «iyi» hanımlar da vardı. Öbürleri, aksine, partizanlarca aranıyorlardı. İda onlara sahte sarı pasaportlar sağlıyordu. Kadınları da fiziklerine ve ortamlarına göre sınıflandırıyordu. İda'da dört kategoride kız vardı: Basit erler için, astsubaylar için, alt rütbeli subaylar için, yüksek subaylar için.

Bu son sınıfa yalnız pek güzel kadınlar kabul ediliyorlardı. Ayrıca da, onların Schiller'den ve Shakespeare'den parçalar okuyacak kıratta olmaları gerekiyordu. İda'nın Schiller'e bir düşkünlüğü vardı. Coşkusu içinde, kabul salonunun duvarına şunu yazmıştı :

Und setzet Ihr nicht das Leben ein,
Nie wird Euch das Leben gewonen sein!. (*)

Porta ile Küçük Kardeş dizedeki iki sözcüğü yere daha uygun olması için değiştirmişlerdi.

İda Amerikalı idi. Savaştan az önce, Paris'e klasik bir yolculuk yapmıştı. Almanlar o denli hızlı ilerlemişlerdi ki, Fransa'dan ayrılmaya vakit bulamamıştı. Savaşın ne de olsa uzun süreceği kokusunu almıştı. Ve Amerikalılar da katılmaya ka-

---

(*) Atmayın tehlikeye hayatı / Asla bir daha nasip olmayacaktır çünkü!

rar verince çok şaşırmamıştı. Alman komutanının yatağına dek varabilmek için bir Alman teğmeni kullanmıştı. Bu şekilde İda her yandan örtülmüştü.

1942 başında Roma'ya gelmek için Paris'ten ayrılmış, kendisiyle birlikte altı Fransız fahişesi getirmişti. İyi bir başlangıçtı bu.

ÖLDÜRÜCÜLER MÜFREZESİ

Enayiliklerden hoşlanıyorduk; humbaracılarla paraşütçülerin önünde caka satıyorduk. Komandolar olarak düşman hatlarının gerisine gidiyorduk. Öbürleri bize belli bir korkuyla bakıyorlardı. Bu komandolardan genel olarak ne çıkacağını biliyorlardı.

Boynunda şövalye haçıyla bir levazım gediklisi sordu :

— Siz gönüllü müsünüz, siz özeller?

— Evet, keneflere gitmek için, diye güldü Porta.

Kara Panzer üniformalarımızı korumak için bize çuval bezinden üstlükler verdiler.

Küçük Kardeş savaş bıçağını eski bir taş üzerinde biliyordu.

— Bununla bir albayın kulaklarını, o farkında olmadan kesebilirim, diye güldü.

Çuval bezi üstlüğünü esnekleştirmek için kollarını ve bacaklarını oynatıyordu. Başlıklar kukuletalara benziyorlar ve boyna kadar düğmeleniyorlardı. Yüzü örtmek için aşağı indirilebiliyorlardı. Gözler için iki yarık vardı.

İki gündüz ve iki gece Solgun İda'nın evinde panayır yaptık. Herbirimiz üç kız almıştık, aralarında subaylara ayrılan fındık fareleri de vardı. Cümbüşün en güzel oyunu topçulara karşı bir döviş olmuştu.

Porta ile bir İtalyan, bir tıkınma yarışması yapmışlardı. Porta iki buçuk kazı gövdeye indirerek kazanmıştı. İtalyan öyle hastalanmıştı ki, midesini yıkamak zorunda kalmışlardı. Porta işin

içinden sıyrılmıştı, fakat öyle solgundu ki, kımıldarsa hapı yutardı. Porta numarayı biliyordu: Ağız iyice kapalı olarak, hareketsiz kalmak. Porta tıkınma şampiyonuydu. Ünü iki yanda da pek büyüktü. Üç kez, Amerikalılar onu yarışmaya çağırmışlardı. İki kez reddetmişti. Üçüncüsünü kabul etti. O ve dev bir kara onbaşı *No man's land*'deki bir obüs çukurunda, iki yandan da sıkı sıkıya gözetlenerek atıştırmaya giriştiler.

Porta kazandı. İzbandut öldü.

Mike'ın sığınağında haritaların üzerine eğilmiştik. Onları yere yaymış, yüzükoyun yatmış halde inceliyorduk. Tekgözlü benimle Moruk'un arasına uzanmıştı.

— Şuraya gizleneceksiniz, diye açıkladı Tekgözlü. Gece yarısı, yarımda, bir kilometre yukarıya bir şaşırtma ateşi açacağız.

— Ya topçu komutanı? diye sordu Heide. İş bozucu biri olmadığını umarım.

— Kaygılanma, diye onu yatıştırdı Tekgözlü. Kendisini tanırım. Leningrad atış okulunda ders görmüştür. Mesleğini bilir. On dakikada heriflerin üzerine sekiz yüz obüs yağdıracak. Dostlarımız, Yankee'ler, burada karşımızda topçu salvomuzun Hindu meslektaşları üzerine yönelmiş olduğunu görerek kulakları tıkalı uyuyacaklar.

Porta silindir şapkasını kukuletasının üzerine koydu.

Tekgözlü, göz kırptı. Bu şapka çileden çıkaracak nitelikteydi, fakat uzun zamandan beri ona karşı gelmekten vazgeçmişti. Küçük Kardeş'in de açık gri melon şapkasını kafasına geçirdiğini görünce kendini tutamadı :

— Kaçıksınız, dedi.

Küçük Kardeş dikenli tel makasıyla tırnaklarını kesmeye çalışıyordu. Kırpıntılar haritanın üstünde uçuyorlardı.

Tekgözlü kalın sesiyle devam etti :

— Mademki makas kullanmayı o denli seviyorsun, sen ve senin şu lânet melon şapkalın, dikenli telleri ilk geçeceksiniz. Alttaki iki sırayı keseceksiniz.

Küçük Kardeş neşeli neşeli :

— Saymayı bilmiyorum, dedi.

Tekgözlü duymamış gibi yaptı :

— Porta Küçük Kardeş'i izleyecek, diye tekrar başladı. Tam tamına üç dakika arayla. Saat beşten biraz önce ortalık aydınlanıyor. Topçu komutanımız buraya gelecek. Onlara her zamanki sabah selâmını göndermek gerek. Yoksa kuşkulanırlar. O halde pek doğru bir şekilde yerleşiniz. Komutan harita üzerindeki yerlerinizi işaretledi. Yalnız 10,5 ile ateş edilecek. Topları çoktan ayarlandı. Sizin için kesin sonuç anı 6,30'dan 14'e dek sürüyor. İyi dinle, sen de Küçük Kardeş. Bu son kezdir. Bir yanlışlık olursa, kırılırsınız. Saat 5,32' de 10,5'liklerle şaşırtma ateşi. Atış saat 5,48'de kesiliyor. Saat 12,45'te Amerikalıların burnu üzerine havan atışı. Saat 12,59'da otomatik örtme atışı. Süre: otuz saniye. Sonra, sıra size geliyor. Deliklerinizden çıkın ve ileri! Sven tek bir kişi tarafından tutulan ileri sürülmüş makineli tüfek yuvasını alacak. Saat 13'te yerine başkası geçecek. Beş metre gerisinde bir sığınak var. İçinde de üç adam. Makineli tüfekteki adamı temizledikten sonra, sığınağı el bombalarıyla işgal edeceksin. Heide son iki makineli tüfeği ele geçirecek. İkisi de kurulmuş, fakat siperin dibinde eski bir bezle örtülmüştür. Adamlar siperde makinelilerin üç metre sağında bulunuyorlar. Oraya soldaki küçük bir delikten giriyorlar. Üç sahte sığınak yapmışlardır, fakat yanılınamalısınız. Giriş yerinin önünde, kaldırmakta büyük tembellik göstermiş oldukları bir boş konserve kutuları yığını var. İki bomba yeter.

Biri deliğin dibine, biri ortasına. Sven ile Heide varır varmaz, öbürleri kımıldamaya başlayacaklar. 2,5 saniyede alınacak on metre var, ne bir eksik, ne bir fazla. Siper üzerine ateş ediyorsunuz, ama dağınık düzende. Birbirinizi vurmamak için, herkesin nerede bulunduğunu belirleyecek kadar zaman gerekir. Küçük kara ve yeşil yuvarlakları ile kamuflaj bezlerinizi taşımayan her şeyin üzerine ateş ediniz. Bütün arazi üzerinde bu giyimi taşıyacak olan yirmi dört kişisiniz. Bir Alman mareşali bile görseniz, onu zımbalayacaksınız. Bu siperde sağ kalmış kimse istemiyorum. Geçenleri anlatacak kimse olmasın diye. Onları korkutacaksınız, onlara hayaletlerin saldırısına uğradıkları izlenimini vermelisiniz. Bu ne de olsa onların renkli birliklerinde şaşkınlık yaratır. Barcelona, sen örtme bezinin altında kımıldamıyorsun, oraya yapışıyorsun, gözetleyicilik yapıyorsun; öbürleri siperi temizliyorlar. Yeşil ışıklı mermi atıldı mı, kıçınızda ateş varmış gibi cızlamı çekiyorsunuz.

— Her zaman yaptığımız şey, diyerek küstahça güldü Porta.

— Ağzına! diye küfretti general. İyi dinle. Yeşil mermiden iki saniye sonra her şeyi bitiriyoruz ve sen, Barcelona, öbürlerine yetişmek için dünya koşu rekorunu kıracaksın. Komşu bölüm ne olup bittiğini anlamayacak. İşler öngördüğümüz şekilde yürürse, eksiksiz bir başarı olacak. Tepeyi inmek için beş saniyeniz var. Topçumuz bir baraj ateşi açacak. Irmağa dek korunacaksınız. Orada, partizanlar sizi geçirtecekler. Sonra hedefinize kadar (145) kilometre... İşi becermek size düşüyor. Fakat becermeniz gerek (Harita üzerinde bir nokta gösterdi.) Tam burası, size tanksavar bombaları ve mayınlar gönderecekler. Yaralılar olursa, onları yalnız başlarına bırakmak gerek. Yaralıları getirmek yasaktır. Onları saklayınız ve ge-

ri döndüğünüzde hâlâ orada olup olmadığına bakınız! Tek bir şey önemlidir: Başarmak; içinizden yalnız biri sonuca varsa bile! Burada, ormanın içinde kurmay barakası bulunuyor. Şurada da, çatalda, kamufle edilmiş arabalar. Arabalar için en çok on beş teknisyen var. Çadırlarda yaşıyorlar.

— Başka güvenlik önlemleri yok mu? diye hayret etti Moruk.

— Hayır, kendilerini tehlike dışında sanıyorlar. Arabaları savaş dışı koyduğunuz zaman, içinizden ikisi barakaya atlıyor, öbürleri de onları güney yanından tarıyorlar. Bir subayı sağ getirmek gerekiyor. Öbürleri öldürülecekler. Kimse olan bitenden kuşkulanmamalı. Yoksa her şey berbat olur. Sonra da köprüye doğru yollanacaksınız! Ha, unutuyordum, köprüde iki adam bırakmak gerek. Siz baraka ve arabalarla uğraşırken mayınları yerleştirecekler. Sonuncu kişi geçince, iki arkadaş köprüyü havaya uçuracak. Fakat düşman sizi yakından izlerse, kurmay subayının geçişini sağlamak için bir makineli tüfek grubunu feda etmek gerekir. Irmağa varıncaya dek, kuzeye yürüyeceksiniz. Sonra onu doğuya doğru izleyeceksiniz. (İri parmakları bir noktayı işaret ettiler.) İşte bir tümen kurmayı. İngilizler. Temizlenecek. Birkaç müttefik üniforması fotosu salladı. İşte genel kurmay işaretleri.

— Pijamayla olmadıklarını umalım, diye güldü Heide. Hiç değilse işaretlerini kıçlarında taşımıyorlardır ya?

— Bunu göreceksiniz, diye sertçe kesti Tekgözlü.

Saatlerimizi ayarladık ve silâhlarımızı son kez gözden geçirdik. Hazırdık.

— Ölülerin künyelerini ve işaretlerini unutmayınız, diye uyardı Tekgözlü. Yoksa kurmaz bir S.D. bir şeyden kuşkulanabilir. Sonra bir öğüt da-

ha, bu da özellikle sizin içinder Porta ve Küçük Kardeş. Yağmacılık yok! Eğer ceplerinizde altın dişler ele geçerse, hemen asılacaksınız. Altın arayıcılarını sevmezler.

— Fakat onlar da yapıyorlar, diye kendini savundu Porta.

— Evet, ama kimsenin haberi yok. (Tekgözlü Porta'yı boynundan kavradı). Burada da kimsenin haberi yok. Acaba anlatabildim mi, Porta?

— Tam tamına, generalim.

— Bugün generalin değilim. Tekgözlü'yüm. Bunu unuttuğun için üç gün katıksız. Geri döndüğünüz zaman bir rapor sunacaksın.

— Hazırız, generalim.

Bir dakika sonra, Küçük Kardeş siperin üstünde kayboldu. Kuzeyde birçok top gürlüyordu. Saatimin fosforlu ibrelerini izliyordum. 90 saniye. Ellerim teçhizatımın üzerine kaydılar. 60 saniye. Bacaklarım büküldüler. 45 saniye. Bir yaprak gibi titriyordum. 30 saniye. Öbürlerine bakıyordum. Uzun zamandan beri tanıdığım kimselere.

Lejyoner, her zamanki gibi Arap bıçağını dişlerinin arasına almıştı. Bana bir göz kırptı. Korktuğumu biliyordu.

Yalnız beş saniye kalmıştı. Bu ibre de ne ağır yürüyordu... Üç... İki...

Biri omzuma vurdu, Porta ile Küçük Kardeşin bıraktığı yerden makası alarak kesmeye koyuldum. Uğursuz tel sırtımı yarıyordu. Sonra makası bıraktım.

Bu zorlu çabadan sonra soluk almak için bir saniye gerekti. Saatime baktım. İki dakika çoktan geçmişti. Lejyoner sıçramaya hazırlanıyordu. Bereket versin ki buradaydı, onun varlığı insanı yatıştırıyordu.

Amerikan mevzilerine doğru sürünmeye koyuldum. Yarın ikindiye dek saklanacağım çalılığa

vardım. Elim bir şey üzerinde kaydı. Tatlımsı, mide bulandırıcı bir koku genzimi yaktı. Bu, şişmiş bir cesetti. Kusturum. Sonra dürbünü, yapraklar ve otlarla kamufle ederek önüme koydum. Karanlık oldukça, dürbün tehlikeli değildi, fakat öbürlerinin beni bir saniyede görmesi için, güneş ışınlarının çarpması yeterdi. *No man's land*'de, olmaması gereken birinin bulunduğunu anlarlardı.

Bir siluet yaklaşıyordu. Bıçağımı çıkardım ve tabancamı kılıfından çektim.

— Möh, dedi biri arkamdan. Az daha korkudan bağıracaktım. Sonra ay ışığında gri bir melon şapka gördüm. İki dizi iri beygir dişi, geniş bir gülümseyiş içinde meydana çıktı.

Bu Küçük Kardeş'ti, sersem.

— Donuna mı işedin? diye sordu alçak sesle. Bir kilometreden görülüyorsun, düdük makarnası.

Sonra karanlığın içinde silindi.

Kısa kürekle bir çukur kazmaya başladım. Bir köstebek çalışması. En ufak bir gürültü yapmamak gerekiyordu.

Kuzeyde topçu ateşi kesildi. Yalnız tek tek tüfek sesleri ve bir makinelinin kısa takırtısı gecenin ezici sessizliğini kırıyorlardı.

Işıklı bir mermi göğü geçti. Hemen hemen 3'tü. Çok geçmeden nöbet değişecekti.

İşte. Bir çelik gürültüsü. Biri gülüyor. Küçük bir alev parıldıyor. Ne hırbolar sürüsü, ileri bir mevzide sigara içmek ha! Tam anlamıyla parmaklarım kaşınıyorlardı. Gruptaki ötekilerin de benimle aynı arzuyu paylaştıklarını biliyordum. Böyle öfkelendirici aptallık ölümle cezalandırılırdı. Bunlar, cepheye ilk kez çıkmış çaylaklar olmalıydılar. Onları gafil avlamak güç olmayacaktı.

Gök doğuda kızardı. Her dakika ton değiştiriyordu. Dünyanın kıçının deliği, pis dağ, hemen

hemen güzeldi bu sabah. Bir ilâhi söyleme arzusu vardı içimde :

Ve herkes özgürce gider!...

Yalnız ben de gidebilseydim, hem de şimdi. herhalde artık hiçbir zaman özgürce gidemeyecektim. Karanlığa güvenmiştim, ama karanlık çekilmişti. Herkes şansını izliyor. Kumar başladı. Karşıdaki herifi öldürmem gerekiyordu.

Şimdi saat sekize yakındı. Yeniden nöbet değiştirme. Miğferler parıldadılar. Dürbünümü ayarladım. İşte şurdalar. Yaklaşan, öldürmek zorunda olduğumdu. Saat onda nöbetten alınacaktı ve on ikide yeniden gelecekti. Göğsünün üzerinde renkli iki şerit vardı. Gözleri garip bir mavilikteydi. Nöbetini alan ona bir şey gösterdi. Fransız fotoları. Adını duydum. Robert idi, ama ona Bob diyorlardı, bana dendiği gibi. Garip rastlandı. İşte bir Bob'un başka bir Bob'u öldürmesi gerekiyordu.

Az önce geri dönerken, bir bacağını kırmanı isterdim Bob. Hastaneye gidersin ve ne derece şanslı olduğunu öğrenirsin. Seni öldürmek zorunda olduğumdan, beni bağışlamanı diliyorum. Gökte olduğun zaman beni bağışlayacağını umuyorum. Sen askersin, anlarsın.

Onu telkinle uyarmayı denedim. Bir kitapta bunun olabileceğini okumuştum. Fakat bu yürümüyordu. Bir yalancıydı o kitapçığı yazan.

Allah aşkına, Amerikalı Bob, ayağına bir kurşun sık! Senden yirmi metre uzakta, bir yırtıcı hayvan seni gözetliyor. Eğer kendini yaralamaz san, son saatin çalacak.

Benim telkinlerime hiç aldırış etmiyordu. Kaygısızca makineli tüfeğine dayanıyordu, sigarasının mavi dumanı havaya yükseliyordu. Miğferini ensesi üzerine geri itmişti.

Birden kanım dondu. Göğsü üzerinde asılı dürbünü aldı ve bana karşı yöneltti. Solumamı tuttum. Göz kapağımın üzerine bir sinek kondu. Bıraktım orada. Gözkapağının üzerinde bir sinek bulunan bir adam ölü olmalıdır. Telepati deneylerimi kesmem daha iyi idi. Kısa yaşamımı Amerikalı Bob için feda etmek istemiyordum. Benim için hiçbir şeydi o. Yaşamaya henüz vaktim olmamıştı. Öbürü, oradaki, belki çok önceden güzel bir kızla büyük bir lokantaya şampanya içmeye gitmişti. Belki beyaz bir smokini vardı. Yaşamak ve yakasında bir kırmızı karanfili bulunan beyaz bir smokine sahip olmak istiyordum.

Güneş ensemi yakmaya başlıyordu. Böcekler beni deli ediyorlardı. İşte orada nöbet değiştirme. Özel bir olay çıkmadıkça Bob iki saat sonra geri dönecekti. Yurdunda, *in the States* bir kızı olup olmadığını soruyordum kendi kendime.

Keşke saldırıya geçselerdi. O zaman bu komando sona erecekti. Delirmek üzereydim. Kımıldanmam gerekiyordu. On saatten beri hareketsizdim. Belki bunu yapabilen fakirler vardı, ama yine de, karşılarında bir Amerikan Bob'unun makinelisinin ağzı yoktu. Bereket versin ki tabip eylemden önce bize bir lavman yapıyordu. Son yirmi dört saatte besin olarak yemek için yalnız çikolata veriyorlardı. İlaçlı çikolata. Pis şey bu çikolata. İnsan uykudan yıkılsa bile, sekiz gün boyunca tek gözü kapamak bile olanaksız. Bağırsaklarımız, böbreklerimiz, hepsi çalışmayı durduruyordu. Bu çikolata «bir gizli silah» idi. Ondan söz etmek yasaktı, yoksa ölümle cezalandırılırdık. Küçük Kardeş İda'daki kızlara bütün bir kutu getirerek bizi kötü duruma sokmuştu. Kızların onlardan yemesini önlemeye boşuna uğraşmıştık.

İda'nın evine döndüğümüzde ne curcunayla karşılaşmıştık. Mobilyalar kıymık haline getiril-

mişlerdi. İki delikanlıyı hastaneye götürmek zorunda kaldık. Paçozlar kendilerinden bıktığımız kanısına varmışlardı. Porta'yı banyo teknesi içinde boğmak istiyorlardı. Küçük Kardeş onların saldıramayacağı kadar güçlüydü. Sonunda gerçeği İda'ya açıklamak zorunda kaldık. Fakat o günden başlayarak, genelevde kimse, artık çikolata biçimi altında hediye kabul etmedi.

Vay, miğferler! Son nöbet değiştirme. Fakat ne oluyordu? Daha kalabalıktılar. Bob da oradaydı. Onu net bir şekilde tanıyordum. Ha! Anlıyordum. Bölüm şefi tarafından teftiş. Bağırıyordu, jestler yapıyordu, grup sorumlusunu haşlıyordu. Onun türünden şefleri iyi tanırım. Salozlar, kışla züppeleri, beceriksizler, ilk hatta bile, adamlarına rahat vermeyen çok bilmişler.

Bekle biraz, domuz herif! Hiçbir şansın yok. Sana ateş etmek için tam elli yedi dakika kaldı! Küçük Kardeş ile Heide senin sığınağın icabına bakacaklar.

İşte birkaç dakika sonra ölecek olan adamlarını belirliyor. Elbette, o bunu bilmiyordu, ama yine de!.. O en yüksek tutkusu *Filst Sergeant* olmaktan ibaret olanlardandı. Adamlarının cesetleri üzerinden geçmeye fitti. Yıldızlı altı galonu istiyordu.

Bob sabırla sonucu bekleyerek hazır ol duruyordu. Başımın çevresinde bir sığır sineği vızıldıyordu. Elimin üzerine kondu. Eğer beni sokarsa, acıya dayanabilir miyim? Arılardan ve sığır sineklerinden her zaman korkmuşumdur. Ne yapacağına bakıyordum. Saplama gibi bir sancı kolumu boylu boyunca geçti.

Kanayıncaya dek dudaklarımı ısırdım. Bir sığır sineği sokması, kırılan bir omza ya da delinen bir karna kıyasla neydi? Bob ıslık çalmaya koyuldu, pek yüksek sesle değil, tam kendisi için.. Za-

manı uzun bulmuş olmalıydı. Son çeyrek saatini yaşadığını düşünmekten uzaktı.

My bonnie is over the ocean,
My bonnie is over the sea,
Bring back, oh bring back my bonnie to me...

On dakika sonra toplar dansa gireceklerdi. Topçu komutanı çoktan tablolarını kontrol ediyordu. Sekiz dakika. Topların ağızları yukarıya doğru kalkmaya başlıyorlardı.

Dürbünle Bob'u seyrediyordum. İşte, *Private First Class U. S.* son Camel'ini yakıyordu.

Bundan yararlanalım, arkadaş! Sana ancak yedi dakika kaldı. Kongre'nin madalyasını annene göndereceklerini umarım. Bunu hak etmiştir. Yirmi yaşında, ömrünün baharındaki oğlunu İtalya'ya kendini öldürtmeye göndermek. Ve sonra perde... Sadece bir asker.

Sadece bir asker, bu sözcükleri kaç kez işitmiştim? Bir küçümseme belirtmesiyle. Fakat fabrikalarınızın, sanayinizin bedelini canlarımızla ödeyen biziz. Bu iş bitince de güzel bürolarda işler yürüteceksiniz: Sözleşmeler alıp vereceksiniz; Krupp'a, Armstrong'a ve Schneider'e siparişler vereceksiniz.

Bob alçak sesle şarkı söylüyordu:

Show me the way to go home..
Boll out the barrel,
We'll have a barrel of fun...

Yeniden dürbününü bana doğru yöneltti.

Tanrım! Beni iki dakika önce bulmasına izin verme!

Dürbününü indirdi ve şarkısına tekrar başladı.

Arkamda gümbürtü koptu. Gök ayrıldı. Batar-

yanın müziği bu da. Mermiler Amerikan mevzileri önüne düştüler. Liszt'e bir kahramanlık rapsodisi esinletecek olan bir deney. Kan akmaya başlıyordu. Bir bacağımda karıncalanma vardı, kötü sonuç verebilirdi bu. Sol bacağımı çekip, altımda büktüm. En güçlü olan bacağım buydu. Beş dakika sonra müzik duruyordu.

Bob oyunun kurallarını bilmiyordu. Obüslerden korkarak siperin dibine siniyordu. Deliğinin üstünden bakmak için ateşin içinde kalabilen eski bir cephe askerinin sinirlerine sahip değildi.

Göz ucuyla bakıyordum. İşte o uzun Porta sırığı. Sarı silindir şapkası, yeşil yonca tarlasının ortasında göze batıyordu. Bıçağımı aldım. Bu Sibiryalı bir nişancıdan arakladığım bıçaktı.

Hop! İleri sıçradım.

Otomatik silâhların mermileri kızgın sığır sineği kümeleri gibi vızıldıyorlardı. Fakat beni korkutmuyorlardı. Bu topçumuzun baraj ateşiydi.

Bob U.S. siperinin kenarında göründü. Koşumun hızıyla ona çarptım. Keskin bir çığlık attı ve beni geri itmeye çalıştı. Başımın yanından iki tabanca kurşunu geçti, bıçağımı Bob'un boğazına sapladım. Çırpınarak büküldü. Ağzından salyalı kan akıyordu. Makineli tüfeği geri devirdim ve parmakları siperin kenarına yapışmış olan Bob U.S.'e son bir göz attım.

Show me the way to go tome...

Başı geriye devrilmiş, gözleri faltaşı gibi açılmış bana bakıyordu. Onu avutmak için kendimi yanına atma arzusu duydum, fakat ne vaktim, ne hakkım vardı. Ben sadece bir askerdim. Miğferine bir tekme vurdum.

Bir sığınaktan iki adam çıktı. Makinelimi kaldırıp, kalçamı destek yaparak ateş ettim. Porta'

nın eliyle bir hareket yaptığını gördüm. İki bomba uçtu. Sığınağın içinden boğuk bir patlama sesi geldi.

Porta'nın sarı silindir şapkası siperi aşıyordu. Bu garip başlık kadere meydan okuyordu. İki Amerikalı koşar adım geliyordu. Uyanmışlardı. Patlamalar fışkırıyordu.

Heide yanıma indi. Bir çavuşla üç er doğruca makinelilerimizin atış hattı içine geliyordu. Cesetlerini çizmelerimizin altında ezdik. Tekgözlü'nün bize sakınmamızı söylediği sığınağa varıyorduk. Kamufle edilmiş ağzını alevler yalıyordu.

Bir gölge üzerime atlıyor gibi geldi bana. İçgüdüsel olarak eğildim ve kendi üzerimde yuvarlandım. Ağır bir gövde yanımda yere yıkıldı. Ona makinelimden iki salvo gönderdim. Yerde yuvarlanarak ateş ediyordum.

Bu yetmemişti. Bir yayla hareket edermiş gibi tekrar kalktı. Çizmelerim iki kez yüzünü buldu. Makinelimi yitirmiştim. Parmakları boğazımın çevresinde sıkılıyorlardı. Takımlarına bir tekme salladım. Tutuşu bir an gevşedi. Rovelverimi kılıfından çıkarma olanağı verecek kadar. Şarjörü boşalttım. Korkudan delirmiştim. Adamın boyu benimkinin bir katıydı. Yeniden üzerimdeydi. Kana bulanmıştım. Bir bıçağın demiri kaburgalarımın arasına batıyordu. Böğrüne bir vuruş daha yaptım, çizmemdeki bıçağı kaptım. Vurdum, bir daha ve bir daha. Tutuşu gittikçe gevşedi. Soluk almaya başladım.

Küçük Kardeş'in bir herifi göğsünden kavrayıp yere attığını ve çiğnediğini gördüm. Makinelimi aldım, tekrar doldurdum ve bir sığınağa ateş ettim. Biri bağırdı.

Yeşil ışıklı bir fişek göğe yükseldi: Barcelona'nın işareti. Piyademiz ilerliyordu. Onların koruması altında yolumuza devam etmemiz ge-

rekiyordu. Öbürlerinin siperlerinden çıktıklarını gördüm. Burada, Porta'nın sarı şapkası beliriyordu. Şurada, Küçük Kardeş'in melon şapkası ortaya çıkıveriyordu. Yapabildiğimce onları izliyordum. Bu ölüme karşı bir koşuydu. Topçumuzun obüsleri tam gerimizde patlıyordu. Soluyarak yokuşu inen Moruk'a yetiştim. Onun yaşında bir adam için hiç de kötü değil.

Sonunda ırmağa vardık. Köylü kılığına girmiş iki İtalyan askeri bizi bekliyordu. Onlardan biri:

— *Avanti, avanti,* diye söylendi. Kamışların içine gizlenmiş makineli tüfeğini aldı.

Maraton koşucuları gibi hareket ettiler. Onları izlemekte güçlük çekiyorduk. Obüsler hâlâ daha yakında patlıyorlardı. Sonra İtalyanlar durdular ve ırmağı göstererek:

— Buradan geçeceksiniz, dedi biri. Sizi, öte yandaki, haç dikilmiş tepenin yakınında bekleyeceğiz.

Lejyoner bozbulanık akan suya bakıyordu. İtalyanlara doğru dönerek şöyle dedi :

— Emin misiniz? Ben hiçbir şey görmüyorum.

İtalyanlardan biri öfkeyle küfretti, ırmağa girdi. Su karnına dek geliyordu.

— Bu su altı köprüsünü kendimiz yaptık, yanılabileceğimizi mi sanıyordun?

Birerli kolla geçtik. Patlayıcı mermiler suyu kamçılıyorlardı. Öte yanda kamışların arasına gizlendik. Moruk'un kolunda uzun bir yara vardı. Heide ona bir pansuman yaptı.

— İyi geçti, diye güldü, Porta.

— Öyle mi buluyorsun? diye mırıldandı Moruk. Benim için bir adamı tepelemek asla bir zevk olmayacak.

Küçük Kardeş hor görürcesine bağırdı :

— Asker bozuntusu!

Moruk makineli tabancasının güvenlik düzenini kaldırdı.

— Bir sözcük daha söyle, sapık katil herif, seni bir köpek gibi gebertirim.

— Ne oluyor sana! diye araya girdi Lejyoner. Sen öbürünü öldürüyorsun yoksa seni öbürü öldürür. Bu savaştır!

— Yaşlı bir astsubayı, bir babayı öldürdüm, diye hıçkırdı Moruk. İşte kâğıtları. Sararmış bir foto uzattı. Çavuş üniformalı bir adam bize bakıyordu. Yanında bir kadın vardı. Önlerinde, gülümseyen üç küçük kızla bir oğlan çocuğu oturmuştu. Oğlan on-on bir yaşlarındaydı. Fotoya çaprazlama olarak *Good luck, Daddy* yazılmıştı.

Moruk'un bütün cinleri başına toplanmıştı. Herkese özellikle bize lânet ediyordu. Onu öfkesini dökmeye bıraktık. Bazan insan kimi öldürdüğünü bilirse, bu hal başına gelir. Sinirlerinizi çatlatacak hayli şey vardır. Böyle birini, kaçmak, canına kıymak ya da başka bir şey gibi saçmalıklar yapmasın diye gözetlemekten başka bir şey elden gelmez. Ailesi için pek kötü sonuçları olabilecek budalalıktan, enayilikten alakonmalıdır.

Yirmi dört saat sonra köprüye vardık. İki piyade orada nöbet tutuyordu: İki Kanadalı.

Küçük Kardeş ile Porta onları çarçabuk öldürdüler. Bizden iki kişiyi köprü üzerinde bıraktık. Uçak, bir Ju 52, saatinde gelmişti, fakat eşyamızı henüz atmıştı ki, iki Mustang beliriverdi.

Ju alevler içinde tepetaklak oldu. Ondan bir siluet koptu, ama paraşütü açılmadı.

— Amin, diye içini çekti Heide.

Daha uzakta, tepelerin ötesinde pusuya girdik. Bir tabur pek yakınımızdan geçti. Talimdeki İskoçyalılardı. Makineli tüfeklerini patırdatmayı kesmiyorlardı.

Küçük Kardeş, kalın kızıl bıyıklı bir başçavuşa pek kızdı. Onu tepelemeye iyice kararlı olan Küçük Kardeş, askerlerine kötü davrandığını ileri

sürüyordu. Onu yatıştırmakta dünyanın sıkıntısını çektik.

Ertesi gün arabalara kadar ilerledik. Saldırıya geçmeden önce dinlenmeye karar verdik. Ormana girdik. Orada Moruk, Tekgözlü'nün yasaklamasına karşın, Porta ile Küçük Kardeş'in altın dişler toplamış olduklarını gördü. Eğer yakalanmış olsaydık bu hepimizi kesin bir ölüme götürürdü.

İyi bir kavgadan sonra, unutmayı şişelerde aradık. Sonra Lejyoner bizi asker bozuntuları, Prusya tapon malı diye niteleyince her şey yeniden başladı.

Porta gürültü yapmamamız gerektiğini unutarak ciğerlerinin tüm gücüyle bağırdı :

— Lejyon'un firengili köpeği. Seni Fagen'de hadım ettiklerini söylüyorsun. Sana inanmıyoruz, kulaksız yaşlı baykuş. Seni farfarayla şişirmişler.

Lejyoner bıçağını fırlatarak :

— Bana bok atıyorsun! diye bağırdı. Bıçak Porta'nın sarı silindirine saplandı.

Beriki dehşete kapıldı.

— Tanrı bütün Fransız orospularını firengiden kırsın, diye küfretti. Makinelisini kaparak, şarjörünü Lejyoner'in ayakları dibine boşalttı. Seken kurşunlardan korunmak için sıçradık. Korkan iki nöbetçimiz koşarak geliyorlardı.

Porta vahşi ulumalar savurarak üstlerine ateş etti. Olle Karlsson az daha öldürülüyordu.

Az sonra durgunluk geri geldi. Uyumayı çok isterdik, fakat ilâçlı çikolata bize engel oluyordu.

Uzakta, bir kamyon kolu göründü.

— Gidelim mi? diye teklif etti Porta. Sadece nakliyeciler bunlar. Sonra tüyeriz.

Fakat Moruk reddetti. Her zamanki gibi, değişik beğenisi olmayan dikkafalı zenaatçıydı; kendi çıkarını görmüyor, talimattan başka bir şey ta-

nımıyordu. Katı heriflerden erbaş atayanlar ne yaptıklarını biliyorlardı! Biz öbürleri, bu ayrıntılarla ilgilenmiyorduk. Birçok kez, birkaç milyona mal olan hileli bir rapor sunmuştuk. Bu bizi çok eğlendiriyordu.

Yeni bir tartışma patlak verdi. Porta Moruk'a bağırdı :

— Sen dünyanın bütün hırtlarının en korkağısın! Homoseksüel bir maymun bile seni istemez. Burada ağzının kokusunu çektiğimiz için kendini mutlu say, fakat sana haber veriyorum, sabrımızın sınırı vardır. Bir gün iskeletin geri götürülecek!

Kamyonlar geçti. Onlara aç gözlerle bakıyorduk. Moruk her zamanki gibi son sözü söyledi. Onun Feldwebel atandığı günü düşündüler. Ondan başka herkes uzun zamandan beri fırıncısına teşekkür etmiş olurdu. Moruk ceplerinde dinamit olduğundan kuşkulanmaktan bile uzaktı.

Güneş batınca yola koyulduk. Bir bölük öyle yakınımızdan geçti ki Camel'lerinin kokusunu duyduk!

— Hö! Bu piyadeleri kolayca yere serebiliriz, diye mırıldandı Porta.

— Bundan bol bol altın cep harçlığı çıkar, diye hayal etti Küçük Kardeş.

— Söyle, Moruk, diye koltukladılar, Söylesene, üstlerine varabilir miyiz? Dönüşte, hepsini tek başına senin tepelediğine yemin ederiz. Sana şövalye haçı verirler, bilirsin! Biraz karını düşün Ömür boyu emekli aylığı alır.

Fakat Moruk etki altında kalmadı. Karşılık bile vermedi.

Az sonra çadırlarda üzerlerine atılacaktık, Porta ile ben baştaydık. Çarçabuk ağaçların arkasına saklandık ve öbürlerine durmalarını işaret

ettik. Üç çadır vardı. Adamların horladıkları duyuluyordu.

Barcelona'nın bir işareti üzerine, kazıkları söktük. İçindekiler torbaya düşmüş gibi yakalandılar. Yalnız birkaç yarı boğulmuş çığlık savaş olduğunu belirtti. Adamlar henüz uyurken öldüler.

Ayaklarımızın ucuna basarak arabalara dek gittik. Nöbetçiler sapanlarla öldürüldüler, cesetleri çalılıklara atıldı. Arabalar merakla gözden geçirildi. Bunlar M 4 ve M 36'lar, demiryolu vagonlarına benzeyen Jackson'lardı.

Patlayıcı kalıplar yerleştirmeye başladık. Bazıları motorları işletirse, öbürleri kapakları açılırsa uçacaklardı.

Lejyoner şeytanca bir düşünce inceliği gösterdi. Bir obüs kutusunu rastlantıymış gibi ön plakanın üzerine kondu, düşerse ya da kaldırılırsa, bir patlayıcı kalıp harekete geçecekti. S mayınlarını yere gömdük.

Altın dişli cesetler aramakta olan Küçük Kardeş benzin depolarının üzerine düştü. O denli kurnazlıkla gizlenmişti ki, Küçük Kardeş kuşkulandı.

Bir ağacın içine tanksavar bombalar sokuldu. İplerin hareketiyle, varillere dokunduğu zaman benzinin içinde patlayacaklardı. Dört yol ağzına başka bombalar yerleştirildi.

Porta yüksek sesle sızlanıyordu :

— Bütün bu altınlardan kimsenin yararlanmaması demokratik değil; Ne dersin, Moruk? Küçük Kardeş ve ben burada kalsak mı, onları toplamak için yani?

— Kes! diye homurdandı Moruk.

Oraya bir Fransız miğferi bıraktık, bir çalılığın arkasına bir spagetti kutusu ile bir İtalyan askerinin kartvizit cüzdanını sakladık. Bunlar onlara düşünme olanağı verecekti. Böylece partizan-

ların ve İtalyan asker kaçaklarının işi olduğunu sanacaklardı. Görevimizi rahatça bitirebilirdik.

Öğleden sonra geç vakit köprüye vardık. Memnunduk. Bir köprüyü atmaktan daha zevkli bir şey yoktur. Hepimiz patlatıcıyı işletmek istiyorduk. Moruk homurdandı. Barcelona, köprüler uzmanı, bunun kendi işi olduğunu bağırdı. İspanya'da İstihkâmcıymış. Sonuç olarak zar atmak zorunda kaldık.

Koca bir kamyon ağır ağır köprüye giden yola geliyordu. Biraz uzaktan bir de cip göründü.

— Durdurun bu sersemlikleri, çabuk olun, diye homurdandı Moruk. Patlatıcıya basmak istedi, fakat Küçük Kardeş makinelisiyle parmaklarının üzerine vurdu.

— İndir pençelerini! Köprü orada duruyor, zarların ne söyleyeceğini öğreninceye kadar da kalacak.

Julius Heide hesapları yapıyordu. Ben birinciydim, ama ancak yedi attım. Porta on sekizle daha şanslı oldu. Küçük Kardeş yirmi sekiz atarak sevinçten zıpladı. On dört atan Moruk'a kimse aldırmadı. Rudolph Kleber on dokuz elde etti. Heide yirmi sekiz yapınca Küçük Kardeş onu öldürmek istedi.

— Sadist Yahudi yiyici. Hile yaptın. Seni iki kez yakalamaya çalıştım. Bir Yahudi'nin postunu elde etmek için ananın karnının üzerinde yürürsün.

— Ya! diye düşünceli düşünceli ıslık çaldı Heide. Demek bana kamış koyan sendin, ha?

— Tastamam! diye bağırdı Küçük Kardeş, Sedan Torgau'da asıldığını görmeden önce de durmayacağım.

Karşılıklı küfretmeyi sürdürüyorlardı, fakat onları dinleme zahmetine katlanmıyorduk. Herkes

kendi oyununu düşünüyordu. Ama kimse yirmi sekizi geçemedi.

Heide ile Küçük Kardeş yeniden başlamak zorunda kaldılar. Kamyon dönemeci aşıyordu.

Küçük Kardeş boynuzu başının üstüne kaldırdı. Kamyona doğru sallıyordu. Üç kez patlatıcının çevresinde dolaştırdı, sonra burnunu işaret direğine sürttü. Bunun kendisine şans getireceğini ileri sürüyordu. Boynuzu sarstı ve yuvarlak bir profesyonel jestiyle altı zarı Porta'nın yeşil örtüsü üzerine gönderdi. Altı kere altı. İnanılmaz şey. Ama böyleydi işte. Küçük Kardeş sevinçten dans etti.

— Yenildin, Julius.

Zarları toplayan Heide :

— Kesin değil, dedi.

— Bitmedi mi, ha? diye bağırdı Moruk. Kamyon hemen hemen köprüde.

Onu dinlemiyorduk. Heide zarların üzerine tükürdü, dört kez sağa, iki kez sola salladı. Boynuz başının üstünde olarak örtünün çevresinde sıçradı, dizleri büküldü. Sonra, boynuzu örtü üzerinde ters döndürdü. Zarlar boynuzun altında saklı kalmışlardı. Onu kaldırarak altından bakmaya çalıştı.

— Boynuzu ancak bir milimetre oynatsan bile, kaybettin, diye haber verdi Küçük Kardeş.

Heide keyifsizce :

— Biliyorum, diye homurdandı. Fakat altına parmağımla vurma hakkım var.

Küçük Kardeş doğruladı.

Kamyon ile cip köprüye ancak elli metredeydiler. Zarların sonucu üzerine bahse girmeye başladık. Heide'nin bol vakti vardı. Ters dönmüş boynuzun üzerine üç kez vurdu. Pek yavaşça kaldırdı. Altı kere bir, en küçüğü.

Küçük Kardeş yere yuvarlandı.

— Kazandım, kazandım, diye bağırdı. Eh (çocuklar, şimdi gürültüyü işiteceksiniz. Patlatıcıyı okşadı.

Kamyon köprüye girdi. Küçük Kardeş harekete geçmeye hazırlanıyordu.

Eine Strassenbahn ist immer da! (*)

Kamyon hemen hemen öbür uca varmıştı.

— Ne bekliyor bu ahmak, diye homurdandı Barcelona.

— Çipi de istiyor, dedi Rudolph Kleber.

— Kaçık, diye mırıldandı Moruk.

— Vay canına! Kamyonu gördünüz mü? Kırmızı bayrağı vardı. Durunuz! diye bağırdı Heide dehşet içinde.

Küçük Kardeş'in dikkatini çekmeye çalıştıksa da başaramadık. Bize sevinç işaretleriyle karşılık verdi.

Felâketti bu. Cephane dolu on beş tonluk bir kamyon.

Küçük Kardeş koluyla kamyonu ve cipi selâmladı :

— Hello, Yankee'ler, size Musa'nın nereden bira satın aldığını göstereceğim!

İki adam cipin içinde dikilerek Küçük Kardeş'in olduğu yöne baktı. Koca bir Zenci kamyonun kabininden başını çıkarıyordu.

Küçük Kardeş patlatıcı üzerine basarak bağırdı :

— Selâmlayın!

Yere yapıştık. Yüzlerce kilometreden işitilmiş olması gereken bir patlama. Cip bir top gibi havaya fırladı. Bir ateş sütunu göğe doğru yükseldi. Kamyon tek kelimeyle yok olmuştu.

Hava sarsıntısı Küçük Kardeşi birkaç yüz

(*) Bir tramvay hep ordadır!

metre uzağa fırlatmıştı. Üzerimize yakıcı çelik döküntüleri yağıyordu. Köprüden harekete geçmiş bir kamyon tekerleği tepeyi çıkıyordu. Bir kayaya çarptı ve yine cehennemi bir hızla geriye doğru inmeye başladı. Barcelona, başının yanından geçerken ölümden kılpayı kurtuldu. Tekerlek sonra Küçük Kardeş'in yönünü tuttu. O ise oturmuş, kanlı yüzünü silmekteydi. Yana sıçramak yerine, tekerlek peşinde olarak tepeden aşağı inmeye koyuldu. Bir insanın bu denli hızlı koşabileceğine asla inanılamazdı. Sendeledi ve hâlâ tekerlek tarafından kovalanarak yıkık köprüye doğru bir mermi gibi yuvarlanmayı sürdürdü.

Bir toz bulutu onu bizden sakladı. Tekerlekle birlikte ırmağa düşünce büyük bir şapırtı işitildi. Küfrederek, sövüp sayarak tekrar kıyıya çıktı.

— Katiller sürüsü, diye bağırdı. Beni ufak çocuk yerine koymak istediniz. Tahrip kalıbını dalavereli yaptınız, tel çok kısaydı. Onun için bana kazandırdınız, kerizler, *Kraut* boklulları!

Uzun bıçağı elinde olarak yokuşu olağanüstü bir hırsla çıktı. Önce Barcelona'ın üzerine atıldı.

— Mahsus kaybettin! Benim postumu istiyordun.

Barcelona umutsuzlukla bağırarak kendini kurtarmak için koşuyordu:

— Bırak da açıklayayım. Bırak açıklayayım yahu!

— Kulaklarını dantela haline getirirken açıklamaya vaktin olacak.

Öfkesi içinde bıçağını Barcelona yönünde fırlattı.

İyice kararlı olduğundan, Barcelona'yı öldürmeden önce onu durdurmak için atıldık.

Moruk başını iki eli arasına aldı :

— Deli olacağım, bunlar komando değil artık, tımarhane kaçkınları!

Barcelona'yı kurtaran Lejyoner oldu. Bir judo hareketiyle Küçük Kardeş'e yeri öptürdü ve çelik bir elle boğazını sıktı. Fakat Küçük Kardeş pek kolayca alt edilemezdi. Onu yatıştırmak için altı kişinin çullanması gerekti. Barcelona onun kafasını çiğnemek istedi, fakat Moruk engel oldu.

Lejyoner, Küçük Kardeş'e üzücü bir yanlış anlamanın kurbanı olduğunu açıklamaya çalıştı.

— Cephane taşıdıklarını söylemek mi istiyorsun? Hırbolar, kırmızı bayrakları yoktu.

— Vardı, çok küçük bir bayrak, dostum, diye gülümsedi Lejyoner.

Küçük Kardeş kamyonun yalnız bir flama taktığını anlayınca son derece kızdı.

— Bu aşırı tedbirsizliktir, diye bağırdı. Kendimi öldürmüş olabilirdim. Bu, cezayı ağırlaştırıcı bir adam öldürmedir. Şikâyet etmek için General Clark'a yazacağımı sanıyorum.

Moruk sabırsızlanarak bizi makinelisiyle tehdit etti :

— Birerli kolla arkamdan yürüyün! Kımıldayın!

Sövüp sayarak, terleyerek onu izledik. Dağı tırmanmak gerekiyordu.

Vardığımızı sanarak bir yokuşun başına her ulaştığımızda, onun arkasında başka bir yokuş meydana çıkıyordu. En sonunda, pek iyi anımsamıyorum, onuncu ya da yirminciden sonra, ter içinde, kendimizi otların arasına koyverdik. Kimse göz kamaştırıcı manzaranın farkında olmadı. Her zamanki gibi önemsiz şeyler için şamata yaptık. Bir kertenkele Gregor'un çizmesi üzerinde koşunca, bizimki öfkeye kapıldı. Küçük çevik hayvanın üzerine atıldı, onu ufak parçalara ayırdı ve bir deli gibi ayaklarının altında ezdi.

Birdenbire Heide ile Barcelona şiddetle kapıştılar. Barcelona, Julius'da Yahudi kanı olduğunu

söylemişti. Heide'nin Yahudi olması gerektiğini kanıtlayabilen birçok çizgiler bularak Barcelona'dan yana çıktık.

— Buna kesinlikle inanıyorum, diye bağırdı Porta. Çengel burunlara karşı kinini şimdi daha iyi anlıyorum. Bugünden başlayarak adın İsaac olacak; Gel İsaac Heide, babanı görmeye gel!

— Yaş dönümü için de ona Talmud armağan edeceğiz, diye eğlendi Rudolph.

— Kaba etlerinin üzerine Davud'un yıldızının döğmesi yapılacak, diye gürledi Küçük Kardeş. Sonra da renklerini gösterebilmesi için pantolonunu keseceğiz.

Bıçağını çekerek, Heide, Küçük Kardeş'i kovaladı.

Küçük Kardeş gülmekten katılarak bağırdı:

— Adımlarını daha büyük at, İsaac'cığım. Yoksa tabanlarını eskiteceksin ve baba Musa kızacak!

Heide, Küçük Kardeş'e bir taş attı ama taş Gregor'u buldu. Beriki yarı sersemleyerek sendeledi. Acı onu deliye çevirdi. Ayakta durmayı başardı, bir el bombası çıkardı ve Heide'ye fırlattı, tam göğsüne vuran bomba, ortamıza düştü. Bereket versin ki, öfkesi içinde, Gregor saymayı unutmuştu.

Bir sığınak arayarak, serçeler gibi her yana dağıldık. Bomba boğuk bir gürültüyle patladı. Bir mucize olarak kimse ölmedi.

— Gebertelim onu, diye bağırdı Küçük Kardeş.

Yirmi tabanca çekildi. Gregor kendisininkini kavradı, doldurdu, en ufak harekette ateşe hazırdı.

Heide ona arkadan yaklaştı. Isırarak, homurdanarak, tırmalayarak birbiri üzerine düştüler.

Gregor yokuş boyunca, gittikçe daha hızlana-

rak yuvarlandı. Bir taşa çarpsaydı, delik deşik olurdu.

— Onun için iyi oldu, diye güldü Barcelona. Onu orada, aşağıda kemikleri kırılmış halde bırakacağız, diye ekledi. Böylece, güneşte diri diri kebap olmadan önce pis karakterinden pişmanlık duymaya vakit bulacak.

Fakat Gregor çılgınca koşusunu durdurmayı başardı. Üzerinden kan sızarak yukarı çıkmaya koyuldu. Heide'nin en ufak hareketine dikkat ediyor, onu arkadan yakalamayı isteyerek öldürmeyi düşünüyordu.

Heide suratına vurmaya hazır duruyordu. İki kez bunu başardı. İnatçı Gregor yine dikildi. Yüzü kan bulamacı gibiydi. Bizler ise, yüzükoyun yatmış, hesaplaşmayı ilgiyle izliyorduk.

Heide zafer kazanmışcasına küçümseyen bir tavırla :

— Teslim ol, dedi.

— Asla, pislik! diye uludu Gregor. Taktik değiştirdi, bıçağını fırlattı. Bu başarılı oldu. Heide dikkatini bıçak üzerine vererek, Gregor'un başına geç nişan aldı. Gregor, Heide'nin topuğunu kavramayı başardı. İkisi birden bir kurnlar ve çakıllar çığı içinde yokuş aşağı yuvarlandı. Ayağa kalktılar, bıçaklarını çıkararak kıyıcı vuruşlar indirdiler.

Gregor'u karnının alt kısmından yaraladıktan sonra, Heide ona öldürücü vuruşu yapmak üzereydi. Fakat Lejyoner'in numarasını öğrenmiş olan Gregor geriye, sonra da öne tehlikeli bir sıçrayış yaptı. Heide iki çizmeyi kellesine yedi. Boğazlanan bir domuz gibi homurdandı. Gregor onu kulaklarından tuttu ve kafasını bir kayaya çarptı. Heide bayıldı. Gregor bir saniye sallandı, sonra o da düştü.

Küçük Kardeş ellerini oğuşturdu.

— Onlara öldürücü vuruşu yapacağım. (Dişçi kerpeteniyle oynuyordu) Heide de bir ağız dolusu, Gregor'da iki tane var. Uzun zamandan beri listemdedirler.

İnmeye başladı, fakat yolun yarısını almıştı ki, öbür ikisi kendilerine geldiler.

Önce Gregor elinde kerpeteniyle Küçük Kardeşi gördü. Heide ile Gregor birleştiler. Küçük Kardeş elinin boş kalacağını hissediyordu.

Daha yakın olan Heide'nin üzerine atılarak:

— İşiniz bitik! dedi. Köpek dişlerini bana ver.

Yeni bir dövüş başladı. Fakat onun Herkül gücüne karşı hiçbir şey yapamadılar. Gregor yenildiğini açığa vurmak zorunda kaldı, fakat Küçük Kardeş onu ancak bütün cebindekileri alınca bıraktı.

Heide kaçmaya koyuldu, bir sincap gibi koşuyordu, fakat Küçük Kardeş ona yetişti.

— Onları istiyorum, hâlâ çakmadın mı?

Heide teslim oldu. Dişlerini alıkoymayı elde etti, fakat buna karşı 275 dolar sökülmek, Papa'nın yüzüğünü ve Kalaşnikov'unu (*) vermek zorunda kaldı. Bu en kötüsüydü. Bu güzel silâhtan bizde ancak iki örnek vardı. Birine Lejyoner sahipti, şimdi de öbürü Küçük Kardeş'in olmuştu. İnsan ona sahip olmak için her şeyi yapabilirdi ve bunu deneyen birçok kişi hayatını kaybetmişti. Onun mutlu sahibi, koltuğuna bağlanmış silâhının üzerinde uyurdu. Buna karşın, hırsızlık bazan başarılırdı. Aynı şekilde dört adet model 41 Rus makineli tabancamız vardı. Onlardan bir teki bir ağır Haubitz bataryasına bedeldi. Fakat bir 41'e karşı bir bataryayı kesinlikle satmak isteyen bir topçuya Porta'nın demiş olduğu gibi:

— Bir Haubitz'i nasıl sürükleyebilirim?

(*) Rus makineli tabancası.

Heide tabancasını ve yüzüğünü beş kez geri almayı denedi. Son kez hemen henıen başardı. Bu Monte Cassino'dan ayrıldığımız gece oldu. Küçük Kardeş, son anda Tekgözlü'nün gelmesiyle kurtulan Heide'yi az daha öldürüyordu.

Heide üç kez, Küçük Kardeş'e karşı Tanrı'nın desteğini sağlamak amacıyla papaz Emmanuel'in ayininde bulundu. Fakat, görünüşe göre, Tanrı bu öyküyle ilgilenmeyi reddetti.

İngiliz kurmayının barakasını bulmakta güçlük çektik. Nöbetçiler yarı uykudaydılar. Of demelerine vakit bırakmadan boğazlarını kestik. Barakayı kuşattık. Bütün ilâçlı çikolatalarımızı yemiştik. Bize, sinirlerimizi yatıştırmak için yalnız Hint haşhaşı kalmıştı. Altı gün ve altı gecedir gövdeydik.

Kepenklerin arasından zayıf bir parıltı sızıyordu.

Küçük Kardeş :

— Nazikçe vuralım, diye önerdi. Komünist Kalaşnikov'umu görünce hepsi donlarına işerler.

— Bu kez kendime bir albay sunacağım, diye karar verdi Porta. Onlardan hiç haklamadım.

— Onu ben götüreceğim, diye açıkladı Küçük Kardeş. Boynuna bir ip geçireceğim, sağılmak için ahıra getirilen bir keçi gibi arkamdan koşmak zorunda kalacak.

— Biraz sessizlik, dedi Moruk; sonra da çabuk olmak gerek, diye fısıldadı.

— Hep yaptığımız gibi, diye karşılık verdi Porta.

Küçük Kardeş barakayı işaret etti.

— Bakın, çocuklar, gördünüz mü? Şişeleri var.

Hayret ederek sustuk. Üniformalı bir kadın büyük adımlarla orta yerden geçti.

— Bakın hele, paçozları da var, diye içini çekti Küçük Kardeş.

— O bir Ouaf (*) diye açıkladı Heide.

Küçük Kardeş iri iri gözlerle baktı.

— Onlar havlarlar mı?

— Ahmak, diye fısıldadı Heide, öfkeyle.

Kız kapıyı açtı; ışıkta güzel olduğunu gördük. Çirkin bir üniforma içinde güzel bir kız.

Barcelona telefon tellerini bulmuştu.

— Kesiyorum bunları, diye bildirdi.

Moruk onu kutladı ve emirlerini verdi.

— Onları ziyarete giderken üç kişi nöbet tutsun.

— Pantolonlarını ıslatırlar, diye hıçkırdı Porta.

— Üzerine yumulmadan önce kızın kıçını yıkaması gerek, diye kararlaştırdı Küçük Kardeş.

— *Claro*, diye kişnedi Barcelona. Yabancılar onları şereflendirirken bu işlerin en önemsizidir.

— Onları nallayınca sığır konservelerini aşırmayı unutmayınız, diye hatırlattı Porta.

Bir pencere açıldı, bir adam dışarı baktı.

— İşte bir adam, diye fısıldadı Heide. Bizi bekliyor.

Karanlığın içinden bir yüz çıkıverdi. Ürperdik. Doğru bize geliyordu.

Lejyoner makinelisini yere koyduktan sonra bıçağını çekti. Bu dev gibi bir İngilizdi.

Herif alıştığımız bir homurdanma salıverdi.

— Küçük Kardeş! diye hayretle bağırdı Barcelona. İnanamıyordu.

— Benim, diye güldü Küçük Kardeş. Bir İngiliz kaputu ve miğferi giyinişti. Şurada bir nöbetçinin üzerine düştüm. Onu sapanımla hakladım. Bize hayranlık verici iki altın diş sağladı.

(*) W. A. F. : Women Army Forces.

Moruk sövüp saydı.

— Er ya da geç asılacaksınız!

Açıklama yerine geçmek üzere Küçük Kardeş.

— Karanlıktı, diye devam etti. Bize bir kesik kulak gösterdi. Bana parolayı aktardı. On dakika sonra meslektaşı gelecek. Onu boğmadan ve bir yaprağını kesmeden önce «Wellington» diye içimi çekmek bana yetecek.

— Kaçıksın, diye mırıldandı Moruk. Bu kulakları görmek beni hasta edecek.

Porta gerçek bir hayretle sordu :

— Niçin? Araplar pekâlâ kulakları kesiyorlar.

— Bu iş kötü bitecek, dedi Moruk.

— Kimsenin bir fotoğraf makinesi yok mu? diye sordu Küçük Kardeş. Kendimi Churchill'in pırtıları içinde görmek isterdim. Düşünebilmek tuhaf; karanlıkta yapyalnız. Size çatmak ve sonra Tommi'lerde alarm zili çalmak iyi bir fikir olmaz mı? diye soruyorum kendi kendime. Siz bir ortak çukurun içinde olacaksınız, bunun aksini söyleyecek kimse bulunmayacak. Bunun ne vereceğini kim bilir? Churchill'in bütün bir kurmayını kurtarmak, her zaman ele geçen bir şans değil bu.

Porta acaip bir bakışla :

— Amma da fikirler, diye belirtti. Fazla düşünme Küçük Kardeş, bunun kötü bitme tehlikesi var; Moruk'un söylediğini duydun.

— Subayı ne yapmak istiyorlar diye düşünüyorum, dedi Heide.

Porta bilgisizce açıkladı :

— PK'ya göstermek.

— Bir subay yerine onlara bir onbaşı götürürsek ne derler?

— Bize bunu geri götürmemizi söylerler, dedi sertçe Moruk.

— Vakit geldi, öbürünün yaprağını kesece-ğim, diyen Küçük Kardeş kaygısızca güldü.

— Korkuyorum, diye mırıldandı Lejyoner.

Besbelli ki «Wellington» parolasını çoktan u-nutmuştu.

Bereket versin ki Lejyoner ileriyi gören biriy-di. Küçük Kardeş, İngiliz ona Londra şivesiyle bir küfür savurunca, hemen çılgınca bir öfkeye ka-pıldı. Sonuç: Küçük Kardeş kendini unuttu ve Al-manca gürledi :

— Ağzına, sersem domuz. Benimle Almanca konuşmak istemez misin?

İngiliz içgüdüsel olarak geriledi. Bir an son-ra Lejyoner'in çelik parmakları arasında son ne-fesini verdi.

Kaybedecek bir saniye yoktu. İleri atılıp, ka-pıyı ve pencereleri içeri göçürdük. Makinelilerimiz ölüm kustular. Porta ile Heide bir üst subayı ya-kaladılar, dipçik vuruşlarıyla bayılttılar. Bütün ö-bürlerini öldürdük.

Küçük Kardeş hâlâ İngiliz üniforması içinde dört nala geldi.

— Çıkar o pırtıları! diye fısıldadı Lejyoner.

— On dört altın diş aldım, diye sevinçle söy-lendi Küçük Kardeş.

Arkamızda otomatik silâhlar gürlediler. Lej-yoner beni kendine doğru bir patikanın yanındaki çukurun içine çekti. Porta ile Heide baygın subayı sürüklediler. Olle Karlsson da ortaya çıkıverdi. Bir-kaç anlaşılmaz sözcük bağırdı, karanlık içindeki alevli ağızlara doğru geri döndü. Ateş etti. Keskin bir çığlık attı, ikiye bükülüp düştü.

— Hay kör şeytanlar, diye fısıldadı Lejyoner. Bu besbelliydi.

Bizden üç kişi, yeniden kaybolmak için karan-lığın ortasında göründü. Sonra Rudolph Kleber geldi. Diz çökerek, kısa yaylım ateşleri gönderdi.

Birden silâhını elinden düşürdü, başına dokundu ve yere yıkıldı.

Öbür üçü geri dönerek onu kendileriyle birlikte götürmeye çalıştılar. Ateş etmek istedim. Lejyoner başıyla hayır işareti yaptı ve parmağını dudaklarının üzerine koydu.

Üçlerden biri bir salvoyla tam ikiye biçilerek düştü. Öbür ikisi koşmak istedi. Biri korkunç bir çığlık attı.

— Kör oldum, k-ö-ö-örr!

Başı açık, gömleğinin kolları sıvalı bir İngiliz çıkıverdi. Kolunun altında bir hafif makineli tutuyordu. Yedi, sekiz İngiliz onu izledi. İçlerinden biri, son model bir Mark T karabinasıyla silâhlanmıştı.

Lejyoner başıyla evet işareti yaptı. Kör diz çökmüştü. İngiliz PM'sini ensesine dayadı. Bir dizi ateş sesi gürnledi. İngiliz güldü.

— *Damned Kraut!*

PPSH'min dipçiğini sıkıca omzuma dayadım.

Ağaçların arasından yeni bir grup çıktı. Soluk soluğa küfürler savuruyorlardı. Durmadan *Kraut* sözcüğü duyuluyordu.

Rudolpy inliyordu. Bir onbaşı PM'sini kaldırdı ve şarjörü titreyen gövdesine boşalttı.

Şiddetli bir öfkeye kapıldım. Göreceklerdi. Lejyoner şarkı mırıldandı: *Viens, viens, la mort!*

Patika üzerindeki İngiliz kaskatı durdu. Lejyoner'in boğazının en derin yerinden Faslıların savaş narası çıkmıştı:

— *Allahüekber!*

Aynı anda Kalâşnikov'u ile ateş etti.

Sapır sapır döküldüler.

Hâlâ kımıldayanlar üzerine durmadan ateş ederek doğrulduk. Lejyoner vahşice gülüyordu. Parmağını bir kan gölcüğüne batırarak ölülerden herbirinin alnına bir haç çizdi.

Öbürlerinin yanına vardık. Bir yarbay olan kurmay subayı ayılmıştı. Boynuna bir ip geçirerek, kımıldarsa, boğulacağını açıkladık.

Küstahlıkla sordu :

— Komutanınız kim?

— Aldırma, diye karşılık verdi Heide. Daha çok kes sesini, başına bir felâket gelmesini istemiyorsan!

Moruk Heide'yi iterek :

— Ah! Sen kes, diye homurdandı.

— Albayım, Feldwebel Willie Beier, bu komandonun şefi.

— Adamlarınıza bir subaya nasıl hitap edileceğini öğretiniz!

— Bizi işetecek, diye bağırdı Porta.

İngiliz subayı Porta'ya bakmaya tenezzül etmedi.

— Adamlarınızın arasında disiplini korumak gerek, Feldwebel, yoksa üstlerinize şikâyet edeceğim.

Porta tumturaklı bir şekilde sarı silindir şapkasını kaldırdı, kırık tek gözlüğünü ayarladı ve çiğneme tütünü kutusunun içinden bir tutam alıp ağzına attı. Sonra bir göz kırpmasıyla subaya hitap etti :

— *Sir Colonel*, kendimi tanıtayım. Biraz burnundan konuşarak devam etti: Karşınızda Tanrı'nın lûtfuyla ünlü Obergefreiter Joseph Porta de Weding var. Size yardım edebilir miyim? Olasılıkla kıçınıza bir tekme ile. Porta tutsağı hayli merakla gözden geçirerek çevresinde döndü.

— Feldwebel Beier, bu zıpırı nerden aldınız? Garip bir mostra!

İngiliz subayı soğukkanlılığını yitirdi. Öfkeyle, Moruk'a doğru döndü.

— Bana böyle davranılmasını kabul etmiyorum.

— Korkarım ki kabul etmen gerekiyor, diye güldü Barcelona.

Porta yeniden tutsağa yaklaştı ve yüksek sesle saymaya başladı :

— Bir, iki, üç...

Subay ağzı açık baktı.

— Kaç altın dişiniz var, sir? Ben yalnız üç tane gördüm.

Yarbayın sesi öfkeden çatladı. Moruk'u dünyanın bütün belâları ile tehdit etti.

Moruk canı sıkılmış halde :

— Bırak onu, başımıza dertler açılmasına neden olur.

Küçük Kardeş'in protestolarına karşın, ip çıkarıldı. Lejyoner ona yapışırcasına yaklaştı :

— Albayım, bir söz daha ederseniz, bıçağımı karnınıza saplarım.

Tehlikeli bir gülüşle Arap bıçağını gösterdi.

Cepheden gelen topçu atışları duyuldu. Etrafımızda kımıldamalar başladı. Uzun kamyon kolları ve yürüyüş halinde piyade geçiyordu.

Bir süre bizi özel birlik diye kabul eden bir Faslılar taburunun yanısıra yürüdük. Bir sıçrayışla, İngiliz subayı güvenlik içinde olurdu, fakat Lejyoner'in bıçağının ucu kaburgalarına çevrilmişti ve sırtında Barcelona'nın PM'sini hissediyordu. Önünde Küçük Kardeş'in koca sırtı bulunuyordu. Kaçmak kesin ölüm olurdu.

Amerikan hatlarının arkasında sığınağa girerek geceyi bekledik.

Cephe durgun değildi. İzli mermiler görebileceğimiz kadar uzaktan geçiyorlardı.

Gece yarısından az sonra, obüs çukurundan obüs çukuruna atlayarak geçtik. İki Hindu bizi durdurmaya yeltendi ve hemen biçildi. Kendi piyademizin atışı altında üç adam kaybettik.

Bitkin halde, tabur komutanının sığınağına vardık. Tekgözlü bizi görmeye geldi ve herbirimizi ayrı ayrı kucakladı. Mike bize iri yaprak sigaraları sundu. Peder Emmanuel de uzun uzun ellerimizi sıktı. Adamlarımızın yarısını yitirmiştik. Aralarında Rudolph ile Olle Karlsson da vardı.

Bize geride geçirilecek beş günlük izin verildi. Giderken, cephenin yolunda kocaman gri bir Mercedes bizi geçti. Arka oturma yerinde bir Alman generalinin yanında İngiliz subayı bulunuyordu. Lüks araba bize çamur sıçrattı. Biz de üzerine tükürdük.

Sonra genelevde, Solgun İda'nın yanında geçireceğimiz tatlı zamandan söz etmeye koyulduk. İda'nın kızları için her şeyi unuttuk.

Dağ ölmekte olan bir hayvan gibi titriyordu. Manastırın üstüne bir sarı toz bulutu asılmıştı ki, uzun alevler tarafından yalanarak ağır ağır kızarıyordu. Yukarda hâlâ keşişlerin kaldığını biliyorduk. Fakat bilmediğimiz şey, bu anda bile, kilisede âyin yapıldığıydı.

Barcelona yıkıntılara bakarak mırıldandı :

— Toz haline gelmiş olmaları gerekir.

Komutan Mike yanında Peder Emmanuel olarak, bir çamur birikintisinden çıkıverdi.

— Manastır için gönüllüler, diye emir verdi.

Düşman siperlerinden Amerikalılar bize işaret yapıyorlardı.

— Hello, Kraut'*lar, diye bağırdılar.*

Mike geriye dönerken gürledi :

— Defolun, pis Yankee'ler!

— Ağızlarınızı gizleyin, yoksa yırtıp ezeriz.

Uyarmaya aldırmaksızın jestlerle alevler içindeki manastırı gösterdiler.

— Go up and help the holy men, Kraut. *Bu zaman içinde tüfekler boşaltıldı. Beyaz bayrak çektiler.*

Karabinalarımızı bıraktık. Makineliler sessizdi. Koşarak gittik. Amerikalılar, İngilizler ve Fransızlar gözleriyle bizi izliyorlardı. Duvarın dökün-tüleri üstünden atladık. Peder Emmanuel ile doktor baştaydılar.

Gaz maskelerimizi taktık. Keşişleri çıkardık ve orta avludan ne kalmışsa oraya topladık.

Sessizce, dizi halinde manastırdan ayrıldılar. Birincisi tahtadan büyük bir çarmıh taşıyordu. Yolun dönemecine dek yanları sıra gittik. Bir ilâ-

hi okuyorlardı. Güneş bulutları delip geçti. Sanki Tanrı bize göğün yukarısından bakıyor gibiydi.

Siperlerinin kenarlarına oturmuş olan Amerikalılar da alışılmamış âyin alayına bakıyorlardı.

— Miğferler aşağı! diye bağırdı bir ses!

Emreden Alman mıydı ya da İngiliz miydi? Bütün askerler başlarını açtılar ve saygıyla eğildiler.

Son görülen şey havalarda dalgalanır gibi ilerleyen çarmıhtı.

Yeniden siperlerimize sıçradık. Makineli tüfeklerin ağızları tekrar ileriye çevrilmişlerdi.

Yanımda onbaşı Schrank düştü. Bir Amerikan alev püskürtücü müfrezesi iki yüz metre önümüzde eridi. Bir Fransız teğmeni yokuş aşağı teker teker yuvarlandı, aklını yitirmişti.

Kısa bir an için insan olmuştuk. Bu unutulmuştu.

— Öldür, arkadaş, öldür! Öl, asker! Vatan için ölmek güzeldir! Pis kokulu Monte Cassino cephesinde, çamur dolu bir delikte bile!...

MANASTIRIN SONU

Manastır bir yıkıntılar yığını halindeydi. Her-yer yanıyordu.

Birer birer, kapının önündeki açık alanı geç-tik. Çukurlar kazmakta olan paraşütçüler, bizi görünce güldüler.

Aşağılarcasına sordular :

— Tanklarınızı sattınız mı?

Alevler kapının üzerine kazılmış *Pax* (*) söz-cüğünü yaladılar. Heykelli orta avlu artık bir mo-loz yığınından başka bir şey değildi. Kazmaya ko-yulduk.

Geceleyin iki yüz ağır bombardıman uçağı saldırıya geçti. Birkaç saat içinde 2.500 ton bom-ba boşalttılar. Çukurlarımız yıkıldı.

Porta yanımdaydı. Koca bir duvar parçası ha-vaya fırladı. Onu gözlerimizle izliyorduk.

— Sıçra! diye bağırdı Porta.

Sıçradık. Duvar sağırlaştırıcı bir gürültüyle tam birkaç saniye önce bulunduğumuz yere dü-şerek adamlarımızın üçte birini gömdü. Onları kurtaramadık.

Tan yeri ağarınca makinelilerimizi çamurdan çıkardık ve özenle gözden geçirdik. İşliyorlardı.

— Az sonra gelecekler, diye kehanette bulun-du Porta.

Mike bize dek süründü. Miğferini yitirmişti ve bir gözü bir deri parçasıyla örtülüydü.

Kalın yaprak sigarasını çekerek sordu :

— Nasıl gidiyor?

(*) Barış.

Porta geniş bir gülümsemeyle karşılık verdi:

— Dayanıyoruz.

Mike kötümserce :

— Henüz bitmedi, diye belirtti.

Mike haklıydı. Henüz bitmemişti. Kutsal dağ ölmekte olan bir güneş boğası gibi çırpınıyordu. Anıtsal taşlar her yana uçtular. Her köşede yangın vardı.

Manastırın mahzenlerine sığınmak için mevzilerimizi terkettik. Hiçbir canlı varlık dışarda kalamazdı.

Muzikacımız, onbaşı Brans dalga geçiyordu. Trompetini aldı ve bir caz havası çalmaya başladı. Sonra hepimizi havaya uçurmaya karar verdi. Küçük Kardeş onun elindeki bombayı çekip alarak avluya fırlatmayı başardı; orada patlayışı obüslerin gürlemeleri arasında boğuldu.

Duvar döküntüleriyle iki bacağı kırılmış olan bir paraşütçü, bir kan gölcüğü içinde inliyordu:

— Öldürün beni, öldürün beni! Bırakın beni öleyim!

Heide'nin 38'i çoktan elindeydi, fakat Moruk ona sert bir vuruş salladı. Sıhhiyeci onbaşı Glaeser uluyan askerin üzerine eğildi ve ona bir morfin iğnesi yaptı.

— Senin için tüm yapabildiğim bu, arkadaş. Eğer bir at olsaydın, seni hemen öldürürlerdi, fakat sen bir insansın ve her belâyı çekmeye hakkın var. Bunu Tanrı istiyor.

Glaeser bir çarmıhın üzerine tükürdü.

Papaz Emmanuel yıkıntılar arasında ilerliyordu. Kireç akhğmdaydı. Yaralının üzerine eğildi, haçı dudaklarına yaklaştırdı ve dua etti. Yüzü bir obüs parçasıyla yaralanmıştı. Glaeser ona pansuman yapmak istedi, fakat Peder Emmanuel onu sinirli bir tavırla itti ve yarası büyük birinin yanına yollandı; bu karnının alt bölümünde, fos-

forlu bir mermiyle açılmış kocaman bir delik bulunan bir S.S. Hauptsturmführer idi.

Ölmekte olan subay :

— Defol! diye inledi. Senin Tanrının istifine okurum!

Peder Emmanuel işitmek istemedi. İsa'yı çarmıhta gösteren haçı bağırsakları görünen Hauptsturmführer'in yüzüne eğdi.

Yaralı acı acı bağırıyordu. Porta tabancasıyla oynuyordu, Küçük Kardeş yerden bir cop aldı. Bu herif ölmeyi çabuk sona erdirmezse, onlar işini tamamlayacaklardı. Çığlıklar sinirlerimizi bozuyordu.

Glaeser morfin sıkıntısı çekiyordu.

— Öldür onu! diye bağırdı umutsuzlukla.

Peder Emmanuel öbür can çekişenlere gidiyordu. Çok da vardı. Son nefeslerini verir vermez onları dışarı atıyorduk. Farelerin cesetlere saldırması korkunç bir şeydi.

Bir bomba yeraltı mezarının üzerinde patladı. Mihrabın arkasında hapis kalmıştık.

Yeni bombalar patlıyorlardı. Tozlarla yarı boğulmuş haldeydik. Bu hal aralıksız, saatlerdenberi sürüyordu. Zaman kavramını yitirmiştik.

Papaz yere oturmuştu. Üniforması yırtılmıştı, yüzü kan içindeydi. Bizi kurtarmaya başlayacağı bir yer ararken kalın bir direğe saldırdı. Bir aslan gibi kuvvetliydi.

Direği çekmesini küçümsemeyle seyrediyorduk. Onu sarsmak için bir traktör gerekirdi.

— Tanrı adamı üstadının evinden ayrılmakta acele ediyor, diye güldü Heide. Otur ve rahatça gebermeyi bekle, keşiş başı. Yukarda Yüce Tanrı'nın yanında pek iyi oluruz. Belki sen kendin de tüm bu saçmalıklara inanmıyorsundur ya? (Bu Heide'de bir saplantıydı. Yahudilerden nefret ettiği kadar Tanrı'dan da nefret ederdi.)

Peder Emmanuel Heide'ye doğru döndü. Ağzı gülüyordu, fakat gözleri şimşekler saçıyordu. Ağır adımlarla, elinde bıçağı, sinirden titreyerek mihraba yapışmış duran Heide'ye doğru gitti.

Emmanuel bir tekme vuruşuyla, Heide'nin bıçağını düşürttü. Sonra Heide'yi boynundan kavrayarak büyük haçın yanındaki duvara çarptı.

— Julius, Tanrı ile bir kez daha alay edersen, bu duvarın üzerinde seni ezerim, yemin ederim sana! Bir rahip olmakla birlikte, kafasını dağıtacağım ilk kişi olmayacaksın! Tanrı'nın önünde korkması gereken biri varsa, o tam sensin, Julius.

Kocaman bir bombanın hava sarsıntisı bizi birbirimizin üzerine attı. Peder Emmanuel başını sallayarak kan tükürdü. Moruk ona matarasını uzattı, o da minnettarlıkla kabul etti.

Koca bir taş başının birkaç santim üstünden uçtu. Heide bir başkasını atmaya hazırlanıyordu.

Papaz doğruldu. Haçı göğsünün üzerine bastırdı, ceketini düğmeledi ve usta olmuş bir güreşçinin ağır hareketleriyle Heide'ye doğru ilerledi.

Heide papazın bacaklarının arasına bir tekme savurdu ve yana sıçradı. Fakat beriki dayanıklı bir malzemeden yapılmıştı; Heide'nin üzerine atıldı, onu yere yapıştırdı ve boğazını sıkarak onu öylece tuttu. Birkaç saniye sonra, Heide bağışlanmasını istedi.

Papaz hiçbir şey geçmemiş gibi tekrar çalışmaya koyuldu. Küçük Kardeş ellerine tükürerek ona yardıma geldi: Tanrı adamı ile öldürücü adam işbirliği yapıyorlardı. İnanılmaz şey oldu, direk oynadı. Gururla güldüler, başka kimse bunu başaramazdı. Geçidi açıp çıkmayı başardık.

Şaşkınlığa uğramış yüzlerce fare kilisede koşuşuyordu. Keskin çığlıklarla bacaklarımıza tırmanmaya çalışıyorlardı. Tek bir düşünceleri vardı:

Bu alevler cehenneminden ayrılmak. Piyade tüfeklerimizle onlara saldırdık. Taze kan kokusuyla birbirlerinin boğazlarına atlıyorlar, birbirlerini öldürüyorlardı.

Ateş, daha şiddetle başlamak için bir an durgunlaştı. İki bin uçan kalenin bombardımana katılmış olduğunu öğrendik. Yirmi dört saatte bu yerin üzerine, Berlin'e atmamış oldukları kadar bomba yağdırdılar. Hava saldırısı sırasında General Juin, General Clark'a şöyle demiş :

— Manastırda olan Almanların ne hissettiklerini bilmiyorum, fakat benim tüylerim diken diken oluyor.

— Bu dağ ele geçirilmesi gereken başka bir Verdun oldu. Fransa'da yaşamış olduğumuzu, tekrar burda yaşamak istemiyoruz. Bombalarımızı attığımız zaman her şey bitmiş olacak. Yukarda sağ kalmış kimse bulunmayacak.

General Juin bundan pek emin değilmiş.

— Generalim, diye gülmüş Clark. Uçan kalelerimiz bitirince, üç bin ağır top nöbeti alacak. Bu dünyanın şimdiye dek görmediği bir topçu savaşı olacak. General Freyberg hava bombardımanını ısrarla istedi. Ona fazladan iki milyon obüs veriyoruz. Yorulmaksızın dört gündüz ve dört gece boyunca saldıracağız. Sonra Washington'a ve Londra'ya rapor verebiliriz. Monte Cassino'da sağ kalan yok.

General kendine güvenerek gülmüş. Yıkıntılar arasında olsaydı Tanrı bile öldürülürdü.

O anda Peder Emmanuel haçını başlarımızın üstünde sallıyordu. Sandıklar ve direkler yardımıyla bir mihrap meydana getirmiştik. Bu birkaç kavgaya neden olmuştu. Fakat elden hiçbir şey gelmemişti. Papaz ayinini yapmak istiyordu.

Çevresinde yeraldık.

— Miğferlerinizi çıkarın, ve diz çökün diye emretti, dua edeceğiz.

Dua etme sırasında bazı herifler söyleniyorlardı; peder geri döndü:

— Köpekler, Tanrı'nın sizden korktuğu kuruntusuna kapılmayınız. Ölme fikriyle sızlanıyorsunuz, fakat başkalarını öldürmek söz konusu olduğunda asla iç tedirginliği duymuyorsunuz. Üç günde bölük seksen altı ölü verdi. Bu çoktur. Daha da olacaktır. Henüz vakit varken kendinizi Tanrıya adamanız daha iyi olur.

Bu ton üzerinde bir çeyrek saat devam etti.

— Tümen komutanı olması gerekirdi, ne şef! diye fısıldadı Porta.

Manastırın üzerine bir obüs sağnağı yağdı.

Papaz derme çatma kürsüsünden fırlatıldı. Yüzündeki derin bir yaradan kan akıyordu. Tekrar yerini aldı ve bir makineli tabancayı salladı.

— Özellikle bunun dünyadaki en kuvvetli silâh olduğuna inanmayınız. Köpekler, Tanrı'yı inkâr etmeyiniz. Yaşam sadece ödünç verilen bir şeydir. Tanrı'nın karşısında tabancaların önemi yoktur. Sizi tanırım. Ne düşündüğünüzü bilirim. Gülme, Porta. Koca Berlinli ağzınla bile Tanrı'ya söyleyecek bir sözcük bulamazsın. Kemerlerinizin tokasına yazılmış olana inanmayınız. Tanrı sizinle değil. Aynı şekilde ötekilerle de değil. Savaş, insan budalalığının en yüksek noktasıdır. Şeytanın işidir. Bazıları bu savaşa bir haçlı seferi diyorlar. Bu küfürdür. Bu şimdiye dek görülmemiş olan en büyük insan kırımıdır.

Korkunç bir patlama vaazına bitiş noktasını koydu. Kilise çöktü. Duman dolu odadan çıkmaya çalıştık. Bombardıman şimdi başka bir gürültü yapıyordu. Artık bombaların sinirlendirici ıslık çalışı değildi bu. Şimdi obüsler egemendi. Bir topçu atışı: Daha yoğun, daha değişik; düzenli, daha sempatik bir gürültü.

Sığınaklar kazdık. Manastır yok olmuştu. Tanrı buna nasıl izin verebilirdi? Güneş battı. Güneş doğdu. Yıkıntılar binlerce kez havaya fırlatıldı.

Deliklerimize sinmiş duruyorduk. Daha ne kadar zaman?

Biri küçük patikadan koştu. Ustaca bir sıçrayışla yanımıza indi.

Bu Erkek Domuz'du. Postacımız, koşudan bitkinleşmiş, soluk soluğaydı. Mike omzuna vurdu.

— Ne oluyor?

— Tabur yok edildi, komutanım, diye kekeledi.

— Çılgın, diye homurdandı Mike. Porta'ya işaret ederek: Sven ile sen ne olduğunu görmeye gidiniz.

Makinelilerimizi aldık, sonra çizmelerimize birkaç bomba koyduk ve Erkek Domuz'u bileğinden kavradık.

— Bize yolu göstereceksin, ahbap.

— Yapamam, diye inleyerek, korkudan hasta bir halde kendini tekrar çukurun dibine düşmeye bıraktı.

— Kalk, koca domuz. Yapamazsın, ama yapmalısın!

Erkek Domuz bir çuval parçasından başka bir şey değildi. Fakat vuruşlarımızın ve tehditlerimizin başarısız olduğu yerde Mike sonuç aldı.

— Stahlschmidt, yürü! Bu bir emirdir!

Erkek Domuz sıçradı, obüs sağnağı altında hazır ol durumu alarak bağırdı :

— Başüstüne, komutanım. Öyle hızlı yaylandı ki, Porta ile ben onu izlemekte güçlük çektik.

— Arkadaş, beni izleyin, diye bağırdı. Bir Amerikalı gördüğünü sandı ve şarjörünü boşalttı, fakat o sadece bir cesetti.

Keskin bir ıslık bizi irkiltti. Çamurun içine daldık. Yüzümüzü saran çamur maskesinden yal-

nız gözlerimiz görünüyordu. 3'üncü bölüğün mevzii olan yerde bir Ay yüzeyi görüntüsünden başka bir şey yoktu; şurada, burada ise topraktan bir kol çıkıyordu.

— Tam ortasına, diye açıkladı Erkek Domuz. Bu olduğunda komando grubundan geliyordum. Bir 30 cm'lik olması gerekir.

Porta bir çukurda kocaman bir mayın gördü.

— Gördün mü, Sven? Ah! Canına yandığımın, ikramiye vurdu! Bana biraz yardım eder misin? İda'nın evinde en az üç gecenin bedelini ödeyecek şey var bunda.

Tükürüğümü yuttum. Mayın patlarsa, üçümüzden bir düğme bile kalmazdı. Hayır demeye cesaret edemedim. Üçümüz onu ayağa kaldırmayı başardık. Posta üstüne tükürdü, bir ıstavroz çıkardı, sonra üç kez diz çöktü. Erkek Domuz sapsarıydı, ben de, elbette.

— Şunu iyi tutunuz, yoksa son kadehinizi içmiş olursunuz, diye öğüt verdi Porta. Torbasından araçlar çıkardı ve mayının yanına özenle yerleştirdi.

Bize bir kilo bakır başına yirmi beş fenik veriyorlardı ve mayının üzerinde en az yüz kilo vardı.

Porta kerpetenini düşünceli bir halde elinde tartıyordu. Tam obüsün ucuna yerleştireceği anda başınızın üstünde bir ıslık duyduk. Çarçabuk, deliğe vardık yeniden. Üzerimize çakıltaşları, toprak ve çelik parçaları yağdı.

Porta tükürdü ve Erkek Domuz'a obüsün üzerine ata biner gibi oturmasını emretti. Beriki ağladı, yalvardı.

— Bu cinayettir, diye inledi.

— Evet, eğer durmazsan, diye sertçe karşılık verdi Porta ve mayını sökmeye başladı.

Aksi yöne çevirmem için bana öbür kerpetêni

verdi. Porta bütün ağırlığıyla yükleniyordu. Erkek Domuz obüsü tutmak için umutsuzca asılıyordu.

Porta iri ter taneleri döküyordu, korkudan değil ama yorgunluktan.

— Gürültü yapmaya başlarsa, cızlamı çekmek gerek! Yoksa kendimizi Ay'da buluruz. Tamam mı, Stahlschmidt?

Erkek Domuz hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

— Bölüğünüze geldiğim güne lânet olsun!

Porta kerpeteni döndürerek sevinçle söylendi :

— Tamam.

Başlığı çıkardı, obüsün içine baktı, sonra elini soktu.

Her saniye bir patlama bekliyordum. Yaşamına değer veren hiçbir normal kimse, bir obüsü bu tarzda sökmezdi.

Erkek Domuz, kanatıncaya dek dudaklarını ısırıyordu. Gözleri yuvalarından dışarı uğramıştı. Koleraya yakalanmış bir domuzu andırıyordu.

— Vay canına, diye bağırdı Porta. Kolu omzuna kadar içeri dalmıştı. Anlamıyorum içindeki bütün bu çarklar. Ah! Tik-tak yapmaya başladı, işitiyor musunuz?

Erkek Domuz kendinden geçmiş halde bağırdı :

— Geciktirmeli mermi!

Porta daha iyi görmek için çakmağını yaktı.

Tepeden tırnağa tüylerim diken diken oldu.

— Olur şey değil, dedi. İçine tıkır tıkır işleyen ne koymuşlar! Sanki bir çalar saat!

Erkek Domuz boğuk bir çığlık savurarak yerini terketti ve uzun adımlar atarak kaçtı. Bu ilginç silâha pek dalmış olan Porta, onu farketmedi. Sonra obüs keskin bir cızırtı çıkardı.

Ben de paniğe kapılarak kaçtım ve yirmi

metre uzakta bir çukura sığındım. Porta'nın sarı silindir şapkasının obüsün yanında inip kalktığını görüyordum.

Beş dakika kadar geçti. Sonra bana işaret etti :

— Bana yardıma gel, seni gidi ıslak tavuk. Çalar saati çıkardım.

Biraz utanarak yaklaştım. Erkek Domuz iz bırakmadan silinmişti. Vidalar ve çarklar yığılmıştı Porta'nın önüne.

— Acayip makine, diye hayret etti Porta. Obüsün sivri başını bulamıyorum. İçerde kalmış olmalı.

Sinirli bir şekilde sordum :

— Hâlâ patlama tehlikesi olduğunu sanıyor musun?

— Kuşkusuz, dedi Porta; fakat bakırını kaldırmak için zamanımız olacağını umalım.

En sonunda Porta memnun olduğunu bildirdiği zaman, etkileyici bir kütle vardı orada. Tam gitmeden önce, obüsün içinden çıktı gürültüyü dinlemek için yattı.

— İşte yeniden tik-tak etmeye başladı. Karnında ne olduğunu görmek için tümüyle söksek mi? Çok kez aynı türden zımbırtıların üzerine düşeriz.

— Ah! Hayır, gel artık, yeter! diye bağırdım. Onu beklemeden gittim.

Bakırla ağırlaşmış olan Porta beni yavaş yavaş izledi. Fakat bana henüz yetişmişti ki, toprak kalktı ve yere fırlatıldık. Oyuncağımız patlamıştı.

Porta dört elli olmuş, sarı silindir şapkasını arıyordu. Onu kömürleşmiş bir çalılığın arkasında, bir obüs parçasıyla delinmiş, şeridi kopmuş halde buldu.

Erkek Domuz bir huni içine yatmış, tüm püs-

lasını şaşırmış halde ağlıyordu. Bizi görünce deli oldu ve ulumaya başladı. Küreklerimizle başına vurmak zorunda kaldık.

2'nci bölükten yalnız kırk kişi kalmıştı. Bir astsubay, sağ kalmış tek rütbeli asker, onlara komuta ediyordu. 3'üncü bölük yok olmuştu. 4'üncüden yedi kişi kalmıştı ki, onların da dördü ağır yaralıydı. Bölük komutanı, on sekiz yaşında bir teğmen, karnının çevresinde kanlı bir sargı beziyle siperin bir köşesinde oturmuştu.

— Nasıl gidiyor, teğmenim? diye sordu Porta.

Teğmen hafifçe gülümsedi. Yanına konulmuş bir makineliyi okşuyordu.

— Kerizleri karşılamaya hazırız. Bizim ne çetin ceviz olduğumuzu öğrenecekler.

Taburun yedi yüz adamından yalnız yüz on yedi kalmıştı. Yardıma gönderilen birlikler ölüm çukurunda kırılıyorlardı. Manastırın üzerine obüsler yağıyordu.

Taburlar, alaylar yok oluyorlardı. Yenileri onların yerlerini alıyorlardı. İçimizden hiçbiri sağlam kalmamıştı. Fakat yalnız ağır yaralılar başka yerde tedavi görüyorlardı. Onbaşı Knuth koparılmış üç parmağıyla ilk yardım postasına geldi, ama doktor bakmayı reddetti: Onunla ilgilenmeleri için en azından bir kolunun kopması gerekiyordu.

Tam şafaktan sonra atış kesildi. Zehirli bir sarı duman kutsal dağı sarıyordu. Kulak kabartıyorduk. Tanımadığımız bir ıslık duyuyorduk. Yeni bir obüs tipi mi?

Paraşütçü komutanı gaz maskesini salladı.

— Gaz-la-ar! Gaz-la-ar!

Çığlık sığınaktan sığınağa aktarıldı. Obüsler garip, boğuk bir sesle patlayarak sarı bir duman salıveriyorlardı.

Öksürmeye başlıyorduk. Bu ciğerlerimizi yakıyordu. Boğazımız acıyordu. Boğulur gibi oluyor-

duk. Gözler kayıyordu. Bazıları çıldırarak uçuruma atladılar:

Miğferi çıkardık ve maskeyi yüzümüze koyduk. Bu bizi körleştiriyordu. Terliyorduk, bunaltı bağırsaklarımızı buruyordu.

Gece yerini gündüze bıraktı. Kara maskelerimizle ürkütücü bir haldeydik.

Bu gaz değildi, fakat sis obüsleriydi. Bu yetiyordu. Birçokları «masum» duman ile boğularak öldüler.

Geliyorlardı. Zaferlerinden emindiler. Ölümü ilân eden tırtıllı arabaların gürültüsünü farkettik. Sisin içinde sık kümeler halinde salına salına yürüyorlardı. Burunlarını tekrar dike kaldırmak için obüs çukurlarına daldırıyorlardı. Şangırtılı tırtılları ölüleri ve yaralıları eziyordu. Tüm kapaklar açık, kuleler içinde ayakta duran komutanlarıyla dumanın arasında avlarını araya araya geliyorlardı.

Piyadeler teslim işareti olarak silahlarını atıp bağırıyor, fakat eziliyorlardı.

Arabaların komutanı gülüyordu.

— *Go to hell, Kraut, here we are with the Shermans!*

Bir yaylım ateşi, bir ateş fırtınası açtılar. Bölgeyi makineli tüfekleriyle yerle bir ettiler. Alev püskürtücüler, kötürümleşmiş halde, bir kayaya yapışmış olan bir humbaracılar bölüğü üzerine ateş kustular.

Fakat piyade ile dövüşen araba askerlerini unutmuşlardı. Tırtılları bizi etkilemiyordu. İşin nasıl hakkından geleceğimizi biliyorduk.

Heide hafif makineli tüfeğinin namlusunu çıkardı, nişangâhı kontrol etti. Biz de bombalarımızı çıkararak halkalarını dişlerimizle kopardık.

Çelik ejderhalar pek yakındaydılar. Vahşi bir

kin bizi yakıyordu. Binlerce obüslerine karşı öç alacaktık.

Küçük Kardeş kolunun altında bombalarla koşmaya koyuldu. Sağ elinde bir T mayını tutuyordu. Bir Sherman'ın önünde durakladı ve mayını fırlattı; mayın kuledeki genç komutanın yüzünün pek yakınından geçti. Sağırlaştırıcı bir patlama. Komutan havaya fırladı. Ağır taşıt kıçının üzerine oturdu. Tırtılları boşlukta dönmeyi sürdürüyorlardı.

Küçük Kardeş çoktan ikincisine geçmişti. Porta bir başkasının topu üzerine asılmıştı. İki el bombasını silâhın ağzından içeri kaydırdı ve kendini düşmeye bıraktı. Tank üstünden geçti, fakat Porta yere nasıl yapışacağını biliyordu. Bir sıyrık almadan doğruldu.

Heide kömürleşmiş bir arabanın silindirleri arasında yer aldı ve bizi makinelisiyle korudu.

Amerikalılar durdular, ne olduğunu anlamıyorlardı. Arabaları birbiri arkasına yanıyordu.

— *Allahüekber!* Lejyoner'in savaş narası havayı deldi. Yaşasın Lejyon! Bir araba komutanını kulenin kapağı arasından çıkardı ve bombalarını yerleştirdi.

Ben bir T mayını kavrayarak en yakın Sherman'ın üzerine savurdum. Mayın tırtılların içinde asılı kaldı. Hava sarsılması beni alev halindeki bir arabanın altına fırlattı, orada kömürleşmiş iki ceset vardı. Kalk, ondan sonrakine! Yeni mayın.

Sonra kişi kişiye boğuşmalar. Vahşice, gaddarca öldürmeler.

Bir kule aramıza düştü; komutanının yarısı kapağın içinde kalmıştı; top ekseni üzerinde döndü! İnsan dökünüleri.

Mike, bir elinde bir tabanca, öbüründe bir samuray kılıcı ile ortaya çıktı.

— Arkama, sıkışın! diye bağırdı.

Paraşütçüler, piyadeler, humbaracılar, topçular, sıhhiyeciler ve bir tabur papazı, samuray kılıcını başının üstünde döndürerek bağırıp çağıran bir komutanı izliyorlardı.

Lejyoner, Porta ve Küçük Kardeş atılıyorlar. Erkek Domuz açık başla aralarında. Miğferini yitirmiş ve çıldırmış olmalı ki, aslan gibi dövüşüyor. Ucu süngülü yeni İngiliz makinelilerinden biriyle silâhlanmış olarak rastladığı her şeyin üzerine ateş ediyor.

Sarıklı Hindular ellerini havaya kaldırarak teslim oluyorlar. Bir saniye sonra canlı meşaleler haline dönüyorlar.

Heide bir alev püskürtücü kapmış, vahşi çığlıklar atıyor.

Tümenin kurmayında telâş var. Bir emir subayı, kanla kaplı olarak, Tezgözlü'ye dek geliyor ve ona durumu anlatıyor.

— Bölümlerin çoğu yok edildi, generalim. Bütün mevziler altüst oldu. Bataryalar artık işlemiyor. Bağlantı yok, fakat her yerde dövüşülüyor.

— Her şey yok edildi, ama her yerde dövüşülüyor mu? Kim dövüşüyor, Allah aşkına! diye bağırdı sayıklar gibi. Var olmayan bir tümene nasıl komuta edeyim?

Telefon çaldı. Bu manastırın yaralı topçu gözetleyicisiydi.

— Generalim, ağır araba birlikleri kuzey doğudan ve güneyden saldırıyorlar. Zırhlılara karşı silâhımız yok. Takviye gönderiniz, Allah aşkına! Çılgınca hıçkırıklar konuşmayı kesti. Subayın sinirleri bozulmuştu.

Tekgözlü duvara çivilenmiş büyük genel kurmay haritasına doğru gitti ve üzerine tükürdü. Yapacak hiçbir şey yoktu. Her şey düzensiz ve karmakarışıktı.

— Hay benim postalım, Takviyeler istiyorum,

beni duyuyor musunuz, askerler, aşçılar, sıhhiyeciler? Hastaneleri boşaltın, oralardaki heriflere koltuk değnekleri yerine tüfekler verin! diye bağırdı yardımcısına.

Haritaları kaldırdık. Bundan böyle hiçbir şey yapamıyorlardı. Ölüm dansı oynuyorduk.

Emir subayları manastıra doğru acele koşturuldular. Tekgözlü, hedeflerine varmazlarsa, onları savaş divanıyla tehdit etti.

— Düşmenizi yasaklıyorum! diye bağırdı.

Ölüm derecesinde yaralanmış bir teğmen, sendeleyerek girdi, sonra yere yıkıldı. Son nefesini vermeden önce mırıldanmaya vakit buldu :

— Generalim, 4'üncü bölük yok oldu. Dövüşler sürüyor.

Tekgözlü ölü teğmeni kolundan kavradı :

— Gebermeden önce cevap ver bana! Kim dövüşüyor?

Fakat teğmenin başı boşluğa devrildi. On sekiz yaşındaki çocuğun cesedini bırakan Tekgözlü'nün üzerine kan fışkırıyordu.

— Bu koşullar içinde kakırdamak yasak edilmelidir, diye söylendi.

Her yerde aynı düzensizlik sürüyordu. Amerikalılarla Yeni Zelandalılar General Freyberg'in komutası altındaydılar, o şimdiye dek haki üniforma giymiş olan en inatçı generaldi. Emirleri üzerine manastır son taşına dek yıkıldı. Kendi Verdun'ünü istiyordu, ona sahip oldu! Kendisine arabalarının ve zırhlı humbaracılarının karşılaştığı dirençten söz edilince, miğferini yere attı.

— Olamaz, diye gürledi. Yukarda hiçbir şey kalmadı. Hayalleniyorsunuz, hayaletler görüyorsunuz!

Fakat hayaletler makinelilerle ve alev püskürtücülerle silahlanmışlardı. Yeni alaylar hücu-

ma geçirildi ve manastırın duvar parçaları önünde öldüler.

İngiliz tankları salına salına yolu çıkıyorlardı. İskoç piyadeleri kapakların kıyılarına üzüm salkımları gibi asılmışlardı. Bir makineli tüfek atışı onları kökünden kazıdı.

General Freyberg Manastırı ele geçireceğine İncil üzerine yemin etti. Ne pahasına olursa olsun.

Yeni birlikler oluşturuluyordu. İskoçlar, Galliler, Teksaslılar, Avustralyalılar, Fas dağlıları, Hindular, Kongo ırmağı kıyılarının zencileri, Japonlar. Başta bir Polonya tümeni yürüyordu.

Ağlıyorlardı, bağırıyorlardı, küfrediyorlardı. Makineli tüfeklerin şeytanca atışları altında düşüyorlardı. Mevziler yoktu, bununla birlikte dövüşülüyordu.

Tanklar çamura saplanıyorlardı. Hava fotolarının bir değeri yoktu. Kendi topçuları her şeyi değiştirmişti.

Biz, Porta, Küçük Kardeş, Lejyoner ve ben bir çukura sığınmıştık.

Bir Sherman çıkıverdi. Gözlerimizi dikmiş, üstümüzdeki sivri burnuna bakıyorduk. Birkaç saniye sonra devrilecek, biz de ezilmiş olacaktık.

Porta sıçradı ve bir T mayını attı. Bir ateş sütunu yükseldi, tank bir kor halini aldı. Bir Amerikan piyadesi ona son vuruşu yaptı. Mevzi değiştirdik. Tanksavar bombaları olan iki paraşütçü bize katıldı.

Lejyoner alev püskürtücüsünün arkasında diz çökmüştü; sanki bizim bir Fransız generaline karşı da döğüştüğümüzü bilmiyormuş gibi aptalca bağırıyordu :

— *Allahüekber! Vive la France!*

Sonra Tekgözlü aramıza geldi. Bir elinde bir nagant, öbüründe bastonunu tutuyordu.

— Beni izleyin, diye komut verdi. Kararenkli göz bağını yitirmişti. Boş göz çukuru kanlıydı.

Sağında, Mike ağzına kalın bir yaprak sigarası tıktı. Solunda sarı silindir şapkası ensesinde, Porta duruyordu. Kişisel koruyucularıyla bir şişko general.

Göğüs göğüse dövüşülüyordu. Isırıyorduk, homurdanıyorduk; bıçak kullanıyor ve ayaklardan yararlanıyorduk.

Bir kayaya yaslanıp oturmuş bir Fransız binbaşısı bağırsaklarını yerine koymaktaydı. Bacakları bir tankın tırtılları arasında sıkışıp ezilmiş olan Amerikalı bir zenci çavuş kızarıncaya dek ısınmış makinelisinden kurşunlar yağdırıyordu.

Bir G.İ. ile, bir huninin içine atılmış buldum kendimi. Korkudan dilsizleşmiş, bakışıyorduk; kendi kendimize önce kimin ateş edeceğini soruyorduk. Sonra o, küfrederek makineli tabancasını attı ve bana bir Camel paketi uzattı. Ferahlayarak güldüm, ben de ona bir Grifa sundum. Gülümsedi. Kahkahadan katılarak birbirimizin kollarına atıldık. Mataralarımızı değiş tokuş ettik.

İki asker huninin içine baş üstü düştü. Bunlar Porta ile Küçük Kardeşti. G.İ.'yi görerek gerilediler.

Küçük Kardeş Kalaşnikov'unun güvenlik düzenini itti. Silâhı ellerinden aldım. Çukurun daha da dibine gömüldük. İşaretlerimizi düğmelerimizi G.İ. ile değiş tokuş ettik. O benim kırmızı komiser yıldızımdan heyecanlandı.

Bir parti zar attık, Grifa'lar ve Camel'ler içtik ve mataralarımızı boşalttık. G.İ. bize göğsündeki düğmeyi gösteriyordu: Ördek Donald (W. Disney'in Vakvaka Kardeş'i). Bazı kas gerilmeleri altında gagasını açıyordu. Hoştu doğrusu.

Ateş durmuştu. Sakınarak kenardan baktık: Üç Alman ve bir Amerikalı.

— *Now I'm going home*, dedi G.İ.

Sıcak bir şekilde vedalaştık. Sonra, silâhlarımızla korunarak gitti.

— Ona çatan karşısında beni bulacak, diye söz verdi Küçük Kardeş.

Bir deliğe atladığını gördük, sonra, yanımızda makineli tüfekler takırdamaya koyuldular. Dövüş yeniden başlıyordu.

Çıldıran bir paraşütçü, tepeyi tırmanmaya koyuldu. Bir maymun gibi tırmanıyordu. Öyle bir yetenek ki, normal zamanda dünyanın bütün gazetelerinin birinci sayfasında yer alırdı. Burada buna kimse dikkat etmiyordu.

Müttefikler saldırıyorlardı. Çukurlar içine yapıştık. Haki giysili ilk askerler çıkıverdiler ve biçildiler. Cesetler, cesetler, ceset yığınları. İnsanlar ölüyorlardı, oysa generaller olağanüstü görünüşü hayranlıkla seyrediyorlardı.

— Müthiş, diye mırıldandı Alexander.

— Harika, diye bağırdı Freyberg.

— Çok güzel, diye belirtti Kesselring.

Anılar'ının ak sayfalarını karartması gereken sözcükler kazıyorlardı. Her büyük generalin rüyası bu. Savaş konusunda uzmanların çalışma gününe koydukları bitiş noktası.

Bir Polonyalı teğmen birçok yaraları kanayarak doğruldu ve alayından kalan yirmi kişiye bağırdı :

— İleri, askerler, yaşasın Polonya! Polonya bayrağını boynuna sarıp bağlamıştı.

Lejyoner ona nişan alarak mırıldandı :

— Kalbim seninle. Allah'ın yanında yer alacaksın, yiğit Polonyalı!

Şarjörünü Polonyalı subayın karnına boşalttı.

Sonra Gurka'lar geldi. Makinelilerin ateşi altında eridiler.

Faslılar, yurtlarına döndüklerinde kaç düşman öldürdüklerini kanıtlamak için, onların kulaklarını kesiyorlardı.

Lejyoner onları görünce sevindi ve savaş çığlığını attı. Çılgınca bir kahkaha içinde bağırdı :

— Öldürün onları! İleri, ileri, yaşasın Lejyon!

Geçmişte sık sık izlediğimiz gibi izledik onu. Tekgözlü bizi durdurmak istedi, bu çılgınlıktı. Silâh kalça hizasında olarak ateş ediyorduk. Koşarken yeniden dolduruyorduk.

Faslılar, ağızları açık, bize baktılar. Üzerlerindeydik, küreklerle, dipçiklerle vuruyorduk. Küçük Kardeş bir düzinesini kayanın üzerinden sallayıp attı.

Faslılar ve Gurka'lar sığınağa koştular.

Karanlık olunca, Lejyoner'in emirleri üzerine kol gezmeye çıktık. Sessizce, boğazlarını kestik.

Heide eski hedefe atış oyununa yeniden başladı. Her vuruş yaptığında gürültülü bir şekilde eğleniyordu.

Teğmen Frick, gittikçe öfkelenerek, homurdandı :

— Aptal herif! Bir kez daha ateş edersen, itaatsizlikte bulunduğunu bildireceğim!

— Anladım, teğmenim, diye alay etti Heide. Bunun yerine bir futbol maçı düzenlemek için, emrinizi öte yana geçirtmem gerekir mi?

Teğmen Frick gözlerini kırptı.

— Astsubay Heide, Wehrmacht'ın yönetmeliğe en uyan askeri olduğunu biliyorum. Parti içinde bazı ilişkilerin olduğunu da biliyorum. Sen şimdiye dek görmediğim en büyük katilsin. Bu pis üniformna sana tam uyuyor.

— Vızgelirsin bana, diye güldü Heide.

Teğmen Frick eğildi, spagetti dolu bir karavanayı aldı ve içindekini Heide'nin suratına fır-

lattı, o şaşkınlıkla bağırarak geriledi. Teğmen tek söz demeden boş karavanayı Porta'nın yanına koydu. Sonra Heide'ye hitap etti :

— İşte, astsubay Heide, raporunu verebilirsin. Şefin sana saldırdı, bozguncu sözler etti. Bunun beş ya da altı kez asılmama yettiğini sanıyorum.

Bunun üzerine, teğmen topuklarını çevirdi ve bit avlamaya pek dalmış olan Mike'ın yanına dek sıçradı.

Heide silkinerek uludu :

— Tanıksınız!

— Ne tanığı? diye sordu Porta.

— Aptal gibi davranma! Savaşı kaybetmekte olduğunu söylediğini duydunuz, ve raporumu imzalamaya zorlayacağım sizi. Onu asılmış görmek istiyorum.

— Fakat kimden söz ediyorsun? diye hayret etti Barcelona. Uzun zamandan beri teğmen görmedik. Sen bir teğmen gördün mü, Küçük Kardeş?

Küçük Kardeş bir sosis parçasını yuttuktan sonra :

— Evet, ama çok uzun zaman önce, dedi.

— Bak hele! diyen Porta ayağa kalktı. Spagetti'lerimle bulanmaya nasıl cesaret ediyorsun? Bu sana pahalıya mal olacak, bedelini ödemelisin, domates salçası bile vardı. Bana Grifa'lar uçlan!

Heide öfkeden bembeyaz :

— Spagetti'lerin mi, ama işerim onların üzerine, diye haykırdı. Hakkından geleceğim bu subay hırbosunun. Yanında kendisinden yana çıkacak tanıklar ararken, Peder Emmanuel'i gördü. Führer'e küfrettiğini duymamış olduğunuza, kutsal haç üzerine, yemin eder misiniz, Peder? Sizi uyarıyorum. Bu savaş divanı önünde bitecek.

Tabur papazı kişner gibi yaptı ve yüzü tam bir ahmak ifadesine büründü.

— Eğer iyi anlıyorsam, yüzünü bulamak için Porta'nın spagetti'sini çalmışsın!

Heide makinelisinin güvenlik düzenini itti.

— Peder, bu postalımın teğmeninin onları yüzüme attığını gördünüz!

Peder Emmanuel korkmuş gibi yaparak :

— Fakat sen delisin, Heide, dedi. Hangi teğmen astlarının yüzüne spagetti atar?

Heide büsbütün öfkelendi

— Sizi kendim Torgau'ya götüreceğim! Buna pişman olacaksınız!

Porta bir alev püskürtücüyle onun karnını dürterek :

— Biraz daha az söylev çek, Julius, diye sözünü kesti. Grifa'ları bana zula et. Bu sana başka bir sefer namuslu adamların makarnasını çalmamayı belki öğretir.

Heide kendine güvenerek :

— Sen hâlâ devam edebilirsin, dedi.

— Böyle anlıyorsan, böyledir, diyen Porta Heide'nin başının üstüne bir alev salladı, hem öyle yakından ki kavrulan tüylerin kokusunu duyduk.

— Saçmalıklarınızı bitirdiniz mi, diye homurdandı Mike.

Heide bir kayanın arkasına sığınmaya koştu.

Yeni bir alev.

Heide kararmış ve bakışı bunaltılı halde tekrar göründü.

— Dursana, yahu, beni yakacaksın!

Porta yeni bir alev fışkırtmaya hazırlanarak şeytanca içini çekti :

— Vay! Uyanıyor musun?

Havada bir paket afyonlu sigara uçtu. Porta onu alarak kokladı.

— İyi, sonra da bize yeni bir dolu spagetti

karavanası ile domates salçası bulmak için yaylan! Biraz soğanı da reddetmeyiz. Teşekkür!

Heide küfrederek öfkeli öfkeli yola koyuldu. Porta arkasından iyi öğütler bağırıyordu :

Peder Emmanuel, göğü işaret ederek :

— Tanrım! diye seslendi.

Başlarımızı kaldırınca gözlerimize inanamadık: Bir dev arılar sürüsü geliyordu; fakat arılar bombardıman uçaklarıydı.

Dürbünü birbirimizden almak için kavga ettik.

— En az bin tane var, diye mırıldandı Barcelona. Amerikan uçan kaleleri! Dışkılarını salıverdikleri yerde bulunmak istemem.

Mike bir biti gitmeye bırakarak göğü inceden inceye gözden geçirdi :

— Vay canına, nereden çıktılar? Kuzeyden geliyorlar.

Uçakların aynı sabah İngiltere'den havalanmış olduklarını bilmiyorduk. Avcı uçakları onları Fransa üstünde korumuşlardı. Soğukça, İsviçre'nin tarafsızlığını çiğnemişlerdi. Focke-Wulf'lar onlara saldırmışlardı, ama boşuna.

Genç pilotlar çiklet çiğniyorlardı. Yüzleri oksijen maskeleriyle örtülüydü.

Saatlerdenberi motorlar horulduyorlardı. Uçaklar, sanki hiçbir şey yokmuş gibi uçaksavar topçusunun barajlarını aşıyorlardı. Maskelerini çıkararak bir termos şişesinden içtiler. Rotacı aynı anda beş Camel'i ağzına koydu, onları yaktı ve arkadaşlarına dağıttı. Gözleri kırmızı *Smoking prohibed* levhası üzerine takılı olarak içiyorlardı. Bir Focke-Wulf genç yüzbaşı Boye Smith'in B. 17'sine saldırdı. Kuyruk nişancısı :

— Bu hırbo Kraut'a birkaç badem şekeri gönder! diye bağırdı.

İlk salvo avcı Focke-Wulf'a isabet etti, uçak

gövdesinden kalın bir duman çıkararak, burkula burkula inmeye koyuldu. Floransa'nın batısında Puntoni köyünün tam ortasına düştü. İki çocukla çamaşır yıkayan bir genç kadın öldü. Pilot baron von Nierndorf havada ölmüştü.

Yüzbaşı Boye Smith yere tükürerek :

— *Go to the worms*, diye güldü. Üç çeyrek saat sonra, bir Jabo'nun, önceki gün, iki kadın, bir yaşlı adamla beş çocuğu öldürdüğü için bir köylü grubunca . linç edileceğini bilmiyordu.

Boye'un uçağı yere düştüğünde, yüzbaşı, mürettebatından tek sağ kalan kişi olarak bu köyde sığınak arıyordu. Onu Bruno Garini'nin çiftliğinin arkasında bir ağaca bağladılar, benzine buladılar ve ateşe verdiler.

Alevlerin, Boye Smith'in bacaklarını yalamaya başladığı anda, bir askeri jandarma birliği fırtına gibi köye giriyordu. Eşsiz bir serseri olan başgedikli Stein'in komutası altındaydı.

— Heh he! diye bağırdı. Ne oynuyorsunuz? Alevlerle sarılmış olan pilotu göstererek sordu: Gülmek mi gerek? Belli bir neşeyle yaşlı bir kadını çenesinin altından tuttu, fakat gözleri soğuk kaldılar. Ya da buna katillik mi demek gerek?

Yaşlı kadın onun dediklerinden tek sözcük anlamaksızın:

— *Si Signor Maggiori*, dedi. Önceki gün öldürülmüş olanlardan biri küçük kızıydı. Ağır çalışan köylü kafası için yaktıkları pilotun onu öldürmüş olduğunda kuşku yoktu.

Stein yaşlı kadını geri itti. Düşünceli bir halde bir sigara yaktı, miğferini düzeltti. Güneş pırıldıyordu. Bir köpek selvilerin altında uyuyordu. Bir kedi, bir el arabasının içinde yalanıyordu. Tahta tekerlekli eski bir çocuk arabasında bir bebek tombul kollarını kelle avcılarının şefine doğru uzattı. O da çocuğun yanağını çimdikledi.

— Bambino, bambino.

Ana yanda kaygılı duruyordu. Adam tabancasını çıkardı. Bir P. 38'di bu. Şarjörünü özenle gözden geçirdi. Kuru bir gürültüyle onu tekrar yerine koydu.

Başgedikli gülüyordu. Amerikan pilotu alevler içindeydi. Yanan etin kokusu duyuluyordu. Başgedikli sigarasını yakarak işaret etti:

— Bütün bunları tepeleyin! İş bitsin.

Sekiz PM 38 haykıran, son anda kaçmaya çalışan İtalyanlara karşı ateş açtı.

Siviller birbiri üzerine düştüler, yaşayanlar ölülerin altına sığınmaya çalışıyorlardı.

Jandarmalar tekrar doldurdular ve insan yığınına karşı yeni bir yaylım ateşi gönderdiler.

Başgedikli yeni bir sigara yaktı.

Arabadaki çocuk ağlamaya koyuldu. Başgedikli yerden bir boş kovan aldı ve çocuğa verdi. Bebek tek dişini göstererek güldü.

— Dönün, diye komut verdi Stein.

Daha sonra, gündüzün, bir çoban kovanla oynayan çocuğu buldu.

50 B. 17'nin ucu tam Monte Cassino'nun üstünde bulunuyordu. Havada bir çelik fırtınasının kaldırdığı bir uğultu vardı.

Bitlerinden bir numuneyi gösteren Mike :

— Boka bak, diye bağırdı.

Bir kayanın altına büzülmüş, ölümü bekliyorduk. Amerikalılar da bizim kadar şaşırmışlardı.

— *Dabned, they are bombing*, diye bağırdılar.

İlk bombalar dağı süpürdüler. Vadideki evler uzağa fırlatıldılar. Cassino'nun arkasında gizlenmiş haldeki bir ağır batarya bir saniyede ezildi.

Yeni bombalar manastırın üzerine indiler. Her şey sarımtrak bir dumana büründü. Kutsal dağ ateş ve alev kusan bir kasırgaya dönüştü. B. 17'lerden sonra Mitchell tipi İngiliz uçakları saldırıya geçtiler.

Geceleyin, arkasında yardımcısı Hartwig olduğu halde, Tekgözlü bize geldi.

Tekgözlü bölük komutanlarını çağırdı.

— Bu gece düşmanla teması kesiyoruz, diye açıkladı. Fakat öbürlerinin anlamaması gerek. Paraşütçüler hareket ediyor; sonra 1'inci tabur, en sonunda 5'inci bölük. Kalanlar tam saat beşte yola çıkıyorlar. Bir grup bırakacağız. İki batarya daha yukarı bir şaşırtma ateşi açacak.

— Ya sonuncu grup? diye bağırdı Porta; bu ikinci olacak. Kahramanlar, çabuk yorulmadınız mı? Sevininiz, çocuklar başarılarımızı okulda öğreneceker. Sarı şapkam ve dişçi pensem bir müzenin vitrininde sergilenecekler.

Tekgözlü düşünceli düşünceli baktı.

— Mademki kendin öneriyorsun, Porta. Eh, tamam! Evet bu 2'nci grup olacak.

— Koca ağzını kapamayı ne zaman öğreneceksin! diye homurdandı Barcelona.

Söylenilen saatte bölükler yola çıktılar. Sessizce siperleri terkettiler.

Teğmen Frick tam kaybolmadan önce.

— İyi şanslar! diye mırıldandı.

Binbaşı Mike elini Moruk'un omzuna koydu.

— Yakında görüşürüz, Beier.

Sinirli bir halde makineli tüfeklerimizin arkasına sıkıştık.

— Arkadaşların gittiğini ögrenirlerse, diye fısıldadı Porta, inanın ki, okşanmaya hakkımız olacak.

— Fena korkuyorum, dedi Barcelona.

Porta alçak sesle devam etti :

— Eğer gelirlerse ben kirişi kırıyorum. Bir tavşan gibi yelkenliyorum. Selam arkadaşlar. Teksas'a taş kırmaya gitmek istemiyorum.

Moruk saatine baktı :

— Beş dakika sonra topçu ateş açacak, diye

fısıldadı. Hazır olun. Küçük Kardeş sen bomba fırlatıcıyı alıyorsun.

— Rüya görüyorsun, diye itiraz etti Küçük Kardeş. O eski soba borusunu götürmeyi çok istiyorsan, kendin sürüklemelisin. Lejyoner bana içki şişesini taşıma emri verdi.

— Burada, komuta eden benim. Obüs fırlatıcıyı alıyorsun, dedi Moruk öfkeyle. İçki şişen umurumda değil. Anlaşıldı mı?

— Sağır değilim, diye homurdandı Küçük Kardeş.

— O halde, tekrarla.

—Neyi tekrarlayayım?

Küçük Kardeş aptal gibi davranıyordu. Bir angaryadan kaçmak istediğinde, her zamanki numaralarından biriydi bu.

Topçu atışı gürledi. Porta makineli tüfeği kavradı. Ben kundağı aldım. Fişeklikler dağıtıldı. Porta parmağının ucuyla Amerikalılara bir öpücük gönderdi.

— *Good bye, Sammy, see you later!* Deliklerimizi boş bulduğun zaman ağlama!

— Ne sevişiyoruz, diye güldü Barcelona.

— Bu sevgi bizim kaybımız olacak, dedi Heide.

Küçük Kardeş'in yanıtı bize karanlıkta geldi:

— Bağışla beni, Moruk, bu lânet bomba atıcı elimden kaçtı. Bu senin hatan, çünkü bunu taşımamı sen istedin, hem bunu hem gnole'u.

Porta kaygıyla sordu :

— Schnaps'ı da yitirdin mi?

— Hayır! Topçuların koruyucusu Azize Barba'nın yardımıyla en ufak damlasını yitirmedim. Değerli şeyleri taşımasını bilirim.

— Aptalın teki! diye homurdandı Moruk. Bize yeni bir bomba atıcı sağlayacaksın.

Küçük Kardeş neşeyle karşılık verdi :

— Şam'dan bir tane kiralayacağım. Onda yeterince var.

Ter içinde, tekrar yola koyulduk.

— Dayanamıyorum artık, diye içimi çektim. Kundağı atacağım.

— Yapma bunu, ver onu bana, dedi Barcelona. Onun yerine bana o denli ağır, ama daha iyi taşınabilir olan alev püskürtücüyü verdi.

İzli bir mermi göğe yükseldi. Yere atıldık. En ufak harekette işimiz bitmiş olurdu.

Işık inanılmaz bir yavaşlıkla söndü. Doğuya doğru topçu homurdandı. Orası Castellona, rakım 771'di. Bunun Amerikan gedik açmasının başlangıcı olduğunu bilmiyorduk. 168'inci alay bizim 134'ümüzü ezdi. Ayı zamanda 142'nci A.B.D. alayı, bizim 200'üncü zırhlı humbaracılarımızı yok etti.

— Silah başına, diye komut verdi Moruk. Ve beni izleyin. Arkamda birerli kolda.

Bölük bazı evler arasında çukurlar kazmıştı. Küçük Kardeş sakınarak koca karavanayı koydu. Lejyonere :

— Baloyu açıyor muyuz? diye sordu.

O da başıyla evet yaptı. Porta bir sandık üzerine oturdu ve önüne bir mihrap çıngırağı koydu. Küçük Kardeş elinde bir alev püskürtücüyle onun arkasına yerleşti. Yeni müzikçimiz borusunu kaldırdı ve toplan çaldı.

Çeşitli deliklerden meraklı başlar çıktı.

Mike ağzında kalın bir yaprak sigarasıyla rüzgâr gibi geldi.

— Nedir bu kerhane? Amerikalılar da çalgıdan anlarlar. Üzerimize atılmalarını mı istiyorsunuz?

Porta içini çekti.

— Amerikalı müşterilere karşı bir şeyim yok. Dolarların değeri sağlamdır.

— Öğünme, diye bağırdı Mike. Sen bir yeşil banknot görmemişsindir.

Porta tek sözcük söylemeden çizmelerinin birinden iki kalın dolar destesi çıkardı.

Mike'ın soluğu kesildi.

— Nerden ele geçirdin bunları?

— Ryder ve Walker adlı iki cömert delikanlıdan. Onlarla manastırın arkasında bir rastlantı sonucu karşılaştım. Bol papellerine artık gereksinme duymayacaklarına kendilerini inandırdım.

— Yabancı dövizleri bölüm komutanına ya da siyasi subaya teslim etmek gerektiğini biliyorsun.

Porta uygunsuz küçük bir gülümsemeyle desteleri tekrar çizmesine koydu.

— Evet, komutanım, biliyorum. Siyasi benim iyi bir arkadaşımdır. Minicik bir fotoğraf makinesi gösterdi.

— Bu küçük kutu sayesinde ben bir foto tutkunuyum ve filmleri nereye sakladığımı hatırlayamam. Birkaç gün önce bir kastım olmayarak, siyasimizin, küçük bir İtalyan çocuğunu ayartmak üzereyken resmini aldım. Sonra film üzerine biraz tartıştık. Filmi Prens Albrecht sokağına göndermemek için anlaştık.

Mike, Porta'nın çizmelerine dik dik bakarak ıslık çaldı. Memnunlukla kehanette bulundu.

— Bir gün asılacaksın.

— Siz de belki, komutanım. Küçük aygıtını iyi bir dosttur. Ben sarı başlıklı zavallı bir şef onbaşıyım. Bu zımbırtıyı bana armağan eden Teksaslı bir dost dünyanın dalaverecilerle dolu olduğunu söyledi. İnsanın, kendini savunmak için gizli bir silâhı yoksa, hakkından gelirlermiş. Aygıtını okşadı.

— Bakınız, örneğin, geçen gün, hava çok güzeldi; bir yandan hemen hemen her yerin böyle fotoğrafını çekerek bir kelebeği seyrediyordum. Filmi gördüğüm zamanki hayretimi düşününüz: Ağzında iri bir yaprak sigarasıyla, dost ya da düş-

Erkek Domuz'u gömmek için bir çukur kazdık. Bir el bombası iki ayağını koparmıştı. Çukur pek derin değildi ve Erkek Domuz'un mezarının içinde ne miğferi, ne üstünde haçı vardı.

— Cehennemde ağır ağır yan, diye küfretti Barcelona.

Teğmen Frick, başı yalnız gözlerini ve ağzını meydana çıkaran bir pansumanla sarılı olarak bize yaklaştı.

— Silâh başına! İlerliyoruz! Humbaracılar geri çekildiler. Ne pahasına olursa olsun mevziyi tutmalıyız.

Makinelilerimizi omuzladık. Obüsler bizi tarıyorlardı.

Barselona düştü. İki paraşütçü onu götürdü. Karnının alt bölümü parçalanmıştı. Heide yere yuvarlandı: Ensesi ve sırtı, ağzı hayli genişçe açık bir delikten başka bir şey değildi. Onu humbaracılarla geri gönderdik.

Teğmen Frick'in başı koptu. Boğazından fışkırmalar halinde kan fırlıyordu.

Çamur dolu bir delikte mevzilendik. Porta, Küçük Kardeş, Gregor Martin ve ben. 5'inci bölüğün son dörtlüsü. Öbürleri hastanede ya da ortak çukurdaydılar. Terfi şeridi almıştım: Bölüğün komutanıydım, bölük ise dört kişiden ibaretti. Bölüklerden ve taburlardan sağ kalmış birkaç avuç asker bize katıldılar. Beş gün boyunca dayandık. Sonra kamyonlar bizi almaya geldiler. Paraşütçüler bizi korudular.

Son Monte Cassino savaşı bitmişti.

Sevgili okuyucu, eğer bir tatil günü Cassino şehrinden geçersen, manastıra çıkılan yola varınca bir an dur. Arabandan çık, burada, kutsal dağda ölmüş olanlar için saygıyla başını eğ. Dikkatlice dinle, belki hâlâ obüslerin gürlediğini ve yaralıların bağırdığını duyarsın...

SVEN HASSEL

"En çok satan savaş yazarı"

Monte Cassino savaşlarında yalnızca bir günde, bütün İkinci Dünya Savaşı boyunca Berlin'e atılandan daha çok bomba atıldı. Yalnızca bir günde, Müttefikler topçusu insanlık tarihinin en uzun, en cömert topçu bombardımanını yaptı. Böylece Monte Cassino, bu kutsal dağ, alev ve ateş kusan bir kasırgaya dönüştü. Bu kasırganın içinde hem korkan, hem de akla hayale sığmaz cesur atılımlar yapan askerler vardı. Bu kitap onların destanıdır... Umutsuzluğun, inançsızlığın destanıdır. Çılgın bir savaşın içinde insanın ne hale dönüştüğünün öyküsüdür. Çaresizlikler içinde "insan"ın öyküsüdür...

